דבר

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל
דבר
עתון פועלי ארץ ישראל
מייסדו ועורכו הראשון ברל כצנלסון ז"ל
מאוחד עם למרחב

יום א', ד' בכסלו תשל"ד, 2 בדצמבר 1973 • גליון 14847 • השנה הארבעים והשע

היום 17 עמודים • המחיר 65 אגורות

ידיעות חוץ ופנים בעמודים 2–4

ראשי מדינות וממשלות משתתפים באבל על מות בן גוריון ✶ מצרים, ירדן וסוריה מעמידות בספק השתתפותן בוועידת ז'נווה; קיסינג'ר אופטימי ✶ הולנד דחתה תביעה ערבית לפרסם הודעה אנטי־ישראלית ✶ לוב סגרה שגרירותה בקאהיר ✶ המשטרה פיזרה הפגנת קרובי נעדרים

מזג האוויר

מעונן חלקית עד מעונן, עם אפשרות לגשם מקומי.
הטמפרטורות הצפויות: ירושלים 8–14 מעלות, תל־אביב 11–19, חיפה 12–20, צפת 9–20, באר־שבע 10–15, נהריה 12–20, לוד 9–20, באר־שבע 7–19, אילת 12–24, מפרץ שלמה 17–26, רמת הגולן 4–9, עזה 9–20 ויריחו 9–20 מעלות.

ישראל אבלה על מות דוד בן־גוריון

דוד בן־גוריון, אדריכלה של מדינת ישראל וראש ממשלתה הראשון, מת ביום שבת בשעה 11.06 לפני הצהריים במרכז הרפואי ע"ש שיבא בתל השומר, בשנת ה־87 לחייו.

בן־גוריון מת משטף דם במוח ושיתוק בחלק הימני של גופו, בחדר מס' 5 בביתן 38 של בית החולים. בשעת מותו היו ליד מיטתו בנו עמוס ובנותיו גאולה ורננה ובן צוות רופאי המחלקה, שעשו עד הרגע האחרון למיד מאמצים להצילו.

עם היוודע דבר מותו של בן־גוריון בשעה 12 בצהריים, מהודעה ב„שידורי ישראל", השתרר אבל ברחובי המדינה. תושבי ישראל, על אף שידעו על מחלתו הקשה, נדהמו לשמע דבר מותו של המנהיג הדגול. רבים ציינו, כי עם מותו נסתיימה תקופה בחייה של מדינת ישראל.

רופאו האישי של בן־גוריון ומנהל בית החולים שיבא, ד"ר בולסלב גולדמן, אמר לכתב עתים, כי בן־גוריון מת שבועיים לאחר שאושפז בבית החולים, כתוצאה מאירוע מוחי קשה.

הוא ציין, כי מצבו של בן־גוריון היה קשה ומסוכן מן היום הראשון לאשפוזו, לאחר שלקה בשטף דם פתאומי במוח וכתוצאה מכך גם בשיתוק בחלק גופו הימני.

בתחילת השבוע הראשון של האשפוז חלה הטבה מה במצבו של החולה הישיש, אולם בלילה שבין היום הרביעי והחמישי לשהותו בבית החולים חלה הרעה במצבו ומאז נשאר במצב קשה מאוד, שנמשך כשבוע ימים, עד יום המוות.

הרעה נוספת

בשבת, סמוך לשעה 10 בבוקר, חלה הרעה נוספת במצבו של דוד בן־גוריון. הרופאים הצוות המחלקה הרופאים לטיפולו, אולם להיות כל מאמציהם. לא ניתן היה כבר להצילו והוא מת, כאמור, בשעה 11.06 בבוקר.

ד"ר גולדמן אמר בתשובה לשאלה, כי לפני הרופאים אושפז בן־גוריון בהכרה. הכרתו קלה, כי לא התגבר תוך ימים ספורים. הוא ציין, כי אין כל קשר בין כהוהו או לבין האירוע המוחי הקשה בו לקה לפני שבועיים ואשר כתוצאה ממנו מת.

ד"ר גולדמן שהיה רופאו האישי של בן בן־גוריון מאז 1968 אמר פרופ' ח. שיבא המנוח ופרופ' ברוך פדה ציין, כי בהתחשב בגילו, מצב בריאותו של בן־גוריון היה טוב עד מחלתו הפתאומית לפני שבועיים. „הוא לא היה תמיד מציית מושמע, אך ניתן היה לשכנעו ע"י הסברים על מהות הטיפול התרופתי", אמר.

המשיך בצעידות ובתרגילי יוגה

כן הזכיר, כי בן־גוריון שנודע ברבים בצעידות הבוקר הארוכות שלו בתרגילי היוגה שנהגה לעשות מדי יום, המשיך בצעידותיו עד כחודשיים לפני מותו. „ביקשנו ממנו אז גם להפסיק אותו ותרגיל מפורסם של עמידה על הראש בהתחשב בגילו ובמצבו והוא נענה והפסיק", אמר הרופא.

שעה קלה לאחר פירסום הידיעה על מותו של בן־גוריון הגיעו לביתן שר הבטחון משה דיין, שר התחבורה והתקשורת שמעון פרס, הח"כ מרדכי מוזקיס, הח"כ מתילדה גז ואלוף פיקוד הדרום יהודה אפרת.

החדר בו מת בן־גוריון בביתן 38, היה החדר, שבו אושפז מדי בואו לבדיקות ולטיפול בבית־החולים. זהו חדר של מיטה אחת, מצויד במיזוג אויר ובחימום והוא מצוי באגף החדש של הביתן. עם בנות ביוזמת ד"ר שיבא המנוח ומאושפזים בו בדרך כלל חולים במחלות פנימיות.

במשך כל ימי מחלתו שהה רופא תורן קבוע בביתן 38 ועקב בהתמדה אחר מצבו של החולה ותרם לו כל טיפול דרוש. אחות שהתה ליד מיטתו 24 שעות ביממה.

בן־גוריון הניח אחריו את בנו עמוס, בנותיו גאולה בן־אליעזר ורנה לשם, נכדים ונינים.

בביתו של בן־גוריון בשדרות הקרן הקיימת בתל אביב התאספו בני המשפחה הכניסה לבקום ו... ה. קהל אבלים, מקורבי ... המנוח התאספו בקבוצות. ... מול הבית. כן הגיע למקום ... שלוחיה ... איזור. (ע)

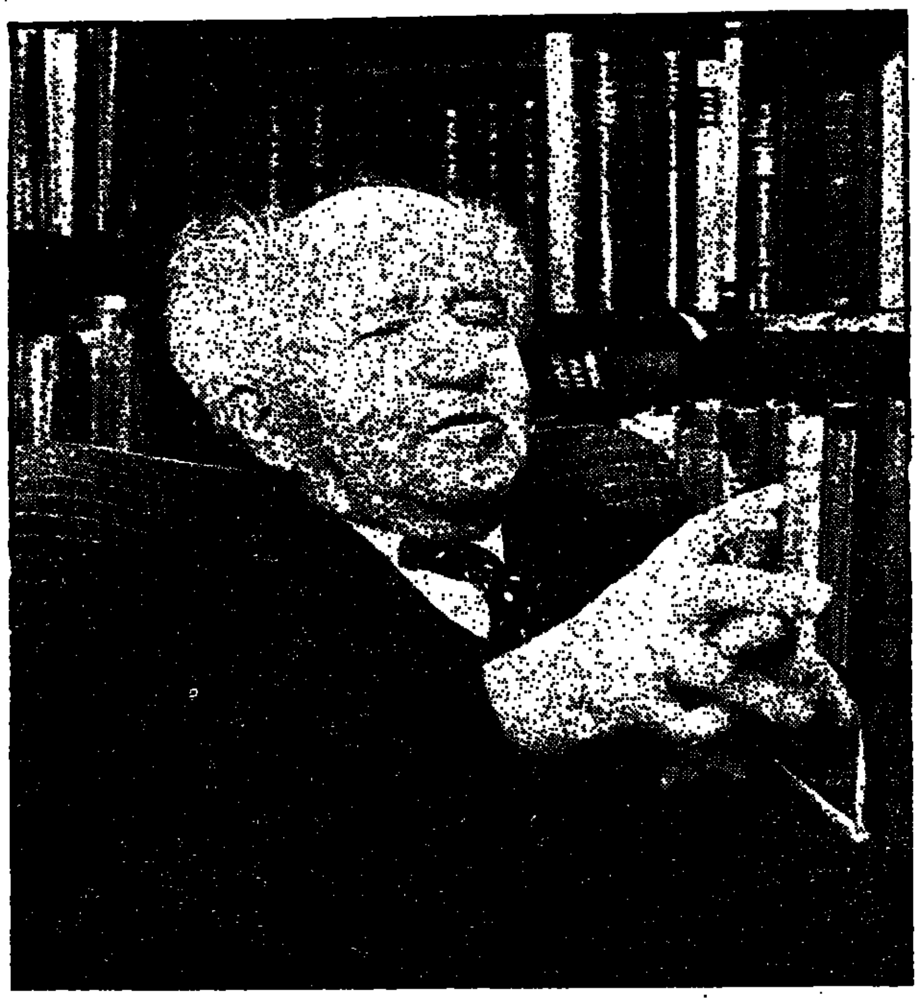

יובא מחר למנוחת עולם באחוזת הקבר בשדה־בוקר

הקהל יעבור על פני הארון שהוצב במשכן־הכנסת

דוד בן־גוריון יובא למנוחת־עולמים במדרשת שדה־בוקר. אמש הועבר הארון למשכן הכנסת בירושלים, והוא יוצב ברחבת הכנסת והקהל יוכל לעבור על פניו החל מהבוקר בשעה 10, ובכל שעות היום והלילה, עד 7 בבוקר מחר, יום ב'.

תפילת האשכבה תיערך ברחבת מחר, יום ב', בשעה 11 בבוקר ואחריה יועבר הארון לקבורה בשדה־בוקר. התפילה וטקס הקבורה ישודרו ישירות ברדיו ובטלוויזיה.

ההשתתפות בתפילת־האשכבה בכנסת בירושלים היא על פי הזמנות בלבד והמוזמנים מתבקשים להקפיד על הוראות המדריך המצורף להזמנה.

על פי בקשת דוד בן־גוריון בצוואתו, לא יינשאו הספדים.

מכאות מצב התירום הוגבלו מתכונת־האבל הממלכתי וסדרי הלוויה. לא תותר השתתפות הקהל בטקס הקבורה בשדה־בוקר והנהגים המובילים למשק יהיו סגורים כתר לתנועה בהתאם להוראות שיתפרסמו.

צפירה להדמיית אבל

עם תחילת תפילת־האשכבה מחר בשעה 11 בבוקר תישמע צפירה, אות לדקת־דומיה. בשעת הצפירה ייעצר התנועה ותופסק המלאכה בכל רחבי הארץ והציבור יכבד את זכרו של דוד בן־גוריון בעמידה.

מחר, יום ב', בשעה 10, יתקיימו בכל מוסדות החינוך שעת־כינוס להתייחדות עם זכרו של דוד בן־גוריון. בשיעור ידובר על אישיותו, דרכו ופעלו של המנוח.

מחרתיים, יום ג', בשעה 11, תקיים הכנסת ישיבת אבל בה יספיד את המנוח יו"ר הכנסת ישראל ישעיהו.

הדגלים לחצי התורן

בתי השעשועים יהיו סגורים היום. בשעת התפילה־האשכבה ביום ב' תיפסק המלאכה בירושלים בכל בתי בין השעות 11–12 בצהריים.

שר הפנים ד"ר יוסף בורג הורה לכל משרדי הממשלה, הרשויות המקומיות והמוסדות הציבור במדינה, להוריד את דגל המדינה לחצי התורן עד לאחר הלוויה של דוד בן־גוריון.

הודעת יו"ר הכנסת

יו"ר הכנסת ישראל ישעיהו מסר לפרסום הודעה זו:

הלך לעולמו דוד בן־גוריון, גדול הדור ומנהיגו הדגול, אחד מאנשי השם שנמנה לעם ישראל מימות עולם; מחולל קוממיות ישראל, ראש הממשלה ושר הבטחון הראשון שלה, מייסד צבא ההגנה לישראל והצמיח עצמאותו, פועל ישועות ועתיד העם, בחיר המחשבה ומעמיק ההגות.

עם ישראל ישא זכרו בגאון לדורי דורות ומורשת משנתו והגותו תאיר נתיבות עצמאותנו ובנין תקומתנו לעד.

ליד הקבר של פולה מאחורי ספריית המדרשה

מאת משולם עק, סופר „דבר"

דוד בן־גוריון יובא למנוחת־עולמים ליד קברה של פולה בן־גוריון באחוזת־הקבר הצופה את נוף קרומים של בהל־צים, מאחורי הספריה של מדרשת שדה־בוקר.

באחד מסיוריו בשטח־המדרשה נעצר בן־גוריון במקום וצפה מתמשכת צפה בנוף מלא ההוד הפראי ורמז למקורביו שברצונו להיקבר כאן. כאשר נפטרה רעייתו פולה לפני כחמש שנים וחצי, הלך בן־גוריון אל מאחורי הספריה והצביע על המקום אשר מאז הוכשר לאחוזת־הקבר של המשפחה.

נראה, שהצריף הירוק המפורסם, שבו התגורר דוד בן־גוריון בשדה־בוקר, יוחזק כמוזיאון בן־גוריון, בו יוחזק גם הארכיון האישי שלו, שהוא הגדול והמיוחד בסוגו בארץ ומכיל כמה מיליון עמודי־תעודות מתקופת פעילותו המדינית.

הממשלה קיימה ישיבת אבל; רה"מ: הלך מאתנו בחיר־העם

מוסדות מדינה וציבור וראשי מפלגות פירסמו הודעות אבל

ממשלת ישראל קיימה אמש ישיבת אבל מיוחדת על מותו של דוד בן־גוריון.

בסוף חברי הממשלה עמדים על רגליהם בזכר המנוח של דוד בן־גוריון עמופה שחורים. אמרה ראש הממשלה את הדברים הבאים:

„הלך מאתנו דוד בן־גוריון. אם יש הצדקה להגדיר מישהו בתקופת ההתחדשות של העם היהודי, בדרך לעצמאותו, כבחיר העם, ראוי לכך דוד בן־גוריון. מה שאפיין את דוד בן־גוריון, בעיקר, היה כוחו להנהיג. חזות לכך הדליך את העם היהודי אל העצמאות. הוא ידע תמיד להבחין בעיקר, באותו הכיוון ציוה. ידע לקבוע מהו העיקר בזמן ובתוכן, ולהתרכז בכל מהו בעיקר. דרכו טבעית היתה: הנער בפלונסק, שגדל בבית של מסורת יהודית, לבד מבא, כאבא, ומשם לארץ ישראל להגשמה כבה. בן־גוריון לא סר מדרכו כל ימות חייו ופעילותו. ידע שמחנו בבעיה, וכל כל מנהלית בבעיה תגבר התקוה.

„בן־גוריון לא הקל ראש בבדיחות עניינים ויריבים אשר עמדו למולנו לכל ארכה של הדרך. הוא ידע את הכוחות העוינים בארץ ובחוצה לה והדריך את בית המדינה שלנו. תמיד ידע את העיקר שעליו יש לעמוד, עם כל הסימנים. בעולם לא הבטיח גבורות קלים.

„אינני רואה כאן איש שלא עבד תקופה זו או אחרת, במחיצתו. כולנו עבדנו יחד אתו. היכרנו את האיש, ראינו אותו במלוא כוחו, גם בהתלבטויות. לא בנקל החליט על דברים קשים. ידע סוד אחד: אנחנו עם קטן וכח עמידתו גדל והגבר, במידת האחדות והתלכדות שלנו. הוא לא ויתר, חלילה, על דעותיו. היה איש לוחם על דעותיו — אך ידע כי יש גם דברים אשר מוכרחים להתלכד סביבם. כך בחיי הנהגת העולים — כך בחיי הצבא שלנו. הוא ידע להוביל דברים הכרחיים. ידע לדרוש מהעם לעשות את המוטל עליו, וידע גם ריב.

„הוא זכה ואנו זכינו, שהוא הנהיג את הישוב במאבק ובהכרזה על עצמאות מדינית. רק מי שראה אותו ברגעים הגדולים, ביום את הסכנות, באחר הכרעת על המבצעים אשר לעצמות, יכול להבין מה כבר עליו בכסות הזה.

(סוף בעמ' 4 טור 1)

אבלים על מות
חברנו
דוד בן גוריון
ומשתתפים בצער המשפחה
קבוץ שדה בוקר

הכנסת
אבלה על מות
דוד בן־גוריון
מחולל קוממיות מדינת ישראל
וראש הממשלה הראשון

ממשלת ישראל
אבלה
על מות
דוד בן־גוריון
ראש הממשלה ושר הבטחון הראשון

צבא ההגנה לישראל
מצדיע, מרכין את דגליו
למותו של
דוד בן גוריון
ראש הממשלה ושר הבטחון הראשון של מדינת ישראל.

מפלגת העבודה הישראלית
אבלה
ומרכינה ראש
על מות
דוד בן־גוריון
המגשים הנמרץ של חזון תקומתנו
אדריכל הממלכתיות היהודית החדשה
איש החזון והדרך – בהלחם ישראל על עתידו
יחיד בדורו וסמל לדורות

על
דוד בן גוריון
כי איננו
מתאבל
משה דיין

על מות
דוד בן גוריון
אבי עצמאות ישראל
נושא חזון התקומה ומגשימו.
בונה ההסתדרות
תפארת תנועת העבודה

אבלים פועלי ישראל

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ־ישראל
הועד־הפועל

מצרים סוריה וירדן העמידו בספק בואן לשיחות השלום

חוסיין יחרים הוועידה אם יינתן למחבלים ייצוג בלעדי של הפלשתינאים; קאהיר תקבל החלטתה הסופית לאחר ביקור קיסינג׳ר באיזור; דמשק גורסת נסיגה לפני פתיחת השיחות

מצרים רמזה אתמול, כי תקבל החלטה סופית בדבר השתתפותה ב„ועידת ז׳נבה" ב־18 בדצמבר רק אם המסע „תוצאה חיובית" כ־ ביקורו הצפוי של ד״ר הנרי קיסינג׳ר בבירות המזרח התיכון, ובינתיים שומרת לעצמה קאהיר גם את ה־ אופציה להירדש ההחיכה, ד׳ גם מדברת על אפשרות דרישה לכינוס מועצת הבי־ טחון בענין „ההתחמקויות הישראליות".

דברים אלה נכללו במאמר ב„אל־אהראם" בשבת. לאחר הפס־ קת שיחות הקילומטר ה־101 ה־ הודעה הרשמית המצרית, כי הנ־ שיא סאדאת „בוחן מחדש" את הסכמתו לשלוח נציגים לז׳נבה.

עמדת סוריה

גם סוריה הודיעה אתמול על השמית ההלטתה. אולם בחוגי דמשק אינם דומים לאלה של קאר היר. שלא במצרים הודיעו הסו־ רים, כי לפני פתיחת ועדת השלום צריכה, לדעתם, להתחיל נסי־ גה ישראלית וחייב להיעצר זרם הנשק האמריקאי לצה״ל.

המצרים קיימו בסוף השבוע מג־ עים דיפלומטיים עם ברה״מ וארה״ב לגבי הסדר ההפרדה. אחרי שאיכרו ברבים, כי הוו הצעה לנסיגת צה״ל 10 ק״מ מזרחה ל־ תעלה, תוך השארת כוח פיקוח מצרי בסיני. עתוני קאהיר כתלו־ נים על הסדר לחץ אמריקאי על ישראל בשאלת ההפרדה. התמוט־ טות השיחות, אומר „אל־אהראם" מעוררת ספק לגבי כינוס ועידת ז׳נבה. „אלא אם ימומש יסוד הדבר". העתון משעים, כי עמ־ דות הצבא המצרי בגזרה המזרחית „אינה נושא למיקח".

אפשרות חידוש ההתיכה

גם הסנייה הייכל וגם איזמאן עבד אל קדוס שני העתונאים ה־ בולטים על מצרים — כתבו בש־ בת על אפשרות חידוש הלחימה. הייכל כתב, כי אפשרות זו מחיי־ בת הדוק הקשרים עם ברה״מ ובלימת נסיונות ארה״ב להקרע טריז בין הערבים והסובייטים. הוא מסביר, כי לערבים אין בגאי להמד ליף את הנשק הסובייטי שברשו־ תם ולכן „הנשק שבו הכתמשנו באוקטובר הוא הנשק שבו נילחם בדצמבר, בינואר, או בפברואר". עבד אל־קדוס כתב, כי סאדאת מכין את צבאו להידוש האש. „ב־ כל רגע" אם כי אי אפשר לומר שיהיו „באורה סוער" אם אכן תש־ לקח שוב מלחמה.

לעומת זה נחלקו הייכל ועבד־ אל־קדוס בשאלת הנפט. הייכל קרא ביום ו׳ לביטול חרם הנפט על אירופה, שכן אין בו תועלת, ואילו לאירופה אין בכשירי־לחץ על ארה״ב. לדעתו, יש לעבוד למאמץ להתחמקות אירופית־ערבית במזרח בהווה, לרבות רכש נשק באירופה תמורת הנפט. עבד־אל־ קדוס, לעומתו, קרא להמשיך בחר רם הנפט בבלוא תוקפו גם להבא.

מאת אהוד יערי

כינוס ועידת השלום בז׳נבה במועד שנקבע — ה־18 בדצמבר — הועמד בסוף השבוע בסימן שאלה גדול על־ ידי שלוש המדינות הערביות שהוזמנו:

● מצרים מאיימת לחזור בה מהסכמתה אם לא תושג „התקד־ מות רצינית" בשאלת הפרדת הכוחות.

● סוריה הודיעה על השיית תשו־ בתה תוך העלאת הדרישה, שנ־ סיגה ישראלית תתחיל עוד לפני פתיחת הוועידה.

● ירדן מאיימת להחרים את הוועידה, אם לא ייסוגו מצרים וסוריה מכוונתן להעניק למחבלים מעמד של נציגות פלשתינאית מוכרת יחידה על־חשבון ירדן. (אגב, גם ערפאת — שלא קיבל הזמנה רשמית — הודיע על סי־ רוב כל מהלך לקראת השתתפות בשיחות).

לכאורה נוצר איפוא מצב, שבו מבקש כל אחד מהצדדים הער־ביים להגיע להישג רב־משמעות עוד בטרם יחל הדיון. המצרים — פינוי ישראלי מהגדה המערבית של התעלה; הסורים — נסיגה ישראלית מן השטח שנכבש באוק־ טובר; הירדנים — הסכם מ־ ראש על הוויית הטיפול בשאלה ההגדרה הנכבית לפלשתינאים.

למעשה, החל כבת המיקוח לפני־המיקוח. בכל אפשרות חידוש הקרבות. כאשר המכבו־ לים עלולים להיות מכובכים, מכדי שאפשר יהיה לפתרם בבסבי־בזק של ד״ר קיסינג׳ר.

המלך חוסיין הודיע את־ מול, כי הוא מעכב את תשובתו על ההזמנה להשת־ תתף בוועידת השלום בז׳נ־ בה עד אשר הקיים ירדן בירור עם מצרים וסוריה וכן עם תושבי השטחים ב־ קשר „לנכון לנטול אותנו מן הזכות לדבר בשם תוש־ בי הגדה המערבית".

„עלינו לדעת" אמר „מהי את־ ריותנו והיכבד נבוא לוועידה כזאת, או ניתנע מלבוא". „איננו רוצים לריב", הוסיף.

חוסיין רמז, כי בהעדר הסכם עם שתי מדינות אלה בשאלת הייצוג הפלשתינ־ אי, עשוייה ירדן להחרים את הוועידה כליל, שכן ה־ ענקת סמכות הייצוג למחב־ לים — „מרחיקה אותנו מ־ תפקידנו".

יסכים למשאל חפשי

בנאום, שהשמיע בפתיחת מושב שני בתי הפרלמנט ברבת־עמון הדגיש המלך, כי הפלשתינאים צריכים ליהנות מזכות ההגדרה ה־ עצמית רק לאחר ש„תורח שמש השיחרור". הוא הבטיח, כי במק־ רה כזה יאפשר עריכת משאל־עם חפשי, בלא כפיה או לחץ ירדני — בפיקוח בינלאומי ובישראלי. שבו יכריעו תושבי השטחים אם ברצונם להזור ולהיות חלק מיר־ דן, להתקשר עמה בפדרציה או להיפרד במגנת. ירדן מתחייבת מ־ ראש לכבד כל תוצאה ובכל מק־ רה תראה בפלשתינאים „אחים". הוא ציין, כי לא ייתכן שכל עמי האזור יהנו מבטחון. חרות וחק־ מה יישות כשלהם ורק מן העם הפלשתינאי תימנע זכות זו.

יסכים ל„השלמה פלשתינאית" לנציגות הירדנית

חוסיין לא הזכיר העגם במפו־ רש את ההצעה, שהעלו אתיים מדוברים בתקופה האחרונה: „ייצוג פלשתינאי בז׳נבה כ„השלמה" ל־ משלחת הירדנית.

אם כי בשתיקתו השאיר פתח להסדר כזה, כאשר נציגים פלש־ תינאים כלשהם מופיעים, למשל, בשם עזה.

אדרבא, הוא קרא לתושבי הש־ טחים „להשמיע את קולם" בעד עמדתו והטעים, כי בכוונתו להי־ וועץ בהם מעתה. נראה, איפוא, שצפויה פעילות ירדנית לגיוס הד־ עות מפיכה מצד אישי הגדה ה־ מערבית ורצועת עזה, וכדי להת־ ליש את דרישת מנהיגי המחבלים להיחשב לנציגים בלעדיים של ה־ עם הפלשתינאי.

„לדבוק באחדות הנסיגה"

חוסיין מנה שורה של עקרונות לגבי שיחות השלום, שעליהם חיי־ בת להיות הסכמה מוקדמת בין ירדן לבין מצרים וסוריה, לאחר שתתקבל גישתו לשאלת הייצוג הפלשתינאי:

✱ עמידה על נסיגה ישראלית „מלאה ומוללת" מכל השטחים ש־ נכבשו מאז יוני 1967 ובראש ו־ ראשונה — „היהלום היקר", ירו־ שלים וזאת, בהתאם לפירוש שלו להחלטה 242. הוא דרש התחייבות מראש של שלוש המדינות לא ל־ הסכים ל„נסיגה מחלק אחד על־ חשבון חלק אחר" ולדבוק ב„אח־ דות הנסיגה".

✱ לא ייעשה הסדר חלקי או נפרד כלשהו עם ישראל ו„התהסדר הכולל הסופי" חייב להיחתם עם הצד הערבי באופן מאוחד, שמק־ בל על עצמו באופן קולקטיבי את ההתחייבויות והעומד בשיתוף על הדרישות. דרושה, אמר חוסיין, „אחדות ההסכמה ואחדות ההס־ דר". אמור, הטעים, שיחיה דיון או הסכם נפרד עם כל מדינה בבעיות הנוגעות לה במישרין, אלא „הסכם יחיד ומקיף לגבי כל היבטי הבעיה".

ברור, שחוסיין מבקש מ־ סאדאת ומאסד התחייבות, שירדן לא תופקר בעת ה־ מו״מ, גם אם תתקבל תבי־ עתו לייצג את תושבי הג־ דה המערבית.

מדוע לא פתחה ירדן חזית שלישית

חוסיין הגן על היענשותו מפתי־ חת „חזית שלישית" בעת המלח־ מה בהסבירו, כי המועד לא הו־ אם עמו הקרבות באו בהפתעה מבחינתו. הוא ציין, כי הצבא הירדני לא הספיק להשלים את התעצמותו ואת יהר הכנותיו. ירד־ דן איבדה, את היכולת להיעזר ב־ גורם ההפתעה. האויל הישראלי ריכוז, לדבריו, כוחות כדי להכות בצבא הירדני „בכל מקום שיות לאורך הקו ועד חוף עקבה בדרום". מפום כך, המשיך, הסתפקה ירדן בתגבות האגף השמאלי של הצבא הסורי בגולן, במטרה למנוע פריצה ישר ראלית דרך הגולן לשם איגוף הסורים. בדרך זו עלה בידי ירדן גם לרתק כוחות „לא קטנים" של צה״ל, שבכוחם היה לתוק את הכוחות הישראליים הלוחמים בש־ תי החזיתות האחרות.

הכוח יישאר בסוריה

את סיגור היחידות לסוריה תי־ אר כתוצאה של „התפתחויות בב־ צב הצבאי", לאחר ש„ישראל ה־ סילה למערכה כל כה כבריגותה — תמיכות בשקט", תחילה, סיפר, שיגרה הסיבה ירדנית מתוגברת (מס׳ 40) שהיא „בן חפילית ביחי־ דות השריון שלנו" ו„התחודה ה־ ראשית שלנו" ואחריה נשלחה ה־ סיבה נוספת וכן כמעקדת דיוויזיה. כוחות אלה, אמר, יישארו תחת פיקוד סורי עד שלא יהיה בכך עוד צורך.

לא היתה בדברי חוסיין התייח־ סות מפורבה כלשהי לאפשרות הצטרפות ירדן למלחמה נוספת, אם תתלקח. אולם הוא הזכיר, בין היתר, את „התובה הגדולית" של מהוהיו בחזית ואת החיילים „הר מבתינים". הוא גם אמר, כי „יש עה „כל מאמץ אפשרי ובכל דרך אפשרית" כדי „להציל" את תוש־ בי השטחים.

אלוף אהרון יריב

יש טעם לחדש שיחות הק״מ ה־101

אלוף אהרון יריב אמר בש־ בת, כי „יש בהחלט טעם בחידוש השיחות בק״מ ה־ 101", וכי ניתן ללכת לשי־ חות ועידת השלום בז׳נבה, גם אם לא יושג סעיף הפ־ רדת הכוחות והיתקנות.

„אני חושב, שבהחלט יש טעם מחידוש השיחות, כי ערוצים כאן שני צבאות גדולים זה מול זה. יש בעיות של היי יומיום, יש ענינים שדורשים המשך מגע. לכן לשני הצדדים אינטרס להמשיך את המגע. אני חושב, שחידוש המגע הוא אפשרי" — אמר האלוף בראיון שנמסר בתכנית „יומן הש־ בוע" ברדיו.

אלוף יריב הבהיר, כי כל עוד תקויים הפסקת האש באזור, ביב־ עה ובית, יקויימו גם שיחות האס־ פקה לארמיה ה־3, במסגרת שעליה הוסכם. נראה לו, שגם סעיף הפס־ קת האש בים מקויים עתה. מדי פעם יש הפרות של הפסקת האש, אבל אין מלחמה. אחד הנושאים החשובים של הסכם 6 הסעיפים הוא קיומה של הפסקת האש.

„בעיית החללים בשטח ה־ הפקר לא צוינה בסעיף ב־ הסכם הפסקת האש. „הצד המצרי עושה לנו קשיים, כדי ללחוץ על השגת ענין זה או אחר, אבל עקרונית עמדת המצרים בענין פינוי חללים איננה שלילית", אמר.

להלן אמר, כי ועידת ז׳נבה יכו־ לה בהחלט להתקיים. גם אם לא כל סעיפי ההסכם יוגשמו. למע־ שה הוגשמו כל סעיפי ההסכם, פרט לסעיף הפרדת הכוחות הד־ נתקעת. הפסקת האש נמשכת כבר למעלה מחודש, למרות שסעיף זה לא הוגשם. עד לוועידה עד 18 יום, והדבר תלוי ברצון של הצד השני ללכת באמת לשיחות שלום. יחד עם זאת, לא ייתכנו שיחות שלום תוך כדי לחימה. „אי אפשר גם לירות, גם להפציץ, גם להרוג וגם לדבר על שלום", אמר.

בקשר ליהסיו עם גנראל גמאסי במהלך הכרים, אמר אלוף יריב: „היחסים בינינו היו יחסים של כבוד הדדי, על גילוי לב ועל יכולת לשוחח מתוך נקודות אלה גם על נושאים קשים. מבחינת היחסים האישיים שנוצרו בינינו, לא יהיה קושי להמשיך במו״מ".

לדבריו, הסביר לו הגנרל המצ־ רי, שאינו רואה טעם בשלב זה לקבוע עמדות נוספות, מאחר שהד גיעו לקיפאון בסעיף 2 על ההס־ כם, הוא בהפרדת הכוחות.

„סעיף זה די מסובך, כי עליו היה ויכוח קשה בין כל צד לבין השותף, ד״ר קיסינג׳ר. הטעיף אור־ מר, שיהיה דיון ללא שהות בש־ אלת החזרה לקו ה־22 באוקטובר.

במסגרת הפרדת הכוחות היינ־ קותם. לא רק ישראל איננה יודעת בדיוק מהו קו ה־22 באוקטובר, גם הצדדים האחרים המעורבים בדבר לא ברור להם היכן הקו הזה, אבר. שני הצדדים דנו 2 הצעות הצד שכנגד

בתחילת השיחות — סיפר הדו־ בר — הציגו המצרים שתי הצ־ עות בקשר לנסיגה עמוקה כאר שלנו לעשרות רבות של ק״מ, לתוך סיני. וזאת מקו להפרדת הכוחות. „ישראל הציעה הפרדת כוחות באזור התעלה בשתי שיטות שונות, שהן שומרות על עקרון ההדדיות. שהוא הטוב בשלב זה של הפרדת כוחות. כפי שאנו דחי־ נו את שתי ההצעות של המצרים, כן המצרים דחו את שתי ההצ־ עות שלנו", אמר.

בהמשך דבריו ציין, כי היה גם נסיון של הצעות אלטרנטיביות אבל גם הוא נתקע, משום שהיו חילוקי דעות רציניים מאד. ב־4 קריטריונים של הצעות אלה:

● הגבלתם של הכוחות המצריים בגדה המערבית של התעלה.
● נכוחותן של דקוויזיות מצריות בגדה המזרחית של התעלה.
● קו הפעתקתם של הכוחות והפ־ רדת הכוחות.
● לוח זמנים לכל הפעולה.

הויכוח וחילוקי הדעות היו סביב העקרונות, אמר. אי אפשר לומר שהלה הקשה, כי מראש העמדות העקרוניות היו ברורות לשני הצ־ דדים. בסעיפים של השבויים, הס־ פקה ההתנועה בכביש גבחו האי־ נרסים. המודיים שכמוהים במצב, כפי שהוא בגדה המערבית של התעלה. באשר להפרדת הכוחות — כל צד היה מוכרח לשקול את הסוזה הזיתר רווח, וכיצד מה שיסכם בסעיף זה, ישפיע לאחר כבך על השיחות בז׳נבה. הרקע היה לא רק מדיני. אלא גם צבאי. אבל לא היה סמך רק במצב המידי, כפי שהוא בגדה המערבית של התעלה.

המגע הישיר באוהל — הוא שקבע

בשחזור את מהלך השיחות, סי־ פר האלוף יריב: „היינו נפגשים באוהל או״ם. באופן פורמלי גנרל סילסואו היה פותח את הישיבה. ואז היה מתחיל דרשיה בינינו על הנושאים, שעומדים על סדר היום. או״ם היה משתדל למנוע התנגשות בדיעות, ולפעמים היה גם מכסה פה ושם להשפיע על שני הצדדים ע״י שיחה ישירה ביני לבין אחיו צד, כדי להתקדם. למ־ עשה, המגע הישיר ביני לבין גנרל גמאסי הוא שקבע. בינינו מקס היו כיבולליים. האוירה היתה בלתי פורמלית. והשיחה התנהלה בדרך כלל בקלות וללא קשיים. נפגשנו מספר פעמים בגזרה בלתי פורמ־ לית, ללא נוכחות או״ם. וגם במק־ רה זה השיחות התנהלו בקלות ובשקט. זה בהחלט לא הזיק".

קיסינג׳ר אופטימי לגבי ועידת השלום

ואשינגטון, (עי״ר ועי״ן). — שר החוץ האמריקאי הנרי קיסינג׳ר אמר שלשום, כי הוא מאמין שניתן למצוא פתרון מתקבל על הדעת לבעיות ה־ מזרח התיכון בוועידת השלום העומדת להיפתח ב־18 לדצמבר בז׳נבה.

בשיחה עם כתבים אמר קיסינ־ ג׳ר: „אני מתרשם שמדי פעם יותר התקוות של מתיחות". אך הוסיף: „אני משוכנע שניתן למ־ צוא פתרון מתקבל על הדעת בשיחות השלום. אני סבור שמ־ ציאת פתרון דיפלומטי תולמת את האינטרסים של כל הצדדים".

קודם לכן אמר דובר משרד החוץ מקלוסקי, כי ארה״ב קיימה מגעים עם מצרים ועם ישראל, כדי להבטיח שהפסקת השיחות בקילומטר ה־101 לא תפ־ ריע לפתיחת ועידת השלום.

על אף המבוכה שמצרים יור־ דיעה שהיא שוקלת מחדש את השתתפותה בוועידה — ציין ה־ דובר: „אנו עדיין כצפים ש־ הוועידה תיפתח בדצמבר".

יחד עם זאת סירב הדובר להי־ שיב על השאלה, אם הודיעו מצ־ רים, סוריה, ירדן וישראל כי הן נכונות להופיע להשתתף בוייד־ נה. התשובה יעקבו למזכיר או״ם קודם להוציא יהא יעשה את הסידורים — אמר וסט.

הדובר סירב לומר, אם מוסמך האלהיים להזמין גם את הארגון לשחרור פלשתין לוועידה.

ביום ג׳, הודעה על ביקור קיסינג׳ר באיזור

ואשינגטון, (עי״ן). — שר החוץ האמריקאי הנרי קיסינג׳ר שוקל עריכת ביקור נוסף במזרח התיכון, לאחר שיבקר בבריסל וב־ לונדון בברוצת חודש דצמבר, מס־ רו אתמול מקורות של משרד ה־ חוץ בוואשינגטון.

במקורות, שקיסינג׳ר יודיע על הח־ לטתו בשבוע זה — יתכן ביום ג׳. שר החוץ מבלה את סוף השבוע בניו־יורק, שם הוא עוסק לשוחח עם חברי משלחת ארה״ב באו״ם על נושאים שונים שעל סדר היום של העצרת הכללית.

הועלתה ההשערה, שקיסינג׳ר ייפגש עם נציגי מדינות ערב ו־ ישראל, כדי לשכנע אותם לחדש בהקדם האפשרי את השיחות ב־ קילומטר ה־101.

מזכיר או״ם נפגש עם נציג ארה״ב, ברה״מ, מצרים וישראל

מזכיר או״ם קורט ואלדהיים קיים שלשום סידרה של פגישות עם נציגי ארה״ב, ברה״מ, מצרים ו־ ישראל. השיחות הוקדשו למצב שנוצר לאחר התמוטטות שיחות הקצינים בקילומטר ה־101.

סבורים, שבמהלך שיחות אלה דן ואלדהיים עם נציגי המדינות שהוזמנו אליו גם על ועידת הש־ לום העומדת להיפתח בז׳נבה.

סקר בצרפת: המדיניות במזה״ת — כשלון

פאריס, (עי״ן). — סקר דעת הקהל בצרפת, שפורסם שלשום בבמה עתונים צרפ־ תיים מגלה, כי 56 אחוז מן הנשאלים סבורים, כי השבפ־ הם של צרפת היתה קטנה ב־ מיפעים אחר פתרון במזרח התיכון וכי מדיניות החוץ ה־ צרפתית נחלה כשלון בענין זה. 22 אחוז מחזיקים בדעה השונה ול־22 אחוז אין דעה בענין.

42 אחוז מן הנשאלים אמרו, כי הם כשלון אישי של הנ־ שיא פומפידו וכי אילו היה הגנרל דה גול חי, היתה הש־ פעתה של צרפת גדולה יותר. 30 אחוז התנגדו לדעה זו.

עורכי הסקר כבדים, כי הר־ צאות הסקר האוספו על ידי רעשי אוהדה כלפי ישראל הול־ כי הוחה שהתפתחו בעקבות משבר הנפט.

מחנה שנאו יפעל עוד כמה ימים

וינה, (עי״ר). — מחנה המעבר שנאו, שבו מתאכסנים יהודים סובייטים בדרכם לישראל, יהיה פתוח עוד כמה ימים — הודיע שלשום פקיד של המחנה.

בממשלת אוסטריה הודיעה על סגירת המחנה ב־30 בנובמבר, ב־ עקבות עיסקה שעשתה עם מחב־ לים ערבים, כדי להציל את חיי־ הם של ארבעה בני ערובה.

דבר
DAVAR دافار

עורכת: חנה זמר
משנה לעורך: דוד פדהצור
מזכירי המערכת: אליהו אגרס
מנהל כללי: גדעון מאמן

המו״ל — „דבר" בע״מ.
נדפס בדפוס „דבר" בע״מ

המערכת והמנהלה: תל־אביב, רחוב שינקין 45, ת.ד. 199, טלפונים (6 קווים) 286141.

סניפים:
תל־אביב, בית „דבר", רחוב שינקין 45, טלפון: 286141.
ירושלים, מערכת ומנהלה, רח׳ הלל 16, טלפונים: 231251-3.
חיפה, רחוב הנביאים 27, טלפונים 642111-2-3.

חייל צה״ל נפצע מאש המצרים

מאת כתב הצבאי של „דבר"

חייל צה״ל נפצע ביום ו׳ אתר הצהריים באש נשק קל שירו המצרים לעבר כוחות צה״ל ב־ אזור איסמעיליה. בתקריות שי־ היו ביום זה באותה גזרה נורה חייל צה״ל. בשורה של התקריות נוספות שאירעו ביומיים האח־ רונים בגזרה שונות של החזית המצרית לא היו נפגעים לכוחות צה״ל.

ביום ו׳ ניכו המצרים כמה פע־ מים להתקדם בשטח שלא היה בר־ שותם קודם לכן. בחלק במקרים אלה נעשה נסיון ההתקדמות ה־ כצוי בחיפוי אש־מרגמות. כוחות צה״ל השיבו אש — בחלק מה־ מקרים במרגמות ובחלק השבה אש מנשק קל ואוריטילריה. בעקבות האש הישראלית נסוגו המצרים ב־ חזרה לעמדותיהם הקודמות.

גם אתמול פתחו המצרים כמה פעמים באש לעבר כוחות צה״ל, בעיקר במזרח התעלה. כן היו כמה מקרי צליפה, אך לא היו נפגעים לכוחות צה״ל.

פגזי מרגמה בחזית הסורית — בחזית הסורית שוב נורו את־ מול פגזי מרגמה לעבר כוחות צה״ל בגזרת מורעת בית־ג׳אן.

הושבה אש ולא היו נפגעים ב־ צה״ל.

ירי בזוקות בתחום לבנון

אש מנשק קל ובזוקות נורתה אתמול בתחום לבנון לעבר סיור משמר־הגבול באזור זרעית. הוש־ בה אש. לאנשי הסיור לא היו נפגעים.

דאגלס־יום יוצא למוסקווה

מאת שלמה גינוסר, סופר „דבר" בבריטניה

לונדון, (מיוחד ל„דבר"). — שר החוץ הבריטי סר אלק דאגלס יום יוצא היום לביקור רשמי בן ארבעה ימים במוסקווה ונראה שה־ בזרת התיכון יעמוד במרכז ה־ שיחות שיקיים בקרמל.

זהו ביקור רשמי ראשון של אישיות בריטית בכירה בברה״מ ב־ אז הגיעו יחסי שתי המדינות ל־ שפל בעקבות גירוש 150 דיפלו־ מטים סובייטים מבריטניה לפני יר־ חי משנתיים. הדיפלומטים הוא־ שמו אז בפעולות ריגול וחבלה. הקפאון שהשתרר אז ביחסי שתי המדינות הפשיר בינתיים, השגריר כמידנובסקי הוחלף לפני זמן קצר בשגריר אחר והאווירה נבתפרה.

ממשלת לוב סגרה שגרירותה בקהיר

קאהיר, (יופי״ע). — ממש־ לת לוב סגרה אתמול את שגרירותה בקאהיר, נוכח החרפת המתיחות בין שתי המדינות.

במקביל מתמר עתוני לוב ביקו־ רת חמורה על החלטת ועידת ה־ פיסגה באלג׳יר. כידוע, נעדרו לוב ועיראק מהוועידה.

העתון „אלפג׳ר אל ג׳דיד" כתב, כי ההודעה המסכמת של ה־ פיסגה בפידה על כניעה מוחלטת לרצון האויב. „הוועידה קיימה רק כדי לתת הכשר לשאיפה לנהל מגעים ישיר עם האויב ולהכיר בקיומו". לדעת העתון, צריכה הי־ תה הפיסגה לחצר על האמריים על הרסים. כיוון שהוקא עתה כשרים. התנאים למימוש החלטות הרסום.

משטרת ירושלים פיזרה הפגנת קרובי נעדרים

מאת סופר „דבר"

המשטרה פיזרה ביום שי־ שי הפגנה של קרובי נעד־ רים שלא נכללו בין החוז־ רים מן השבי המצרי. בעת פיזור ההפגנת עצרה המש־ טרה 22 איש ששוחררו בו ביום.

בשיחה עם כופרנו ציטטו המפ־ גינים את דברי שר הבטחון, לפי־ הם רצחו המצרים שבויים. אח־ רים הביעו את הרדתם מאי הבאת גופות יקיריהם לקבר ישראל.

עוד ביום ה׳ הפגינו הקרובים לפני בניין הכנסת ודרשו הבטחה להם שיוכלו להיפגש עם ראש הממשלה. ביום ו׳, בשעה 8 בבוקר, התאספו 70 איש ליד בניין ראש הממשלה. בין המפגי־ נים נראה גם הח״כ שלום כהן.

נפוצה שמועה שב. כאיר היתה בבניין והיא מסרבת לקבל את פני המפגינים. אז פרצו הנאספים לה־ בר מבוד ראש הממשלה וניסו לפרוץ לבניין, אך השוטרים מנעו בעדם. המפגינים החזו הבגה לעי־ לות לאוטובוס שהועמד לרשותם מטעם הכנסת כדי לנסוע לתל־ אביב ולהיפגש עם שר הבטחון. המפגינים אמרו, שאין הם רוצים להיפגש עם שר הבטחון, אלא עם ראש הממשלה.

חסמו כביש רופין

מבניין משרד ראש הממשלה פנו המפגינים לכביש רופין וחס־ מו את הצומת רחוב קפלן—רופין. לאחר מכן פנו לצומת בית הכרם וחסמו את התנועה. הם לא נענו לקריאות השוטרים להתפזר וה־ שוטרים הפעילו סילוני מים שלא כוונו כלפי המפגינים. לאחר מכן עצרו 22 איש בלי להשתמש באלימות.

במשרד ראש הממשלה נמסר, שגב׳ מאיר נפגשה לא פעם עם משלחות של קרובי שבויים ונעד־ רים והיא מוכנה להיפגש גם עם משלחת מטעם המפגינים אם יד־ רשו זאת אחרי הפגישה עם שר הבטחון, אולם ראש הממשלה אי־ נה רוצה בתיווכם של חברי כנסת.

„פרבדה": ישראל מחבלת במאמצים

מוסקווה, (עי״ר ועי״ן). — במאמר המערכת הקומוניסטית ה־ סובייטית „פראבדה" האשים שלשום את ישראל בחבלה בכל המאמצים המעשיים לקראת פת־ רון בדרכי של המשבר במזרח התיכון וההזהיר, כי ישראל נו־ טלת על עצמה אחריות כבדה. כותבת „סאס" פירסמה ביום ה׳ שעבר ידיעה קצרה ללא פרשנות על ההחלטה המצרית להפסיק את השיחות בק״מ ה־101. הפרשנים ה־ סובייטים לא העתיקו ביום ו׳ ידי־ עה זו של „טאס", אולם פירסמו מאמרי ביקורת חריפים נגד ישראל. „פראבדה" כתב, כי החוגים השלי־ טים בישראל מעוניינים בכשלון כל המינים בדרך להסדר בדיוני כל המשבר. לדברי העתון, נוצרו באחרונה אפשרויות כבשיות להש־ גה פתרון, שכל עמי האזור, לרבות עם ישראל, מעוניינים בו. אולם כיבושים אלה הולכים ופוחתים, ב־ אשמת אותם חוגים, הנושאים ב־ אחריות לכך שהמזרח התיכון בוער שנים כה רבות בדיה של מלחמה.

ברה״מ תולה תקוות רבות בוועידה

מוסקווה, (עי״ר). — ברה״מ רומזת שלשום כי היא תולה תקוות רבות בהצלחת ועידת השלום המז־ רת התיכונית במציאת פתרון לסכ־ סוך הערבי־ישראלי.

כתב העת „זמנים חדשים" ציין, כי הוועידה תיערך בשעה „שבה גורמים אוביקטיביים רצפו דרכם לאחרונה, פועלים למגן פתרון צודק של הסכסוך".

עם זאת הזהיר השבועון, שהחי־ גים אשר יתנגלו בהצות ארה״ב בברה״מ, יכולים להתחיים בגזרה בביזה את הדעה רק אם לא הצבה ישראל למניעת סיכויי ההצלה.

צרפת תובעת שיתוף אירופה בוועידת השלום

פאריס, (יופי״ע ועי״ר). — שר החוץ הצרפתי מישל ז׳ובר קרא שלשום לשיתוף מדינות אירופה וכל כניסה ערב בוועידת השלום המזרח תיכונית.

בנאום שהשמיע בבית הנבחרים הצרפתי אמר ז׳ובר: „כיצד נוכל להאמין בהתהוות לשלום ברקי־ בא תכובר בהבלחה, ללא השתת־ פות הצולם הערבי, אשר רק זה עתה הכיח את הולטתו הגמורה בוועידת הפיסגה באלג׳יר".

„כיצד אפשר להצדיק את אי־ נוכחותה של אירופה בשיחות זה, הנוגע בגזרה כה רבה לעניני היבשה", שאל ז׳ובר.

עוד אמר שר החוץ הצרפתי, כי ארה״ב וברה״מ לבדן אינן יכולות לסייע לשלום בר־קיימא במזרח התיכון.

קפריסין תשחרר המחבלים בקרוב

ניקוסיה, (יופי״ע). — שבי־ עת המחבלים, שנידונו בשעתו כל אחד לשבע שנות מאסר על התר קפה שערכו על ביח שגריר יש־ ראל ועל מטוס „ארקיע" — ישוחר־ רו בקרוב — אמרו אתמול בקר־ רות הקרובים לממשלת קפריסין. שוטר קפריסאי ומחבל נהרגו ב־ מהלך ההתקפות ועלולה מחבלים נפצעו.

פגישת הנפט בבריסל: משמאל לימין — ראש ועדת השוק לענייני אנרגיה אנרי סימון, שר הכלכלה הבלגי ווילי קלאייס, שר הנפט הסעודי זאכי יאמאני, ראש ממשלת בלגיה אדמונד לבורטון, שר האנרגיה הסעודית בלאייד עבד אל סלאם, שר החוץ הבלגי אנאט טאן אלסאנדה ונשיא ועדת השוק פרנסואה קסאבייר אורטולי. (צילום רדיו של „אסושיאייטד פרס")

הולנד דחתה תביעה לפרסם הכרזה אנטי־ישראלית נוספת

בריסל, (יופי״ע ועי״ר). — הולנד דחתה אתמול דרי־ שות שהוגשו לה על ידי הערבים וסירבה לעשות „מחווה" אנטי ישראלית, כדי שהערבים יאותו להפ־ סיק את האמבארגו על מש־ לוחי הנפט למדינה.

„אין אנו מוכנים ליצור רושם מוטעה אצל אחרים ולזכות תמורת זאת בנפט" — אמר שר הכלכלה ההולנדי רוד לוברס לעתונאים.

לוברס נפגש לשיחה בת 75 דקות עם שר הנפט הסעודי שייך אחמד זקי ימני, ועם שר האנר־ גיה האלג׳ירי בלאיד עבד אל סא־ לאם הדן עמם באמבארגו המוחלט שהטילו מדינות ערב על משלוחי נפט להולנד.

לוברס אמר, כי בשיחה דרש ימני שהולנד תנקוט „עמדה ברו־ רה ביותר" ותגנה את הכיבוש הישראלי, תדרוש נסיגה מוחלטת מכל השטחים הכבושים ותעשה מחווה „כדי לתקן את הנזק". עתויו של שר הכלכלה ציינו, כי הערבים לא הבהירו לאיזה מחווה הם מתכוונים. הוא הוסיף עם זאת, שלא הועלתה האפשרות של ניתוק היחסים הדיפלומטיים עם ישראל.

שר הכלכלה ההולנדי ציין כי נקט בעמדה זו לאור תבוסתה של הולנד בשוק המשותף והצורך שלא להפר את הסולידאריות בין מדינות השוק על־ידי פירסום הצהרות נפ־ רדות. ההולנדים פנו אל שני הנ־ ציגים הערבים בבקשה שיבואו ל־ האג, אך הם סירבו. בעקבות זאת בא לוברס לבריסל, כדי להיפגש עמם. ברגע האחרון פגש ימני, כי הוא חולה ושר הכלכלה נאלץ לשוחח עמו בבלון „הילטון" מתארח השר הסעודי.

השר ההולנדי אמר בתום ה־ שיחה, כי אין הוא מצפה לסי־ קויו של האמבארגו על אספקת דלק להולנד.

קיצוב דלק

ראש ממשלת הולנד הודיע, החל מה־7 בינואר יונהג קי־ צוב דלק במדינה. ראש הממשלה יוא־ אויל הוסיף ואמר, כי השר ה־ הולנדי לעניינים כלכליים עומד לבקר בבלגיה לשם דיון במצב ופגש עם שרים בלגיים.

תלושי נפט יחולקו על ידי רדי הדואר בהולנד החל ב־ בדצמבר. עם התחלת הקיצוב, לבעלי המכוניות לקבל רק ליטר דלק כל פעם כשהם באים לתדלק את מכוניותיהם. נוסף לכך ייסגרו תחנות הדלק ב־ 8 בערב.

ההסתדרות הציונית העולמית
והסוכנות היהודית לארץ־ישראל
שרויות באבל כבד
על הסתלקותו של
דוד בן־גוריון
קברניטה של התנועה הציונית
אדריכל מדינת־היהודים

במותו של
דוד בן־גוריון
איש החזון והמעש
אבלים נאמניו וממשיכי דרכו
רפי - הרשימה הממלכתית

בית מכון ויצמן למדע
אבל
על פטירתו של
דוד בן גוריון
שהגדיל להבין את חשיבות המדע לפיתוחה ולקידומה
של מדינת ישראל

דבבות חברי ההסתדרות בתל־אביב־יפו
שרויים באבל וביגון על פטירתו של
דוד בן גוריון
אדריכל המדינה וההסתדרות וממניחי היסוד לבית ברנר בתרצ״ו
מועצת פועלי תל־אביב־יפו

מאיר: הפסקת שיחות ק"מ ה־101 אינה סיבה לא להגיע לז'נווה

„מצידנו לא נפתח באש; אני מקווה שגם המצרים לא"

...ש הממשלה גולדה ... אמרה אתמול בראי... דיו, כי הפסקת השי... בק"מ ה־101 אינה צרי... להיות נימוק או סיבה ... להגיע ב־18 בדצמבר ... ועידת השלום בז'נווה.

...בא בשכח שהדבר החמור שעומד בין שכנינו וביננו ... עד עכשיו הם לא רוצים בכלל באיזור הזה" — אמרה ... „אני בקטה שזה שתהנה אינני מוכנה להבטיח. גם אני לא בטוחה. אם רוצים אתנו, אדרבא. אולי יתר להם. אני חושבת שמה ש... הוא שהם יגיעו למסקנה ש... בתוך להם לא שווה מאשר...

...שאלה גולדה מאיר אם היא אפשרית על חידוש האש ... ה: „אני יכולה לומר רק ... אחד: מצדנו לא נתחיל ... אני בטוחה שגם הם לא".

...ובה לשאלות בדבר היחסים ... רה"ב לישראל ובדבר האפ... „להפעיל" את יהדות ארה"ב ... זו השפיע על המדיניות ה... ...אית הרשמית אמרה ראש ... לה, כי ארה"ב הוכיחה את ... בידידות לישראל גם בעת צרה.

„לעצרי" — אמרה — „אני לא יכולה להבטיח לעצמי ולעם שמ־עכשיו תראה ארה"ב את הדברים בדיוק כפי שהיינו אנו רוצים. היו ויכוחים. אין לי כל ספק שיהיו ויכוחים. אלה הם ויכוחים עם המעצמה הגדולה ביותר, הידידה הגדולה ביותר של ישראל. אי־אפשר לא להתחשב בזה. אבל גם במדינה קטנה יש לה זכות וחובה לעבוד על העניינים החיוניים לה, כפי שהיא רואה אותם — ול־דעתי — הדבר ברור לאמריקאים.

בארץ נעשה עוול לשר החוץ

משנשאלה אודות עמדתו של ד"ר הנרי קיסינג'ר אמרה, כי נראה לה שבארץ נעשה עוול לשר החוץ האמריקאי. „יש איזה סגנון בארץ" — אמרה ראש הממשלה. „לקחת איש אחד ולבנות אותו מכל הצד־דים, ולכתוב דיסרטציות עליו. זה לא דבר המתאים ליחסים בין־לאומיים. עושים לו עוול. לא בצ־דק עושים מה שעושים בעתונים כותבים בארץ. בהיותו בבית הלבן בעוזר לנשיא ניקסון אני בשום פנים ואופן אינני יכולה להגיד שהאיש הזה עשה רע לישראל בשום אופן לא. הוא עכשיו מזכיר המדינה. ואם יש לנו ויכוחים אתו — זה לגיטימי. באמת הייתי פונה לאנשים לחדול מזה.

„יש ויכוח, או יכולים להיות ויכוחים, אפילו קשים, עם הממשל האמריקאי; ובמידה שהוא מייצג את הממשל האמריקאי — מתווכ־חים אתו כמו שמתווכחים עם מז־כיר מדינה אחר. אני יכולה אפילו לראות ויכוחים קשים מאוד. אני מוכנה אפילו לגלות סוד: כבר היו לי. אבל אחזור על מה שאמרתי: זו המדינה הגדולה, כאשר מולה ניצבת המדינה הגדולה השניה, כר־לה נגדנו".

בנושא גבולות השלום שבה ר' ההדירה גולדה מאיר את התנגד־תה לקבלת בטחונות בין־לאומיים במקום גבולות בטוחים. „על מה בכלל מדובר?" שאלה ראש הממ־שלה. „על ערבויות במקום גבולות בטחון? ולקחי יום הכיפורים — לו עמדנו בגבולות אחרים, האם היה לנו יותר טוב? האם היה גבול יותר טוב מגבול התעלה, ואפילו לאחר מה שקרה בתעלה זו".

ג. מאיר אמרה, כי אינה מאחלת למדינה קטנה בעולם הזה שלא תהיה מסוגלת להגן על עצמה ו־שתהיה תלויה בערבויות של אח־רים. „ראה" — אמרה, „היתה מל־חמת ההודו־פקיסטאן. לנו לעולם לא יהיו אותן הערבויות שהיו לפקיס־טאן וסיטו וסנטו והערבויות אמ־ריקאיות. מה קרה לפקיסטאן? ה־ידידה, ארה"ב — האם מסוגלת עכ־שיו התנועה האמריקאית, אחרי ויטנאם, לשוב לבסטאנבר ז"

בשיחה עם סופר „דבר"

דה־בורשגראב משוכנע שהמצרים ישתתפו בוועידת ז'נווה למרות המשבר

מאת דן פתיר, סופר „דבר"

המצרים תבוא לז'נווה ותש־תתף בועידת השלום ב־18 לח. ז., גם אם השיחות על הקצי־נים הבכירים בק"מ ה־101 ייפסקו ולא יתחדשו עד אז — זוהי דעתו של הכתב המדיני האהיק של השבועון האמרי־קאי „ניוזוויק" ארנו דה בורש־גראב. המלווה מן הצד המצ־רי את שיחות הק"מ ה־101 כרא־כיתן, ויודע בקשריו ההדוקים עם אישי הצמרת המצרית.

בשיחה עמו בק"מ ה־101, עם סיכומה של הפגישה בצהרי יום ה' בין אלוף אהרון יריב לבין גנרל גמאסי, גילה הכתב האמריקאי (במצגא בלבי) בשיחה עם סופר „דבר", כי המצרים שמכוונים להביא לפי־צוצן על שיחות אלה: „הדעה בקהיר היא, שהשיחות אינן יכולות להימשך עוד במצב כזה. הן תיפסקנה אם לא יו־שג הסכם". לפי גירסה דה בורש־גראב, הוא על בסיס פירוש חד צדדי ב„צו הפרדה", ול־פיה אין צורך בשום הדדיות מצד מצרים לביצוע סעיף ב' של הסכם הפסקת ה־אש. כי השלב הראשון של ניתוק המגע צריך מבוסס ע"י סעיף זה, "אילו הדבר קונה לגבי השלבים הבאים: רק אחר שהישראלים יסוגו מזרחה מה־תעלה עד לקוי מעברי המית־לה והג'ידי. או כבער להם, יגיע השלב של תן וקח. ואז יכול לבוא לידי ביטוי עקרון ההדדיות. אך בשלב הראשוני של ניתוק המגע בין הכוחות אומרים המצרים כי אין מקום לדבר על הדדיות, ואין לחייב אותם בכך".

איש במצרים אינו יודע היכן קווי ה־22 באוקטובר

ארנו דה בורשגראב הלובש בגדי חאקי הדומים לבגדי הקצונה המצרית („תפרתי אותם אצל חייט מצרי על השביני. במחיר 25 לירות מצריות"). אומר ב־שיחתנו ליד מאהל האו"ם ב־ק"מ ה־101 כי איש אינו יודע — גם לא במצרים — היכן הם „מעשה" קווי ה־22 באוק־טובר. וכי כל דרישה לנסיגה ישראלית לקווים אלה איננה מעשית.

השאלה. האם מכירים המצ־רים בכך שעמדתם לגבי הס־עיף השני בהסכם הפסקת ה־אש מבוססת על פירוש חד־צדדי מובהק. השיב דה בורש־גראב: „הנשיא סאדאת הבהיר בועידת אלג'יר, כי הם חצו את התעלה הימצאם בצידה המז־רחי הוא בבחינת עובדה".

שאלה: באיזה כוח — סמלי, ליטורי או בלא?

תשובה: השאלה היא לגבי איזה שלב שבניתוק המגע מתייחסים כרגע. אם לגבי התוצ־אה הסופית — הרי ברור זה שנים. גם מדברי נאצר. וגם מדברי סאדאת כי יש מקום לפרוז את סיני.

המצרים יבואו לז'נווה

שאלה: האם המצרים יבואו לועידת ז'נווה גם אם שיחות הקצינים נקלעות למשבר?

תשובה: המצרים יבואו לו־עידת ז'נווה. המכשול העיקרי כרגע הוא בשאלת יצוג הפלש־תינאים. ארגון השחרור הפלש־תינאי והוראגת הוכרו כמיצ־גים החוקיים היחידים של העם הפלשתינאי. הוסיף מתנגד ל־כך. אין לדעת כיצד יתגברו על מכשול זה. הדרך המעשית היא לפתוח את הועידה במו־עדה, ולדחות את הטיפול בש־אלת יצוג הפלשתינאים למו־עד מאוחר יותר, ולטפל בה תחילה בבעיות כמו סיני וגולן.

שאלה: מה סדרי העדיפויות של המצרים בהעלאת הנושאים לדיון בועידת ז'נווה?

תשובה: סדר היום ברור: יהיה צורך לפצל את הועידה לשורה של ועדות דיונים. כמו ועדת סיני, ועדת גולן, ועדת הפלשתינאים. ועדת מזרח ירו־שלים. יש כמה בעיות קלות יחסית, וכמה בעיות קשות יו־תר. ירושלים. והישות הפלש־תינאית. הן מהקשות יותר. עם זאת, הסידורים והמקדים יהד־קים שניתנו לאחרונה לבעית הפלשתינאים — זו הפעם ה־ראשונה שגם בריה"מ וגם ארה"ב מכירות בצורך לישות פלשתינאית — נתונים לדיון.

שאלה: כהן. לדעתך. צי־פיותיהם המיידיות, הראליות, של המצרים עד לפתיחת ועידת ז'נווה?

תשובה: צורה כל שהיא של ניתוק ישראלי חד צדדי. אין זאת אומרת חזרה לקווי ה־22 באוקטובר. מסום שאיש לא יודע היכן בעצם נמצאים קווים אלה.

שאלה: האם זה כבר הוכר, לדעתו, גם ע"י המצרים?

תשובה: אני חושב כך, כי שאלת קווי ה־22 באוקטובר כבר נשטפה ע"י המאורעות. מה שלא נשקף הוא הצורך בניתוק מגע לפני ועידת ז'נ־ווה, לפחות כצעד סמלי של רצון טוב. במונחים פוליטיים. פירוש הדבר ניתוק מגע בן הכביש (קהיר־סואץ) שאנו צר־כים עליו. וכן פתיחת קו אספקה לעיר סואץ. שאינו ב־הכרח פתיחת קו אספקה לאר־מיה השלישית.

שאלה: איך רואה המצרים, להערכתך, את מושב הפתיחה בז'נווה בדרג של שרי החוץ?

תשובה: אני מניח ששם יוח־לט להתפצל לכמה ועדות, ולה־חזר ולהתכנס אחרי חג המולד וראש השנה האזרחית החדשה.

המצב באירופה יתחזק עד הוועידה

שאלה: האם צפויה בז'נווה חזרה על פרשת פתיחת שי־חות השלום בווייטנאם, שנע־רכו בפריס והתמשכו ארוכות סביב שאלת צורתו של שולחן הדיונים?

תשובה: זה בוודאי יבוא. זה בלתי נמנע במסגרת ויכוחים על שאלות נוהל. זה אפיין את כל השיחות בעבר. לפחות אלה שאני סקרתי ב־25 השנים האח־רונות. אך הפעם, אני מניח לא יבזבזו זמן כה רב. כי הצד־לם המערבי נמצא כיום. תחת איום של מיתון כלכלי קשה, בלתו הנפט אלה הם להציג כבדים העלולים לגרום לאב־טלה חמורה באירופה ובארה"ב. באירופה זה עלול לגרום לנ־טיה חדה אל השמאל וליצור סכנה של „חזית עממית" בצר־פת ובאיטליה. כך שהלחץ הד־פעם יהיה כבד על כל הנוגעים לדבר כדי להגיע להסכם מהיר.

שאלה: האם רווח בקהיר החשד כי הסובייטים לא יעזרו, ואולי יכשילו, ועידת שלום ב־ז'נווה?

תשובה: הקרמל הפוליטביו־רו. הצייים גם הם בין יונים לניצים. היונים מעדיפים מדי־ניות של הדברות והסכמה עם ארה"ב על פני השפעה במזרח התיכון: משבר כלכלי חמור במערב עלול ללא ספק להשפיע לרעה על מדיניות ההסכמה שבין המעצמות באורח כללי. ועל יחסי מסחר מערב־מזרח במיוחד ויש ניצים בקרמלין החושבים שהם על הדרך הנ־כונה. וכי משבר הנפט מחליש את המערב. המצב שהעדיפו אותו עד כה — של לא שלום ולא מלחמה — הביא למצב של לא מנצחים ולא מנוצחים, וזה עשוי. לדעת אותם חוגים בפוליטביורו. להוות יתרון חשוב יותר כדי להחליש את המערב. מאשר להמשיך בטיפוח מדי־ניות ההדברות וההסכמה עם ארה"ב.

ארנו דה בורשגראב. שראשו המשרד לא היה מכוסה הפעם בכובע קצין של הצבא המצרי, מיהר לחזור. בתום הפגישה בת השעה ועשר הדקות. במ־כוניתם של חברי המשלחת ה־מצרית, חזרה לקהיר.

ראשי מדינות ומנהיגי מפלגות פירסמו הודעות אבל

ניקסון: דוגמת בן־גוריון הגבירה האמונה בנצחון השלום במזה"ת

בבירות המערב פורסמו אתמול עשרות הודעות אבל והשתתפות בצער עם היוודע מותו של דוד בן גוריון. גם בלשכת הנשיא בירושלים, במשרד ראש הממשלה, במשרד החוץ ו־בעשרות שגרירויות זרות בישראל התקבלו מברקי תנחומים מראשי מדינות וממשלות, ממדינאים, אי־שי ציבור וארגונים. עשרות מברקי תנחומים הגיעו אל משפחתו של המנוח.

ואשינגטון. הנשיא ניק־סון אמר אמש, כי הדוגמא של המדינאי הישראלי דוד בן־גוריון הגבירה את השק־פתו, כי ענין הצדק והשלום ינצח במזרח התיכון.

בהודעת אבל על מותו של דוד בן־גוריון אמר הנשיא ניקסון, כי המנהיג הישראלי המנוח פעל באו־מץ רוח, אהבה והחלטה נחושה, כדי לכונן את מדינת ישראל ה־מודרנית. „בשעה שאנו מתקדמים במאבק לכונן צדק ושלום, אנו שואבים עידוד מדוגמת חייו, כי ענין הצדק והשלום ינצח".

„העם האמריקאי משתתף עם ה־עם הישראלי באבל על מותו של אדם אמיץ לב. כפי שהיינו שות־פים לאידיאלים ולתקוות שלו — לא רק למען ישראל כי אם לאנ־ושות כולה. כך אנו שותפים בת־חושת האבדן של העם הישראלי".

שר החוץ קיסינג'ר שיגר מברק תנחומים לראש הממשלה גולדה מאיר.

סנטורים שיבחו היום את בן־גוריון כמנהיג גדול והביעו את תקוותם, כי השלום המדיני שלק־ראתו חתר — יוגשם בשיחות הישראליות־ערביות. מנהיג הסיעה הדמוקרטית בסנאט מייק מאנספילד אמר, כי בן־גוריון היה „אדם בעל חזון גדול ומעשי מאד בהשקפתו לגבי יחסי ישראל עם שכנותיה". הסנאטור. שלעתים גילה הסתייגות כלפי הסיוע האמריקאי לישראל אמר. כי המנוח היה „במובן רחב מאד מדינאי שלמי אשר ראה את התמונה כולה. מותו הוא אבדן גדול".

הסנאטור הנרי ג'קסון אמר: „דוד בן־גוריון היה מנהיג גדול ואמיץ אשר נאבק קשות כדי לכונן את מדינת ישראל ולהגן על בט־חונה".

הסנאטור וולטר מונדייל אמר. כי הוא מקווה ש„שיחות השלום יביאו להגשמת החלום אותו חלם בן־גוריון כאשר הגיע לארץ ישראל ב־1906 — השלמה ערבית עם ה־מולדת היהודית בשובה היים".

הסנאטור אברהם ריביקוף אמר: „ישראל והעולם איבדו מנהיג גדול והיסטורי. בתקופה גורלית בקורות ישראל. הוא האציל רוח של מסי־רות אשר עשתה את ישראל למ־דינה חזקה ותוססת".

הסנאטור יעקב ג'אביץ אמר. כי „מנהיגותו המבריקה של דוד בן־גוריון סייעה להקמת מדינת יש־ראל. חלומם המשיחי של מיליוני נרדפים".

✱ פאריס: הנשיא פומפידו שיגר אמש מברק תנחומים לנשיא המ־דינה אפרים קציר: „מותו של דוד בן־גוריון הוא מותו של אדם. אשר בעבר לעבודות המדיניות של מד־ מלות. הטביע וחתם עמוק על ישו־ ארצו. בין הגנראל דה גול לבינו היו קיימים יחסי הערכה הוקרה. אני מביע בפניך ומבקשך להעביר למשפחתו של בן־גוריון את תנ־חומי הכנים".

המנהיג הצרפתי גי מולה אמר אתמול בפאריס כי דוד בן־גוריון היה אחד המדינאים הגדולים ב־יותר של תקופתנו. לדעתו היה המנוח אחד מחמישה או משישה המנהיגים הגדולים ביותר של הצי־דן הנוכחי. „בן־גוריון" — אמר מולה, „היה פטריוט גדול וחלוץ אמיתי. אולם כעבר לבעייתיה של ישראל — היה בכוחו לראות גם את האופקים הרחבים יותר של העולם כולו".

מולה ובן גוריון עמדו בראש ממשלות צרפת וישראל בתקופת הידידות הצרפתית־ישראלית, אשר הוליכה לשותפות בין שתי המד־נות בעת מבצע סיני ב־1956.

✱ בון: הקאנצלר בראנדט שיגר אמש מברק לראש הממשלה גולדה מאיר בו כתב, כי מערב גרמניה לעולם לא תשכח את חלקו של דוד בן־גוריון בפתיחת דף חדש בתולדותיה ובתולדות היחסים בין גרמנים ליהודים לאחר בלהות הע־בר. „גם בארצנו היכר תמיד גדולתו של המנהיג הישראלי ה־בלתי נשכח אשר השים לעם הגרמני יד, שאיפשרה התחלה חד־שה של תקופה חדשה".

נשיא הרפובליקה הפדראלית ד"ר גוסטאב היינמאן אמר: „מדינאי גדול הלך לעולמו. אנו מתאבלים עליו ועל הבעת הוקרה להישגיו ההיסטוריים הגדולים".

מנהיג האופוזיציה הנוצרית־דמוקראטית ד"ר הלמוט קוהל אמר „אל נשכח, כי בן־גוריון והקאנצלר המנוח אדנאואר מצאו את הדרך להתפייסות בין שני העמים אחרי הזוועות שנרשמו בהיסטוריה".

משלחת רשמית של הממשלה ה־פדרלית המערב גרמנית, תגיע ה־יום במטוס מיוחד לישראל, כדי להשתתף כאן בהלוויית דוד בן גוריון.

בראש המשלחת עומד ד"ר הנס־ יוכן פוגל, השר לשיכון ותכנון ערים, ואתו יגיעו לארץ פרופ' קרלו שמידט מראשי המפלגה ה־סוציאל דמוקרטית, שהיא מפלגת השלטון במערב גרמניה, שכיהן בעבר כסגן יו"ר הפרלמנט הגר־מני וחבר נשיאות המפלגה הנוצ־רית־דמוקרטית פון־וייצסקר.

✱ לונדון: ראש ממשלת בריטניה כתב לראש הממשלה גולדה מאיר: „בצער רב שמעתי על מותו של דוד בן־גוריון, ראש הממשלה ה־ראשון של ישראל. קיבלו נא את תנחומי הכנים".

שר החוץ הבריטי כתב לשר ה־חוץ אבא אבן: „הצטערתי מאוד לשמוע על מותו של דוד בן־גוריון. שירותיו לעמו ולישראל היו מיוח־דים במינם. ואנו כיבדנו אותו מאוד. אנא קבל את תנחומי והב־נתי".

הידיעה על מותו של דוד בן־גוריון שודרה בבריטניה בהבלטה במהדורות החדשות של הרדיו והטלוויזיה. תחנת הרדיו הבלתי־תלויה של לונדון הזכירה בדברי ההערכה למנוח את דבריו של הנשיא קנדי שהגדיר בשעתו את בן־גוריון כ„אישיות ענק". אחד מראשי ה„לייבור" הבריטי יאן מיקארדו אמר: „המהפכה ברוסיה היתה מתחוללת גם בלי לנין, המהפכה בסין היתה מתחוללת גם בלי מאו, הודו היתה מגיעה לעצ־מאות בלי גאנדי ונהרו ואפילו בריטניה היתה מנצחת במלחמת העולם השניה בלי צ'רצ'יל. אך לא כך לגבי בן־גוריון וישראל: מדינת ישראל לא היתה קמה אילו־מלא בן־גוריון היה שם במקום ובשעה המתאימים".

✱ מטה או"ם: מזכיר או"ם ד"ר קורט ואלדהיים שיגר מברק תנ־חומים למשפחתו של בן־גוריון ו־הגדיר את המנוח כ„מנהיג שהאציל מרוחו על עמו".

בהודעה שפירסם לאחר שיגור מברק התנחומים, ציין מזכיר או"ם כי בן־גוריון מילא תפקיד מכריע בהיסטוריה של המזרח התיכון וכי אומץ כוחו וחזונו זכו להערכה נרחבת.

✱ קופנהאגן: ראש ממשלת דנ־מרק אנקר יורגנסן, הביע היום את צערו על מות בן־גוריון „ברגע קשה. כי קיימת תקוה חדשה במשא ומתן העשוי להוביל לשלום צדק וכל קיומו במזרח התיכון".

ראש משפחה צעיר!

„מגדל־בנין" מפעילה כעת תכנית ביטוח חיים חדשה בתנאים מאד מיוחדים

"מגדל 73"

התכנית החדשה של "מגדל־בנין" מאפשרת לראשי משפחה צעירים לרכוש היום ביטוח חיים גדול [כולל כל סיכוני מלחמה] בהתאם לצרכיהם־ בפרמיה קטנה, בהתאם לתקציבם.

לדוגמא:

אם אתה בן 25	אם אתה בן 30
תשלם בשנה הראשונה	תשלם בשנה הראשונה
17.65 ל"י לחודש בלבד	19.73 ל"י לחודש בלבד
ותהיה מבוטח	ותהיה מבוטח
בסך של ־.41,000 ל"י	בסך של ־.41,000 ל"י

גם את אשתך תוכל לצרף לביטוח, תמורת תוספת קטנה.

"מגדל 73" - הביטוח לך ולמשפחתך

מגדל־בנין חברה לביטוח בע"מ

לכבוד
מגדל בנין חברה לבטוח בע"מ
ת.ד. 1888
תל אביב.

אני מעונין לקבל פרטים נוספים בדבר "מגדל 73" תכנית ביטוח החיים המיוחדת - לראש המשפחה הצעיר

השם המלא ________ הגיל ______
הכתובת הפרטית ________ טלפון ______
[אם הנך משרת כעת במילואים ציין דואר צבאי] ד.צ. ______

בינלאומי

אבן וקיטינג דנו בהפסקת שיחות הקצינים

מאת חגי אשד, סופר „דבר"

הפסקת שיחות הקצינים בקילומטר ה־101 נדונה אתמול בפגישה בין שר החוץ אבא אבן לבין שגריר ארה"ב בישראל קנת קיטינג. בפגישה השתתף גם אלוף אהרון יריב, שייצג את ישראל בשיחות. הוא יחזור ויוזמן לממשלה על השיחה.

כפי שנודע, נמסרה לשגריר קי־טינג אינפורמציה מפורטת על ה־הצעות המצריות והישראליות ה־אחרונות ועל התעקשותם של המצ־רים על דרישותיהם החורגות מעבר לכל שיעור מהסעיף של נסיגה לקווי 22 באוקטובר, הכלול בהסכם לייצוב הפסקת האש.

נראה כי גם האמריקאים בדעה, שמושב יהיה לדון בנושא זה ב־„ועידת השלום" בז'נווה, מאחר שלפי ממדיו אין הוא יכול להיות כלול בהסכם להפסקת־האש.

אלוף מאיר זורע — נציב קבילות חיילים

אלוף מאיר זורע נתמנה לנציב קבילות חיילים בצה"ל לתקופת היעדרו של רב־אלוף (מיל.) חיים לסקוב, בשל הברותו בוועדת החקירה שבראשות נשיא בית המשפט העליון, ד"ר שמעון אגרנט.

מינויו של אלוף זורע אושר ע"י ועדת חוץ ובטחון של הכנסת.

חברה ומדיניות בדיוני מרכז איחוד הקבוצות

תביעה להערכת־היום של ה חברה בישראל; לנקיטת פעולות שיגבירו שוויון וצדק בעם; להד־פה של כל פעולות כלכלית שיש בה חזיתיות ראשונית למשק ולנ־קיטת צעדים ממשיים לחיסול הד־פעות והנהגים של הוצאות ראווה ובזבזנות — אלה הן חלק מ־החלטות מרכז איחוד הקבוצות ו־הקיבוצים שנתכנס ביום ה' בקי־בוץ „גינתי". בין השאר רואה ה־מרכז בהגברת העליה משימה הד־ראשון במעלה.

מרכז האיחוד החליט לקרוא ל־תנועות הקיבוציות האחרות ל„זק־כת האיחוד ביזהן ושלח ברכתו לקיבוץ קטורה בערבה שהתאזרח בשבוע שעבר, שהוא הקיבוץ ה־שמונים וארבעה של האיחוד.

ישיבת המרכז התכנסה כדי לדון בשאלות חברה ומדיניות. לאחר טקס „יזכור" לחללי צה"ל נפתח הדיון בהרצאתו של השר שמעון פרס והשתתפו, בין השאר, השר חיים גבתי ומזכיל מפלגת העבודה אהרן ידלין.

בדברי החברים בדיון נשמעה, בצד בקורת על תופעות שונות הקשורות במלחמה ובמדיניות ה־ממשלה — התביעה לגישה מאו־זנת בהערכת אירועי המלחמה, ל־השתחררות מהלכי רוח נכאים ה־רווחים בציבור וליצירת אווירה של כוננות לעבודה במושכת ב־תנאי חרום. דגש רב הושם בדברי המתווכחים על הצורך בתכניות שלום ברורות מצד ישראל, הנך מסירת מידע מירבי לציבור מצד הממשלה.

לשכת סגן ראש־הממשלה

אלון לא קיבל מידע משר־הבטחון

מלשכת סגן ראש הממשלה נמסר, שהמסקנה העו־לה להשתמע מרשימתו של חגי אשד, שנתפרסמה ב„דבר" ביום ו', כאילו הגי־עו לידיעתו של סגן ראש הממשלה „דיווחים והער־כות" על היערכות מצרים וסוריה למלחמה, בעת ש־מילא את מקומה של ראש הממשלה, בראשית אוקטו־בר, אין לה אחיזה במציאות.

סגן ראש הממשלה מילא את מקומה של ראש הממשלה, בעת נסיעתה לשטראסבורג ולוינה ממקורו של יום א' ה־30.9 ועד לחצות יום ב' ה־2.10, כלומר שתי יממות וחצי. במהלך תקופה זו לא הובא לפניו ע"י השר האחראי לכך, במישרין או באמצעות שליח, כל דיווח או הערכה בקשר להתעצמות כוחות האויב מעבר לקווי הפסקת האש עם מצרים וסוריה.

סופר „דבר" חגי אשד מעיר, כי במאמרו לא העלה את הטענה הנ"ל אלא ציין את העובדה, שסגן ראש הממשלה יגאל אלון מילא את מקומה של ג. מאיר בכמה מן הימים המכריעים האחרונים בהיותה בחו"ל, כאשר גבר זרם הדיווחים וההערכות על התעצמות הכוחות בחזיתות מצרים וסוריה. אם נמסרו לסגן ראש הממשלה ה־דיווחים, מאיזה מן המקורות, או אם שאל ביוזמתו — על כך לא נאמר דבר במאמר.

סוכלה חטיפת מטוס שווייצי ע"י צעיר מופרע

ז'נווה. (יופ"ע, עיר רע"ק). — צעיר שווייצי בן 18 מן ה־עיר לוצרן דניאל בוהולצר, שתואר על ידי המשטרה כ־בלתי שפוי בדעתו, השתלט אתמול על מטוס נוסעים מ־דגם די. סי־8 של חברת הת־עופה השווייצית „כהיוב־אייר" שהיה בדרכו לאפרי־קה, והסגיר עצמו ארבע שעות לאחר כך.

חברת התעופה מסרה, כי הצ־עיר שהיה חמוש באקדח בקוטר קטן, השתלט על המטוס זמן קצר לאחר שהמריא מציריך בדרכו ל־דוואלה, שם עמד להעלות נוסעים נוספים בטיסה להוף השנהב ול־ליבריה.

כאשר נחת המטוס בז'נווה, ה־ניח הצעיר ל־145 הנוסעים ו־11 מבין 15 אנשי הצוות לרדת מהמ־טוס, ודרש מנציגי „סוויסאייר" כרטיס נסיעה לניו יורק.

אחר כך ביקש לשוחח עם אר־בעה עתונאים. אולם במקומם עלו למטוס שלושה שוטרים בלבוש אזרחי ואיש בטחון של „סוויס אייר", שהתחזו פני עתונאים, והתגברו עליו.

28 קצינים מארה"ב — לכוח החירום

ואשינגטון. (יופ"ע). — משרד ההגנה האמריקאי הודיע אתמול, כי נשלחו 28 קצינים כדי לשרת במטה המשקיפים של או"ם במזרח התיכון, על פי בקשת מז־כיר או"ם קורט ואלדהיים.

דובר של משרד ההגנה אמר, כי הקצינים בפיקודו של הקולונל רוברט קלארק, המריאו מהבסיס האווירי דובר שבמדינת דלאוור. במטוס תובלה „גלאקסי", לטיסה ללוד.

משרד התחבורה
המפקח על התעבורה
מחוז ירושלים והדרום

צו בדבר הגבלת תנועה וסדרי תנועה לרגל הלויתו של דוד בן־גוריון

בתוקף סמכויותי כחוק הנני מודיע כדלקמן:

א. הגבלות תנועה בירושלים:

בעת המעבר על פני הארון מיום א' 2.12.73 בשעה 06.00 עד יום ב' 3.12.73 לאחר ההלויה רחוב רוטשילד יסגר לכל תנועת כלי רכב, פרט למורשים.

רחוב קפלן יהפך לחד סטרי — כיוון התנועה: מצומת האוניברסיטה, פרט לאוטובוסים מקומיים שיעברו מצומת המוזיאון.

בעת טכס ההשכבה ביום ב' 3.12.73 משעה 06.00 עד צאת מסע ההלויה — רחוב רוטשילד, קפלן, ורופין (בקטע שבין שדרות הרצל לשדרות בן צבי) יסגרו לתנועת רכב, פרט לרכב מורשה, על פי תויות שיודבקו על שמשת המכונית.

החל משעה 08.00 ועד לסיום מסע ההלויה יהיה שדרות הרצל סגור לתנועה בקטע מצומת „המשביר" ועד צומת רופין.

רחובות חד סטריים: רחוב קרית משה (ממזרח למערב), שדרות הרצל מהר הרצל לצומת רופין (מצפון לדרום).

ב. הגבלות תנועה במחוז הדרום:

ביום ב' 3.12.73 משעה 06.00 תיאסר תנועת כלי רכב לכיוון שדה בוקר בציר משאבי שדה / שדה בוקר, בציר ירוחם / שדה בקר ובציר מצפה רמון / שדה בוקר.

מחסומי משטרה יגבילו בשעות אלה את התנועה מבאר שבע ומדימונה וירשו מעבר לרכב מקומי בלבד בצירים אלו לישובים שמחוץ לשדה בוקר.

מ. בצראי
המפקח על התעבורה
מחוזות ירושלים והדרום

רמת הגולן • בית שערים • נחל כזיב • יד אבשלום • רים
בית ש... • ראש הנקרה • שמורת החולה
בניס • יריחו • בית נטופה • בקעת הירדן
מע... • הר מירון • גוש עציון • ברכות שלמה
שכם • ניקבת השילוח • מערת נחל אורן
סרטבה • עזה • עין גדי • תעלת סואץ
...משמר הע... • יער • אל עריש • כוכב הירדן
מעו... • סנטה קטרינה • נחל יבש • חולדה

ספר הפרס שניתן כשי למנויי דבר 1974 המשלמים בעד העתון לשנה מראש

ועוד עשרות אתרים אחרים תמצאו בספר

נופים ואתרים

הספר יופיע בימים הקרובים

בספר 320 עמודים, מהם 32 עמודי צבע, צילומים ומפות. נופים ואתרים הוא הספר הממצה, המעודכן והמקיף ביותר, שנושאו מקומות ונופים בארץ ישראל, מקומם הגיאוגרפי, ההיסטוריה שלהם ועולם החי והצומח בסביבתם.

ההוצאה לאור משרד הבטחון   המחיר בחנויות הספרים 39.50 ל"י   ההפצה ע"י ספרית דבר

הודעות אבל על מות דוד בן־גוריון

(סוף מעמוד 1)

הוא האיש אשר גם אחרי הנצחונות לא היה מוכן להשלות את העם ולהגיד שהדרך מכאן והלאה היא סלולה, חלקה ובטוחה. הוא ראה תמיד את ההכרח להכין את העם למאבקים קשים וחמורים.

„דוד בן־גוריון היה איש רב־דעות, היה לו עניין בכל דבר אפשרי. הוא הגלית, שבעמדו בראש עם קטן ומדינה קטנה הנאבקת על קיומה, זכה באופן טבעי שבחוגי העולם יראו בו אחד מגדולי הנביאים בדורו.

„אם בן־גוריון היה דרוש לנו בתקופות הקודמות התמורות היה שבעתיים דרוש במלוא כוחו להנהיג את העם, גם למאבק ואולי לשלום. הוא הלך מאתנו. בשנים האחרונות לא נטל חלק בפעילות הלאומית וכל אחד מאתנו, שהייתה לו הזכות להכירו ולעבוד במחיצתו, ישאב מאישיותו כוח לפעולתנו.

„עולמנו נעשה יותר עצוב, אולי קצת פחות בטוח, כאשר ענק המחשבה והמעשה כבר איננו בתוכנו".

הנהלת הסוכנות היהודית תקיים היום ישיבת אבל מיוחדת בבניין הסוכנות בירושלים. לזכר פטירתו של דוד בן־גוריון. יו"ר ההנהלה בפועל אריה דולצ'ין, שיצא לחו"ל בענייני המגבית לפני ימים אחדים, עמד לחזור אמש לארץ במיוחד כדי להשתתף בישיבת אבל זו.

כל עובדי הסוכנות היהודית וההסתדרות הציונית יקיימו אסיפת אבל של העובדים היום בצהריים לזכרו של ד. בן־גוריון.

הבוקר בשעה 10.00 יתכנסו חברי מועצת המרכזת של ההסתדרות ועובדי הוועד הפועל וההסתדרות באולם הישיבות של הוועה"פ להתייחדות עם זכרו של דוד בן־גוריון.

מועצת עיריית ירושלים תקיים היום ישיבת אבל בה יספידו את דוד בן־גוריון. מהישיבה יצאו חברי מועצת העירייה לעבור על פני ארונו של הנפטר. ראש העיר, טדי קולק, הורה להוריד את הדגלים לחצי התורן.

חוג התנ"ך של בית נשיא המדינה, שהתקיים מטעם החברה לחקר המקרא בישראל שבראשה עמד דוד בן גוריון, התכנס במוצאי שבת במשכן נשיא ישראל כדי להתייחד עם זכרו של בן־גוריון. בכנס השתתף גם הנשיא השלישי זלמן שזר, שבהוראתו פעל החוג בקביעות בבית הנשיא.

פקודת יום של הרמטכ"ל

חיילי צבא ההגנה לישראל,

דוד בן־גוריון הלך מאתנו.

ראש הממשלה ושר הבטחון הראשון של מדינת ישראל איננו עוד.

הוא האיש אשר עמד על ערש לידתו של צה"ל, הטביע בו את חותמו ובמנהיגותו וטיפח את דמותו.

דוד בן־גוריון הנהיג את צה"ל מן המחתרת אל דרך המלך הממלכתית, והוא אשר הנהיג אותנו אל עצמאותנו.

חיילי צבא ההגנה לישראל,

צה"ל מרכין את דגליו מול ארונו של דוד בן־גוריון, אורות הראשון של מדינת ישראל. זכר מעשיו, תורתו ויצירתו יהיו חרותים בלבנו לעד. דמותו המופלאה תלך תמיד לפני המחנה, ותורה לנו את הדרך אל הבטחון והשלום.

הודעת הממשלה

ממשלת־ישראל מודיעה בצער עמוק על פטירתו של דוד בן גוריון, ראש הממשלה ושר הבטחון הראשון. בן 87 היה במותו.

הממשלה התכנסה אמש לישיבת־אבל מיוחדת.

הודעת מזכיר ההסתדרות מפע"ל

בשם פועלי ישראל פירסם י. משל דברים אלה:

הלך מאתנו אבי עצמאות ישראל, נושא חזון התקומה ומגשימו, בונה ההסתדרות ותפארת תנועת העבודה. בן־גוריון היה גדול מבשריה של האומה בכל דורות גלותה הארוכים ועד קוממיותה. עם מותו נפל המבשר הלוחם, המתמיד עם עצמו עוד יותר משהתמיד עם אחרים. נסתלק מאתנו העם ומכונן צבאיה שקידש חייו מבצוריו לתקומת־ישראל והגשמת החזון רוחו, בקשיות ערפו, בנחישות החלטתו — נדבך על גבי נדבך.

דורש צדק לעם נרדף ונושא גאון ישראל וצדקתו, מול מדינאים ואומות עולם. בונה לבטחה מוסדי המגן של ישראל. אבי ומעצבו של המופלא הסמור בצבאות — צבא הגנה לישראל.

ראש לחלוצים ומופת להם עד אחרון ימיו. דבק בעקרונות בלא פשרה ולחם להם בלא חת. מאדריכלי ומבוני ביתה של תנועת הפועלים ומעצבי קלסתרה הרוחני לבראשיתה. מכנסת ערכי־אנוש וערכי־מוסר נצלים בכל דרכיה ומעשיה. אוהב־ישראל, שבטיו, עדותיו ועמליו, תושף ייעודם וזיווג.

את הסתלקות דוד בן־גוריון, צור החלמיש של קוממיות ישראל ופאר בית הפועלים, מבכים היום, יחד עם העם היהודי כולו, פועלי ישראל.

הודעת מפלגת העבודה

מפלגת העבודה אבלה ומרכינה ראשה על מותו של דוד בן־גוריון — נאמר בהודעה שפירסם אמש מזכ"ל מפלגת העבודה, ח"כ אהרן ידלין.

בהודעת המזכ"ל נאמר, כי בן־גוריון היה „הבנאים של החזון הקמתנו, אדריכל הקוממיות היהודית החדשה, איש החזון והדרך בהילחם ישראל על עצמו, יהיה בדורו וסמל לדורות".

נדחתה ישיבת מרכז העבודה

מרכז מפלגת העבודה, אשר עמד להתכנס מחר כדי לקיים דיון מדיני ולקבל סיכומים בדבר הבחירות המדינית של מפלגת העבודה לקראת הבחירות לכנסת, דחה, לרגל מותו של דוד בן־גוריון, את ישיבתו זו וטרם נקבע מועד חדש לישיבה. גם ישיבת לשכת מפלגת העבודה, אשר נועדה למחר, נדחתה. היום עומדת להתכנס מזכירות לשכת מפלגת העבודה כדי להחליט על ההשבבות הלכת לכיבוד זכרו של ד. בן־גוריון ז"ל. בחוגים, כי עוד השבוע יכונס מושב מיוחד של מרכז מפלגת העבודה שיוקדש לזכרו של ד. בן־גוריון.

הרב הראשי גורן: אבד מנהיג בעל שיעור־קומה תנכ"י

הרב הראשי לישראל הרב שלמה גורן מסר את ההודעה הבאה:

„במותו של דוד בן גוריון אבד לעם היהודי מנהיג בעל שיעור קומה תנכ"י בהיסטוריה היהודית רבת הגיבורים המעללים ואבי למדינת ישראל אדריכלה, מחוללה וקברניטה. בעת ליקוי המאורות כל איש מישראל מרגיש בנפשו את חסרונו של ענק ההנהגה, החזון והתנופה כפי שהתגלם באישיותו של בן־גוריון. בחזונו הגדול ובעוז רוחו השיט את ספינת העם בין משברי השואה והפורענות עד שזכה לכונן את מדינתנו ואת צבאנו ולעמוד בראשה.

„אישיותו ההירואית רבת הגוונים היוותה כוח משיכה אדיר לעם היהודי בעולם ומקור להערצה והתפעלות בין מנהיגי אומות העולם. הוא הניח את יסודות התקומה המחודשת של העם לאחר החורבן, השואה ותקופת הגלות בפתחו עידן הגאולה השלישית והגשמת ראשיתם של שלושה העקרונות לגאולת העם, שחרור הארץ, כינונה וממשלת ישראל וקיבוץ הגלויות.

בן־גוריון היה בחייו חזון ואידיאה באישיותו. כל כולו הפך להיות דוגמה וסמל למדינה ולתקומה.

מ. יערי: בינינו היה נערץ על הכל

ח"כ מאיר יערי, מנהיגה הוותיק של מפ"ם, ולימים יריב לדרכו של בן־גוריון בתנועת העבודה הישראלית, אמר אתמול:

„אני שרוי היום באבל. לא פעם הייתי יריבו של בן־גוריון ואני רואה עצמי כידידו־יריבו. במרוצת השנים נעלמה היריבות והידידות נשארה. מאז נפגשנו בימי העליה השלישית היינו ידידים וראינו את בן־גוריון המנהיג הדגול, עם כל המחלוקות שהיו בינינו. בשנים האחרונות, כשעזב את החיים הפוליטיים האקטיביים, הוא העמיק לחפש את הטוב בידידים וביריבים כאחד עד כדי הזדככות נפשית, הפך לאיש נערץ על הכל. בשבילי נשאר בן־גוריון איש הנהגת מלחמת השחרור, מייסד המדינה ומעצב דמותו של צה"ל".

פנחס רוזן: אחת הדמויות הקובעות בדור

פנחס רוזן, המנהיג הציוני הישיש ונשיאה של המפלגה הליברלית העצמאית, אמר אתמול:

„הכרתי את בן־גוריון בשנות העשרים בתנועה הציונית. הוא היה בלי ספק אחת הדמויות הקובעות בדור, אדם גדול מאוד. הוא השפיע השפעה מגנטית על כל אלה שבאו במגע אתו. אני מרגיש כמו כל יהודי בישראל ובתפוצות שאבדנו אבידה גדולה מאד. מי יודע אם יקומו בדורות אחרינו אישים בעלי כושר רוחני ומנהיגות כמו של בן־גוריון".

השר מ. קול: מחולל עצמאותה של ישראל

בהודעת אבל שפרסם השר משה קול, יו"ר המפלגה הליברלית העצמאית, נאמר, כי בן גוריון ייזכר לעד כמניח אושיות מדינת־ישראל, מחולל עצמאותה ויוצק דפוסי ממלכתיותה. בן־גוריון ראה בישראל ראשית כל את חזון מדינת היהודים כאבן שואבת לריכוזו של רוב העם היהודי במולדתו. פרישתו לשדה־בוקר סימלה את תביעתו הבלתי נלאית לעם להמשך החלוציות וגאולת שממות הנגב.

ביצורה המתמיד של ישראל בתחום הרוחני, המוסרי והצבאי והשתתת המדינה על ערכי הדמוקרטיה המתקדמת, היו נר לרגליו בכהונתו כראש הממשלה ושר־הבטחון הראשון לישראל. זכרו יישאר חרות לנצח בתולדות התקומה הלאומית של עם־ישראל.

המפד"ל: כמה למדינה

מזכ"ל המפד"ל צבי ברנשטיין פירסם אמש בשם מפלגתו את ההודעה הבאה: „היהדות הדתית לאומית שרויה באבל כבד יחד עם כל בית ישראל על הסתלקותו של דוד בן־גוריון, מייסד מדינת ישראל המחודשת. מכאיב במיוחד כי בן־גוריון הלך לעולמו בשעה של מבחן חמור למדינה. עוד בחייו הגיע המנוח, שהיה נערץ על ידידים ויריבים כאחד, כסמל למדינה. פרישתו מראשות הממשלה ומפעילות מדינית ציבורית בשנים האחרונות לא פגעה בכך אלא אדרבא, הדבר הקנה לדמותו מבד כמעט על־טבעי. אוהדי ובני ישראל על כל שכבותיהם ומפלגותיהם יזכרו בהדרת קודש את האיש שבמנהיגותו ההשגחה העליונה חולל את המפנה הכביר בהיסטוריה העברית".

רימלט: בן־גוריון דמות היסטורית

יו"ר המפלגה הליברלית וח"כ א. רימלט אמר: בן־גוריון הפך לדמות היסטורית עוד בחייו. היו לו תכונות המאפיינות אישים גדולים בהיסטוריה. גם אלה שלא השתייכו למחנהו, הוקירו את האיש ואת פעלו.

הודעת „מוקד"

ראשי „מוקד", מ. פעיל וד. כיישלבאום, פירסמו הודעת אבל לאחר מותו של דוד בן גוריון, בה נאמר, כי עם הסתלקותו של דוד בן גוריון, הלכה לעולמה דמות היסטורית בתולדות העם היהודי, תנועת הפועלים הציונית והקוממיות ישראל.

אבל כבד בעדה הדרוזית

אבל כבד ירד בשבת על כפרי הדרוזים דלית אל־כרמל ועוספיה שבמרומי הכרמל, בהיוודע דבר מותו של דוד בן־גוריון.

דוד בן־גוריון קשר קשר אמיץ עם בני שני הכפרים הדרוזים, כשהגיע לשיאו בביקור שערך בכפר דלית אל כרמל ב־3 במאי 1971. שם נפגש בביתו של הצתנאי הדרוזי מוסבה תאלבי עם נכבדי העדה ובני העדה המשרתים בצה"ל.

השגריר קיטינג: ישראל — יד זכרון לבן־גוריון

שגריר ארה"ב בישראל קנת קיטינג פירסם במוצאי שבת את ההודעה הבאה:

„בצער רב שמעתי על מותו של דוד בן־גוריון. רק מעטים כמוהו הכרתי. הוא היה אדם שבאומץ רב ובהחלטיות שאף להשיג את מטרתו, ובכך היה שונה מאחרים. „לא רק יהודים אבלים על מותו, אלא כל האנשים המאמינים בשלום ובטחון. רק מעטים מותירים אחריהם מדינה שהקימו. וישראל היא יד זכרונו של דוד בן־גוריון."

על

דוד בן גוריון

כי איננו

אבל

תחבורה

אגודה חקלאית מרכזית

לשידותים בחקלאות

והקואופרטיבים של

ההתישבות העובדת

תושבי ערד

מרכינים ראשם ומתאבלים על מותו של

דוד בן גוריון

אדריכל המדינה

וראש הממשלה הראשון

אברהם שוחט

ראש המועצה המקומית ערד

על פטירתו של

דוד בן גוריון

גדול בוניה של האומה

אבלים

יוצאי פלונסק

אבלים על מותו של

דוד בן גוריון ז"ל

אדריכל מדינת ישראל

וממסדי תנועת הפועלים

קואופרטיב „דן"

על

דוד בן גוריון

כי איננו

אבל

ביח סולל בונה

נשיא המדינה פרופ׳ קציר

העם היהודי איבד את גדול מנהיגיו בדור הזה

„עם מותו של ד. בן־גוריון איבד העם היהודי את גדול מנהיגיו שבדור זה" — אמר במוצאי שבת נשיא המדינה פרופ' אפרים קציר, בהספידו את דוד בן גוריון במשדר ברדיו.

„בן גוריון היה הלוחם הנמרץ להקמתה של מדינת ישראל, וזכה בהנהגתו להקימה ולהנהיגה במשך שנים רבות. אנו מרכינים ראשנו היום ומורידים דגלנו עם מותו". אמר.

„בן־גוריון — המשיך הנשיא — חלם על הקמתה של המדינה. החל לרחום למענה כבר בראשית מלחמת העולם השניה. החזון, רצונו להקים את המדינה גברו משביקר במחנות שארית הפליטה בגרמניה ב־1945. בתקופת ממשלת ה„לייבור" לחם ב„ספר הלבן" על ידי עידוד ההעפלה והגברתה של הרחבת ההתיישבות. תוך מחשבה שבכל אלה הוא רוקם ריקמה נכברה, שתאפשר הקמתה של מדינת ישראל".

דברים בשבת השחורה

„אולי טוב לצטט בימים אלה את אשר כתב לחבריו ב„שבת השחורה" ב־1946. כשהבריטים אסרו את המנהיגות היהודית וניסו לשתק את חיי היהודים בארץ. כך כתב: „אל יאוש ואל אשליה. לא מסדה ולא וישי. אם צפויים לנו ימי מאבק קשים ומרים. מכרו שאין אנו מתכוונים לקרב אחרון ואין נשמתנו מבקשת למות עם הפלשתים. עם זה יש לדעת, כי ברגע שאנו מצליחים ומרכינים ראשינו ואין בנו התמוה ורצון לעמוד בשער. אנו מתחילים להתגלגל במדרון המוליך להתהוב"."

„מתוך חזון, מתוך הבנה לכל אשר יקרה במאבקנו להקמת המדינה. עשה הרבה לחיזוק במוסנו של הישוב העברי. הוא פעל ב„הגנה" ונטל עליו את המשימה להקים את התעשיה הצבאית. רכש את מכונות הייצור של נשק במדינת ישראל, עשה רבות לרכשו. ב־18 באפריל 1948 נתמנה ראש מינהלת העם ומנהל ענייני הבטחון של היישוב. הוא הכין את היישוב למאבק ולנצחון. שזכינו בו על הצבאות הערביות ושל צבאותיהן של מדינות ערב עם הקמת מדינת ישראל.

הברת המדינה

„עם הקמתה הכירה במדינת העם, והיה זה בן־גוריון שהכריז על הקמת המדינה. ההצלחה היתה בכך רק משום שעשה רבות להכנת המאבק. אחר עמדנו בו. הוא הנהיג וניהל את המדינה. ב־1956, כדי להחזק שוב את המדינה היה אחראי למבצע קדש והצלחתו.

„משך השנים הרבות כיהן בארץ עשה רבות לביבושה ולחיזוקה של תנועת העבודה. היה הלוחם האמיץ לאחדות תנועת הפועלים. והוא שרקם את יסודה של מפלגת פועלי א"י. בה אוחדו „אחדות העבודה" ו„הפועל הצעיר". היה מיתומיה ועצבית של ההסתדרות העובדים הכללית, והיה מזכירה הכללי משך שנים רבות. הוא שהכביס רוח יהודית חלוצית אמיתית לתנועת העבודה. באישיותו הקוסמת — אישיות של נביא, איש חזון ואיש רוח אמיתי — זכה וזכן להשכלה אישית כפרנל בסביבה. כחייל בגדודים העבריים. כאיש שדה בוקר, אשר קורא לנוער לרדת וליישב את הנגב.

„בכל אלה הראה דוגמא לעצמו. באישיותו ובחזונו הנהיג את העם משך כל ימי חייו.

„אני עצמי זכיתי להכיר את בן־גוריון אישית כאיש מדע. בעיקרו של דבר נפגשתי אתו לעתים יחד עם אחי אהרן ז"ל, כשעסקנו בהקמתו של חיל מדע. ולאחר מכן נתרקמו בינינו יחסי ידידות קרובים. מצאתי בו איש קשבת לכל הקשור בפיתוח מדע וטכנולוגיה במדינת ישראל. הוא ראה במדע ובטכנולוגיה אמצעי להגברת הביטחון. להגברת עצמאותנו הכלכלית התעשייתית, ולא היתה שיחה, שבה הסתפק בדברים של ענייני המדינה. ענייני טכנולוגיה וענייני בטחון. תמיד רצה לדעת מה חדש במדע. במגעו אתנו עסקים בפתקיבה, והוא התעניין באמת בביולוגיה במנגנון הפעולה של המוח. לא פעם חזר ואמר כי „אילולא התמסרתי לעניינים מדיניים. בטחוניים וצבאיים, ללימוד התנ"ך והפילוסופיה — כנראה שהייתי עוסק בביולוגיה מובהק. והייתי עוסק בכך כל ימי חיי".

איש התנ"ך

„אהבתו את התורה לשכה גרמה לכך, קיימה עם אחי ופרופ' בובר ז"ל סייע בהקמתה של האקדמיה הלאומית. אהבתו את התנ"ך הריהי ידועה לכל. בתנ"ך ראה ספר הספרים של העם היהודי. בו מצא את כוח הדחף לקיבוץ גלויות. לבנין המדינה. בו מצא את התודעה ההיסטורית המפוקה. אשר אחד מעיקריה הוא החזון המשיחי. הוא תפס את הכתוב בתנ"ך תפיסה רחבה. חברתית. תרבותית ומוסרית. איש רוח היה. איש מוסר. והגה דעות. תוסס ומתסיס בדבריו וכתביו. ואלה יישארו עמנו שנים רבות לאחר שהלך מאתנו. דבריו יאירו את דרכנו. ומעשיו. באישיותו — יהיה נר לכל דרכנו. גם בימים הקשים העוברים עלינו היום". (ע)

פגישת החברים

שנועדה להיום בשעה חמש בערב

בבית הקיבוץ המאוחד

נדחית

אברהם גיבלבר

מושב הועד המפקח הארצי

של קופת־חולים

שעמד להיערך היום

נדחה

לרגל פטירתו של

הח' דוד בן גוריון

על מועד חדש של המושב תבוא הודעה מיוחדת.

פ. רשיש

יו"ר הועד המפקח הארצי של

קופת־חולים

מפלונסק עד שדה־בוקר

דוד (יוסף) בן־גוריון (גרין), נולד בפלונסק, פלך פלוצק, (פולין), י"ז תשרי תרמ"ז (16.10.1886). לאביו אביגדור גרין ולאמו שינדל בת דוד יוסף פרידמן.

קיבל חינוך עברי ב„חדר מתוקן" ולמד שפות ולימודים כלליים מפי מורים פרטיים. בגיל צעיר השתתף ביסוד אגודת נוער ציונית „עזרא" בפלונסק והיה מרצה בה בעברית.

בתרס"ג השתתף בייסוד מפלגת „פועלי ציון" לפולין בוורשה. בשנת המהפכה הראשונה ברוסיה, 1905, השתתף בהגנה העצמית היהודית. בתרס"ו עלה לארץ.

באותו זמן היו חברי פוע"צ בארץ קנאים נאמנים למסורת האידישאית שהביאו מהגלות ובן־גוריון התבלט ביניהם בדיבורו העברי. בהיותו בעל ותק עסקני במפלגה בחו"ל הפצירו בו חבריו להישאר ביפו ולשקוד על חיזוק המפלגה וארגונה. אך ב. ג. הבין את השיבה לציון כשיבה אל הקרקע ובו ביום יצא לפתח־תקווה שם עבד כפועל. אחר כך עבר ביקב ראשון לציון, שם ארגן את הפועלים לשביתה למען שיפור מצבם.

העבודה החקלאית במעדר לא סיפקה את תשוקתו לעבודת שדה ממש, עם כל חן השכל שבחיי האכר. ולכן עלה הגלילה. לסג'רה. שבה שררה אז עבודה עברית טהורה הן במשקי האכרים והן בחוות של יק"א. שם נעשה נסיון ראשון לייסוד קבוצה קואופרטיבית („קולקטיב" — כפי שקראו אז לכך). שם נוסד „החורש" ושם נתארגן ארגון השמירה העברית „השומר". שהבריט הגו בסתר רעיון ממלכתי ליצור גרעין של כוח מזויין עברי. שיהא מוכן לקיים חוק וסדר בארץ לכשיתגשם החזון והאחריות השלטונית בה תהא בידי ישראל. הוא עבד והשתתף בשמירה ובהגנה על המושבה בימי התנקשות הצ'רקסים המפורסמים בשומרים העברים שבאו במקום.

בסוכות תרס"ז היה ידיד ועידת היסוד להסתדרות הארצית של „פועלי ציון" (מקודם היו רק אגודות מקומיות) ונבחר לראשה.

עם גידול תנועת הפועלים והישוב בכלל ובעקב מקרים של התנגשויות עם ערבים ונגישות שלטוניות גדל הצורך בהגנה כספית על הישוב בכלל ועל ציבור הפועלים בפרט. לשם כך נסעו ב. ג., יצחק בן צבי וישראל שוחט ללמוד משפטים באוניברסיטת איסטנבול.

כשפרצה מלחמת העולם הראשונה בקיץ תרע"ד הכריחו להפסיק את לימודיהם ולחזור לארץ. ב. ג. התכסר יחד עם חבריו להצלת הקיים והטיפו ופעלו למען התאזרחות היהודים כחיבוריהוץ לבל יגורשו מהארץ. ואף הוא קיבל עליו את הנתינות העותומנית.

אחרי כשלון ג'מאל פחה בהסתערותו על תעלת סואץ והחל במסע טיהור איזור החוף מתוסדות שלפי טבעם אינם צריכים להיות נאמנים למלכה העותומנית. על בן־גוריון ובן צבי נגזר לבטל את נתינותם העותומנית ולגרשם. לנצח מן הארץ באשמת שייכותם לפועלי ציון ול„השומר". וביום ב' ניסן תרע"ה הגיעו לאלכסנדריה.

מאלכסנדריה יצאו לארצות הברית ושם היה בן־גוריון פעיל (יחד עם בן־צבי) ב„פועלי ציון" ובארגון „החלוץ" וכן השתתף עם דב בורוכוב בעבודה בליגה למען הקונגרס היהודי.

בתרע"ה השתתפו שניהם. הוא ובן־צבי. בארגון ההתנדבות לגדוד העברי האמריקאי. גם הם התנדבו אליו.

נשא לאשה את פולה בת שלמה מונבז (אחות מוסמכת, בפעילות תנועת פועלי ציון בארצות הברית).

עם שובו ארצה חזר לפעילות ציבורית. השתתף ביזמה ובפעולה ליסוד מפלגת „אחדות העבודה" (תרע"ט) והיה בראשיה כל זמן קיומה ומראשי נציגיה בהסתדרות העובדים הכללית. במוסדותיה ובמפעליה לנציג ההסתדרות ומראשי דובריה במוסדות הציוניים והישוביים. אחרי מהומות תרפ"ט נשלח לעבודה מדינית בלונדון (ליצירת קשרים עם ראשי מפלגת העבודה הבריטית) יחד עם ש. קפלנסקי.

בתרפ"א חזר ארצה והיה עד תרצ"א מזכיר ראשי של הסתדרות העובדים הכללית. הרוח החיה ואיש היזמה והביצוע בכל מפעליה.

בתרפ"ד ייצג רשמית את ההסתדרות בתערוכה החקלאית במוסקווה. הפגין שם את הדגל הציוני והתעניין במצב התנועה הציונית הבלתי ליגאלית, והחזות להשתדלותו הוחלף למכה כמפילי „החלוץ" שנים הגירדים לסיביר ברשיון לצאת מרוסיה על סמך רשימות עליה, שהשיג בשבילם ע"י ההנהלה הציונית ממשלת ארץ־ישראל.

בתרפ"ו יצא בשליחות ההסתדרות לאוה"ב. בתרע"ך היה יו"ר ומראשי המדברים בכנסיה למען „ארץ ישראל העובדת". בברלין באותה שנה התאחדו „אחדות העבודה" ו„הפועל הצעיר" ל„מפלגת פועלי ארץ־ישראל" ומאז היה מראשי המפלגה המאוחדת. בתרצ"א פעל למען ארגון האיחוד העולמי של פועלי ציון — התאחדות ובתרצ"ב ארגן את התנועה למען „ארץ ישראל העובדת" בפולין.

בתרצ"ג נבחר לוועד הלאומי (הוא שהציע את החוקה והשם של „כנסת ישראל"). באותה שנה נבחר לחבר המחלקה המדינית של הנהלת הסוכנות היהודית.

בקונגרס הציוני הי"ט נבחר לראש ההנהלה הציונית ולראש הנהלת הסוכנות היהודית בירושלים. ייצג את העניין היהודי בפני ועדות החקירה הבריטיות. האנגלו־אמריקאיות והבין־לאומיות שביקרו בארץ בעקבות הסכסוך היהודי—ערבי ובוועידת „שולחן עגול" בלונדון.

אחרי שנתקבלה באוקטובר 1947 החלטת עצרת או"ם על הקמת מדינה יהודית בארץ־ישראל התיצב בן־גוריון בראש המערכה המדינית והבטחונית להגשמת ההחלטה. הוא התחיל בהכנת הישוב למלחמה על הקמת המדינה ולהדיפת הצבאות של מדינות ערב העתידים לפלוש לארץ ישראל.

כאשר פרצו מאורעות הדמים בסוף 1947 ומצב הישוב החמיר ונראה לבן־גוריון שהיה איתן בדעתו על הכרזת המדינה ב־1948. הוא התגבר על המהססים ובתוך באייר תש"ח, במאי 1948, הכריז בבהיואן ת"א ביב על הקמת מדינת ישראל.

שימש ראש ממשלה ושר בטחון עד 1954. עת פרש לשדה בוקר ב־1955. אחרי הבחירות לכנסת השלישית, חזר לראשות הממשלה עד שפרש סופית בשנת 1963. לאחר מכן הידע את תביעתו לקים ועדת חקירה משפטית לפרי הידועה בשם „עסק ביש". כאשר מפלגתו, מפא"י. לא קיבלה הדרישה, פרש והקים את רפ"י.

אחרי כרפ"י התאחדה עם מפא"י ב־1968, עמד בראש הרשימה הממלכתית ומאוחר יותר פרש מהכנסת ומהחיים הציבוריים והתמסר להכנת הזיכרונות שלו בדפוס. יום ה־85 צויין באירועים ממלכתיים.

סנט ארה"ב אסר מכירת ציוד נפט למדינות החרם

ואשינגטון, (יופ"א רע"ץ). — הסנאט האמריקאי החליט שלשום ב־54 קולות נגד 25 לאסור מכירת ציוד לקידוח נפט וציבורות נפט למדינות המסרבות למכור את הנפט שלהן לארה"ב.

הסנאטור רוברט דול הגיש את הצעת החוק. הוא אמר, כי בשל המחסור בציבורות לקידוח, בוטלו במדינתו, קנזאס, 150 עד 200 קידוחים נסיוניים. הוא הוסיף כי ידוע לו, שמדינות־ערב המחרימות את ארה"ב אגרו מלאי של ציבורות לתקופה של שנתיים, שהאיסור, אף אם יאושר סופית, לא ישפיע לטווח קצר על שדות הנפט הערביים.

בית הנבחרים האמריקאי, לעומת זאת, דחה שלשום הצעת חוק בועדה לבטל את כל הסיוע לתכניות של סיוע צבאי למדינות ערביות, כל עוד ימשך האמברגו על משלוחי נפט ערביים לארה"ב. יו"ר ועדת האשראי של בית הנבחרים ג'ורג' מאהון אמר, תיקון זה מסכן את השלום, הוא שולל מן הממשלה אפשרות של תמרונים פוליטיים.

„ספטמבר השחור" איים להרוג ילדיו של מנהיג האיגודים באוסטרליה

מלבורן, (ע"ר). — „ספטמבר השחור" איים להרוג את שלושת ילדיו של נשיא מועצת האיגודים המקצועיים האוסטרליים בוב הוק — מסר שלשום האב המודאג. הוק פרץ בבכי כאשר הודיע על האיום. שנמסר לאשתו באמצעות הטלפון. [illegible] בן 14 [illegible] בן 12 [illegible] עם יהודי ארה"ב.

פייסל ייצא בקרוב למוסקוה

כוויית, (ע"ץ). — פייסל מלך סעודיה ייצא בקרוב למוסקוה — מסר אתמול היומון „אלסיאסה", המופיע בכוויית, בהסתמך על מקורות מהימנים ביותר.

משקיפים מציינים, כי אם יגיע שגריר סובייטי לריאד, יהיה זה סימן לתמורה יסודית במדיניות המסורתית של [illegible] עם ידידי ארה"ב.

אוניברסיטת חיפה

מזמינה את הציבור

לסדרת הרצאות:

1. ד"ר מיכאל סולטמן — „יישוב סכסוכים בתרבויות שונות — גישה אנתרופולוגית". יום ג' 4.12.73 בשעה 17.00
2. ד"ר שמואל נגלר — „בעיות חינוך בשעת משבר" יום ה' 6.12.73 בשעה 17.00.
3. פרופ' איתן לוין — „שלום ואי שלום במחשבת ישראל" יום ג' 11.12.73 בשעה 17.00.

כל ההרצאות תתקיימנה באוניברסיטת חיפה (בבנין הראשי) אולם מספר 611.

למצפון

בנוסף לנטל מסים ומלוות החובה נדרש כל אחד מאתנו לוויתורים מרצון. עלינו להשקיע במאמץ המלחמתי את כל האמצעים הכספיים שאינם חיוניים להמשך חיינו היום־יומיים. גודל ההשקעה תלוי במצפונו של כל אחד מאתנו. מידת ההשקעה עד לגבול קצה היכולת, וקצת יותר. כדי לאפשר גם לבעלי אמצעים מוגבלים ביותר, להשקיע במלווה מלחמה מרצון, נקבעה יחידת המלווה ל־50 ל"י ולכפולות של חמישים ל"י. פרעון המלווה בעוד 15 שנים כשהקרן צמודה למדד ונושאת ריבית של 3% לשנה.

רכוש
מלווה מלחמה
מרצון

השקעה שנותנת... שנה טובה

היבואנים נתבקשו שוב להוציא הסחורות מהנמלים

מאת סופר „דבר" בחיפה

איגוד המשתמשים בהובלה ימית פנה ביום שישי האחרון ל־2500 היבואנים בארץ בתביעה, לעשות מאמץ ולהוציא כמות מירבית של סחורות מהנמלים.

בפנייתו הצביע האיגוד על המריצים הגיוניים החדש להוצאת המטענים. הם: שיחרור מחובת הפקדת 20 אחוז מכחיר הסחורה שתוצא מהנמלים. עד 27 בדצמבר הנחה בשיעור 50 אחוז בדמי־האחסנה בנמלים על סחורה שתוצא עד 10 לדצמבר.

בעיקר מתבקשים היבואנים להוציא מכולות שבנמלים, משום שהן תופסות שטחים גדולים ובשבוע זה צריכה להגיע אניה נוספת עם 500 מכולות. יצויין, שבנמל חיפה בלבד מאוחסנות כ־2000 מכולות.

דובר הנמל הודיע אמש. כי בסוף השבוע שעבר הוצאו מהנמל כ־150 משאיות־יבוא שנרכשו כדי להתגבר על מחסור באמצעי התובלה בארץ. אולם עדיין נותר בנמל יותר מ־150 משאיות יבוא וכלי־תחבורה אחרים, כגון טראקטורים, המכבידים על מסדר התיפרון של מחתי העבודה.

לסופר „דבר" נודע, שחברות הביטוח הבין־לאומיות הפחיתו מאתמול את פרמיות־הביטוח על גופי האניות בקווים לארץ מ־0.20 אחוז ל־0.15 אחוז. גם אחר הפחתה זו עדיין גבוהה הפרמיה הרבה, בהשוואה למה שהיה נהוג לפני מלחמת יום־הכיפורים.

בעלי המלאכה יקבלו מיליון ל"י אשראי נוסף

מאת סופרו הכלכלי של „דבר"

בקשתם של ראשי התאחדות בעלי מלאכה לקבלת אשראי נוסף לשעת חירום בסך 35 מיליון ל"י נדחתה על־ידי נגיד בנק ישראל משה זנבר. בפגישה שנתקיימה בסוף השבוע. בנק־ישראל הסכים להזרים רק עוד מיליון ל"י באמצעות הקרנות להון חוזר המופעלות בבנק למלאכה.

חברות הבנייה דורשות ממשרד השיכון כיסוי ההפסדים במכירת דירות לזוגות צעירים

מאת הדי ליפקין, כתבה הכלכלי של „דבר"

חברות הבנייה הדורשות ממשרד השיכון כיסוי ההפסדים שיש להן בבניית דירות לזוגות צעירים אשר נמכרו במחירים קבועים בתוספת 10 אחוזים לכיסוי ההתייקרויות. כן תובעות חברות הבנייה שמשרד השיכון יבטיח ביטוח הצמדה של מחירי הדירות הנמכרות לזוגות צעירים, כפי שהאוצר כבר מבטח את המשכנתאות.

לפני כשנה הושג הסדר בין משרד השיכון לבין חברות הבנייה, לפיו יימכרו הדירות לזוגות צעירים במחירים קבועים בתוספת 10 אחוזים לכיסוי ההתייקרויות שיחולו בזמן הבנייה. הסדר זה הביא לביטול השיטה שדירות לזוגות צעירים נמכרו במחירים הצמודים להתייקרויות בתשומות הבנייה.

מנכ"ל חברת „שיכון עובדים", חה"כ אברהם עופר, שלח בסוף השבוע מכתב לשר השיכון. זאב שרף, בשם חברות הבנייה והשיכון המשתתפות בהסדר זה של בניית דירות לזוגות־צעירים במסגרת האמיסיות המיוחדות למטרה זו. הפנייה היא בשם „שיכון עובדים", „רסקו", „משהב", „האחים רובינשטיין", „אזורים", „בכסים ובנין", ועוד. עופר מציין שלפני כשנה ביוזמת שר השיכון הגיעו חברות הבנייה והשיכון להסדר על מכירה לזוגות צעירים במחירים קבועים בתוספת 10 אחוזים לכיסוי ההתייקרויות; אולם עתה מתברר, שההסדר היה מבוסס על תחזית התייקרויות בבנייה שלא עמד במבחן ולפי נתוני החברות מגיע ההפסד ל־8—10 אחוזים ממחיר הדירה. לאחר שנלקחה בחשבון התוספת של 10 אחוזים. יתר על כן: בתחשיב זה, המבוסס רק על הוצאות הבנייה, יש עוד הפסד שאין לו כיסוי והנובע מהמלחמה שהביאה לעיכוב בבנייה ולהתייקרויות נוספות.

עופר מציין, שהחברות יקיימו את ההסכמים עם המשתכנים שחתמו על חוזים. או עם אלה אשר שילמו את התשלומים הראשונים על חשבון רכישת הדירות. חברות הבנייה והשיכון דורשות משר השיכון קיום דיון דחוף ומשותף לגבי כיסוי ההפסדים שסבלו ועל ההסדר לעתיד, כיוון שההסדר הנוכחי יפוג תוקפו בסוף דצמבר. מציעות החברות לשר השיכון להנהיג הסדר ביטוח הצמדה של מחירי הדירות, בדומה להסדר שהנהיג האוצר לגבי ביטוח משכנתאות.

הכל נשאר

כמו שהיה?

המערך והליכוד מאוחדים תמיד - בשמדובר בציפצוף על רצונו של הציבור ושריון האינטרס המפלגתי הצר.

עכשיו הם החליטו

לאטום את אוזניהם לתביעת חוגים רחבים בציבור לדחות את הבחירות לזמן קצר ולפתוח את הרשימות.

צעדים אלה היו מאפשרים:

- הצטרפות אישים חדשים ומוחות רעננים למערכת המדינית.
- קבלת מסקנות וועדת החקירה לשיפוט העם.
- פתרון בעיית האלופים המועמדים לבחירות בלא פגיעה בחוק.

אבל בשביל המערך והליכוד - הכל נשאר כמו שהיה. הסטטוס קוו מעל לכל.

אתה, הבוחר, תוכיח להם שאצלך השתנה משהו.

הליברלים העצמאים

בוחנים שינויים בשיטת חלוקת המשאיות במשק

מאת סופרו הכלכלי של „דבר"

שינוי שיטת חלוקת המשאיות למשק האזרחי והנהגת סידור־עבודה אזורי, כדי להגיע לניצול יעיל יותר של המשאיות שהועמדו לרשות המשק בתקופת החירום, נשקלת בועדת התובלה של המועצה הכלכלית המייעצת לעת חירום. ועדה זו עומדת בסוף השבוע לסיים את דיוניה ולהגיש המלצותיה.

בוועדה, בראשותו של מנכ"ל „כור" מאיר עמית, מתנהל מאבק חריף על דרך חלוקת הרכב. כאשר התעשיינים דורשים הקצאה גדולה יותר של רכב, ואילו הקבלנים עומדים על ההכרה שענף הבנייה לא יקופח ועומדים על התביעה שתינתן לו העדיפות. במהלך דיוני הוועדה הובעו ספיקות לגבי יעילות השיטה הנוכחית של הקצאת רכב לפי היעדים החיוניים. בוועדה נשקלת ההצעה לארגן חלוקת המשאיות לפי חלוקה אזורית במקום חלוקה ארצית, כך שניתן יהיה להגיע לניצול רב יותר של המשאיות כאשר הארגונים הכלכליים יפקחו על זאת.

עיריית ראשל"צ נגד הכביש לאשדוד

עיריית ראשון לציון תיאלץ לנקוט צעדים משפטיים כדי למנוע את פתיחתו של הכביש המהיר לאשדוד, מאחר שלא נעשו סידורים לחיבורים של שני חלקי העיר, שהכביש חוצה אותם — הודיע ראש העיריה שר חנניה גיבשטיין, במכתב ששלח בסוף השבוע לשר העבודה יוסף אלמוגי.

תל־אביב

אירגון אמהות עובדות: ● בית עולה בן גוריון, שד. ירושלים 153 יפו, בשעה 4.30 אחה"צ, ביקור חברות עם נירה הראל סופרת עתונאית ● רמת אביב, בית ההסתדרות, רידינג 38, בפתח קורס חדש לאנגלית למתחילים ● ההרשמה בימים א' — ג' — ה' בין השעות 6—730 אחה"צ ● שבי שפירא, בבית ההסתדרות, מ־9—12 בבוקר, חוג הורים, הנושא: „יחסי הורים וילדים", שרה רוזנפלד; תיקוני תפירה — כוכבא, בשעה 7.30 בערב, הרצאת רופא על הנושא: בריאות הציבור ● מועדון מאשה, פינסקר 49, בשעה 4 אחר הצהריים, חוג לספרות.

„בשעף" מועדון הפנסיונרים „ביתנו" רחוב הס 19

● הערב ב־6 ערב מוסיקלי בהשתתפות הזמרת ארנה מסארי והפסנתרן א. גוטליב.

מועצת פועלי תל אביב—יפו

● הצגות לפועלים: הבימה — „שלום שלום ואין שלום" 8.12, הקמרי — כטוב בעיניכם 11.12, 16.12, 20.12, מלך פלדה 13.12, 27.12, הפילים אוהבים 9.12, 19.12, אנשים קשים 23.12, עוץ לי גוץ לי 25.12.

אזכרה וגילוי מצבה ליקירנו דב זהב ז"ל

● במלאת שנה לפטירתו, ייערך היום בשעה 2.30, קרובים, ידידים ומוקירי זכרו, נפגשים בשעה 2.15 ליד השער הישן בכניסה לבית העלמין בחולון.

הודעות לציבור

מכרז מס' 85/73—1 למכירת בקר
המועצה לייצור ולשיווק של בקר וצאן לבשר בע"מ

על מכירת כ־550 ראשי בקר. פרטים על תנאי המכרז וטפסים להגשת הצעה אפשר לקבל במשרד המועצה לייצור ולשיווק של בקר וצאן לבשר, תל־אביב, רחוב נחמני 57.

את ההצעות יש להגיש במעטפות סגורות למשרד המועצה הנ"ל. על המציעים להגיש את הצעותיהם עד יום ג' 4.12.73 שעה 9.00.

ז. למכרזי

מכרז מס' 36/73—4 למכירת צאן
המועצה לייצור ולשיווק של בקר וצאן לבשר בע"מ

על מכירת כ־580 ראשי צאן. פרטים על תנאי המכרז וטפסים להגשת הצעה אפשר לקבל במשרד המועצה לייצור ולשיווק של בקר וצאן לבשר, רחוב נחמני 57, תל־אביב.

את ההצעות יש להגיש במעטפות סגורות למשרד המועצה הנ"ל. על המציעים להגיש את הצעותיהם עד יום ד' 5.12.73 שעה 11.30.

ז. למכרזי

מכרז מס' 147/73
משרד החקלאות
המחלקה לנכסים, בינוי ומשק

מוזמנות בזה הצעות מחירים לאספקת כ־300 טון קליפת הדרים להזנת נכיונות גילת.

פרטים וטופס השתתפות במכרז אפשר לקבל במחלקה לנכסים, בינוי ומשק, משרד החקלאות, הקריה תל־אביב, רח' ד' 10ב' חדר מספר 12 בכל ימות השבוע בשעות העבודה.

את ההצעות יש להגיש במעטפה סגורה אשר עליה יש לרשום „מכרז 147/73", ולהכניסה לתיבת ההצעות הנמצאת במשרד החקלאות, המחלקה לנכסים, בינוי ומשק, הקריה תל־אביב רחוב ד' בית מספר 10ב' קומה ג'.

להצעה יש לצרף ערבות בנקאית בגובה של 10% מערך ההצעה.

מועד אחרון להגשת ההצעות הוא 13.12.73 שעה 11.00.

אין משרד החקלאות מתחייב לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.

מכרז מס' 146/73
משרד החקלאות
המחלקה לנכסים, בינוי ומשק

מוזמנות בזה הצעות מחירים לאספקת 10,000 שתילי שקדים מסוג פוריה ליהודה ולשומרון.

פרטים וטופס השתתפות במכרז אפשר לקבל במחלקה לנכסים, בינוי ומשק, משרד החקלאות, הקריה תל־אביב, רח' ד' 10ב' חדר מספר 12 בכל ימות השבוע בשעות העבודה.

את ההצעות יש להגיש במעטפה סגורה אשר עליה יש לרשום „מכרז 146/73" ולהכניסה לתיבת ההצעות הנמצאת במשרד החקלאות, המחלקה לנכסים, בינוי ומשק, הקריה תל־אביב רחוב ד' בית מספר 10ב' קומה ג'.

להצעה יש לצרף ערבות בנקאית בגובה של 10% מערך ההצעה.

מועד אחרון להגשת ההצעות הוא 13.12.73 שעה 11.00.

אין משרד החקלאות מתחייב לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.

מכרז 144/73
משרד החקלאות
המחלקה לנכסים, בינוי ומשק

מוצעים בזה למכירה 8 עגלים מהמכון הוטרינרי מהם 6 ללא סימן. להלן פרטיהם: במשקלם כ־130 ק"ג — 290 ק"ג כ"א. א) 34165040/880 ב) 34165055/881 ג) 31250800/893 ד) 34165059/878 ה) 34165056/883 ו) 31244592/906 ז) 31244593 ח) 31244594.

על הזוכה לשחוט את ראשי הבקר תוך 10 ימים מיום הוצאתם מהמכון הוטרינרי. עליו להביא אישור על השחיטה לאפסנאות המכון הוטרינרי.

את הנ"ל ניתן לראות במכון הוטרינרי בית־דגן בכל ימות השבוע בשעות העבודה. על הזוכה יהיה להוציא את הבקר בו זכה במכרז תוך 14 יום מיום קבלת המכתב על הזכיה.

במידה ולא יוציא את הבקר תוך פרק הזמן האמור יהיה חייב לשלם לממשלה סך של 25.— ל"י לכל ראש בקר לגבי כל יום של איחור בהוצאת הבקר כאמור. אולם אין באמור לעיל כדי למנוע מהממשלה מלמכור את הבקר לאדם אחר, במקרה של איחור כאמור, ולתבוע מהזוכה כל נזק שיגרם לממשלה בעקבות זה.

שקילת ומסירת הנ"ל תבוצענה במכון הוטרינרי בבית דגן בהתאם לנהגים המקובלים.

על המציע להגיש את הצעת המחיר לק"ג בשקל חי לכל סוג בנפרד.

על המציע להכניס את ההצעה במעטפה סגורה אשר עליה יש לרשום מכרז מספר 144/73 ולהכניסה לתיבת ההצעות הנמצאת במשרד החקלאות. המחלקה לנכסים, בינוי ומשק הקריה, תל־אביב, רחוב ד', בית מספר 10ב' קומה ג'.

על המציע לצרף ערבות בנקאית בגובה של 10% מערך ההצעה.

מועד אחרון להגשת ההצעות הוא 13.12.73 שעה 11.00.

משרד החקלאות שומר לעצמו את הזכות למסור את הבקר ליותר מגורם אחד.

אין משרד החקלאות מתחייב לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או כל הצעה שהיא.

משרד התקשורת

משרד התקשורת מודיע כי ביום שבת ד' בכסלו תשל"ד (1.12.73) יוחלו התעריפים הבאים עבור שיחות טלפון בין ישראל לגיברלטר:

3 דקות ראשונות או חלק מהן:
שיחה רגילה 27.30 ל"י
שיחה אישית 45.50 ל"י
בכל דקה נוספת או חלק ממנה 9.10 ל"י

פרטים נוספים ניתן לקבל בכל בתי הדואר ומרכזות הטלפון בארץ.

בחינות הבגרות יתקיימו במועדן

בחינות הבגרות יתקיימו במועדן, אך יחולו בהן, ובהבניות הליצודים בבחינות הבגרות בבתי־הספר על יחידים שינויים המתחייבים מהמצב. ועדה מיוחדת במשרד החינוך, בתיאום עם מנהלי בתי־הספר, מכינה פרטי השינויים.

בחינות אקסטרניות

בחינות הבגרות החיצוניות המוקדמות לנבחנים הרשומים (אקסטרניים), שנרשמו לבחינות אלה למועד אוקטובר 1973, ואשר נדחו עקב המלחמה יתחדשו ב־16.12 ויימשכו שבועיים. פרטים על מועדי ומקומות הבחינה יפורסמו בעתונות.

הקלות לחיילים

משרד החינוך והתרבות ציב הקל כדי להקל, ככל הניתן, על הנבחנים החיילים הנמצאים בשירות צבאי. הנבחנים יוכלו להיבחן בכל אחד ממרכזי הבחינות בירושלים, תל אביב, חיפה ובאר־שבע, גם אם אינם שייכים לאזור כזה. כן ייפתחו מרכזי בחינות נוספים בסביבה למשרתים בצפון, וברפידים למשרתים בסיני.

המשרתים במילואים שייבצר מהם להיבחן במועד שנקבע יפנו בכתב למשרד החינוך במחוז מגוריהם ויאופשר להם לגשת לבחינות גם בחודשים ינואר־פברואר. משרד החינוך יעשה כל מאמץ כדי להתאים את מועד הבחינה לנוחותם של המשרתים במילואים.

„כור" משלמת דיווידנדה

האסיפה הכללית של „כור" התכנסה בסוף השבוע לאשר את דו"ח מועצת המנהלים ואת המאזן לשנת 1972.

כן החליטה האסיפה, להכריז על דיווידנד בשביל מניות־בכורה 6.5% מצטברות ומשתתפות בעודפים בנות 10 ל"י בלירה אחת כ"א. מסוג המניות הרשומות בבורסה למניות ערך בתל־אביב הצמודות לשער של דולר אחד. 1.80 ל"י הדיוידנד ישולם בעד התקופה 1.1.70 ועד ל־31.12.70. לפי שער של דולר אחד 4.20 ל"י. הדיוידנד הנ"ל ישולם ביום 15.1.74.

...מיליון ל"י למלווה בטחון חברי ההסתדרות בת"א

...ההסתדרות בתל־אביב— עד כה אגרות מלוה יותר מ־36 מיליון ל"י — ...מועצת הפועלים ...בישיבת מזכירי ה... המקצועיות. ...רומים: הסתדרות המקר... כ־285 מקומות עבודה ...1 ל"י (בניהם עובדי ...מי 1,350,000 ל"י ועובדי קופ"ח 1 מיליון); עובדי ... — 6 מיליון ל"י; עובדי ...ז"א — 5 מיליון; שכי... ...ים בקואופרטיבים: „דר... ...ליון; „אגד" — 3,500,000 ...לי בנין — 1,250,000 ...בדי תעש — 1,250,000 ...ודת פועלי המתכת — ...ל"י; בתי אוכל — למלון — 819,000 ל"י; עובדי מגן 485,000 ל"י; עובדי הנמל — 407,000 ל"י; נהגי מוניות — 382,000 ל"י; אריג — 310,000 ל"י; מוסמים — 295,000 ל"י; מנגנים — 236,000 ל"י; עובדי קולנוע — 136,000 ל"י; יהלומים — 133,000 ל"י; פועלי עץ — 122,000 ל"י; כמו־כן אחיות, ספרים, פועלי עור, שרותים ותחנות דלק. הפעולה נמשכת והיא מתרכזת כעת בעיקר במקומות עבודה קטנים.

מועצת פועלי תל־אביב—יפו גם פתחה בגיוס מתנדבים לעבודה ולמסירה בישובי הספר וזה נוסף למבצע המתמיד לעזרה לקיבוץ מעגב־עם המאומץ על־ידי המועצה.

...וצר שוקל העלאת תיקרת שלום לאנשי המילואים

האוצר שוקל עתה ...את התיקרה של 1,500 ל"י ...בי תשלום מקרן השי... ...אנשי המילואים — הוד... ...אמנון גנכ"ל משרד ...ביומן השבועי של „גלי ...ששודר בליל שבת. ...הסביר, שהכוונה היא ל... ...היא הצמדה של התיקרה ...הממוצע במשק שתתבצע ...1.4.74. עם זאת ציין, כי ...בעיה: הסכומים המשול... ...רן־השוואה לאנשי המילו... ...יעים כיום, לעשרות הל... ...מיליוני ל"י, בעוד קרן ...ה לא היתה אף פעם בבעיה ...סכומים כאלה. גם בעיה ...לה לדיון והמצא פתרון ...חלקי.

...למצבם של העצמאים ה... ...אמר אגמון, כי נעשות ...סימון שונות כדי להקל ...הנושא הוא בטיפול מש... ...סחר והתעשיה, אולם יש ...שאינן ניתנות לפתרון. ביחוד שאם בעל מלאכה או סוחר זעיר אינו בתוך העסק שלו שום הלוואות והון חוזר לא יעזרו.

מזכיר התאחדות בעלי המלאכה. יעקב ישראלי, אמר באותו שידור, כי היתה פנייה אל שר המסחר והתעשיה להגדיל את הקרן להון־חוזר ולאפשר מתן הלוואות בסך 15—20 אלף ל"י לעצמאי, לעומת 5,000 ל"י שניתנו לפני המלחמה. המשרד נענה רק לגבי חלקו של הסכום ואישר העלאת הלוואה עד 7,500 ל"י, דבר שאינו מספיק. (צ)

הקונפרנסים יטילו היטלי־צפיפות

מאת סופר „דבר" בחיפה

כל הקונפרנסים הימיים הפועלים בקווים לנמלי חיפה ואשדוד הודיעו בסוף השבוע על כוונתם להטיל היטלי צפיפות החל ב־17 לדצמבר.

נציגי הקונפרנסים ונציגי בעלי המטענים יודנו על שיעורי היטלים אלה.

עובדי נמל אשדוד המגויסים

הנהלת הנמל וחבר העובדים
דורשים בשלומכם

אנא שלחו כתובתכם הצבאית למדור כוח אדם בנמל.
ת. ד. 16 אשדוד, כדי שנוכל לשמור על קשר עימכם

משרד התחבורה

יום השבתת רכב לפי בחירה

החל מיום ראשון ה־16.12.73 תיכנסנה לתוקפן התקנות בדבר השבתת כלי הרכב ליום אחד בשבוע.

תחולת התקנה

1. רכב פרטי, רכב דו־אופני ותלת־אופני מנועי, רכב מסחרי אשר משקלו הכולל אינו עולה על 2,500 ק"ג.
2. כלי הרכב שלגביהם לא חלה תקנה זו הם:
   א) רכב של צה"ל, הנושא סימני זיהוי של צה"ל;
   ב) רכב של משטרת ישראל הנושא לוחיות זיהוי של משטרת ישראל בצבע אדום;
   ג) רכב להולכת סיור;
   ד) אמבולנסים בעלי סירנות, מכבי אש וכו';
   ה) רכב חילוץ;
   ו) רכב של נכה — (1) הזקוק לרכב כאמצעי תנועה משום רגליו הנכות; (2) דרגת נכותו היא 60% ומעלה ותנועה בדרכים עלולה לערער את מצב בריאותו.

תקנות אלו חלות גם על סוגי הרכב הנ"ל בשטחים המוחזקים.

יום ההשבתה

יום ההשבתה יהיה יום השבת, אולם רשאי בעל רכב לבחור לו, אם רצונו בכך, באחד מיתר ימות השבוע כיום ההשבתה. אלה הבוחרים ביום השבת כיום השבתת רכבם יוכלו לנסוע כבר במוצאי השבת. יום ההשבתה ביתר ימות השבוע פירושו — 24 שעות משעה 02.00 בלילה ועד ל־02.00 בלילה שלאחריו.

משרד התחבורה פונה לציבור הרחב לבחור את יום ההשבתה ביום השבת.

ההשבתה תיעשה בכל שבוע באותו יום. שינוי ביום ההשבתה יתאפשר ע"י פנית למשרדי הרישוי ברחבי הארץ, רק כעבור ששה חודשים מיום קביעת יום ההשבתה ופעם אחת בששה חודשים.

תויות לזיהוי יום ההשבתה

בין הימים 9.12.73—14.12.73 תחולקנה תויות זיהוי ליום ההשבתה בכל סניפי הדואר בארץ. תוית זו תעיד על היום המסוים שבחר בעל הרכב להשבתת רכבו. התוית תודבק על שמשת הרכב הקדמית בצידה הימני הפנימי, ובכלי רכב ללא שמשה, על הכנף הקדמית.

לקבלת התוית בסניף הדואר יש להביא את רשיון הרכב בו יודבק ספח הזהה ליום המסוים ותוטבע עליו חותמת סניף הדואר. בעלי רכב מגויסים שייבצר מהם לבוא לסניפי הדואר או לשלוח מישהו אחר במקומם בתאריכים הנ"ל — יוכלו לפנות לשם קבלת התוית למשרדי הרישוי באזור מגוריהם.

נכים בעלי רכב, הפטורים מהשבתת רכבם באחד מימי השבוע, יקבלו למענם, לשירות, תוית בעלת רקע אפור שעליו מוטבעת האות **פ**, ואין הם צריכים לפנות לשם כך לסניפי הדואר.

רופאים יבחרו יום השבתה ככל אזרח אחר. בנוסף לכך, יקבלו הרופאים באמצעות „ההסתדרות הרפואית" היתרי תנועה אשר ביום ההשבתה יאפשרו לרופא נסיעה רק במסגרת תפקידו הרפואי.

ענישה

בעל רכב שיתפס נוסע ביום השבתת רכבו, צפוי לקנס של 3,000 ל"י ו/או כליאה מלהחזיק ברשיון הנהיגה שלו לתקופה של עד 3 חדשים. משיתפס עבריין, יוסע כלי רכבו למשמרת בתחנת משטרה ויוחנה שם עד 08.00 שלמחרת היום. בעל הרכב חייב להוציאו משם בשעה האמורה.

תקנות אלו נועדו לשמש כאחד האמצעים לחסכון בדלק. שמירה על המהירות המותרת לפי החוק תביא אף היא לחסכון משמעותי בדלק. אי לכך יוגבר הפיקוח על מהירות התנועה בדרכים.

בבירורים ושאלות ניתן לפנות ללשכת הקשר של משרד התחבורה בירושלים, טל. 02-233305.

בנק המושבים למשכנתאות ולהשקעות בע"מ

מאזן
ליום 31 בדצמבר 1972

	רשום ל"י	מונפק ונפרע ל"י	31.12.72 ל"י
הון ועתודות			
הון המניות			
מניות רגילות א' בנות 1.— ל"י	600,000	550,000	550,000
מניות רגילות ב' בנות 1.— ל"י	600,000	550,000	550,000
	1,300,000	1,100,000	1,100,000
קרן שמורה		350,000	300,000
רווח — יתרה שלא יועדה		21,868	21,518
		1,471,868	1,421,518
פקדונות והשקעות אחרים			
ממשלת ישראל — פקדונות מובטחים ע"י הצברת זכויות לפי חוזים עם הלווים וע"י שעבוד שולה דורד על כל נכסי הבנק בסך 1,300,000 ל"י		13,755,148	9,944,196
בנק החקלאות לישראל בע"מ — הלואות		40,450	147,498
בנק הפועלים בע"מ — הלואה מובטחת בחלקה		1,013,750	1,013,750
זכאים שונים		8,836	7,646
		16,290,052	12,534,608

	ל"י	31.12.1971 ל"י
...הלואות, בניכוי הפרשה לחובות מסופקים בסך 14,000 ל"י (שנה קודמת — הפרשה הנה)	15,687,524	12,080,718
...ות חובה של ממשלת ישראל, לפי העלות	43,907	33,809
...ן המושבים בע"מ	340,600	400,045
...יבים והוצאות מראש	44,119	4,816
...מנים	173,902	15,220
	16,290,052	12,534,608

נחום גניך, חבר דירקטוריון — יעקב אינצרשטר, חבר דירקטוריון

דין וחשבון מבקרי החשבון לבעלי המניות של בנק המושבים למשכנתאות ולהשקעות בע"מ

בדקנו את המאזן של בנק המושבים למשכנתאות ולהשקעות בע"מ ליום 31 בדצמבר 1972 ואת דו"ח התוצאות העסקיות לשנה שנסתיימה באותו תאריך. בדיקתנו נערכה לפי תקני ביקורת מקובלים ובהתאם לכך נקטנו באותם נוהלי בקורת אשר חשבנום לדרושים בהתאם לנסיבות.

לדעתנו המאזן והדו"ח התוצאות העסקיות הנ"ל משקפים באופן נאות בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים את מצב עסקי החברה ליום 31 בדצמבר 1972 ואת תוצאות פעולותיה לשנה שנסתיימה באותו תאריך.

בהתאם לסעיף 109 של פקודת החברות, אנו מציינים שקבלנו את כל הידיעות והבאורים שנדרשו על ידינו ודעתנו על המאזן ועל הדו"ח התוצאות העסקיות ניתנת לפי מיטב ידיעתנו והבאורים שקבלנו וכפי שנראה מתוך פנקסי החברה.

תל־אביב, 11 במרס 1973. — רואי־החשבון — בבלי מילנר ושות'

אל כל עובד בבנין ועבודות ציבוריות

על כל עובד לקבל פעם בשנה את דמי חופשתו השנתית: אם לא קיבל את התשלום ועברו 24 חודש, יחולט התשלום בהתאם לחוק החופשה השנתית, תשי"א—1951.

לכן:

עליך לשמור על הזכויות שמקנה לך הקרן ולדאוג לכך שהמעביד ישלם עבורך את התשלו־מים לקרן, בעד כל יום עבודה.

עליך לפנות אל סניף הקרן, שאליו הנך מש־תייך, כדי לקבל את דמי־החופשה המגיעים לך.

דמי החופשה משולמים במלואם בלי שום ניכוי של הוצאות.

קריאה זו שלוחה גם אל עובדים לשעבר בענף הבניה או העבודות הציבוריות, אשר אינם ממשיכים בעבודה בענף ולא קיבלו את כלוא דמי־החופשה, אשר הגיעו להם מהקרן. ועדי העובדים ופעילי אגודות הבנין מתבקשים להסביר לכל העובדים את זכויותי־הם בקרן ולהמריצם ליהנות מהם, בהתאם לתקנות.

קרן חופשה לעובדים בבנין ובעבודות ציבוריות
ההנהלה המרכזית

נער נהרג בהתהפך טרקטור

אהרן עדי, בן 13, ממושב סריה, נהרג בשבת בבוקר כאשר הטרקטור עליו נסע התהפך. הנער רכב בעת המקרה על הכנף הימנית של הטרקטור. נהג הטרקטור יוסף סביתי, בן 26, ממושב, ואשתו אסתר, בת 25, שישבה על הכנף השניה, נפצעו קשה והועברו לבית החולים אסף הרופא בצריפין. (ע)

יוגדל מספר משרדי ההובלה המוכרים בימי חירום

על הגדלת מספר משרדי ההובלה שיורשו לפעול כמשרדי הובלה מוכרים בשעת החירום, במסגרת המאמצים לשיפור ההובלה בארץ — החליט שר התחבורה, שמעון פרס, בפגישה עם חברי מועצת המובילים ונציגי משרד האוצר, שהתקיימה בלשכתו ביום ו'.

בהקשר לכך קבע שר התחבורה, כי כל משרד הובלה בעל 20 כלי רכב ויותר, או משרד הובלה ל־ארגן לו 20 כלי רכב ויותר בתוך צאה של איחוד כמה משרדים קט־נים יותר — יוכל לפעול כמשרד הובלה מוכר בעת חירום.

כן החליט פרס, כי יינתן לכל משרדי ההובלה הקיימים ואף אלה שאינם פועלים עקב גיוסם סך של 300 ל"י בחודש לכל משאית ש־היתה רשומה בבעלותם בפרוץ ה־מלחמה, וזאת כדי לסייע להם במ־צבם הקשה עקב המצב. וכן לאפ־שר להם להפעיל את משרדיהם בצורה תקינה עם תום שעת החי־רום.

ייעשה להקלת העומס בנמלים

בבגמה להקל על העומס בנמלי חיפה ואשדוד החליט שר התחבו־רה שמעון פרס כי כל המטענים הבאים לארץ בשקים, כגון סוכר, מלט, אורז, קפה וכו', יפורקו רק בנמל עזה.

דבר זה יתאפשר על ידי ניצול כוח האדם המצוי בנמל עזה, ושי־מוש בכלי תחבורה מקומיים, אשר יובילו את מטעני השקים מנמל עזה לכל חלקי הארץ.

דובר משרד התחבורה מציין, כי לבד מהקלה בנמלים שדבר זה יביא בעקבותיו, יקל הוא גם על חלק מבעיות ההובלה הקיימות כעת בארץ מפאת מצב החירום.

נקבעו קריטריונים לזכאים לרכוש משאיות־דיזל

על הסדר חדש לרכישת משאיות דיזל לזכאים לכך הודיע ביום ו' מנכ"ל משרד התחבורה דן חירם. הסדר זה מיועד לעונים על קרי־טריונים מסויימים שיפורטו להלן, ולא לציבור הרחב.

מוביל בודד אשר אינו מאורגן במסגרת משרדי ההובלה המאור־גנים, בעל משאית דיזל, שגוייסה לצה"ל ו/או למל"ח לאחר 6.10.73 והיינו לאחר פרוץ מלחמת יום ה־כיפורים.

העונים על קריטריונים אלה ימל־או שאלון שניתן להשיגו במשרד התחבורה — מחלקת היבוא, רחוב הלני המלכה 9, ירושלים, או מש־רד התחבורה מחלקת המטענים, רחוב החשמונאים 107 תל אביב.

לצורך מילוי השאלון יש להביא תצלומי רשיון רכב, רשיון נהיגה ושפס גיוס הרכב לצה"ל או ל־מל"ח. הגשת הבקשה יכולה להי־עשות על ידי המוביל עצמו ובמי־דה שהוא מגוייס ע"י קרוב או בן משפחה. את הבקשות יש להגיש לא יאוחר מ־12.12.

דובר משרד התחבורה ציין, כי לאחר סיום הגשת הבקשות תשקול ועדה מיוחדת הטלת קריטריונים נוספים לאור היחס בין מספר הבק־שות לבין מספר כלי הרכב העומ־דים למכירה.

בתי מלון בחוף ים המלח יאכסנו פצועים מחלימים

מאת סופר „דבר" בנגב

בעלי בתי מלון בחוף ים המלח נענו ליזמת המועצה האזורית תמר והסכימו להקצות חדרים להחלמתם של פצועי צה"ל.

מהמועצה האזורית נמסר, כי ל־בעיימת המרפא בחבל ים המלח תכונות ריפוי מיוחדות לזירוז הח־למתם של חיילים אחרי ניתוחים. בעניין זה תיערך פגישה עם קצין רפואה ראשי, שיעמוד מקרוב על תנאי ההחלמה באזור.

נראה שיוזמי התכנית מקווים ש־„ברכה תגרור ברכה" וכי בעקבות החיילים הפצועים יגיעו גם אנ־שים נוספים הזקוקים למעיינות המרפא. מאז המלחמה פוקד שפל את חבל ים המלח והפרנסה בבעלי המלון באזור אינה עולה במבצע על 10 אחוז, בעוד שבימים כתיק־נם היתה התפוסה כאן בימי השונה כמעט ל־100 אחוז והאנשים נאלצו להזמין בקומות החדשים רבים לפ־ני בואם למקום.

חברת החשמל חוששת מגרעון בגלל הגבלות בצריכה

מאת דויד מושיוב, סופר „דבר"

ההגבלות על צריכת החשמל בגלל הצורך לחסוך בדלק עלו־לות לפגוע בהכנסות חברת־החשמל, ויתכן כי מאזן החב־רה לשנת 1973 יראה גרעון או יתאזן בקושי, על אף העלאת תעריפי־החשמל שנכנסה לתקפה החל מ־1 בנובמבר ה־שנה.

כזכור, הועלו תעריפי החשמל ב־1 בנובמבר השנה בשיעור 30 אחוז. העלאה זו היתה צריכה להכניס לחברה תוספת של 160 מיליון ל"י, מהם 100 מיליון ל־כיסוי התייקרויות שחלו במחיר הדלק והשאר למימון התייקרויות שונות שחלו בהוצאות החברה, וכן כדי לאפשר לחברה לשלם לבעלי המניות דיבידנדה בשיעור 7 אחוזים.

ההגבלות בצריכת החשמל יק־טינו את הכנסות החברה בסך 35 מיליון ל"י, וכל ההכנסה תק־טן ל־125 מיליון ל"י בלבד. חברת החשמל צורכת כיום 2.3 מיליון טונות דלק בשנה ועליה לחסוך 200.000 טונות דלק בשנה. 50.000 טונות דלק ייחסכו על־ידי הדממת יחידות־כוח ישנה בת 50 מגאוואט, ואילו 150.000 טונות דלק ייחסכו על־ידי הגבלות בצ־ריכת החשמל.

מחיר טונה מאזוט עלה בת־קופה האחרונה מ־70 ל"י ל־105 ל"י.

כ־300 משפחות במושבים נפגעו ישירות במלחמה

מאת סופר „דבר" לענייני חקלאות

ועדה משותפת למשרד החקלאות ולתנועת המושבים תפעל לשיקום משקי המשפחות במושבים שבע־ליהם נפגעו ישירות במלחמה.

סגן שר־החקלאות ב. צ. חל־פה מסר לי, כי מספר חללי המו־שבים מגיע ל־124 ובכללם יש עוד כ־30 נעדרים וכ־150 פצועים. הוועדה תבדוק את המצב בכל משק ומשק ותתווה לכל אחד את תכנית השיקום, בהתאם למצב, כולל סיומים בענפים או פיתוח והרחבה של ענפים קיימים בו. פעולה זו תלווה, כמובן, עזרה כספית מתאימה לשיקום המשקים, הבראתם והחזרתם למעגלי הייצור הסדיר.

אשר למשקים שבעליהם מגוי־סים לתקופה ארוכה תיעשה עזר־לה באמצעות ועדי המושבים ו־בעזרה מיוחדת, כדי להפעילם. מדריכי שהיו המוסכמים, שלא גוייסו לשירות צבאי, התגייסו ל־עזרת המושבים בקידום זריעת שטחי הירקות, כדי להדביק את הפיגור שחל בשטח זה בגלל ה־גיוס המסיבי. אירגוני הקניות של המושבים סיפקו את הזרעים והזבלים הדרושים לכך.

סגן שר החקלאות מסר עוד כי מוגשות התכניות לחידוש ה־פעילות בהשלמת פיתוח הגליל ב־מושבי ההר השפלה ולפיתוח גז־סף של הרמת. לפי תכנית יוסיפו עוד 450 יחידות־רפת במושבים, כאשר הבסיס לכל יחידה יהיו 18 פרות חלב. בוועדת המיכסות של משרד החקלאות הוגבשה הצעה להוסיף לתיכנון לשנת 1974—75 עוד 80 מיליון ביצה ולהעמיד את היקף הייצור השנתי בביצי־המאכל על 1.13 מיליארד ביצה בשנה. חלק ניכר מתוספת זו יוק־צב למושבים, בהתחשב במצבם המיוחד בתקופה זו.

צפויים שיבושים בהספקת תוצרת חקלאית לצרכנים

„תנובה" דורשת שיפור יסודי במתן רכב הובלה

מאת סופר „דבר" לענייני חקלאות

הנהלת „תנובה" הזהירה בסוף השבוע את המשקיפים על התובלה, כי אם לא יחול הי־שבוע שיפור יסודי בהספקת רכב־תובלה לתוצרת החקלאית יהיו שיבושים חמורים בהספ־קה לאוכלוסיה ואף יתכן מחסור מוחלט בירקות במקומות מרוחקים.

דובר „תנובה" מסר, כי עם העברת האחריות להקצאת הרכב במטה מל"ח אל משרד־התובלה, הובטחו ל„תנובה" 115 משאיות ליום כדי שתוכל לעמוד בהספקה. בשבוע שעבר קיבלה „תנובה" למעשה רק 30 אחוז מכמות זו ובתוכן לא היתה אף משאית אחת המסוגלת לעלות לגליל או לירושלים. חיפה, ש־היתה צריכה לקבל 35 משאיות ליום, קיבלה רק שתיים עד ארבע. ביום חמישי שעבר נשלחו לנמל אשדוד שבע משאיות כדי להביא ביצים לצפון הארץ, אך שלוש מהן לא הגיעו כלל לנמל ויתרן הביאו רק מטען ילדי. הדובר הדגיש, כי לפני פירוק מל"ח הובטח על־ידי המטה כי „תנובה" תקבל רכב מתאים להובלות ארוכות לגליל ולירוש־לים, אך ההבטחה לא קויימה. כן ציין, כי בשל המחסור ברכב התקלקלו בשבוע שעבר במשקים כמויות ניכרות של תוצרת חקלאית.

תוספת מחיר ליצואני הירקות

מאת סופר „דבר" לענייני חקלאות

יצואני הפלפל והחצילים, שסיפקו תוצרתם עד 15 בנובמבר, יקבלו תוספת פרמיה של 140 ו־150 ל"י לכל טונה — הודיע מנהל מחלקת הירקות ב„אגרקסקו" שמה זוהר.

לדבריו מתאפשר הדבר הודות למחירים הגבוהים שהשיגה התו־צרת בשווקים והחברה תבדוק כדי לבוע את מצב המחירים בשווקים והגדיל את התשלומים לחקלאים מעבר למחיר המובטח, אם ימשכו מחירים טובים.

בנכ"ל „אגרקסקו" מסר ביום ו' כי רמת מחירים גבוהה מציינת גם את שוק האבוקדו. עד סוף השבוע שעבר נשלחו בעונה זו כ־300 טונות אבוקדו, ב־600 טונות יותר מאשר בתקופה המקבילה אשתקד. המחיר שהושג הוא 790 דולר לטונה — ב־140 דולר יותר ל־טונה מאלתקד.

ההדה ביצוא חוץ־השדה

מאביב יוצא במטוס־כיבשן מיוחד של „אל־על" כדי לילה ב־38 טונות פרחים, תות־שדה וירקות אחרים, לפרנקפורט ובשעת הצור־רך גם לאמסטרדם. יצוא תות־ה־שדה החל לפני כ־10 ימים ועד כה נשלחו עשר טונות. המחיר שהושג לפרי הראשון הוא 2200 דולר לטונה. מהיום יישלחו מדי שבוע כ־10 טונות תות־שדה וה־משלוחים יגדלו בהדרגה בינואר.

מסיבה לפצועי צה"ל נערכה בנתניה

מאת סופר „דבר" בנתניה

מסיבה לפצועי צה"ל המחלימים בבתי־ההבראה בנתניה, נערכה ב־ליל שבת במרכז הקהילתי של ארגון אמהות עובדות בנתניה. ב־תכנית האמנותית השתתפו ידידיה ומלכה בנגינה ושירה בציבור בה השתתפו האורחים ומארחיהם.

בסוף השבוע נסגר בית ההבראה לפצועים בבית הועד למען החייל בנתניה והפצועים הועברו לאחד המוסדות בעמק חפר בו יחלימו פצועי צה"ל גם מבתי־הבראה אחרים שנסגרו.

בית הועד למען החייל בנתניה מיועד למשרדי מרחב השרון של המשטרה. בנתניה נשארו עוד שני בתי הבראה של פצועי צה"ל, אחד בבית הבראה של קופ"ח והשני במיתקן צבאי.

מסמך גלילי לא אושר ולא נפסל

בפרסום הבירור של מזכיל מפ־לגת העבודה ח"כ אהרון ידלין ביום ו' בעניין מסמך 14 הסעיפים נפלה טעות מצערת. הובאה באי־התאמה הכוונה לתוכן הידיעה, נאכל בהודעה שבשם הדבר „הד עבודה".

„בהופיעו במושב מרכז איחוד הקבוצות והקיבוצים אמר ידלין, כי הפקרונות המנחים את כבוד המערך, כפי שנוסחו בביסמך 14 הסעיפים, אינם באים לפסול, או לאשר את ההלכות כוכירות הכפ־לכה הידועות בשם ביסמך גלילי.

„תכנית 14 הסעיפים באה ל־ציין בפסקות יסודיות התחייבות בבסיסותיה והוצאותיה של מלחמת יום הכיפורים. כמן באליו שבי הזילות קודמות שנתקבלו לפני הבלהבה יש בודאי סעיפים ש־איבדו באקטואליותם ובתחייבים שינויים בשלם הגדיפויות של צרכי הבטחון החדשים ולנוכח המיגבלה של המכאבים הכלכליים.

„א. ידלין אמר, כי העקרונות שבים את הדגש על המאמץ העליון המתחייב מצידה של ישראל לנסות כל סיכוי לשלום לקראת ההתכנסות של הוועידה בז'נבה" — קורא הדובר.

חוק התכנון והבניה
תשכ"ה — 1965

מרחב תכנון מקומי אשדוד

הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מפורטת מקומית

נמסרת בזה הודעה, בהתאם ל־סעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה — 1965, כי הועדה ה־מחוזית לתכנון ולבניה, מחוז ה־דרום החליטה, באישור שר ה־פנים, לאשר שינוי תכנית מפו־רטת מקומית הנקראת: „שינוי מס. 7 לתכנית מקומית מס. ד/435 רובע ג' — שינוי חלק מגוש 2070 — אשדוד", שהודעה על הפקד־תה, ביחד עם התשריט המצורף אליה, פורסמה בילקוט הפרסומים 1780, תשל"ב 26.11.71 עמ' 411.

השינוי האמור בצירוף שבו ה־ועדה המחוזית אישרה אותו ב־יחד עם התשריט המצורף אליו, הופקד במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המ־קומית לתכנון ולבניה אשדוד, וכל המעוניין רשאי לעיין בו ללא תש־לום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

י. ורדיגהמן
יו"ר הועדה המחוזית
לתכנון ולבניה מחוז הדרום

י"ב אלול תשל"ג 9.9.73

במלאת שלושים לפטירת יקירנו

יצחק (קרול) גוטליב ז"ל

תתקיים אזכרה וגילוי מצבה על קברו מחר יום שני 3.12.73 ח' בכסליו תשל"ד בבית העלמין בחולון.
אוטובוס יצא בשעה 3.00 אחה"צ מבית ברנר, רח' ברנר תל־אביב.

המשפחה

ביגון רב אנו מודיעים על פטירתו של יקירנו

משה ב"ר צבי ברמן ז"ל

ממיאמי־ביץ'
בשנת ה־73 לחייו

הלויה תצא היום, יום ראשון ד' כסליו תשל"ד (2.12.73) בשעה 11.00 לפנה"צ מבית הלוויות העירוני רח' דפנה 5 ת"א לבית העלמין בחולון.

המתאבלים:
אשתו: יונה
בניו: אורי וצביל'י ובני ביתם — ארה"ב
בתו: ורדה ובני ביתה — ארה"ב
אחותו: קלרה לויתה
וכל בני משפחות: ברמן, ירדני ונודל — ירושלים ובחיפה.

מפלגת העבודה הישראלית — מחוז חיפה

לחברנו **שלום בהט**

אנו אתך באבלך על פטירת רעיתך

חנה (פניה) ז"ל

מזכירות מחוז חיפה

אבלים וכואבים אנו מודיעים על פטירת אבינו האהוב היקר

שמחה (ביניס) בר־שלום

ב"ר פרץ פרידמן ז"ל

הלויה תתקיים היום, יום ראשון ד' כסלו תשל"ד 2.12.73 בשעה 3.30 אחה"צ בבית העלמין בחולון.
אוטובוס מיוחד יצא בשעה 3.00 אחה"צ מבית המנוח רח' ויצמן 21 חולון.

המתאבלים:
אשתו: דינה
בנותיו: חביבה יובאי ומשפחתה
ורדה פילובסקי ומשפחתה
ומשפחות: פרידמן, לבנקופף

למשפחות ניאגו ומוסצ'ו

תנחומינו הכנים
במותו ללא עת של יקירכם

משולם ניאגו ז"ל

קואופרטיב „הגל" חיפה

במלאת שלושים לפטירת

ד"ר עדה ברלב ז"ל

תערך **אזכרה וגילוי מצבה**

מחר, יום שני, ה' כסלו תשל"ד, 3.12.73 בשעה 3.30 אחרי־הצהריים, בבית העלמין בקרית־שאול.
מתאספים בכניסה לבית העלמין.

המשפחה

למשפחת רייזמן

משתתפים באבלכם הכבד

במות **זלמן רייזמן ז"ל**

מנהל שרות התעסוקה איזור הדרום

דוד אלבג עבודי
ראש המועצה המקומית קרית מלאכי

במלאת 7 שנים לפטירת יקירתנו

אסתר־אמה גוטקובסקי ז"ל

נעלה לקברה ונתייחד עם זכרה ביום שני, ח' כסלו תשל"ד (3.12.73) בשעה 3 אחה"צ בבית־העלמין בתל־מונד.

בעלה והמשפחה

אנו מודיעים בצער על פטירתו של חברנו הותיק

אברהם ראביד ז"ל

ומביעים תנחומינו לבני המשפחה

הנהלה קרן גמלאות	א.ג.ע. ארגון גמלאי אגד	אגד ההנהלה המרכזית

קופת חולים
של ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ־ישראל

דרושות
אחיות מוסמכות

לתפקידי הוראה והדרכה בבית הספר לאחיות ליד המרכז הרפואי סורוקה בבאר שבע.

תינתן עזרה בדיור ובסדור הילדים במעון.
קיימת אפשרות גם לעבודה חלקית.

לפנות להנהלת בית הספר או למחלקת האחיות שבמרכז קופת חולים ברחוב ארלוזורוב 101 ת"א טל. 262211.

דרושים
למפעל מודרני חדיש ומשוכלל באיזור תל אביב

- עובד ציפוי צבעים
- מפעילי מחשב
- נקבניות I.B.M.
- ברסמים
- משחזים
- מכונאי אחזקה
- חשמלאי אחזקה
- מחסנאים
- טכניים
- פקידים
- משכורתים
- אלקטרוניקאים
- חרטים
- מסגרים מכניים
- מכונאי מטוסים
- חשמלאי מערכות מטוסים

המעונינים מתבקשים לפנות בכתב אל ת.ד 25018 תל אביב ויוזמנו לקבלת פרטים.

התעשיה האוירית לישראל בע"מ — נמל־תעופה לוד
משרד העבודה — האגף להכשרה והשתלמות מקצועית

נמשכת ההרשמה לקורסי:

עיבוד שבבי:

מתקבלים גברים אחרי שרות צבאי
נשים מעל גיל 18
נערים עד גיל 16
על המועמדים הנ"ל להיות בעלי השכלה של 8 שנות לימוד לפחות.

מבנאות מטוסים:

מתקבלים גברים אחרי שרות צבאי
נשים מעל גיל 18
נערים עד גיל 16
על המועמדים הנ"ל להיות בעלי השכלה של 8 שנות לימוד לפחות.

חיוט אלקטרוני:

מתקבלות נשים מעל גיל 18 בעלות השכלה של 8 שנות לימוד לפחות.

השתלמות במכונאות מטוסים:

מתקבלים גברים אחרי שרות צבאי, בעלי רקע מקצועי במכונאות רכב ובמכונאות בללית.

המועמדים המעונינים בפרטים נוספים מתבקשים לפנות אישית ליחידת התעסוקה, התעשיה האוירית לישראל בע"מ נמל־תעופה לוד, בימים א—ה בין השעות 08.00—14.00.

דוד בן־גוריון

מאת מיכאל בר־זוהר

בן עשר היה, נער צנום וחיוור, לבוש קפוטה שחורה, ארוכה, כששמע בבית המדרש כי פלונסק כי בא המשיח. איש יפה־תואר, אמרו לו, פניו כפנים וזקנו שחור וארוך. השמו הרצל, והוא שיוביל את עם ישראל לארץ האבות. האמין בכך, בתום ילדותו, ודבק בלהט ברעיון הציוני, שגאה ושטף את העולם היהודי.

הנער זרעיה כל אותה אמונה ציונית נבטו בו עוד בילדותו הרכה; כשהיה יושב על ברכי סבו, צבי אריה גרין, ולומד מפיו את השפה העברית; כשהיה מאזין לדברי אביו, עורך־הדין ויקטור גרין, מראשי "חובבי ציון" שבעירה; כשקרא את "אהבת ציון" מאת מאפו וכשהזיל דמעות ילד, לעלות ביום מן הימים לארץ־ישראל. בן ארבע־עשרה היה, כשיסד יחד עם שני ידידיו שלמה צמח ושמואל פוקס את אגודת "עזרא", ששמה לה מטרה להפיץ את השפה העברית בקרב הנוער, להכשירו לעליה לארץ־ישראל. זו היתה הציונות בעיניו: עליה לארץ, כיבוש־מחדש בעבודה חקלאית, בהשתרשות באדמתה. לימים יכתוב לאביו: "חשוב בעיני יסוד מושבה חדשה בארץ־ישראל מאלפי שקלים ותרפים אסיפות וקונגרסים. ישוב הארץ — זוהי הציונות היהודית, האמיתית — והשאר רק אונאת עצמנו, פטפוטי שווא ובילוי־זמן בטלמאי".

עליה לארץ

אמו, שיינדל, שנפטרה טרם מלאו לו אחת־עשרה, חלמה כי בנה יהיה לרב; האב שאף לשלחו לוינה להשתלם במדעים, אף כתב מכתב בהסתר להרצל וביקש עזרתו. ואילו הוא עצמו, נאמן לדרך שבחר, ירד בנמל יפו ביו"ז אלול תרס"ו (1906) והוא בן עשרים. יפו הערבית, על מסגדיה וסמטאותיה המלוכלכות, תושביה הססגוניים, סוחריה וקבצניה, היתה לו לזרא, סירב ללון שם, ואת לילו הראשון בארץ בילה בפתח־תקוה. הלילה הזה הותיר בו רושם עז. "קרקור הצפרדעים בבריכות, ריח השיטה הדשן, המיית גלי הים מרחוק, צללי הפרדסים באפילה, מקסם הכוכבים בתכלת העמוקה. השמים הגבוהים הבהירים החולמים — הכל הסכירני. נחיה הזולם, בלי סחוף־אושר. ועדיין הכל תמוה וזר, כאילו הייתי מרחף בממלכת האגדה. האומנם?... אך — על ראשי שמי הארץ והבא כוכביהם, ושדמים וכוכבים אלה לא ראיתי עד היום".

כחודש ימים לאחר בואו לארץ התכנסה ביפו ועידה של מפלגתו, "פועלי־ציון", שחבריה בארץ מנו אותם ימים כמאה וחמישים איש. הוא, הצעיר, נבחר למוסדות המרכזיים של המפלגה, גם הוחלטה שקראה להקמת "הסתדרות כללית של פועלים יהודים בארץ". כעבור שנה, לאחר מאבק קשה, הצליח להכליל במצע המפלגה את הפסקה: "המפלגה שואפת לעצמאות מדינית לעם היהודי בארץ הזאת". דרכו סלולה היתה, ובמרצו שהציב מטרה זו לעצמו, יתהור אליה ללא הפוגה. את המדינה היהודית ראה כמסרת המאבק, ויתעוד רבים מחבריו כאשר הוחה כי הגשמת הציונות המדינית קרובה, בעיניו לדיאלקטיקה המרקסיסטית.

בגיס אהודה עבד כפועל חקלאי בפתח־תקוה, בכפר סבא, ראשון־לציון, פעמים אחדות ברע בקדחת, עד כייעצו לו הרופאים כי יעזוב את הארץ. טעם גם טעמו של רעב. "לפעמים היה כספי מספיק לי לקנות פיתה ערבית, שהייתי אוכל בשעות אחר הצהריים, היתה זו ארוחתי היחידה ולפעמים גם זה לא היה לי. כל עוד הייתי ער, יכולתי להחזיק מעמד. אך כשהייתי נרדם, הייתי רואה בחלומי את סירי הבשר, טסים עמוסים בתרנגולות צלויות, לחם, ופירות. היסורים היו נוראים. בבוקר הייתי קם וכהחייתי מסתרק היו קווצות־קווצות של שיער נושרות מראשי".

חוויית סגירה

בשנת 1907 נדד צפונה, אל המושבה סג'רה שבגליל. ובילה כאן כמה מהמאושרות בשנות חייו. "כאן מצאתי את ארץ־ישראל אשר חלמתי עליה", כתב. "אין עוד חנוונים וסרסורים, שכירים זרים, הלכי בטל החיים על עמל אחרים. כל בני המושבה עובדים וזוגים מגיע כפיהם. הגברים חורשים, בשדות החורשים אדמתם. הנשים עובדות בגינה החולבות את הפרות, הילדים רועים עדרי אוזים בגורן ורוכבים על סוסים לקראת אביהם בשדה, בני הכפר הם, ריח הקמה והזבל נודף מהם ופניהם שזופי שמש".

אך שם, בסג'רה התנסה בהתנגשות הראשונה עם הערבים. בהתנפלות של פורעים ערביים מכפרי הסביבה, נפלו שני חלוצים מהמושבה, ישראל קורנגולד ושמעון מלמד. בשפיכות הדמים ראה את קודם לבאות. "ביום זה, בסג'רה, הבינותי כי במוקדם או במאוחר נגיע להתמודדות צבאית עם הערבים. חשתי שהתנגשות היא בלתי נמנעת. מה שקרה באותו יום בסג'רה, לא היה אלא משחק ילדים בהשוואה לסכנות שצפון לנו העתיד. היה עלינו להתכונן כדי לעמוד מולן".

הפרק החלוצי הראשון בחייו של דוד גרין נחתם בשנת 1910, כשנקרא על ידי המפלגה לירושלים. כדי לערוך — יחד עם י. זרובבל, רחל ינאית ויצחק בן־צבי — את עתון המפלגה, "אחדות". ועל מאמרו הראשון חתם בשם החדש שבחר לעצמו: דוד בן־גוריון. שם, ששאל מאחד מאחרוני המגינים של ירושלים נגד לגיונות רומא.

לימוד בקושטא

הקאריירה העתונאית של דוד בן־גוריון לא האריכה ימים. כשהתחוללה מהפיכת "התורכים הצעירים" בקושטא, התייצב בן־גוריון הצעיר יחד עם ידיד־נפשו יצחק בן־צבי בין ראשי המטיפים ל"התעתמנות", לאמור השתלבות היהודים בקהיליה העותומנית. בן־גוריון החליט לצאת לקושטא וללימוד משפטים, מתוך הנחה שהמיצוב היהודי בארץ זקוק למנהיגים הבקיאים בחוק העותומני. הוא אמר להיבחר כציר הפרלמנט בקושטא; במסגרת ייצוג הכיתוטים אף קיווה שיתמנה שר בממשלה התורכית ויוכל לפעול למען עליה יהודית הפשית לארץ־ישראל.

אלא שתכנית זו ירדה לטמיון כשהרעימו התותחים באוגוסט 1914 והציתו את מלחמת העולם הראשונה. בן־צבי ובן־גוריון, ששבו לחופשת קיץ, נעצרו על־ידי התורכים וגורשו מן הארץ על שום פעילותם הציונית. בצו שהחתם בניירותיהם נאמר: "מגורשים לעולם מגבולי הממלכה".

סמוך לגירושו פגש בן־גוריון באקראי את יוחיה אפנדי, ערבי צעיר שהיה חברו ללימודים באוניברסיטה התורכית. "מה אתה עושה פה?" — שאל הערבי. השיב בן־גוריון שיש פקודה מגמאל פחה, מושל סוריה וארץ־ישראל, לגרשו מן הארץ על מנת לא לשוב לעולם ועד. אמר יוחיה: "כידידך — אני מצטער. כערבי — אני שמח". ובדברים אלה ראה דוד בן־גוריון לראשונה בחייו את להתעוררות הלאומית הערבית בארץ־ישראל.

כבולים באזיקים, הובלו בן־גוריון ובן־צבי, על סיפונה של אניה רעועה, לנמל אלכסנדריה.

וכעבור חדשים אחדים, נחתו בנמל ניו־יורק.

אמריקה והצהרת בלפור

באמריקה נפתחה תקופה חדשה בחייו של הציוני הצעיר. השנים הראשונות שעשה בארץ היו שנות ההגשמה הרומנטית, החלוצית, שנות "אהבת ציון" והשתרשות בציון. אולם עתה, בעיצומה של מלחמת העולם הראשונה, החל פרק חדש בחייו: פרק "הציונות המדינית". בהגשמה חלוצית, אישית, יעבור בן־גוריון למאבק מדיני, ולא תהא דרכו סוגה בשושנים.

יחד עם בן־צבי תר את אמריקה לארכה ולרחבה, בנסיון לגייס צבא חלוצים בקרב הנוער היהודי; יחד פרסמו גם את ספר "יזכור" ואת "ארץ ישראל", שנועדו להמחיש ליהודי העולם החדש את הארץ המובטחת, גם את קרבנם של אלה שנפלו למענה.

וב־1917 באה על העולם היהודי הבשורה המדהימה: אנגליה מעניקה לעם היהודי בית לאומי בארץ־ישראל. חיים וייצמן, המנהיג הציוני העולה, השיג מידי ממשלת בריטניה את "הצהרת בלפור" הנותנת את הארץ לעם ישראל.

גל של התלהבות שטף את היהדות העולמית ואת התנועה הציונית. אולם בן־גוריון לא היה בין הצוהלים. תגובתו שונה היתה, אף שאולי לא היתה פופולארית. "אנגליה לא החזירה לנו את הארץ", כתב. "דווקא עכשיו, ברגע של גיל־הנצחון הגדול, יש להדגיש דבר זה בתוקף מיוחד: אין בכוחה של אנגליה להחזיר לנו את הארץ... אין ארץ נקנית לעם אלא ביסודי עבודה ויצירה, מאמצי בנין ההתישבות. אנגליה הגדילה לעשות: היא הכירה בקיומנו כאומה פוליטית ואישרה את זכותנו לארץ. העם העברי בעצמו חייב להפוך זכות זו לעובדה חיה וקיימת, חייב בגופו ובנפשו, באונו ובהונו להקים את ביתו הלאומי ולבצע את גאולתו הלאומית עד תומה".

כעבור חדשים אחדים, לבוש במדי הגדוד העברי שהוקם על־ידי בעלות־הברית, שם לארץ־ישראל להילחם על שחרורה. אלא שאיחר את המועד. הגייסות הבריטיים בפיקודו של גנרל אלנבי כבר כבשו את הארץ. בניו־יורק השאיר בן־גוריון את אשתו הצעירה, פולה לבית מונבז. את בתו הבכירה, גאולה, ילדה פולה בעת שעמד בן־גוריון בשערי הארץ.

ובשובו לארץ־ישראל, קבע לעצמו מטרה: להקים כאן גרעין עצמאי של כוח יהודי, שיהפוך מנוף לפעולה מדינית, ואף כוח בו יחושלו הדפוסים של הבית הלאומי ושל העצמאות היהודית, לכשתבוא.

מפלגת פועלים

השלב הראשון בדרך זו היתה הקמת מפלגת פועלים חדשה, גדולה יותר: אחדות העבודה. כעבור שנה, ב־1920, נולדה ההסתדרות. בן־גוריון היה למזכיר ההסתדרות. רבים ראו בה מכשיר להגשמת הסוציאליזם בארץ; אך דומה שבן־גוריון ראה בה כלי פוליטי מפיקרו, מסגרת לישוב היהודי הפעיל, שתהווה גם תשתית למדינה שתקום. שלב נוסף בדרך זו הושלם בשנת 1930, כשהתאחדו מספר מפלגות פועלים שהבולטות בהן היו "אחדות העבודה" ו"הפועל הצעיר", הולדה מפלגת פועלי ארץ־ישראל. ומרגע שליכד את הישוב הפועלי המאורגן בארץ, יכול היה בן־גוריון להסתער על המטרה הבאה: כיבוש הציונות העולמית ומסירת הנהגתה ליהודים שראשים היו לדבר בשמה: הכוחות החלוציים בארץ־ישראל. בשנת 1933 יצא למסע בחירות במהרה אירופה, שקהילותיה היהודיות היו בעלות משקל מכריע בעיצוב הרכבו של הקונגרס הציוני. המאמץ הניב את תוצלתה המיוחלת: מפלגות הפועלים היהודיות, שתמכו במפא"י, זכו בכחמישים אחוז מהקולות. ב־1935 נבחר בן־גוריון ליושב־ראש הועד הפועל הציוני והסוכנות היהודית.

נראה שהשנים הללו היו גם הקשות ביותר וגם המעשירות ביותר לדוד בן־גוריון. קשות — משום מנת המרורים, האכזבות, הקשיים ואף המחסור האישי של מנהיג פועלים בארץ קטנה, בקרב יישוב קטן, המנסה לכבוש כוח שיעמוד מול הערבים, מול האנגלים וגם מול חוגים יהודיים מסויימים, שלא ראו בחזונו את המדינה כמטרה סופית. אך גם שנים מעשירות היו אלה — כי בהן נתגבשו רבות מדעותיו והשקפותיו של בן־גוריון. בהן הרחיב אופקיו האישיים. בשקדנות מופלאה למד שפות זרות, בלע כרכי היסטוריה, פילוסופיה, העמיק ביהדות; מבלי לחוש בכך, הרחיק לכת לפני המחנה, אותו מחנה של חלוצים שעלו לארץ עמו. אף לפניו. בשנים אלה נוסף מימד של עומק רוחני ותרבותי למדינאי שבבן־גוריון. ודומה שבשנים אלה גם צמח בן־גוריון המנהיג. יש מספרים, כי באותם ימים שאל מישהו את בן־גוריון: "מתי היית למנהיג?" השיב: "כשראיתי שאין לי עוד את מי לשאול שאלות".

מאורעות תרצ"ו ועדת פיל

גל הפרעות, ששטף את ארץ־ישראל באפריל 1936, היתה בו מעין הוכחה טראגית להצלחות המאמצים היהודיים להשתרש באדמת הארץ. השנות הערבים מפני אותה קהילה הרוצה, פעלתנית, מאורגנת, שישבה בתוכם, קבעה עובדות תשאאה פינה למדינה יהודית. הלכו וגברו עם השנים, הולידו מדי פעם התפרצויות אלימות ושפך דם. ממשלת בריטניה, נבוכה ומודאגת, שיגרה לארץ ועדת חקירה מלכותית לחקור במצב ולהציע דרכים להפגת המתיחות. ביולי 1937 פרסמה "ועדת פיל" את מסקנותיה. הציעה תכנית מהפכנית: חלוקת ארץ־ישראל לשתי מדינות, יהודית וערבית. השטח שהוקצה למדינה היהודית היה לעדוני, בקושי כרבע משטחה של ארץ־ישראל. היא כלל חלק מהגליל ומשפלת החוף. בן־גוריון בדלק; אף שהצעת פיל לא תאמה כלל וכלל את מחשבותיו על גבולות המדינה העתידה, אחזה אותו התלהבות כבירה. מדינה יהודית עצמאית! להתלהבותו שותפים היו חיים וייצמן, משה שרתוק; אולם רבים וטובים קמו נגד תכנית החלוקה, וביהם מרדכי בנטוב, גולדה מאירסון ואף ברל כצנלסון, מנהיג הפועלים הנערץ וידידו הקרוב של בן־גוריון. התנועה הציונית לא התייצבה מאחורי תכנית החלוקה. כעבור זמן־מה הסתלקה ממנה אנגליה. רוחות חדשות נשבו לפתע בלונדון. מלחמת־העולם השניה רבצה לפתח; ממשלת בריטניה, שחרדה היתה למאוחזיה במזרח התיכון, חוללה מפנה קיצוני במדיניותה, אימצה קו פרו־ערבי חד־צדדי. שיתוף הפעולה של היישוב העברי עם המנדט הבריטי התנפץ סופית בועידת סנט־ג'יימס שנערכה בלונדון בפברואר 1939. באולמות המפוארים, הצוננים, של ארמון סנט־ג'יימס, נגוזו התקוות להגיע להבנה יהודית־ערבית בארץ, בהשראת בריטניה. נהפוך הוא: במאמץ היוזר אחר הערבים פרסמה הממשלה הבריטית "ספר לבן" שקיצץ בעליה היהודית לארץ, אסר על היהודים לקנות אדמות, הקפיא מעמדם כמיעוט נצחי בארץ ישראל.

נסער, חזר בן־גוריון לארץ; כינס בחשאי את ראשי ההגנה; הכריז על פתיחת מאבק נגד בריטניה, נגד הספר הלבן — ובעד עצמאות ישראל. תקופת "הציונות המדינית" נסתיימה — רשם ביומנו. בצבורך והלה תקופת "הציונות הלוחמת".

תכנית בילטמור

"הציונות הלוחמת" חוללה מפנה מכריע במאבק המדיני ב־12 במאי

(המשך בע' 8)

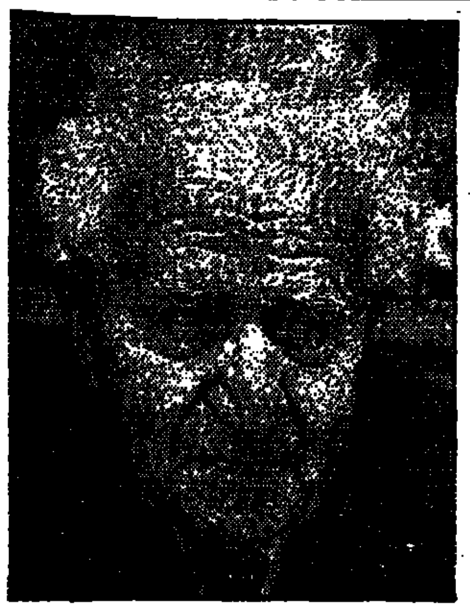
אחרי פרישתו מראשות הממשלה

ב־ג' בגדוד העברי

מכריז על הקמת מדינת ישראל ב־14 במאי

כשר בטחון עם "דודו" ו"ברון"

עם טרומן בוואשינגטון

עם אדנאואר בניו־יורק

עם צ'רצ'יל בלונדון

האדם מאחורי הסמל

מאת נחום פונדק

זהו נסיון לתאר את בן־גוריון, כפי שהיה נראה בעיני האנשים המקורבים לו ביותר בחייו הפרטיים ובעבודתו היומיומית. התמונה היא של בן־גוריון הבלתי נודע לא רק לציבור הרחב אלא אף בקרב אלה שעבדו במחיצתו שנים רבות, משום שבבן־גוריון חי במין בדידות מזהירה שכפה על עצמו — גורלו של אדם שנשא באחריות לעתידה של אומה.

בהילותו של בן־גוריון לפרוץ קדימה, שאיפתו לראות את ההרי מאחורי האופק, האינטלקט שלו שלא ידע מנוח — עשוהו אדם בודד, אם לשפוט לפי אמות מידה מקובלות, אף כי ספק הוא אם חש הוא עצמו בבדידות זו. בעולם לא היה לו חוש לנחות של חיי פרט. מעולם לא היטה אוזן לשיחת חולין, שנתפסים לה לא רק בריות רגילות. מרגע קומו בבוקר ועד עלותו על משכבו, היו מחשבותיו חגות סביב בעיות בעלות משמעות לאומית — בטחון, עליה, ישוב הנגב וכו'. שאותם ראה מהבחינה המכרעת לגביו: הבטחת הקיום של האומה.

אפילו לגבי אלה שנכנסו לתחום התבודדותו של בן־גוריון — משפחתו, עוזריו הקרובים ביותר, וקומץ אנשים שהיה לו עמם ענין משותף בנושאים היסטוריים, למשל, או פילוסופיים — נשאר בן־גוריון אדם רחוק, ולא משום שהוא רצה בכך אלא משום שבתוך תוכו היתה בו מידת ביישנות. אלה הזוכרים את בן־גוריון בראשית צעדיו בארץ יזכרוהו כ"נחבא אל הכלים". אשר היה מאזין ער וגם סקפטי, ורק לעתים מופיע על במה פומבית. אף כי התגבר מהר על הסימפטומים של ביישנותו הפומבית, הרי גרעינה של אותה ביישנות הציא אותו מלחשוף את רגשותיו הכמוסים בפני זולתו, פרט לרגעים אינטימיים מקריים החולפים.

תמונת בן־גוריון, כפי שהיא נראית בעיני משפחתו ומקורביו, היא אישיות תמונה של אדם עשוי מקשה אחת, אדם שכולו דרמה גדולה, אדם שהיה מבקר בהתמדה את עצמו ואת מעשיו, אם כי מעולם לא פקפק בעצמו או בשליחותו; אדם נטול תסביכים פנימיים, שלם עם עצמו לחלוטין גם בשעה שהיה שרוי בדיסהרמוניה מוחלטת עם המערך הפוליטי סביבו.

לא היה אדם צריך לחקור מתחת לפני המלים של בן־גוריון כדי להבין את משמעותן; היא היתה מונחת על פני השטח גלויה לעין כל. צלולה כצלילותו של המוח אשר הגה את המלים. הוא היה מבכר את האמת על פני השקר, אף על פני שקרים קונבנציונליים פעוטים, שהיו עשויים לחסוך מכנו קשיים רבים. כשהיה עומד בפני הברירה בין שתיקה לאמירה, היה מביע את דעתו. עם כל היותו מזהיר כאסטרטג, היה נגרר לעתים קרובות למעגלים פוליטיים טאקטיים בגלל יושרו האינטלקטואלי היסודי. כך, למשל, יכול היה מישהו לשאול את בן־גוריון, אם הוא ציוני. ובן־גוריון, במקום ללכת סחור־סחור ולשקול את ההשפעה שתהיה לתשובתו בחוץ־לארץ, היה משיב: "לא. במשמעותה הנוכחית של המלה איני יכול לראות עצמי ציוני, כי ציוני הוא מי שמכין עצמו לעליה או מי שמבשים אותה". ובזאת היה מעורר על עצמו את זעמם של ציונים מאורגנים, שאינם חולמים על עליה לישראל.

אחד הקשיים אצל בן־גוריון היה בכך, שלא היה מגשים את הציפיות שנוהגים לתלות בדרכי פעולתו של אדם גדול. הוא מיאן להיות אנדרטה ולא חדל להתקומם נגד הפסל שעשו ממנו מעריציו ותלמידיו הפוליטיים. בן־גוריון לא ראה את עצמו מבעד לעדשות עיניהם של מעריציו. את ההיסטוריה של עם ישראל חוללו אנשי מעשה בשר ודם, היא לא נוצרה על ידי קדושים. בן־גוריון לא ראה את עצמו "אדם המצלח", שתפקידו לשמש מופת לאחרים. הוא האמין ללא ספק, כי הוא ממלא שליחות היסטורית, אולם אחת המעמסות הנדירות, כי הוא סירב לשאת, היתה ההתנהגות שונה משל בני אדם אחרים. כאשר אמר לו פעם אחד ממעריציו: "בן־גוריון, אתה בן־אדם היסטורי" — באה תשובתו בנעימה של קוצר רוח: "קודם כל בן־אדם".

אחדים מן הרגעים הרגיים ביותר בחייו של בן־גוריון היו אלה שבהם היה עליו להחליט החלטות אובייקטיביות והוא ידע כי הן כרוכות בסיכון חיי אדם. אלה היו רגעים על הבדידות הגדולה. רק משמעותו הרוחנית של בן־גוריון וכוחו הבלתי רגיל להתרכז בבעיה המונחת לפניו איפשרו לו להחליט החלטות, בלי שיתיר למוחו להיתפס לענינים ולשיקולים, שאינם צמודים לבעית הבסיסית: אחר כך — אחרי שנתקבלה ההחלטה, אחרי שהופעל המבצע הצבאי, ונפקדו האבידות — גילה את מלוא כאבו והשתתף בצערם של ההורים השכולים. על עומק ההשתתפות בצער מעידה ההתכתבות הענפה, שהיה מקיים עם ההורים השכולים.

מתת זו של משמעת עצמית וכושר ריכוז היתה אולי הקו הבולט ביותר באינטלקט של בן־גוריון. אם נכשל בן־גוריון בשגיאות שיפוט, הרי הרוכש הוא. כי אירע הדבר על פי רוב ברגעים שבהם נכנע לאימפולסיביות, אשר ממנה נטל מנה לא מעטה. דעת רבים היא, כי האימפולסים שלו היו עלולים להוליכו שולל, האינטלקט שלו — אך לעתים רחוקות.

היה לו לבן־גוריון כשרון נדיר להבדיל בין החיוני לשאינו חיוני. היה שונא להיות מוטרד בזוטות ועל פי רוב נמנע בעצמו מלהסדיר אחרים בדברים נטולי חשיבות. אולם אם נאלץ בתוקף הנסיבות לטפל בבעיה קטנה, היה מתרכז ריכוז מוחלט באותו ענין, כשל היה זה דבר בעל משמעות רבה מאוד. מספרים כי זמן מה לפני מערכת סיני ידע להתרכז במשחק עם נכדיו ועשה זאת בהתמסרות כה רבה, שהמשש או עשר הדקות מתוך זמנו המחושב בדייקנות נדמו בעיני הילדים כמחצית השעה או יותר.

תכונה אחרת של משמעתו המחשבתית היתה זו, שהיה מסוגל לדלג מהתרכזות בנושא אחד להתרכזות לנושא אחר, אשר עליו סמחזו פרעל כמעט כמקלט רדיו, שניתן לכוונו לתחנה מסויימת ומיד לעבור לגל אחר, ללא מעבר. כך, למשל, אם היה מקרה שבן־גוריון היה שקוע כולו בבעיה מסויימת ואורח בא אליו, יכול היה "לגנוז" את הבעיה שבה עסק ולהתרכז באורח, בתנאי שהאורח היה מעורר את התעניינותו. אחר כך מסוגל היה לשוב אל הנושא הבלתי גמור ולחזור ולטפל בו, כאילו לא היתה הפסקה.

אחת התוצאות של כושר התרכזות זה היתה, שבן־גוריון היה מסוגל לקרוא במהירות העולה במידה ניכרת על הממוצע של קורא רגיל. תוצאה אחרת היתה — כושר זכירה מעולה. נראה שבן־גוריון מרוכז היה גם בשינה. אם ניעור באישון לילה, לא היה זקוק אלא לשניה אחת כדי להתמצא ולהשתלט על כל תושיה. בימי מערכת סיני, למשל, כשהיה רתוק למיטתו בחום של 40 מעלות, כחכבת הצטננות קשה, נדרש לא פעם להכריע הכרעות גורליות. ברגע שנכנס שליחו לחדר וקרא לו "בן־גוריון!", התעורר מיד. החליף ישותה משכיבה לישיבה ושאל: "כן, מה הדבר?" בקול שהתבהש לעבודה שיצא מפי אדם בן שבעים הסובל מחום גבוה ושהיה אך לפני שניה או שתיים שקוע בתרדמה עמוקה.

בן־גוריון היה מתרכז בנושא באינטנסיביות כזאת, שלעתים עלול היה לבוא לידי התעלמות מרגישות האנשים המעורבים בדבר. אולם לגבי מי שהיה בראש וראשונה איש מעשה, נודעה לפורמאליות חשיבות משנית בלבד. עד כי נבצר ממנו להבין את החשיבות שמייחסים לה האחרים. התרכזות זו בנושא, ולא בצורה, אפיינה גם את יחסו של בן־גוריון לעבודה. לא היה מקדיש תשומת לב מיוחדת לנקיטת הנוסח במכתב, אף לא למבנה הקפדני של המשפטים, לשעשועי לשון ולשימוש במליצות. המכתבים שהוא רצה בהם צריכים היו להיות בהירים בתוכנם, קצרים ולענין. את מכתביו היה כותב בכתב־יד. מעולם לא הכתיב למזכירה ולא ניסה להשתמש בדיקטפון ומכתביו עשויים להיות מופת לדיוק ולחריכה. מתוך כתבי היד הצמודים המתרייקים בארכיון משרד הבטחון מתברר היטב, כי בן־גוריון היה כותב כשם שהוא מדבר — בלי לבטי ביטוי, בלי להסס בענין המלים וכמעט ללא כל תיקונים או מחיקות.

התרכזות היא מבליקה. אולם כיצד היה בן־גוריון משמר את עירנותו הרוחנית, את רעננותו האינטלקטואלית? אנשים שניתנה להם הזדמנות לעקוב אחר בן־גוריון מקרוב, אומרים שניחן בסקרנות אינטלקטואלית של ילד. יש, כמובן, דברים שלא היו מעוררים בו ענין רב כמו כלכלה. כשר בטחון ידע מה המחיר למטוס סילון, לטנק או לגוללת, אולם לא ידע את רמת המחירים של מצרכי יום־יום. ספק אם ידע מה המשכורת שהיתה משתלמת לו.

אך חוץ מכלכלה ומוסיקה היתה לו תאוות ידע, שאינה יודעת שבעה כמעט, בכל שטחי היצירה האנושית. מן הבחינה האינטלקטואלית היה קרוב הרבה יותר לאיש תקופת הרנסאנס, שביקש לצייד את עצמו בסך הכל של הידע האנושי, מאשר לאב־טיפוס של בן מאה זו, המומחה צרה־אופקים.

ניהול שיחות — זו היתה אחת מדרכיו לקניית ידע. אולם לקריאה היתה נודעת חשיבות רבה יותר אצל בן־גוריון. בהיותו דינאמי ואימפולסיבי מטבעו היתה הקריאה בנושאים שענינו אותו מסייעת לו לראות את עצמו בפרספקטיבה מסויימת. הקריאה היתה מציידת אותו במעין בלמי בטחון, וכך היה שומר על דייכות הביקורתיות האינטלקטואלית שלו ונשמר מפני היגררות אחרי ההרגשה של חסימת בפני טעויות.

ספקנותו האינטלקטואלית לא זו בלבד שהמריצה אותו לבקר את עצמו בהתמדה, אלא אף אילצה אותו לבקר ולחזור ולבקר את הערכים שבהם האמין. הוא היה פוסל מלים שחשיבותן רגשית בלבד. מלים המבטאות ערכים, שהיו חשובים לפנים, אך במרוצת הזמן נתרוקן תכנן עקב נסיבות שהשתנו. הוא רוחש כבוד לעליה השניה, למשל, שהוא עצמו נמנה עמה אך יחסו זה לא הפך לסגידה. הוא העריך את הקיבוץ, אך בה בשעה ידע, כי מושב העובדים נעשה הפתרון העיקרי לבעיית ההתיישבות ההמונית של העליה החדשה, בימי ראשית המדינה.

התהייה על כוח הקסם של המלים בחורשים אחר המשמעות הגלומה בתוך היתה מתכונות האופי של בן־גוריון, המתמשכות כחוט השני בדרך חייו. בארכיון שלו שמורה ערימה של מכתבים, שנכתבו ב־15 השנים שכיהן כמזכיר ההסתדרות. ראשיתם בתקופה שבה היו בהסתדרות העובדים רק חמשת אלפים חברים. יש בהם משום עדות לגישתו הענינית לענינים. אחד מהם אופייני לגישה, שנעגאה בימינו כ"ביצועיזם". זהו מכתב חתום בידי בן־גוריון, שנשלח לנציגי הוד־לון בוזינגה, וזה לשונו:

"בועידה זו מתכוונים אנו לא לבירור שאלות פנימיות והכרזות סיסמאות מדיניות להלכה — אלא לפעולה מעשית לחיזוק המפעלים הקיימים של פועלי הארץ, ליצירת מוסדות חדשים הדרושים להעמדת מעמד הפועלים בארץ־ישראל ברשות עצמו בעבודתו הישובית". לאחר זאת בא פירוט סדר היום של הישיבה ובסעיף הראשון: "סידור אוסף כלים והמרים". השנה היתה 1923.

אפשר לבוא ולטעון: אם אמנם כך היה בן־גוריון, היכן גדולתו? איש המעשה, כוח דיבה, אומץ ההחלטה, חמישים שנות מאמץ אינטלקטואלי ונסיון פוליטי, — בוודאי מצויים אישים, אף בישראל, שאפשר לייחס להם תיאור זה. אישיות שבה מקופלות כל הסגולות הללו היא מקרה נדיר, אך לא יחיד במינו. חסר, אם כן, בשהו מתמונה זו כדי שתדמה למקור. בשהו שיסביר את היסוד המיוחד באדם שיכול היה עוד לפני יותר משישים שנה, עת מנתה האוכלוסיה היהודית בארץ 65,000 נפש, לכתוב לאביו על מדינה יהודית. כאילו שכנה זו מעבר לקרן הרחוב. אותו אשר עוד לפני חמישים וחמש שנה העסיקה אותו השאלה, מה יהיה — לא אם אלא כ א ש ר — יישלצו הבריטים תוך יובל שנים לנטוש בסיסיהם בסואץ. אדם אשר הבין: עכשיו או לעולם לא! ונטל על עצמו את האחריות על הקמת מדינת ישראל. שהסתכן כפי שהסתכן במשבר "אלטלנה" ב־1948. שאילץ את הארגונים הפורשים להיקלט בצבא הלאומי. שהפך צבא זה לאחד המכשירים החינוכיים העצומים במדינה. אשר לא רק מול התנגדותו של כל העולם הקאתולי, כי אם גם מול התנגדות בתוך מפלגתו שלו, קבע בירושלים את בירת המדינה. וכיוצא באלה דוגמאות של הכרעותיו. כל אלה מצביעים על כושרו היחיד במינו של בן־גוריון לראות בבירור של היום בעד החלון של המחר ולהגיע לידי החלטות אשר היו נוגדות את דעותיהם של רבים בעת קבלתם — אך הוכחו כנכונות לאחר זמן. כושר זה הוא סימן הזכר לייחודו של בן־גוריון.

...ות ...י בן־גוריון

...גוריון, האיש אשר לו זכות היחיד הגדולה ביותר בתקופה ממלכתית של עם ישראל במולדתו, מת בשעה קשה של מבוכה, אשר הולידה לא מעט כמיהה אל ימי עמוד ליד אבל אולי גם החישה את קיצו.

...ן המוות שהכריעו ותחושת האובדן הכבדה, קירבנו אל את בן־גוריון, אשר מעולם לא היה מעורה בציבור ה... מרוחק־לפנים היה לעולם, מוביל ומושך אחריו את בסמכות מנהיגה שלא היה מוצא מפניה, מציב יעדים ...ים, קשים ונשגבים לכאורה, מקשה, וכופה על אומה לשנס מותניה ולהתחרות אליהם.

...יש נמוך־קומה, בעל בלורית השיבה המתבדרת, הוזי... מרץ והדיבור התקיף — ענק היה בהשפעתו על תפנית ...דיה היהודית במאה הזאת ובניקוט מדינת ישראל בחמש השנים הראשונות של אצירת כוח התאוצה והתמראה ל... יבוני. כזה היה בחזונותיו: בהצבת כינון המדינה היהו... לתר כמטרת הציונות, בהכרזת העצמאות תוך כדי מל... ל החיים, בהצגת תורת נביאי ישראל כמורה־דרך מוס... רה הישראלית; כזה היה במאבקיו — לא אחת מאבקי... ורים — על צבא אחיד סר למשמעת לאומית, על חינוך ... לכל, על שמירת עקרון הפרדה בין רשויות המדינה, ... טון החוק, על שילוב חובת העליה בציונות הציונים; כזה ... אמונתו הגדולה בסגולות העם היהודי ובאנושותו, בנוער ... ובצה"ל; וכזה היה בחייו האישיים: מנוזר מנכסים חמ... מוקף אלפי ספרים, חי והוגה את התנ"ך, צולל לחכמת ...ת ותקופות רחוקות, מעלה גיבורים מקדושי־שם מקרב ...ים שבעם. והולך אל תולות שדה בוקר להפרות את שמ... גב.

...דינת ישראל חזקה יותר, חשובה יותר, וטובה יותר מפני ...ודיון הנהיג אותה בצאתה לדרך קימה בין אומות העו... ... עשר שנים אינו עוד ליד ההגה, אבל כל החיוב שב... המדינה עודנו נושא את חותמו ועקבותיו.

...סד עשתה ההשגחה עם בן־גוריון ויותר מכך עמנו, שהי... לו שיבה יפה של שלמות הגוף והנפש וצלילות־דעת יחי... גנה עד שעתו האחרונה. מפייס ושלם עם זולתו, פרוש... מכל עניני ההווה ניצב הענק היהודי הזה בשנים האח... בעמדת התצפית הגבוהה והמרוחקת שאיוזה לו. להשר... מנה אל עבר ועתיד — ומאחוריו ספרי זכרונות, שכתי... זמה ונשלמה.

...ם הסתלקותו נותר חזון מדינת ישראל של דוד בן־גוריון. ... לא רק נגחם באבלנו עליו, אלא גם נגבר על כאבנו ... מן המבוכה שירדה עלינו, ונאמין בעצמנו, כפי שידענו ... אתנו.

...ורח

...דינת ישראל — ...וד בן־גוריון

"טור שביעי" זה כתב אלתרמן ב"דבר" עם יציאתו של ב־ג' לשדה־בוקר ב־1953.

...ישראל: אז הלכת בעוד מתגבר שאונה
לאכה המזמנת לאיש רק אחת לעת קום ממלכות?
...: פונה והולך אני אל ירכתי המדינה
שמה גופי מתעבדן הרבה על כל מלאכות.

...ישראל: התנית את כלי הבנין וחקם
מפגום עליו קמת עם ראשי עדת־עם בונה?
...: הנחתי כלים וארד מן הפגום הרם
...ית לך אני עצמי לשיד וחמר ולבנה.

...ה ישראל: או עיפת מטרח ומשא בעצמו
...רות תשחר ואליה תנוס מני יום מתאבק וגועש?
...יר: אדם כי יעף — סימנו שהוא נס מעצמו,
האיש ההולך אל עצמו לא מנוחה ובדידות יבקש.

...ה ישראל: יפקד כחך בין עומדי־בשערים
מה תחסרנו ממני בעוד צר סוללה עלי שופך?
...ר: כחך הוא של כל איש בתוכך, אנשים ונשים ונערים,
...ן הטוב להרבות לך עצמה הוא להיות מאכל לשרשך.

...ה ישראל: בעודני נבראת על ספם של ימים באים
...ת היות בין ראשי אומנים המעצבים את צלמי המיעד?
...יר: צלמך הוא צלמו של כל איש בתוכך, הבינונים והטובים
והרעים.
...ות האדם מעצב דמות עצמו הוא יוצר את דמותך במו יד.

...ה ישראל: השאלת את פי ונטלת ממני עצה עם רשות
...התך המות שכם לעל הלזה ופרק סגים ועגולם?
...ר: שאלתי לא פיך וכתבך לא ראיתי חרות,
שמעתי מצות לבבי אשר את בתוכו עד עולם.

...ה ישראל: מה העצב הקם בי מוזר וחמים
...ש כאלו דמעה את עיני עם שעת־הפרידה מעיבה?
...ר: כתם של רעות־ורגילות... שעודך צעירה לימים...
...תן ותמיד לדורשי טובתך תשיבי רק טובה תחת טובה.

...ה ישראל: הן ידעת — שכרך הרבה מאד.
...ש כל הודה ומשאת ונתתי. דבר. אל תחריש.
...ר: אחת משאלתי — כי תדעי אשר רב ושפעת מעשים
לבאות.
...אשר בראותך את פני מרחוק ואמרת בתמיהה: מי האיש?

נתן א.

...בא ללא מפלגתיות

...ימי הייתי חבר המפלגה ...הסתדרות ואשאר כל ימי — ...אני מאמין — חבר המפלגה ...הסתדרות. ואני מוכן להילחם על ...ר המפלגה וההסתדרות. אולם ...גוף אחד בישוב, שבתוכו לא ...לים עם כל מחיצה והבונה ...גתית או הסתדרותית בין יהודי ליהודי — זהו הצבא. כאן ...יכול לפעול כיהודי, ואך ורק ...הודי. בצבא איני מוכן להכיר בהסתדרות ולא במפלגה. ואין ענין על עמדתי אני. צבא הוא ...לנו — אלא לבטחון ולהתגוננות. ... אנו נתקפים לא כחברי הסתדרות או כחברי מפלגה, אלא ...ודים. הבטחון לא יכון אם לא ...ים כל כוחות העם. לא נעמוד ...י מאמץ כללי כולם נתבעים ...נתבעים בכל מגויס נדרש הכל... ...מקן המשוכלל ביותר. כל היישוב נתבע לעמוד מאחורי המגויסים. כל הפליה ומחיצה בצבא תערער המאמץ הכללי ותחבל ביעילותו של הצבא. משקיבלתי על עצמי תיק הבטחון ומשהתחלתי לטפל בעניני הבטחון — ידעתי רק דבר אחד: בטחון הישוב, ובתחומי עבודת הבטחון איני מסוגל ואיני מוכן להבחין בין מפלגות והסתדרויות. אני עובד עם חברים ממפלגות שונות ואיני מרגיש בכל מחיצה — ואני מקווה שגם הם אינם מרגישים בשום מחיצה; גם אויבינו אינם מבדילים בשום מחיצות ביתכנה, ואינם מבחינים בין יהודי ליהודי. עלינו לדאוג לדבר אחד, יחיד ומיוחד: להגן על הישוב, על המפעל הציוני, על עתיד האומה.

ד. בן־גוריון
(19 ביוני 1948)

דוד בן־גוריון

(סוף מעמ' 7)

1942, בעיצומה של מלחמת־העולם השניה. אותו יום כונסה ועידת חירום של ציוני ארצות־הברית במלון „בילטמור" בניו־יורק, והוחלט שם פה אחד (כמעט ציר אחד נמנע) על הקמת „קהיליה" יהודית („קומונוולת'") בארץ ישראל לאחר המלחמה. בכך נפתח המאבק להקמת המדינה. בכך בא גם לידי ביטוי הקרע הסופי בין מהלכו של דוד בן־גוריון לבין הממשלה הבריטית. אימוץ „תכנית בילטמור" בארצות־הברית דווקא הוכיחה ברורות, כי דוד בן־גוריון החליט להישען להבא, במאבק הבין־לאומי על מדינה עברית, על יהדות ארצות־הברית ועל ארצות־הברית בכלל, תחת ההישענות על בריטניה שאפיינה את מדיניותה של הנהגת הישוב מאז הצהרת בלפור ועד לוועידת סנט־ג'יימס.

יחד עם זאת סירב בן־גוריון לנעוץ סכין בגבה של אנגליה שבהנהגה היתה במלחמה נגד היטלר. להיפך, הוא הטיף לנוער בארץ להתגייס לעזרתה של בריטניה במלחמת־העולם נגד היטלר. „עלינו לעזור לאנגלים במלחמתם כאילו לא היה „ספר לבן", ועלינו לעמוד נגד „הספר הלבן" כאילו לא היתה מלחמה..." בן־גוריון התקומם בתוקף נגד תכניותיהם של ארגוני ה„פורשים", האצ"ל והלח"י, לצאת למלחמה בבריטים בטרם נסתיימה מלחמת העולם, ואף לא היסס לנקוט צעדים דרסטיים נגדם, שנודעו תחת הכינוי הפגום „הסזון".

„תכנית בילטמור", שהציבה את מטרות המאבק של הישוב המאורגן בארץ־ישראל לא נתקבלה בארץ פה אחד כפי שאומצה בהיכלי מלון בילטמור. היא עוררה התנגדות בקרב חוגים ציוניים חלוציים בארץ והיתה נושא לביקורת מטעם „סיעה ב'" במפא"י (סיעה ב' פרשה ממפא"י בנובמבר 1942, ועתידה היתה להפוך למפלגת „אחדות העבודה" לאחר הקרפה של איחוד עם מפ"ם).

ממאבק למדינה

לאחר תום מלחמת העולם השניה חודשה המלחמה בבריטים ביתר שאת. דוד בן־גוריון התייצב בראש המחנה שתבע הקמת מדינה לאלתר; בכך העמיד עצמו לא רק כיריבם של הבריטים והערבים, אלא גם של חוגים ומנהיגים ציוניים חשובים, שמוכנים היו להסתפק בהעברת העליה לארץ־ישראל.

בן־גוריון לא השלה עצמו. ידע שבנוסף למאבק המדיני, בנוסף לעימותים הפנימיים, צפויה היתה לישוב היהודי בארץ גם מלחמה של ממש, מלחמה בערביי ארץ־ישראל, ובצבאות המדינות המקיפות אותה. הקונגרס הציוני העשרים ושניים הטיל עליו את האחריות לניהול עניני הבטחון. בן־גוריון, בגיל ששים שנה, שקע כל־כולו בלימוד בעיות הבטחון בארץ, כדי שיהא מסוגל להנהיג את פעולות ההתגוננות עם קום המדינה.

החלטתו הראשונה, שנתקבלה בניגוד לדעתם של אחדים ממטובי מפקדי ההגנה בארץ, היתה כי במלחמה הצפויה לנו תזדקק ישראל לנשק כבד: מטוסים, תותחים, טנקים. בעוד רבים ממפקדי ההגנה, שמורגלים היו לצבא מחתרת קטן, מצויד בנשק קל, כינוהו „משוגע", שיגר לרחבי העולם את טובי אנשיו, שהללו מפעל לרכש מפואר הביאו, בקום המדינה, את הציוד שבזכותו יעמוד צה"ל בפני אויביו.

המאבק נגד הבריטים, הפעילות המדינית הנמרצת, אהדתו של אומות העולם לעם היהודי שתבע מולדתו לעצמו לאחר שואה נוראה — כל אלה וגורמים רבים אחרים הביאו לכך שב־29 בנובמבר 1947 החליטה עצרת או"ם על הקמת מדינה יהודית.

והמלחמה פרצה.

*

מייד לאחר החלטת האו"ם החלה מלחמת הכנופיות הבלתי־סדירה, שהוסבה באביב 1948, ערב הקמת המדינה, למלחמה ממש. ככל שקרב יום ההכרזה רבו ההיסוסים בקרב מנהיגי הישוב. אנגליה עמדה לנטוש את הארץ; מדינות ערב איימו במלחמת השמדה; ארצות הברית יעצה לדחות את הכרזת המדינה, ושר החוץ האמריקאי מרשאל הכמיע למשה שרתוק (שרת) בנבואות איומים על חיסול הישוב היהודי בידי הערבים. בקרב חברי מרכז מפא"י, ואף בתוך הממשלה הבלתי־רשמית, ה„ר"ג", רבו הקולות שדרשו לדחות את הכרזת המדינה; ופירושה של דחיה, היה למעשה ויתור על הקמת מדינה יהודית.

בן־גוריון נאבק בתוקף להשגת רוב להחלטה להקים את המדינה בתאריך שנקבע, ה' אייר. בישיבה מכרעת של ה„ר"ג" הצליח להעביר את ההחלטה ברוב של שני קולות בלבד (ששה נגד ארבעה, כי שלושה חברים נעדרו). בקרבו ממפא"י הצביעו רק שני שלוחים מפתחרים להקמת המדינה, משה שרת, ששב מארצות־הברית, שוכנע על ידי בן־גוריון בשיחת פנים־אל־פנים לתת תמיכתו להקמת המדינה. גולדה מאיר תמכה בכל צעדיו של בן־גוריון.

וביום ו', ה' אייר, ה־14 במאי 1948, הקריא בן גוריון במוזיאון תל־אביב את מגילת העצמאות.

הקמת המדינה, ללא שום ספק, היא הישגו הגדול ביותר — והישגו האישי כמעט — של דוד בן־גוריון. כל ימי חייו, מאז עמד על דעתו והחליט להיות ציוני, התכונן ופעל לקראת הרגע הזה. לשם כך עלה לארץ ועבד את אדמתה כדי להכות בה שורשים; לשם כך עשה לאיחוד מחנה הפועלים, ריכז את הקמת ההסתדרות, בה ראה את הכלי ללימוד, גיבוש ומאבק; לשם כך יצא, בהנהגת חלוצי ארץ־ישראל, לכבוש את התנועה הציונית העולמית; לשם כך פנה נגד הבריטים ברגע שחדלו הללו לסייע בפיתוחו וביצורו של הישוב היהודי בארץ; לשם כך חולל את ועידת בילטמור. נטל את האחריות לעניני הבטחון, נאבק בחבריו הקרובים כדי לנפץ היסוסיהם ולסחוף אותם עמו. קשה לשער, אם היתה קמה מדינת ישראל לולא עמד בראש הישוב היהודי המאורגן מנהיג נחוש ונועז כדוד בן־גוריון.

מלחמת הקוממיות

ישראל אכן עמדה בפני התקפת הצבאות הערביים, אף יכלה להם. באביב 1949, אחרי קרבות עקובים מדם, נחתמו הסכמי שביתת הנשק עם מדינות ערב; ישראל אף כבשה שטחים נוספים על אלה שהוקצו לה האו"ם בתכנית החלוקה. אולם דומה שמפעלו החשוב ביותר של בן־גוריון במלחמת השחרור לא היה בשדה הקרב דווקא; בעיצומם של הקרבות הוא הורה על הקמת צבא אחד, ממלכתי, למדינה החדשה. ולא היה זה מן הדברים הקלים. כדי להקים צבא אחד צריך היה לשבור ולהכניע את ארגוני המחתרת הפורשים, לחייבם לקבל מרות המדינה, ולהשתלב במסגרותיה הצבאיות. צריך היה גם לגבור על שאיפתה של יחידה מפוארת כפלמ"ח, שנשענה גם על שיקולים פוליטיים של הגורמים שניצבו מאחוריה, להמשיך ולהתקיים כגוף נפרד בעל סטטוס נפרד. בן־גוריון נטל על עצמו תפקיד קשה ובלתי פופולארי, והצליח בו. במלחמת השחרור נתלכדו הצבאות הפרטיים והפוליטיים, פינו מקומם לצבא ממלכתי אחיד. אותו העלה בן־גוריון לדרגת דגם ומופת לדור הצעיר, ושיקע בו ערכי המוסר, הגבורה ומסירות הנפש.

השפעת ב.ג.

מיום הקמת המדינה כיהן בה דוד בן־גוריון כראש הממשלה ושר הבטחון, במשרה נכבדה ומקיפה... תיה של ישראל להגיע לשלום עם הערבים; היא נדונה לחיות על חרבה לאורך ימים. אולם לא רק בבטחון ישראל עסק בן־גוריון. בשעת כהונתו הציב בפני העם בישראל, בזה אחר זה, אתגרים כבירים שעתידים היו להתקשר בשמו: קליטת עליה המונית, הפרחת השממה, מיזוג גלויות, חינוך ממלכתי אחיד, שירות תעסוקה ממלכתי, שינוי שיטת הבחירות לשם הקמת משטר דו־מפלגתי... הוא הטביע רישומו האישי למעשה גם על מרבית תחומי החיים בארץ: על הספרות, על הלשון העברית, על המחשבה, היחס לצבא, דפוסי החברה המשלבת. על כל נושא היתה לו דעה מגובשת, לה הטיף בלהט ובדבקות, ומרצו שהתמיד להיאבק על מטרה שהציב לעצמו, היה נרתם למערכה בכל להט אישיותו וכוח הריכוז הגלום בו. מעריציו משווים אותו לזרקור, היכול לרכז אלומת אור בהירה להפליא על נקודה מבוקשת. אם גם סביבתה נשארת באפלה; ועוד מדברים הם בהתפעלות על כושר הניתוח של האיש, על סגולתו להסיר מעל כל בעיה את קליפותיה, את צדדיה השוליים, ולחשוף את ליבה ולהציע פתרון פשוט והגיוני. סוס מלחמה היה. שש אלי קרב ופולמוסן חריף; והכה ביריביו ללא רחם בלשונו החריפה והעוקצנית.

לשדה־בוקר

בשנת 1953, עייף מהשנים הארוכות של נשיאה בעול. אך גם מאוכזב מאורח החיים הנוצץ שפשט בערים הגדולות, פרש בן־גוריון מתפקידיו הממלכתיים, ועלה להתיישבות בקיבוץ שדה־בוקר שבנגב. נראה גם שנדחף על ידי השאיפה לתת דוגמה אישית לנוער הישראלי. את הליכתו לשדה בוקר ראה כ„עליה שניה", כחזרה על מעשהו החלוצי: כשבא לארץ להתנחל בה. גם ראה בעשיה את העיקר, ובמיוחד בעשיה בראשית. בדברים השכמה, בהפרחה של קרקע בתולה, שכמה כשיבה לסדרי בראשית. את השנה בשדה־בוקר נוהג בן־גוריון לתאר כאחת המאושרות בשנות חייו. אך דווקא גם שנה זו כרוכה היתה באכזבה אישית; ואולי נחל בה בן־גוריון את כשלונו הגדול. שהרי אבה לשמש דוגמה אישית למשוך את הנוער אחריו ולהשיב בפניו מארה: הנגב. בכנס המוני של תלמידי תיכונים לידי תל־אביב, הטיל בפניהם את האתגר: „ההיסטוריה היהודית בזמננו מציבה לכל ולכל הנוער הצעיר בישראל שאלת־גורל: „קאריירה — או שליחות?"

חזרה לממשלה

אלא שהיה זה קול קורא במדבר. בודדים בלבד יצאו אחרי בן־גוריון לנגב. לא נתייאש האיש, המשיך לעסוק בהקמת תנועה חלוצית ממלכתית, על־מפלגתית, שתמשוך הנוער לכיבוש השממה. ייתכן ובסופו של דבר הגן הבודד, עקשנותו ולהטו הפנימי, הטבעי, שכנים לו והיה מצליח לחולל את המהפכה הנכספת בדרכו של הנוער. אלא שמפסים התערבה ההיסטוריה וכפתה עצמה עליו. בפברואר 1955 פרץ משבר חריף בממשלה כשבעקבות „עסק הביש" במצרים נאלץ שר הבטחון דאז, פנחס לבון, להתפטר, ומשה שרת, ראש הממשלה ושר החוץ קרא לבן־גוריון לשוב ולשאת על צווארו את תיק הבטחון.

בן־גוריון נכנע ללחץ הכבד שהופעל עליו. „נפעמתי", כתב ביומנו לאחר שראשי מפא"י הסבירו לו עד כה חמור המצב. „החלטתי שעלי לקבל ולשוב למשרד הבטחון. הבטחון והצבא קודמים לכל".

דוד בן־גוריון שב לתפקידו בתקופה בה החמיר המצב הבטחוני. ממשלת מצרים, בראשותו של גמאל עבד אל נאצר נקטה קו קיצוני כלפי ישראל, שהתבטא בארגון ושיגור יחידות הפדאיון, „הפדאיון", לתוך שטח ישראל, במטרה לחבל, להרוס ולרצוח. על פעולות הפדאיון ומעשי הרצח הגיבה ישראל בפעולות תגמול כבדות נגד הבסיסים שמהם יצאו המחבלים, בעיקר במצרים ובירדן; ואולם פעולות התגמול תכנן ביוקרת המספרים הערבים עד כדי כך, שהללו הגבירו את התגרויותיהם ומעשי הרצח. כך נוצר מעגל קסמים של רציחות ותגובות, כשהתגובות גוברות והקרבנות רבים והולכים.

בספטמבר 1955 התחוללה תפנית חמורה נוספת במצב במזרח התיכון: מצרים חתמה על עסקת נשק עם בריה"מ־צ'כיה, שבאמצעותה לספק לה כמויות עצומות של נשק. ישראל הרגישה עצמה בסכנת השמדה. ניסתה לשכנע את המערב, בעיקר את ארצות הברית, לספק לה נשק כדי לאזן את זרם הנשק הסובייטי למצרים; ארצות הברית סירבה.

מדיניות הבטחון התקיפה ומדיניות החוץ העצמאית של דוד בן־גוריון (ששב בינתיים לראשות הממשלה) לא עוררה אהדה רבה כלפיו בארצות־הברית ובבריטניה. הן העדיפו על פניו מנהיגים מתונים יותר, כגון נשיא ישראל הראשון, ד"ר חיים וייצמן, ומשה שרת. הללו קשובים היו יותר לקולות העולם, בעוד שבן־גוריון הטביע סיסמה אופיינית לתפיסותו: „לא מה שיאמרו הגויים חשוב כי אם מה שיעשו היהודים".

מבצע סיני

אולם באותו רגע קריטי, של זריקת נשק סובייטי חדיש למצרים, קמה לה לישראל, בת־ברית נאמנה. היתה זו צרפת. אם בגלל החזית הערבית המאוחדת בהנהגת מצרים שקמה נגדה בעת מלחמת אלג'יריה ואם בגלל אהדת ממשלתו הסוציאליסטית של גי מולה למדינת ישראל ולמשטרה. התקרבה צרפת לישראל וסיפקה לה ציוד צבאי רב; היא גם יזמה את שיתוף ישראל במבצע הצבאי שתכננה יחד עם בריטניה נגד מצרים, כשהלאים נאצר את תעלת סואץ ביולי 1956. יזמה זו השתלבה בהכרתו הגוברת והולכת של בן־גוריון כי לא יהיה מנוס מהתמודדות צבאית עם מצרים. חדירות הפדאיון, התעצמותה המאיימת של מצרים בנשק סובייטי, שחיקת פעולות התגמול כאמצעי הרתעה, סגירת מצרי טיראן לשיט ולטיס על ידי נאצר — כל אלה דחפו את בן־גוריון להציע לממשלה, עוד בדצמבר 1955, פעולה צבאית נגד מצרים. הצעתו נדחתה על ידי רוב השרים. אולם באוקטובר 1956, לאחר טיסה חשאית לצרפת, שם נפגש עם מנהיגי צרפת ובריטניה. שכנע בן־גוריון את הממשלה בצורך במבצע צבאי נגד מצרים.

מבצע סיני החל ב־29 באוקטובר 1956 והסתיים כעבור שבוע ימים במפלה מוחצת שהנחיל צה"ל לצבא המצרי. ישראל נסוגה מסיני לאחר שהובטח לה חופש שיט במצרי ים סוף ושלום מעשי בגבולה עם מצרים, בפיקוח כוח שיטור של האו"ם.

למבצע סיני יצאה ישראל כמדינה קטנה, נתונה בסכנה, המאוימת על איבה פן יקום להרבה. היא הגיחה ממנו כמעצמה מזרח־תיכונית, שעלה בכוחה על כל שכנותיה. על אף הגינויים באו"ם, והברית שכרתה עם מעצמות המערב, זיכה מבצע סיני את ישראל ביוקרה רבה בקרב אומות העולם, גם אלו המתייחסות למחנה הנייטראליסטי.

לאחר מערכת סיני נכנסה ישראל לתקופת פריחה כלכלית ומדינית. בנגב הוקם כור גרעיני רב־עצמה בסיועה של צרפת. דוד בן־גוריון סייר בבירות המערב ונפגש עם מדינאים כדה גול, אייזנהאואר, קנדי, אדנאואר ואחרים. בתקופה זו גם נתהדקו היחסים בין ישראל לבין גרמניה המערבית. אותה כינה בן־גוריון „גרמניה האחרת", להבדיל בינה לבין גרמניה של היטלר. בן־גוריון גם תמך במכירת נשק ישראלי לגרמניה וקניית נשק ממנה. והגן על עמדתו זו בתוקף גם כשהביאה למשבר קואליציוני עם שותפיו ממפלגות השמאל.

ואל משנת 1955 יזם בן־גוריון ללא הצלחה מספר תכניות חשאיות לפגישות ושיחות עם מנהיגי ערב, ובראשם נאצר, על מנת לנסות ולהגיע להסדר שלום. יוזמות אלה, בהן היו מעורבים שליחים שונים: האמריקאי רוברט אנדרסון, ראש ממשלת בורמה או נו, המרשל טיטו, עורך עתון בריטי, מבואר ואחרים — נכשלו משום סירובו העיקש של נאצר להיפגש עם בן־גוריון.

„הפרשה" והפרישה

בשנת 1960 חזרה פרשת לבון וצלחה למתחיה. בעקבות גילוי ראיות חדשות שהיה בהן, לדעתו של פנחס לבון, כדי לטהר את שמו. „הפרשה", אף שפרטיה לא ידועים היו בציבור עוררה סערת רוחות ללא תקדים בישראל. היא הביאה להתגבשות מחנות יריבים בקואליציה ובאופוזיציה ואף בתוך מפלגת פועלי ארץ־ישראל; ולא מעטים היו אלה שניסו לנגח את בן־גוריון באמצעות כלי המלחמה החדש שנזדמן לידיהם. הממשלה התפטרה ובחודש אוגוסט 1961 נערכו בחירות חדשות. דוד בן־גוריון נבחר שוב לראש ממשלה ושר בטחון. בחודש יוני 1963, באורח פתאומי ומפתיע, הודיע על התפטרותו הסופית ופרש לשדה־בוקר. ליורשו נבחר לוי אשכול.

היה זה סופה של תקופה.

בן־גוריון אמנם פרש מראשות הממשלה אך לא נטש את החיים הפוליטיים. הקרע הפנימי בתוך מפא"י שנגרם, אם אולי רק זורז, בגלל פרשת לבון, הלך והעמיק. בוויכוח הנוקב שהסעיר את המפלגה ניצבו דוד בן־גוריון ולוי אשכול משני עברי המתרס. לאחר הצבעה דרמאטית בוועידת מפא"י, באפריל 1965, בה זכה מחנהו של בן־גוריון בכ־40 אחוז מקולות צירי הוועידה, התפלגה מפא"י ערב הבחירות לכנסת. דוד בן־גוריון יצא בראש „רשימת פועלי ישראל" (רפ"י), אשר זכתה בעשרה מקומות בכנסת, והיתה לסיעה אופוזיציונית.

בינואר 1968, בעקבות מלחמת ששת הימים, החליטה רפ"י ברוב קולות לשוב ולהתאחד עם מפא"י ועם אחדות העבודה כדי להקים את מפלגת העבודה. בן־גוריון לא הצטרף לאיחוד. זמן מה עמד בראש „הרשימה הממלכתית" שהורכבה — בחלקה — מאנשי רפ"י אשר לא השלימו עם האיחוד. בשנת 1970 פרש בן־גוריון מהכנסת והתמסר לכתיבת זכרונותיו בשדה־בוקר.

הפולמוסים שוככים

בשנים האחרונות שככו הפולמוסים סביב בן־גוריון. המקטרגים והמשטינים נדמו. הוא זכה למעמד חדש, מעמד של אדם אשר מעל ומעבר לחילוקי הדעות המפלגתיים או הרעיוניים; מעמד של „אבי האומה", אהוב ונערץ, המבטיח להשרות על העם כולו את הרעיונות האידיאלים שהגה ויישם.

בישראל החדשה ראה בן־גוריון המשך ישיר להיסטוריה היהודית שנקטעה לדעתו לפני אלפיים שנה, כשמחצו הלגיונות הרומיים את אחרוני הלוחמים לעצמאות עברית, והגלו את היהודים מן הארץ. תקופת הגלות הצטיירה בעיניו כהפסקה ארוכה בתולדות ישראל, המחדש עתה ימיו כהמשך לעבר הרחוק המפואר.

הוא האמין ביעודו המוסרי והרוחני של עם ישראל. יעוד שהוא, ורק הוא, מצדיק את קיומו כעם לבדד ישכון. עם ישראל, בעיני בן־גוריון חייב להיות עם סגולה ומאור לגויים. מופת ודוגמה לאומות. הוא עם הבחירה לא מפני שאלהים בחר בו. אלא מפני שהוא עצמו בחר בדרכו כדי לשרת את האידיאלים המוסריים הנעלים ביותר של האנושות.

ובנוסף לדעותיו, מחשבותיו, תפיסתו הרוחנית והמדינית שהנחיל ברצון אי שלא ברצון למדינת ישראל כולה, סימל דוד בן־גוריון את הראשונות שבתקומת ישראל. הוליכה לפני ההנהגה הגדולה להלום השנו לבצע, והתמודדות נגד המוסכמות, נגד דעתם של מדינאים וגדולי עולם, מומחים ויועצים למיניהם, במאבקו לייסון איתני הטבע. לכיבוש השממה, לקוממיות ישראל.

מיכאל בר־זהר

התלכדות סביב הנהגת „העבודה"

י"ד העיקרים – מסמך ריאליסטי וגמיש לקראת המבחנים הצפויים

מאת דניאל בלוך

לא פעם אני תמיה כיצד הצליחה מפא"י לשמור על מעמדה המרכזי במדינה במשך ארבעים שנה, על אף מחלוקות פנימיות קשות ויריבויות רעיוניות ואישיות. התשובה לכך ניתנה שוב באירועי יום שלישי ורביעי. לאחר שנתברר לראשי מפלגת העבודה כי המחיצות הפנימיות וחילוקי הדעות הקוטביים עלולים להביא את ישיבת המרכז ביום רביעי עד כדי פיצוץ והתפטרות ההנהגה, בראשותה של גולדה מאיר, סיכמו צבה, התכנסו, ולאחר דיונים מאראתוניים מורשכים הצליחו להביא לפשרה מוסכמת על הכל. עד כמה היתה הפשרה נחוצה, ניתן היה להבין כשהקריא מזכיר המפלגה, אהרון ידלין, את המסמך לראשונה באזני חברי המרכז.

בפי כל נשמעה אנחת רווחה ספונטאנית. היתה הרגשה שזו פשרה שאינה מסיימת על פני חילוקי דעות. אלא היא גיבוש קווי מדיניות מוסכמים, המותאמים לדרישות המציאות.

ההישג הגדול במסמך, שנוסח בוועדת החמישה־עשר, הוא בכך, שהוא יוצר קווי מדיניות ריאליסטית, תוך עקיפת שדה המוקשים של התייחסות לעבר. רק אנאכרוניסט כהולך על שתיים יעסוק עכשיו בשאלה אם „מסמך גלילי" עדיין קיים או בטל. כל מי שקורא את „מסמך גלילי" יודע, כי הוא התבסס על הנחות מסוימות — מדיניות, בטחוניות וכלכליות — שביסודן ההנחה כי הפסקת האש תמשך. ברגע שנשתנו הנחות היסוד, ממילא מסמך זה אינו קיים עוד. בכך אין לומר שתם הצורך בהתנחלויות בטחוניות, שאין צורך בחיזוק ירושלים וסביבותיה. ושאין הכרח לישראל ביצירת איזור חיץ יהודי ברור בין רצועת עזה ובין גבול מצריים. אלא שדברים אלה דורשים ליבון מחודש, תוך כדי קביעת האלטרנאטיבות השונות שאנו יכולים להציג בוועידת השלום. אם וכאשר תגיע לכלל דיונים ממשיים על מפת הגבולות. כך יש להתייחס גם לאי איזכור התורה שבעל־פה במסמך החדש. התורה שבעל־פה קבעה מספר עקרונות לגבי גבולות הבטחון הנראים לנו. רוב העקרונות האלה שרירים וקיימים. אלא שבמצב המדיני בו אנו נתונים, כה סמוך למועד ועידת ז'נבה, אין זה מן התבונה להכריז עליהם בריש גלי, ובכך ליצור רושם כאילו אנו באים לוועידה עם תנאים מוקדמים. נציגי ישראל בוועידה יעמדו על ההכרח בגבולות בני הגנה ובהסדרי בטחון שיבטיחו אותנו במידה מירבית מפני אפשרות של התקפת פתע של ריכוזי אוכלוסיה, וחזקה על הממשלה שלא תוותר על המינימום החיוני בתחום זה.

תהיה זו טעות להתייחס למסמך י"ד העיקרים כאל „סופרמרקט" של עקרונות, שכל אחד יכול למצוא בו את אשר ליבו חפץ. אין ספק כי אין זה מסמך היכול לספק את החוגים הקיצוניים, הן מן הצד ה„ניצי" והן מן הכיוון ה„יוני". אך הוא מהווה פשרה ריאליסטית, שיש עמה סיפוק משאלותיהם של הגורמים המתונים בשני המחנות. שממילא חלק מן הקו המפריד ביניהם היה סמנטי וחצי־מלאכותי. טענה אווילית שנשמעת מאז יום רביעי היא, כאילו מסמך זה יכול לספק את הליכוד. אין טעות גדולה מזו. אמנם יכול להיות שהרוב הדומם במפלגה הליבראלית היה סומך ידו על מסמך זה, אך הוא רחוק מרחק רב מעמדות הקיצוניים ב„חירות" ובמרכז החופשי. ואין הוא יכול לספק את הוגי ארץ־ישראל השלימה שבליכוד.

בניגוד לליכוד ולמפד"ל, המוכנים לוויתורים רק בסיני, מבטא המסמך של מפלגת העבודה נכונות להתפשרות טריטוריאלית בכל הגבולות, כולל נכונות להחזיר חלקים מיהודה ושומרון לירדן. הגורם המנחה את מפלגת העבודה הוא הרצון לראות במדינת ישראל מדינה בעלת אופי יהודי ורוב יהודי ברור ויציב. יחד עם תפיסה ריאליסטית כי לא יכון הסדר שלום ללא ויתורים טריטוריאליים בכל הגבולים.

אל עקרונות אלה מתלווה המדיניות הנבונה שנקטה הממשלה, בקבלה את הפסקת האש, בהתנגה על הסכם שש הנקודות. ובנכונותה להצטרף בפתיחת ועידת השלום, גם לפני הבחירות. כל זה עומד בניגוד גמור לעמדת הליכוד. יש לזכור כי המדיניות הריאליסטית של המערך מאז אוגוסט 1970 הצדיקה את עצמה בבחינה מדינית ובטחונית — ולולא המכה של ערב המלחמה, שאת סיבותיה והיקפה מבררת ועדת החקירה, היה מצבנו היום טוב יותר מכל הבחינות. כשהיה לנו שקט לעצמות המדיניות תמורת האהדה הלאומית של מנהיגי צה"ל מאז ועד היום. יש לזכור כי הסיוע האמריקאי, שבלי חוכמתו עבדו היקפה, הובטח לנו רק בזכות המדיניות הנבונה שנקטה הממשלה בראשותה של גולדה מאיר. כמו כן יש ערך עצום להבעיות עב במסמך המדיני המוצג למרכז מפלגת העבודה. גם אם לא תפתח ועידת השלום וגם אם, חלילה, תתחדש האש שלא ברצוננו.

כאשר אתה קורא את י"ד העיקרים שבמסמך אינך יכול להימלט מן המחשבה, כי כמה מן העקרונות שבו חבל שלא נתקבלו קודם לכן. למשל, הסעיף המדבר על הסכם עם ירדן ופתרון הבעיה הפלשתינאית. כמעט מועתק כלשונו מהחלטות מרכז המשמרת הצעירה של מפלגת העבודה ב־1971. החלטות שעוררו אז את זעם ההנהגה כנגד צעירי המפלגה. גם המונח גבולות בני־הגנה המופיע במסמך החדש, במקום המונח גבולות בטחון, הופיע לראשונה בהחלטות המשמרת הצעירה. וגם הסעיף בדבר התנחלויות, על־פי החלטות הממשלה ועל־פי צרכי הבטחון, מופיע בהחלטות המשמרת הצעירה מ־1971.

בסיכומו של דבר, מסמך י"ד העקרונות הוא מסמך ריאליסטי וגמיש. היכול לשמש קו מנחה כללי לממשלה לקראת המבחנים המדיניים והבטחוניים. זהו קו המאפשר למרכז המפלגה לתת מאנדאט להנהגה לפעול על־פי קוי מדיניות אלה. מעולם לא נמניתי עם מעריציה הגדולים ועובדי האלילים של ההנהגה המדינית־בטחונית, והערכתי אליה, לחיוב ולשלילה, לא נשתנתה בעקבות המלחמה. אולם בעקבות ה„מחדל" של ערב המלחמה, איני חושב שיש מקום ל„מחטף" של מוצאי המלחמה. לגבי המחדלים והמשגים תקבע ועדת החקירה. ואני בטוח כי יוסקו אותן מסקנות אישיות שיתחייבו מממצאיה ומהמלצותיה. לגבי המדיניות — שליחי מפלגת העבודה בממשלה ביצעו את המדיניות המוסכמת על דעת כולם. חברי מוסדות המפלגה, איש לא טען ואינו טוען כי המנהיגות ביצעה מדיניות, שונה מזו שעליה הוחלט, או שהמדיניות הנזה את המפלגה. משום כך, במשגים שבמדיניות ובתפיסות יסוד אשמים כל חברי מרכז מפלגת העבודה, שלא הרימו קולם וידיהם בעד מדיניות שונה, ומי שהצביע ברגליים ולא בידיים נגד „מסמך גלילי" אין לו זכות מוסרית לנקות את עצמו באשמה, אם זו אמנם אשמה.

משום כך מרכז מפלגת העבודה, ביום שני, יתן את אמונו בראש ובראשונה בדרך ובמדיניות, ואחרי כך בהנהגה המבצעת מדיניות זאת.

האמון הזה אינו מוגבל בזמן ותו... אם מישהו חושב כי ביום אמון בהנהגה ולהחזיר בו ב... בינואר 1974. זה אמון בלתי־מוג... בזמן בהנהגה, אמון המסויים במ... גרות המדיניות שיתקבלו על ידי המרכז.

ההתלכדות סביב ההנהגה, כל ... היא פעולת בדרך הנכונה, דרו... לא רק לקראת הבחירות, ... דרושה יותר מכל לקראת ועי... השלום, לקראת המאבקים הקש... והמערך לעמוד בלחצים כבדים ... אויבים וידידים גם יחד. צפ... למדינה תקופה קשה ומכרעת, תקופה שבה, לדעתי, אין ... רשאי לוותר על הנהגה בראש... גולדה מאיר וההשתתפות ... דיין.

חייל משקיף על העורף

מאת אהרן ברקת

הכותב הוא חייל מילואים, שפרסם לא מכבר ב„דבר" את הודה הקרב שלו בכותרת „יומן בחזית". הפעם הוא כותב על התרשמותו מן העורף בעת חופשה קצרה בבית.

חייל מילואים החוזר עתה הביתה מגלה, שהסביבה המוכרת מלפני המלחמה, על מראותיה, פרצופיה, קשריה והלך רוחה השתנתה מאז ביקורו הקודם.

הוא נתקל נרגש ונבוך מגילויי הידידות, החיבה והפינוק המקיפים אותו. כשם ששעות הקרב איפשרו לו להכיר את חבריו ללא מסכות מלאכותיות, וכך ליצור ידידויות של אמת, עמוקות מעבר לאלה הנוצרות תוך שנים של היכרות שטחית או סכנות אקראיות, כך הוא מרגיש שימי הריחוק מהבית ואי־הוודאות של גורלו חיזקו והעמיקו את יחסי הקירבה והרעות עם יקיריו שבעורף. והוא מרגיש תשוקה עמוקה להתחלק ברשמים עם אלה שנשארו בעורף וחיפשו כל הימים דרכים לשתף עצמם במאמץ המלחמה. הוא יודע, כי גילויי הידידות אליו נועדו לא רק לו אישית כי אם גם לכל החברים בחזית, לכלל הלוחמים. אולם הוא חש, כי מתבטאים בהם גם הצער, ההוקרה ואפילו ההתנצלות בפני החברים הקרובים שנפגעו בקרב. כי בחזית, שם נפגעו סביבו חברים ליחידה ושם ראה את אפשרות פגיעתו־הוא כאפשרות מיידית. הוקהה במשהו רישומן של הידיעות המדכאות מאור החזיתות. כפי שהתבטא מישהו בגילוי־לב: „איכשהו זה עבר לידנו". ואילו לגבי העורף המצפה, הורה, היו הידיעות אלה מכות ללא הפוגה.

ואולם, מעבר לאבל הצורב שהוא חש בו בעורף, הוא חש במשהו מציק ומדאיג שלא ציפה לו. בעוד שבפעמים קודמות לא עוררה הרגשות היסוד של בטחון ושל יציבות העורף, הרי עתה יש סימנים להלך רוח של דכאון, של חוסר־בטחון „מה יהיה בסוף?" וכאשר החייל בחופשה מנסה לעמוד על מקורו של הלך־רוח זה, מעבר לפגוע המידבק של שיחות מכרים, הוא מוצא אותו באותם גורמים שהיו אמורים להדריך, להסביר ולהרגיע: בהנהגה ובאמצעי התקשורת. בחזית התחכלו בעתונים, חיפשו אינפורמציה. אך לא קראו בעיון. עתה בשעות החופשה, קוראים לראשונה עתון בצורה „אוהדת" — ומתחילים להבין כיצד מרגיש העורף.

ההבנה אינה מקילה את המועקה. להיפך. המילואימניק פותח את העתונים בתקוה להבהיר לעצמו קצת את התמונה הכללית; והוא מוצא תמונה מבולבלת. קודרת ומבולמת אפילו בעתונים שאינם מהדרכים בדרך כלל שלידיני על מאותיפום לאומי בימים כתיקנם. הוא מוצא רפיון רוח — ולא חיזוק ידיים, וציד בכספות פראי ומלה־רקן. כמובן, אין הפתעה בכך שקבוצה עתונאים מסויימת עשה על התחדבנות לצמצ בלי אבחנה בכל המתן לפגיעה. מדאיב יותר הוא, שמצטרפים אליהם עתונאים באותה קבוצה שהישבו מלחמה שבת היכים שיכרו אותה וגרמו לה להפיץ אותו בביטחון כופרת ואותה שאננות, האחראים לא מעט לנזקים שסבלנו בהחלת מלחמת יום הכיפורים. אלה עברו עתה, לקיצוניות ההפוכה ומפיצים בימים כגון „למדינת ישראל יש סדרי מות מלבד בים", שלא ניגוד כנראה להוסיף לסלוהה נפכו של האגדה. וחמור עוד יותר: אותם בעלי טור שרכשו לעצמם תדמית של אמינות ושל ניתוח שקול — כהתהרים בניתוחים פסימיים ומקדישים את הכובד האנאליטי שלהם למלחמות היהודית.

אלופים ומפקדים בכירים מטיחים זה בזה האשמות על מחדלים, אף יותר מכהם מתבגים לביצלות על הישגים. ובה מופצים באידי ציבור, הידועים בכושר ההנהגה ורחים האחריות שלהם ואשר היו, או עדיין בהנים, שותפים להכרעות התשובות ביותר בהנהגת המדינה? אחד טוען על מחדלים מכל צד, שני מחלק מרחוק ציונים למפקדי צה"ל, ושלישי — וזה אולי החמור מכל — טוען שהמאזן הצבאי של המלחמה הוא שלילי. כה צריך החייל הפשוט בחופשה להסיק מכך? אם יראה את הדברים כפשוטם, משמעותם היא שהוא לובש את מדיו של צבא מובס. במראה עיניו הוא יודע שאין דבר רחוק יותר מן האמת. אותו צה"ל, שידע לספוג את המהלומה הראשונית, לבלום, להדוף ולבסוף למחוץ את מערכי האויב ולסכן את בירותיו, אינו צבא מובס לפי שום הגדרה — אף אם אין שוררת בו שמחת נצחון. למה, אם כן, נועדו דברים אלה? להעלות את המוראל של העורף, שהמצב בשטח אינו ידוע לו לאשורו? אמת, המצב השורר כיום בחזיתות אינו אידיאלי, אך אין ספק שצה"ל מסוגל בעמדותיו הנוכחיות להדוף כל איום של אויב על הגבולות — וזהו מצב שכמותו לא שרר תמיד בעבר. אשר להנהגה המדינית — יהיו מחדליה לפני המלחמה אשר יהיו, האם לא השיגה ללוחמים בימים הקריטיים ביותר אספקה של ציוד, שהקל במידה כה רבה על הדיפת האויב, והאם אינה פועלת בעקשנות וללא ליאות להבטחת בטחונה של המדינה תוך הידברות עם האויב על הדרכים לשלום?

אמנם, קיימת קבוצה קטנה של עתונאים ואישי ציבור הקוראים לאחדה, לביקורת שקולה והוגנת, אך קריאתם כמעט אינה נשמעת בקול הענות שסמשמעים המכים „כל האשם על הזם של אחרים".

לפי הודאת האויב, היתה אחת ממטרותיו העיקריות זריעת בהלה וייאוש בציבור הישראלי. אין להימלט מהמסקנה המכאיבה, שרבים ממעצבי דעת הקהל מסייעים לו בכך, וקשה להבין עליהם במצבה שמהלוחים לטובתה. מסמך הפרשה מיכן ב־1938 נמצאה בבריטניה המימרה המורה לגבי עתוני הלייבור הפייסנים: „אין לחשוד בהם שהם מקבלים כסף מגבלס".

גרוע מזה, הם עושים את מלאכתו חינם". והחייל, במקום למצוא בעורף אווירה של החלטיות ובטחה, נאלץ בעצמו לנסות ליצור אוירה כזאת — וחוזר ליחידתו ב... מסויימת ובהחלטה להימנע ... האפשר בקריאה בעתונים וב... לרדיו.

משרד החינוך והתרבות
מינהל החינוך
המחלקה לבחינות

חידוש הבחינות האקסטרניות
מועד אוקטובר 1973

בחינות הבגרות והבחינות המוקדמות ל„נבחנים חיצוניים" (אקסטרנים) שנרשמו לבחינות אלה למועד אוקטובר 73, ואשר נדחו עקב המלחמה — תתחדשנה בשבועות הקרובים. בחינות אלה תתקיימנה במשך השבועיים שבין התאריכים:

יום א', כ"א בכסלו תשל"ד, 16 בדצמבר 73 — יום ה', ב' בטבת, 27 בדצמבר 73.

פרטים על המועדים המדויקים בכל מקצוע, על מקומות הבחינה — יתפרסמו בימים הקרובים בעתונות.

בכוונת משרד החינוך והתרבות להקל ככל הניתן על הנבחנים הנמצאים בשרות צבאי.

נבחנים אלה יוכלו להבחן כדלהלן:

א. המעוניינים לגשת לבחינות בתאריכים הנ"ל — יוכלו להבחן בכל אחד ממרכזי הבחינות, גם אם אינם שייכים לאותו מחוז. הבחינות תערכנה במרכזים הבאים: ירושלים, תל־אביב, חיפה, באר־שבע, ובנוסף — בטבריה — למשרתים בצפון הארץ וברפידים — למשרתים בסיני.

ב. נבחנים שלא יתאפשר להם להשתתף בבחינות בתאריכים הנ"ל, ואשר יוזני להם להבחן לפני מועד אפריל 1974 — יוכלו לגשת לבחינות גם בחודשים ינואר ופברואר 1974. נבחנים אלה מתבקשים לפנות בשיחות — בע"פ או בכתב — לשלוחות המחלקה אליה הם משתייכים. יעשה כל מאמץ להתאים את מועד הבחינה לנוחיותם.

הנבחנים מתבקשים לעקוב אחר הודעות נוספות על סדרי הבחינות אשר תתפרסמנה בימים הקרובים בעתונות ובשלוחות המחלקה לבחינות.

גזור ושמור הודעה זו! העבר תוכנה לחבריך!

הודעה לעקרת־הבית

בשר הבקר הקפוא התייקר — מחירי בשר העוף וההודו נשארו זולים.

בשר העוף וההודו איננו רק חסכוני — אלא מצטיין גם בערך תזונתי רב.

מספר קצבים אינם מחזיקים באטליזיהם מלאי מספיק של בשר עוף (ובעיקר הודיים), וזאת מסיבות שונות.

דרשי מן הקצב שלך שידאג לספק למשפחתך בשר עוף והודו מזין וחסכוני!

הודעה לקצבים

בתנאי החירום הנוכחיים, הינכם מתבקשים לעשות מאמצים ולדאוג לסידורים המתאימים — לקנית הודיים חיים, שחיטתם ופירוקם — על־מנת לספק את הביקוש.

המועצה לענף הלול

מדינת ישראל
הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז הדרום
ועדת משנה מחוז אשקלון

התאריך: כ"ה בחשון תשל"ד
20.11.73

מס' התיק ד/14/435

לכבוד
מהנדס העיר
אשדוד

אדון נכבד,

הנדון: מרכז רובע ב' — אשדוד
גוש 2069 חלקה 65

ועדת המשנה של הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז הדרום, בישיבתה מס' 3 מיום 12.11.73 דנה בתכנית הנ"ל והחליטה להפקיד בתנאי הועדה המקומית.

1. יש להתאים מספר היח' לכלל יח' ברובע.
2. יש להגיש תכנית פיתוח לכל שלב בנפרד.
3. בשלב ב' יש לאתר מגרש לגן ילדים.

הודעה בדבר הפקדת התכנית נשלחה לפרסום ברשומות. מצ"ל נוסח ההודעה לפרסום ב־2 עתונים.

להמשך הטיפול אבקשכם להעביר אלינו 5 תשריטים והקטעים מתוקנים בהתאם וכן קטעי עתונים שבהם פורסמה ההודעה להפקדה.

בכבוד רב,
ה. זהין
מזכירת הועדה

העתק: מר י. פולטסיין, אדריכל, רח' אחד העם 118 ת"א; שיכון עובדים, רח' ליאונרדו דה וינצ'י 21 תל־אביב; חב' אשדוד, ת.ד. 21 אשדוד.

האגודה למען החייל בישראל

שלח ספר טוב

לחייל שלך

400 מוכרי ספרים ברחבי הארץ לשרותך

פיג'ו 74

המכונית הפופולארית. 1618 סמ"ק, 73 כ"ס. עם תיבת הילוכים רגילה או אוטומטית

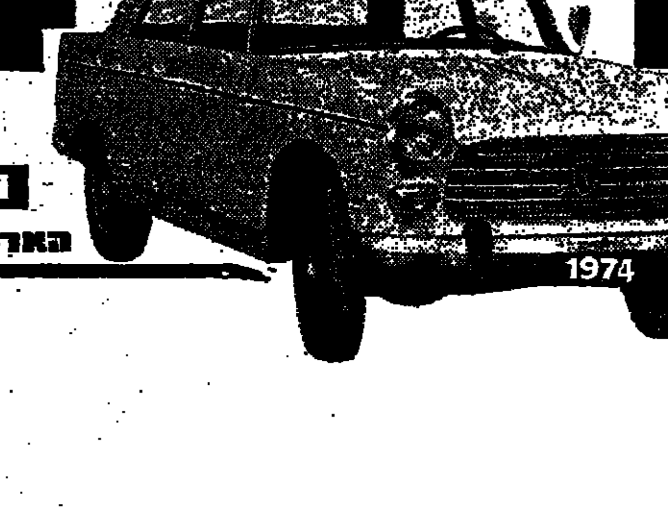

404

פיג'ו — הארי שבחבורה

1974

דברים

משימה כבדה

מדינות ה„רוקי־מאונטינס" בכ־ ערב ארה"ב, כגון קולורדו, ויאו־ מינג ועוד, כוללות את העתודה הג־ דולה ביותר של פחם שניתן לכ־ רייה בקל וכן של נפט בצלים. אולם ניצול אינטנסיבי של מקורות אנרגיה אלה עלול לפגוע בנוף הנ־ הדר של מדינות אלה, ואין הן מתלהבות כלל מתכניות העתידות למצוא תחליף לנפט ה־ מזרח תיכוני. אפייניה להלכי ה־ רוח במדינות אלו היא הצהרת ש־ השכים, לדברי הפרשן ג'וזף אול־ סופ (שאינו נמנה כידוע עם אוהדי ברגן). אחד המועמדים מקרב שתי המפלגות הגדולות לתפקיד מושל וויאומינג. הוא אמר כי „אולי הגי־ עה השעה לארה"ב לתת ידה להר־ רבת ישראל כדי להבטיח אספקת הנפט הערבית".

אין תימה כי „דנבר פוסט" הח־ שוב בין עתוני האיזור, מתנגד בתוקף לתורה הגנה הדדי בין ארה"ב לישראל. בעקבות הצלאה רעיון הברית שהועלתה על־ידי ד"ר קיסינ־ גר. לדעת העתון, לא זו בלבד שאין על ארה"ב להתחייב לבוא לעזרת ישראל בכוחות צבא, אלא שיש גם להגביל את משלוחי הנשק. קולות כאלה נשמעים לא רק ב־ דנבר אלא גם בפילדלפיה, המטרו־ פולין של פנסילבניה שבה מצויה הקהילה היהודית השלישית בגוד־ לה בארה"ב. עם כל האהדה ליש־ ראל ההכרה בצורך של גבולות בני הגנה עם אזורים מפורזים ה־ פקוח בין־לאומי, קובע „פילדל־ פיה אינקווייירר". כי הגנה אמריקאית־ישראלי רק יגביר את סכנת הזיכות בין שתי מעצמות־ העל במזרח התיכון וכי מוטב לה לארה"ב לשמור על מירב הגמישות ולהימנע מבריתות מסובכות.

כסקר שנערך לא מכבר בארה"ב אף הוכיח כי 69 אחוז של הנשא־ לים מתנגדים בתוקף למשלוח חיי־ לים אמריקאיים למזרח התיכון גם במקרה שכוחות סובייטיים ייצאו להילחם בישראל. רוב של 60 אחוז סבור כי אסור לארה"ב לקבל על עצמה התחייבויות רבות מדי כלפי ישראל.

במישור אחר קבע בימים אלה הרברט סטיין יו"ר מועצת היוע־ צים הכלכליים שליד הנשיא ניק־ סון, שאם יימשך החרם הנפט צפוי לארה"ב בשנה הבאה האטה כלכלית רצינית ואבטלה של 6 אחוזים. הרי הערבים מאיימים כי ללא כניעה מוחלטת של ישראל בזינה לא יבוטל חרם הנפט הע־ רבי על ארה"ב.

אין בכל אלה כדי לרפות ידיים; לברות אי־אלה תגובות אכזבתיות בארה"ב יש ליהודי ארה"ב ולי־ דידי ישראל המרובים הלא־יהודים אפשרויות רבות להוסיף ולסייע לישראל. אך עובדות אלו מדגישות את גודל המשימה ההסברתית שלפנינו.

שלמה שפיר

הוי, המחשב!..

ביום הראשון של המלחמה, ב־ מוצאי יום הכיפורים, במטה של יד"מ (יחידת רכב מגויס) — ב־ מושב שוברים ניתה בגליל התחתון — התייצב רב אלוף (מיל.) חיים לסקוב וסיפר שקיבל צו גיוס שלפיו עליו להתייצב במטה יד"מ הנ"ל ולקבל בנהג של רכב אז־ רחי...

להתרשמותם של אנשי יד"מ במר־ שב הגיע לסקוב צו גיוס „מהר" להוכחת דבריו. מפקד היחידה, ש־ נדהם מהמשמעות האפשרית של כי שהיה רמטכ"ל צה"ל בעבר — פתח מיד בחקירה ונסתבר כי אשם בכך המחשב... שאינו מבחין בין רב אלוף לרב... סתם.

הוסבר ללסקוב, כי משום שהוא מצויד ברשיון נהיגה פרטי מסוג ג' (נהיגה ברכב מסחרי עד 8500 ק"ג, רכב נוסעים וטרקטור...) — הציב אותו המחשב „בנהג פרטי־ מורי" בגליל התחתון...

מפקד היחידה של יד"מ התנצל ו„שיחרר" את החייל המשתמט רב אלוף לסקוב. שנסע בכבוד ימים אחדים עם השר פנחס ספיר, לפי היותה מגבית מלווה מלחמה, באר־ צות הברית...

דוד שליו

(„גרדיאן")

מכתבים למערכת

האמנם הכנסת נעולה?

בימים אלה, כשמרובות התהיות והקושיות, שהציבור מתייסר בהן, בא חה"כ יי"ש שפירא — שר המשפטים עד לפני כחודש ימים — ובנאומו בכנסת הוסיף על אותן תהיות וקושיות עוד אחת, שאעפ"י שהיא מופרכת בעיני כל מי שבקי בנושא הרי היא עלולה לעשות לה כנפיים ולהוסיף מבו־ כה ותמיהה; הוא טען ש„הכנסת נעולה" וש„יושב ראש הכנסת לא השתמש בסמכותו לפי החוק לכנס את הכנסת מיד אחרי חג הסוכות". העמדתי אותו על „טעו־ תו" בו במקום, אך כיוון שדבריו זכו להבלטה בדיווחי העתונות בעוד שתוכן תשובתי לא ניתן בשלמותו — רואה אני חובה לפרסם את ההבהרות הבאות:

א) הכנסת אינה נעולה. אבל היא מתכנסת, הן בימים רגילים הן בעת הפגרה, עפ"י סדרים ונוהלים שנקבעו בחוק ובתקנון ובנוהג, ורובם ככולם מתקיימים במשך כל כ"ה שנות הכנסת.

ב) כידוע, מתקיימות ישיבות כנסת גם בתקופת הפגרה, והכנס גם בפגרה האחרונה נתקיימו ישיבות כנסת לפני פרוץ המל־ חמה, ובאחרי חג הסוכות ואילך לא יצא שבוע אחד בלי ישיבות כנסת, שבהן עמדו לדיון נרחב הנושאים המעסיקים את הציבור. גם ועדות הכנסת מקיימות ב־ ימים אלה ישיבות בתדירות ה־ עולה על הרגיל בעת הישיבות הסדירות של הכנסת. אך עפ"י סעיף 33 של „חוק יסוד: הכנסת" יושב ראש הכנסת — גם אם רצונו בכך — אין לו שום סמ־ כות לכנס את הכנסת בפגרה אלא רק עפ"י דרישת 30 חכ"ים או עפ"י דרישת הממשלה. הם יכולים — אם הם רואים צורך בכך — לגרום לכינוס הכנסת יום אחר יום ללא הפסק, במשך כל הפגרה, ועל יו"ר הכנסת לפעול לפי דרישתם. הדבר היחיד שבסמכותו, הוא, לקבוע בתקופה את היום והשעה לקיום כינוס הכנסת.

ג) בישיבות המתקיימות בפג־ רה עומדות לדיון הצעות לסדר היום, ש־30 חכ"ים מציעים, או כל נושא, הודעה או הצעת חוק שהממשלה מציעה לדיון. אך ב־ משך כל השנים לא נהגו להשיב על שאילתות בישיבות הפגרה. גם שר המשפטים יי"ש שפירא לא שינה מנהג זה במשך שמו־ נה שנות כהונתו.

ד) פגרת הקיץ של הכנסת, מתחילה בדרך כלל במחצית ה־ ראשונה של אוגוסט ונמשכת כ־ שלושה חדשים — עד המחצית הראשונה של נובמבר: עפ"י ה־ חוק היא צריכה לשוב ולהתכנס תוך ארבעה שבועות אחרי חג הסוכות; בשנת בחירות נהוג ש־ פגרת הקיץ נמשכת עד התכנס הכנסת החדשה; וכיוון שכרגיל חל מועד הבחירות בתוך 2—3 שבועות שלאחר חג הסוכות קו־ רה שהפגרה מתארכת בין שבוע לשלושה שבועות יותר מבשנה רגילה.

ה) השנה היו צריכות להתקיים הבחירות ב־30 באוקטובר, כלו־ מר שבוע וחצי אחרי החג. וה־ כנסת השמינית היתה מתכנסת ב־19 בנובמבר. אבל המלחמה פרצה ביום כיפור והפסקת האש באה ב־22—23 באוקטובר, היינו ימים אחדים אחרי חג הסוכות.

התייעצויות הכנות לכינוס ה־ כנסת נעשו כבר בסוף החג. ב־ יוזמת יו"ר הכנסת, ואז עפ"י דרי־ שתם של יותר מ־30 חכ"ים, נתכנסה הכנסת ב־25 באוקטובר והוחקה חוק לדחיית הבחירות עד 31.12, שנתקבל בהצבעת רוב גדול כמעט מכל סיעות הבית; כן נכלל באותו חוק סעיף, ה־ אומר: „מהתחלתו של חוק זה תכונס הכנסת השביעית בהתאם לסעיף 33 לחוק יסוד: הכנסת" (כלומר רק עפ"י דרישתם של 30 חכ"ים או עפ"י דרישת הממ־ שלה). גם סעיף זה בחוק נתקבל ברוב גדול ובהתנגדות כמעט ו־ הוא ביטוי לרצונה של הכנסת לקיים ישיבותיה, עד למועד הב־ חירות, לפי הסדר של ימי פגרה ואת מתוך שיקולים שלה, בלי שיהיה מקום לשיקול, כל שכן להתערבות כלשהי, מצד יושב ראש הכנסת. מכל מקום הכנסת אינה נעולה.

ישראל ישעיהו
יושב־ראש הכנסת

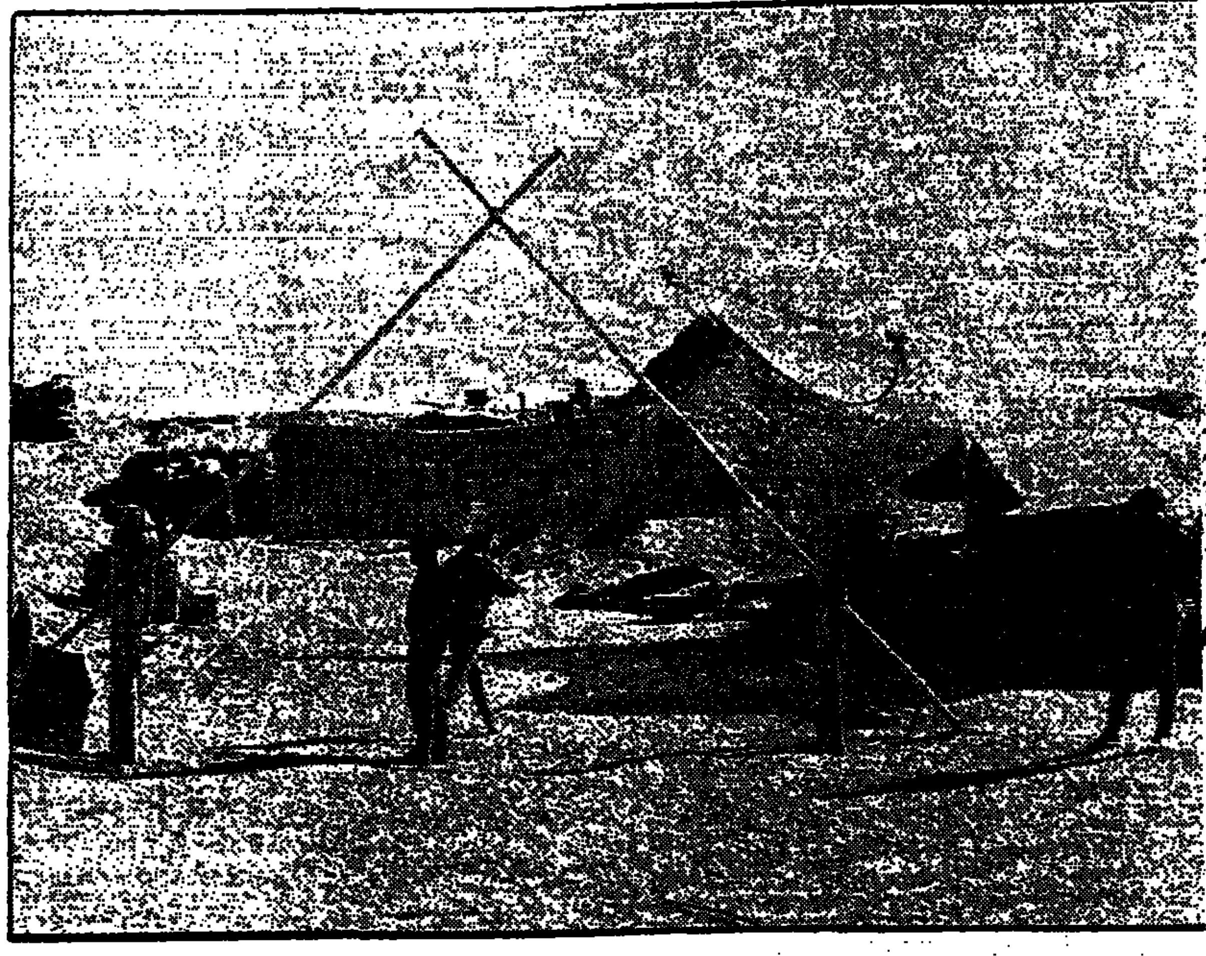

הומור חיילי בגדה המערבית של תעלת סואץ

...ין לסמוך על העובדים מהשטחים

מאת משולם עד

...ן עתיק אומר: „כל אדם ...לתולתו את כותנתו שלו". ...פתגמים, גם זה איננו משקף ...„הולכת". אך יש בו, לדעתי, ...הסבר למה שקרה בימים ...איזור חברון, כאשר תושב ..., מקרב הערבים העובדים ...נפל מפיגום בגובה שישה ...במפעל טקסטיל בדימונה. ...היתה זו תאונת עבודה מצערת ...אבל לא חלפו שעות אחדות ...ר מגורים של ההרוג פשטה ..., כי „היהודים רצחוהו". ...הסברים וההוכחות היו ללא ... שום פועל ערבי לא הגיע ... הבוקר לעבודה במקום ... אחרי התאונה. ...

הועסקו גם שלא באמצעות הציבור־ רות הרשמיים. הופעה זו קיימת ודאי גם כיום. אם כי כמויה הצ־ טמצמה, כפי שהצטמצם מספר ה־ פועלים האלה במסגרת שירות ה־ תעסוקה. עתה עובדים כאן כ־600 פועלים, בהם רק כשליש מן הגדה והיתר מהרצועה. כך ירד מספר המועסקים בבניין ל־200, בתעשייה ל־150 והיתר בחקלאות ובשירו־ תים.

גם אילו הגיעו כל הפועלים מן השטחים לעבודה אחרי המלחמה, לא היינו מסוגלים לספק לכולם תעסוקה במקורות. בעלי מקצוע, מנהלי עבודה והעובדים בעמדות־ מפתח מגויסים ובלי אלה אי־אפשר לנהל עבודה תקינה. על כך אפשר להוסיף את המחסור באמצעי תחבו־ רה. הפוגע במיוחד בענף הבניין, שהרי בלי הובלת חומרים רצופה אין בנייה. אולם גם בתנאים הק־ יים של המלחמה אפשר היה להסתייע במספר לא־מבוטל של פועלים מן השטחים, שרבים מהם הוכשרו ואומנו אצלנו. אבל הם לא באו.

איני מסכים עם אלה הטוענים, כי פועלים אלה חדלו לבוא אלינו משום ש„פחדו מן היהודים". פעמים רבות שוחחתי בפקודת פועלי הש־ טחים, במיוחד בבניין, וראיתי אי־ ך הם מתנהגים בחופשיות גמורה ב־ אתר העבודה וגם מחוץ לו. ראיתי אותם מתהלכים ברחובות בקבוצות גדולות וקטנות, סועדים במסעדות ומבלים בבתי הקולנוע. ה־ מחזירים אותם לביתם. ראיתי אותם גם בתחנת עזרה ראשונה של בית החולים, כאשר הם הודיעו ומקב־ לים טיפול נאות בכל מקרה של פציעה קטנה או גדולה. ככל היותר.

לדעתי, לא „הפחד מפני היהו־ דים" הוא שהרתיע את פועלי הש־ טחים אלא ההסתה והחשש כי יבו־ לעו לכל אלה, שיוסיפו לעבוד אצלנו בעת המלחמה. הבאים מן השטחים מספרים, שבעייתם העיק־ רית היא, כיצד להתחמק מעיני הל־ אומנים הערביים, הבולשים אחרי היוצאים לעבוד אצלנו. כך, למשל, יש פועלים לא־מעטים, המעדיפים להגיע לעבודה אצלנו לא באוטו־ בוסים המיוחדים להסעתם, אלא ב„טרמפים" ובכלי תחבורה שאינם מוכרים לעין הבולשים. הפועלים הערביים מספרים, כי מפיצים שמו־ עה על רישום שמותיהם של ה־ עובדים אצלנו, תוך איום בעונשים „כאשר היהודים יחזירו את השט־ חים". איומים כאלה היו פחות מש־ מעותיים לפני יום הכיפורים. עתה מתייחסים אליהם ביתר רצינות. יש גם פועלים המגיעים לעבודתם בבגדי חג. באתר העבודה הם מח־ ליפים את הלבוש ובשובם הביתה, שוב לובשים חג, כדי שלא יחשדו בהם כי הם שבים מעבודה.

אלה הם „פנים קטנים" של המצ־ ציאות החדשה אחרי המלחמה. מס־ פר הפועלים לעבודה גדל והולך עתה, כיוון שצרכי הקיום חזקים גם מאיומים וגם כן ההכרה הקיימת בקרב לא מעטים, שעבודתם „פר־ זית ליהודים".

לפיכך בתחום זה לא הפתיעה אותנו המלחמה. לא־מעט דובר ב־ שנים האחרונות, שאין לסמוך על עבודתם של ערביי השטחים בש־ עת משבר. לפחות במקום אחד בנגב כבר הופק לקח ממשי בתחום זה אחרי המלחמה: בבית האריזה האזורי בעתנה, ליד הרצועה, היה שיעור הערבים מן הרצועה שהוע־ סקו שם קודם, 85% מכלל העוב־ דים (בעיקר נשים). אולם כשפרצה המלחמה שוב לא יכלו להפעיל את בית האריזה על בסיס כוח־ האדם מן הרצועה. הלקח נלמד וכיום מועסקים בבית האריזה רק פועלים יהודיים. כוח האדם הדרוש סופק על ידי שירות התעסוקה, מקרב אלה שנפלטו ממקומות עבו־ דה שונים עקב המלחמה. גם בע־ בודות הקטיף אין כיום מחסור בעובדים, אומרים בשירות התע־ סוקה.

כל הסימנים מעידים, כי היצע של כוח האדם מן השטחים יגדל ככל שתימשך הפסקת האש. עשרות פועלים ערביים חוזרים ומתקבלים שוב לעבודה במפעלי טקסטיל ב־ איזור, שמהם נעדרו בימי המלחמה. יותר קל למעסיקים לתרץ את גי־ שתם לפועלי השטחים בכך, שהם „מבינים לפחדם מן היהודים בזמן המלחמה". אך הטיעון זה אין לה, כאמור, על מה שתסתמך. נראה שבמציאות הקיימת, כאשר זקוקים לכוח אדם, שמחים להפיק תועלת מכל זוג ידיים נוסף. אולם נסיון מלחמת יום הכיפורים חייב היה ללמד את נותני העבודה, כי עלי־ הם להעדיף בכל מקרה את אזרחי המדינה על כוח עבודה זר, שאין לסמוך עליו בעתות משבר. נראה לי ששירות התעסוקה אכן הגיע למסקנה זו, כפי שמלמדת הדוגמה של בית האריזה בעתנה.

מה רצה ברז'נייב בהודו

מאת קרלוס וידמן

בתחילת השבוע הגיע ברז'נייב לביקור של ארבעה ימים בהודו. באורח רשמי בא המנהיג הסובייטי להודו לפי הזמנת הגברת גאנדי. אך ידוע שברז'נייב מאד רצה בהזמנה זו וכי היה מוכן לצאת להודו עוד לפני סוף השנה. כן רצה לבקר בהודו כבר בחודש אוגוסט לציון יום השנה הש־ ני לחתימת חוזה הידידות ההודי־ סובייטי, חוזה שתואר בעת חתי־ מתו ב־1971, ערב המלחמה בפא־ קיסטאן בגלל באנגלה־דאש, כבר־ ית צבאית בין „אחים לנשק".

במשך הזמן נשתנו במקצת פני הדברים ולאחר שהודו הפי־ קה את מלוא התועלת מהסכם הידידות עם ברה"מ ויצאה מהמל־ חמה נגד פקיסטאן כמנצחת עש־ תה אינדירה גאנדי מאמצים נמ־ רצים. כדי להגיע להתפייסות עם ארה"ב. אשר בזמנו התייצבה לצד פקיסטאן באותה מלחמה. כן עש־ תה הגברת גאנדי מאמצים להת־ פייס עם שכנתה סין, אשר אך לפני עשר שנים תקפה את הודו בהרי הימאלאיה וגרמה לה מפלה.

להתקררות נוספת ביחסי הודו עם ברה"מ גרם המשבר הכלכלי הקשה בו נתונה הודו, כאשר ה־ אגף השמאלי של מפלגת הקונ־ גרס ניסה להיבנות ממנו ולמשוך את מרכבת הממשלה שמאלה, אולם הגברת גאנדי ידעה להיעצ־ ר בעוד מועד וכבר בראשית שנה זו החלה להסהיג מחוגי השמאל שבמפלגתה, כפי שגם ויתרה על תמיכת המפלגה הקו־ מוניסטית הפרו־סובייטית בממ־ שלתה.

והנה דווקא בשעה שהיחסים עם מוסקווה הגיעו לשפל ה־ מדרגה ובאשר גם השפל הכלכ־ לי הגיע לשיאו, באה לפתע, בסוף ספטמבר, הצעתו הנדיבה של ברז'נייב להעניק להודו — שני מיליון טונות חיטה, כדי להציל את העם ההודי מ־ מצוקת רעב. ההצעה הסובייטית נתקבלה בהודו ברצון, ואף ב־ התלהבות, כעין „עזרת אחים". ימים מעטים בלבד לאחר הב־ שורה הזו באה הידיעה על בי־ קורו הקרוב של ברז'נייב.

דומה שלא קשה לנחש מה רוצה המנהיג הסובייטי לקבל מהודו בתמורה על החיטה: ב־ רצונו כי הודו תיתן יד להכנ־ ית הסובייטית לבטחון יבשת אסיה. אין לראות בשום פנים ואופן את ביקורו של ברז'נייב ב־ הודו כתפנית היסטורית ביחסי שתי המדינות. עלינו לזכור ש־ עוד לפני 18 שנה ביקר נהרו במוסקווה (ב־1955) ובאותה שנה בא גם צמד השליטים הסובייטיים דאז, חרושצ'וב ובולגאנין, לביקור גומלין להודו והעם ההודי הת־ מוגג מרוב נחת. אך לשבחם של המנהיגים הסובייטיים יש ל־ הודות שאלה לא הסתחררו מ־ קבלת־הפנים הנלהבת והבינו אל נכון שכל שאיפתו של נהרו — עם אהדתו הכנה למשטר הסוציא־ ליסטי — היתה לקשור קשרי ידידות עם ברה"מ רק כדי להוכ־ יח ולבסס את ניטראליזם אר־ צו, דהיינו כמשקל שכנגד לידי־ דות הודו למערב. כן יש להו־ דות שהסובייטיים הבינו ללבם של ההודים הרוצים להבטיח מע־ מד נייטראלי לארצם ובמשך שנים נראה היה שהם מסתפקים בכך. אם בשנים האחרונות חלה הת־ קרבות־יותר של הודו אל ברה"מ, על כך חייבת ברה"מ תודה ל־ נשיא ניקסון. התייצבותה של וא־ שינגטון לימין פקיסטאן במל־ חמת באנגלה־דאש הגביר הודו גרמה. לקרע ביחסי הודו עם ארה"ב. למעשה עד סף הניתוק. התשובה ההודית־סובייטית לעמדה הפרו־פקיסטאנית של ארה"ב הי־ תה „הסכם לשלום, לידידות ו־ לשיתוף פעולה" שנחתם באוג־ וסט 1971 בין הודו לברה"מ. אלא שההודים לא ראו בהסכם זה ויתור על מעמדה הנייטראלי המסורתי של ארצם. וגם מוסקווה לא ניסתה לפרש את ההסכם אח־ רת. אולם כאשר ניסתה ממשלת הודו להרחיק לכת בביסוס הנייט־ ראליות שלה עד כדי נסיון התי־ קרבות אל סין — לא יכלה מוס־ קווה להסכים לכך. הואיל ולר־ צותה יש גבול לנייטראליות.

עתה ניצלה מוסקווה שעת כושר והציעה להושיע את הודו ממצוקת הרעב שלה, בעזרת החיטה. ב־ נידון זה הלו כאן חילופי תפ־ קידים. שכן במשך השנים היתה זו אמריקה שסיפקה להודו את החיטה הדרושה את העם ההודי הרעב באורח כרוני. סיוע כלכלי אחר הגישה להודו גם גרמניה המערבית ועוד מדינות המערב. אך למרבה הפלא לא העריכו המוני הודו את הסיוע הכלכלי האמריקאי והמערבי כפי שהע־ ריכו את הסיוע הסובייטי באספ־ קת נשק ובהקמת מספר מפעלי תעשיה לראווה, אף שהסיוע ה־ סובייטי מעולם לא הגיע למימדי הסיוע האמריקאי או המערבי. ה־ חיטה אינה מוצג לראווה, היא נאכלת „ולא נודע כי בא אל קרבהו". בעוד שמפעלי היוקרה שהסובייטיים הקימו או סייעו ב־ הקמתם, וכן הטנקים והתותחים הסובייטיים מרנינים את הלב ב־ מצעדים ומקנים תחושת כוח. כך הצליחה ברה"מ לרכוש מעמד ע־ דיף בהודו לעומת ארה"ב. יתר על כן, בעוד שקבלת חיטה אמ־ ריקאית אינה מחייבת דבר. רצוף ומתמיד והלוח בגוחה השי, הרי לא כך הדבר לגבי הנשק ומפעלי התעשיה: כאן זקוקים ההודים לחלפים, למכונות וחלקי חילוף, לידע טכנולוגי ולמומחים הסוביי־ טיים. התוצאה מהסיוע הסובייטי היא איפוא התהדקות הקשרים והגברת התלות בנותן הסיוע. ו־ כדי לקשור את הודו בקשר אמיץ יותר עם ברה"מ, בא עתה המענק הסובייטי בצורת חיטה, אשר בעז־ רתו רוצה ברז'נייב להראות להו־ דים שבאפשרות ברה"מ למלא גם תפקיד של ספק המזון להודו, כפי שעשתה זאת אמריקה עד כה. למזלו של ברז'נייב מצפה עתה ברה"מ ליבול שיא. ולכן יכולה עתה ברה"מ ליהפך מקונה חיטה מן החוץ לספקית חיטה להודו.

כאמור, מקווה ברז'נייב לת־ מורה מצד הודו על מענק החי־ טה. כבר הזכרנו שמוסקווה רו־ צה לרתום את הודו למאמציה לכונן ברית בטחון אסיאתית. אך ברה"מ אינה מסתפקת בכך. היא גם דורשת מהודו לחדול מנס־ יונות „להתקרב אל סין. נראה שאת המטרה הזאת כבר השיגה ברה"מ, ואכן שוב אין זכר בעתו־ נות ההודית לדיון הממושך שהת־ נהל סביב הרעיון שיש לאזן את הידידות עם ברה"מ עם „נורמלי־ זציה" של היחסים עם סין.

שי החיטה הסובייטית להודו לא ניתן לה איפוא ללא תמורה.

(„נויה ציריכר צייטונג")

אלטרנטיבה למצע מצדה

מאת אמנון דרור

...ר דעת קהל שנערך בימים ...נגלה, כי יש סיכוי של ממש, ...לגות הליכוד עשויות לזכות ...כה רחבה, שתאפשר להן ל־ ...ב את הממשלה הבאה. הסקר ...ך על ידי המכון למחקר חב־ ...שמושי, שהוא מוסד מדעי ב־ ...ימוניטין, גילה כי 25 אחוז ...הנשאלים עדיין מתלבטים ...בים להצביע. אך מבין 75% ...רים, אמרו 36 אחוזים כי יצ־ ...בעד מפלגות המערך. בעד ...ות הליכוד יצביעו 36 אחוז. ...יתחלקו בין שאר הרשימות. ...ה. זו הפעם הראשונה מעניק ...מדעי אובייקטיבי סיכוי שווה ...המערך והליכוד. סקר ...שהוזמן על ידי אחת המפל־ ...הגדולות, מגיע אף הוא לאו־ ...מסקנה.

...ושר, כמובן, לבטל את מהימ־ ...סקרי דעת הקהל. אפשר גם ...ן, כי איש אינו יכול לנחש ...התמורות הצפויות בדעת הקהל ...חמישה שבועות. לאחר שי־ ...הרוחות ויפורסמו אולי מסק־ ...חלקיות של ועדת החקירה ל־ ...זה. אך תהיה זו קלות דעת ...מפלגת העבודה. אם תתעלם ...יד מהמבוכה הפוקדת את ...בור ותאמר שוב, כי „מה ש־ ...הוא שיהיה". ...

...מת הוא, כי מה שקרוי „דעת ...י" נמצא עדיין בתוך תהליך ...התגבשות והכל נתונים בתה־ ...של בירור ולמידה. ...

...ישראל נותרה כמעט בודדה בזי־ רה המדינית. במהלך המלחמה ב־ אה בדידות זו לידי ביטוי מכאיב ומדאיב: כשמדינות אפריקה ניתקו את יחסיהן עמנו. ומדינות אירו־ פה, כמעט ללא יוצא מן הכלל, סירבו לסייע. אפילו הסתיים ה־ מערכה בהשמדת ישראל. ראשי הליכוד, לפי עדותם הם, התנגדו להפסקת האש מבלי שתוחש להסי־ ביה. כיצד היו מסיימים להילחם ולנצח כאשר מלאי הנשק אזל ומתדלדל משאבים אחרים. אם להאמין למנחם בגין, הרי אם יהיה „סיבוב נוסף" ומפלגתו תהיה ב־ שלטון, יימשכו הקרבות אפילו תאיים ברית המועצות לשלוח גיי־ סות ולהתערב בפועל. מה יהיו תוצאות התמודדות כזו — אין אפילו מנחם בגין יכול, כמדומה, לדעת.

אשר ליחסים הרצויים היום ובע־ תיד עם ארצות הברית, שמצע מהנהגת הליכוד — כי בשום פנים לא היו מקבלים „תכתיב אמריקאי" ואין הם ממליצים לעשות כן גם אם יפעתו שיחות שלום. אלא ששיחות שלום יהיו מסגרתם והכנס אשר יהיו, לא יסיימו את יומן הראשון, אם ישראל לא תהיה מוכנה כראש לויתורים טריטוריאליים מסוי־ מים. משמעותו של מצע, שעיקרו אי נכונות לוותר על „אף שעל", היא — מלבד התמודדות אפשרית עם ברית המועצות וניתוק יחסים עם ארצות הברית. גם דחייה של שיחות השלום למועד בלתי ידוע, אולי לימי דור ואולי לדורות.

התכנית המצהרית של מפלגות הליכוד מציעה לנו איפוא בדידות מדינית מוחלטת, וויתור אפשרי על סיוע מדיני צבאי מצד רוב מדינות העולם. לרבות ארה"ב. במלים אחרות, המשמעות האמי־ תית של מצע הליכוד, הוא מ צ ע מ צ ד ה. מוצע לנו לערוך את המ־ דינה לקראת מלחמת „עד הכדור האחרון". עד הירדן. ספק אם ש־ מורה לנו, בני הדור הזה, הזכות להחליט על גורל הדורות הבאים. בכל מקרה רצוי, שכל מי שנותן את קולו ותמיכתו בעד מצע הלי־ כוד. יבין את משמעות הכרעתו, וידע כי הוא בוחר בגורל ובמצע של מ צ ד ה. זהו נושא הראוי ב־ הולם לשאול עם, ואמנם הבחירות הבאות יהיו כתכנון משאל עם בעל חשיבות עליונה.

לדעתי, על מפלגת העבודה ל־ התייחס במלוא הרצינות אל הלך דעת הקהל שתואר לעיל. ולדעת שמשם לא תהיה המלאכה קלה כל עיקר. היא תיאלץ לגייס את כל התושיה והתבונה הצבורית. ראש לכל יצטרכו ועדות החקירה, ל־ היכנס להילוך גבוה; את המסק־ נות יהיה צורך להגשים מיד. מצ־ עה המעודכן של מפלגת העבודה חייב לכלול תכנית ברורה של עק־ רונות לפתרון הסכסוך במזרח ה־ תיכון; יהיה עליה להציע יוזמות חדשות גם בשאר תחומי החיים, הרי למעלה מכל ספק ברור הקשר שבין האווירה שקדמה למלחמת יום הדין לבין מה שאירע ב־6 באוקטובר. מפלגת העבודה מצט־ רכה, איפוא, למצוא פתרונות אד־ מיניסטרטיביים. שיסייעו ליצירת אקלים אחר במדינה. לא מן הנמ־ נע כי יש עתה מקום להקמת מש־ רד ממשלתי מיוחד לחקר נושא השלום. הן במישור המדעי מחקרי והן בחיפוש בלתי נלאה אחר רציונות ויוזמות. ודאי שיש צורך בבדיקת מערכת ההסברה שלנו בארץ ובחו"ל. לא ייתכן כי יחור־ דה החברתי של ישראל. המוטיב־ ציה על יהודים לחיות דווקא ב־ ארץ זו, מפעלים הומניים כמו התנ־ ועה הקיבוצית והקואופרטיבית, ההישגים בתחומי הסעד השונים וכיוצא באלה — כל אלה יימחקו כהרף עין בהישמע נפץ הפגז הרא־ שון באזורנו.

מפלגת העבודה לא תוכל לקיים את מעמדה והשפעתה. אם לא תקל על רבים רבים מאוהדיה ל־ הצביע, לברות הכל, בעדה. לא די בכך. שהציבור יבין ויתפוס את משמעות עלייתו של הליכוד לשל־ טון. הציבור צריך גם לעבור תה־ ליך מחודש של אמון במפלגת ה־ עבודה. ולהבין כי בתנאים הקיי־ מים המערך הוא האלטרנטיבה הי־ חידה למפלגת־מצדה.

המחנה השלישי

רשות הדיבור

מאת אלכס מסיס

המחנה השלישי הישראלי אי־ נו הארמיה השלישית המצרית המכותרת בסיני — אך גם הוא נמצא בכיתור. בישראל עצמה. ה־ מחנה השלישי הוא המחנה המדי־ ני־אזרחי הישראלי. הלוחם עתה על נפשו ועל נפשה ודמותה של מדינת ישראל, כנגד מחנות הלי־ כוד והמערך.

יש עתה בישראל שני מחנות הנלחמים זה בזה: מחנה הליכוד, השואף „למלחמת הכרעה", למלחמה „שכבוד להם את הנצ־ חון" ו„העולם כולו נגדנו", ומח־ נה המערך העבודה־מפ"ם. הלוחם בעזרת השם (המפד"ל) והליברא־ לים־העצמאיים בעד סטאטוס־קוו חדש. „ייצוב הפסקת־האש". „הפי־ רוש הישראלי להחלטה 242". או למעשה: להנצחתו של מצב צבאי ומדיני קבוע, בגבולות הפסקת־ האש. כלומר, לאותו מצב מדיני צבאי שהיה מנת חלקנו בכל הש־ נים שחלפו מאז מלחמת יוני 1967 שנקראה בטעות, עד פרוץ הקר־ בות. „מלחמת ששת הימים". הצ־ טרפותם של משה דיין, אלוף אברהם יפה וד"ר חיים יחיל למ־ חנה ה„ליכוד", יחד עם שרידי רפ"י שבאו משורות תנועת העב־ בודה הישראלית. היתה בבחינת הצבעת קו התכנון של שני המ־ חנות ותחילת היווצרותה של מצי־ אות מדינית, חברתית ומפלג־ תית חדשה במדינת ישראל, ל־ ראשונה מאז תחייתו של היישוב היהודי בארץ־ישראל.

גם במחנה הראשון (המערך) וגם בשני (הליכוד) ישנם תאבי־סיפוח מסיבות כלכליות, מסיבות דתיות ומשיחיות, ומסיבות בטחוניות, וב־ שני המחנות גם יחד יש כאלה המעדיפים שלום על שטחים. ב־ שני המחנות יש תומכים לצדק חברתי רב יותר ובשניהם יש ה־ תומכים להנצחת הפער. בירוקרי „כשרוף". „תהודות" ומושגים דה־ מים. הלקוחים מאוצר הלשון הד־ מוקרטיה והכרתית. של המאות ה־ קודמות. גם בתוכי ההשפעה המ־ דינית על הליכוד יש המבססים את הקמתם המדינית על הצורך באחוות עמים ובקיום־בצוותא של העמים היהודי והערבים במזרח התיכון. ובשניהם יש תומכים ל־ „עליונות העם היהודי" המצדיקים כיבוש וביזיון הלאומיות של חשי־ בון וביזיון של העם הפלשתי־ נאי.

גם בשאלות האחרות שהעסיקו את החברה הישראלית עד לסיבוב הרביעי של המלחמה, ביום הכי־ פורים, חצו קוי הרוחב את שני המחנות הישראליים: בשניהם היו כאלה שמצבו להפרדת הדת מה־ מדינה, להחזרת עקורי בירעם וי־ אקרית לבתיהם, לקבלת חוקה ל־ מדינה אחרי 25 שנות קיומה, להפחתת המסים העקיפים והטלת עומס התקציב הלאומי על בעלי היכולת, לקו נייטראלי ומאוזן יו־ תר במדיניות־החוץ הישראלית, ל־ תכנית חינוך חדשה ומעודכנת ועוד.

מה שמחזיק את שני המחנות בקוי ה„סטאטוס קוו" שלהם. כש־ המפלגה הדתית־הלאומית מתוהלת בשניהם גם יחד, היה „צו הה־ גועה", „האחריות הקולקטיבית" ו„השותפות ההיסטורית". כמו ב־ פגישת מחזור נצחית של בוגרי בית־ספר עממי אחד, דבקו החב־ רים הוותיקים זה בחברו וזה ב־ יריבו ומיאנו להפרד. הם ניהלו קרבות מאסף, הגנו על עמדותי־ הם: עברו למתקפה, חזרו למגי־ ננה (מבלי שידעו עדיין כי אלה יהיו הכינויים המלחמתיים של ה־ מאבקים הפוליטיים המפלגתיים־מפלג־ תיים, שעסקו בהם בהוריצות) ו־ שמרו על „שותפות הגורל", על „תנועת העבודה" ועל החלוקה ל־ „שמאלי" (מפלגת העבודה־מפ"ם), „ימיני" (סיעות גח"ל) ו„מרכז" (המפד"ל והליבראלים העצמאיים).

*

בא הסיבוב הרביעי והאחרון הפ־ סקת־האש ולאורך קווים של זו התייצבו גם קווי שני המחנות של הליכוד והמערך. באה הפסקת־האש המשבר המדיני, בראשיתו. בין ישראל לארה"ב ולפתע אפשר היה להבחין שקיים. גם מחנה ישראלי שלישי. מכותר. המחנה השלישי הישראלי הוא מחנה השלום. בעת בה מטיף המחנה הראשון לסטא־ טוס־קוו חדש, ל„ייצוב הפסקת־ האש" כמטרה ראשונה ו„לחזרה לגבולות החמישה באוקטובר" כמ־ טרה סופית, בנימוק „שהערבים אינם מתכוונים לשלום", מטיף ה־ מחנה השני. הליכוד, להמשך ה־ מלחמה, לגרירת ארה"ב להשתל־ בות בה. אולי אפילו עם חיילים אמריקאיים ולא רק בנשק ובצי־ וד. „להכרעה", ל„שבירה", ל־ „כפיית השלום".

המחנה השלישי הוא מחנה של הישראלים, הרואים בשלום את הערובה היחידה לבטחון. אלה הם האזרחים המאמינים, כי תמורת שלום יש להחזיר שטחים כבושים, כי פירוז עדיף על „עומק אסטר־ טגי" וכי אותם המאמצים הא־ דירים המושקעים במלחמה ובהכ־ נתה. בין סיבוב לסיבוב. יש להשקי־ עם במאמץ לאומי ובין־לאומי ל־ השגת השלום במזרח־התיכון בין ישראל למדינות ערב. בין העם היהודי לעמים הערביים ובין עם ישראל לעם הפלשתינאי.

לוחמי המחנה השלישי, בקו הד־ חזית המדינית ובעורף „הבלתי־ מגויס" עדיין של חזית זו. פזורים בכל המפלגות, בכל הקבוצות המ־ דיניות ובעיקר מחוץ לכל אלה. המחנה עצמו מפוזר בכיסים אח־ רים, שכולם מכותרים בין שני המחנות, הראשון והשני, וכולם מצויים בתוך המחנות עצמם. כל „כיס" מכותר בתוך המחנה שבו הוא נמצא: אריה אליאב — ב־ „עבודה" יצחק בן־אהרון — בקי־ בוץ המאוחד, צעירי המשמרת ה־ צעירה — במפלגת העבודה, שר־ ידי המערך — במפ"ם, „תכלת אדום" — במק"י, ותיקי המפלגה הפרוגרסיבית — במפלגה הליב־ ראלית העצמאית, אישים שונים, אנשי־רוח ומרצים באוניברסיטאות — בתוך „התנועה לשלום ובטחון" ומחוץ לה, צעירי הקיבוצים — בתוך תנועותיהם ובעיקר „השומר הצעיר". המנסה להגביר את ה־ כיתור ולהכניע את המתמרדים ב־ כיסי כרם שלום, גבולות, מבן ומ־ קיבוצים האחרים.

אלמלא היו מתקיימות הבחירות בשלושים ואחד בדצמבר השנה, היה צורך חיוני לבטל את רשי־ מות מרי ומוקד (מק"י תצטרף ודאי למחנה הראשון, למערך, בר מקומה הטבעי יחד עם הרוב ב־ מפ"ם) ולהקים את רשימת המחנה השלישי. במאמץ כביר לאחד בתו־ כו את כל הכוחות המכותרים ב־ שני המחנות האחרים ואת כל אלה המכותרים לאומית, חברתית ומדי־ נית, במציאות הישראלית של אח־ רי מלחמת הסיבוב הרביעי. מחנה שלישי כזה אפשר היה לגבש סביב תכנית מדינית של מכנה משותף: ביקורת מדיניות הממשלה בין מל־ חמת ששת הימים ליום הכיפורים; הצגת תכנית שלום בשלבים, ל־ חלופת הפסקת־האש בהסדרי שלום מתגבשים. דינאמיים ומעשיים; הכרה בזכויות העם הפלשתינאי ומימוש זכויותיו הלאומיות בכל הסדר שלום ובעיקר לגבי הגדה המערבית ורצועת עזה; שלילה עקרונית של סיפוח שטחים על חשבון עמים ומדינות אחרים וכוו־ נה להסדיר בדרכי שלום חילופי שטחים. פתיחת מסדרונות ונמלים חופשיים, מאוחדים בטחוניים לתקו־ פות־מעבר, בפיקוח משותף ישרא־ לי, ערבי ובין־לאומי על גבולות ושטחים אסטרטגיים, הסדרי פי־ רוז, צמצום מרוץ החימוש, איסור על סוגי נשק לא קונבנציונאליים, מפעלי שיקום ופיתוח משותפים, חילופי סחורות ועוד.

הסיגנון הראשון של אלה ה־ רואים עצמם כחלק מהמחנה היש־ ראלי. מחנה השלום, הוא לחזק את ראש־הגשר הנמצא עתה מעבר למחנות הראשון והשני. גם אם אינם מסכימים בכל עם תכניותיהן המדיניות ושיטות הפעולה של ה־ רשימות המתמודדות לבחירות ב־ דצמבר. ושהן חלק מהמחנה הש־ לישי שיקום לפי תכנית זו מייד אחרי הבחירות — חובה עליהם לתת לרשימות אלה את קולותיהם, כדי לחזק את קבוצת ההשפעה ה־ פארלאמנטארית והחוץ־פארלאמנ־ טארית. המטיפה והתובעת תכנית־ שלום ומדיניות־שלום עקבית. מוי־ דית ודינאמית מצד ממשלת יש־ ראל.

סכנה לקואליציה ימנית

מאת מיכאל חריש

אין פתרונות אידיאליים במצב שבו נמצאת המערכת החברתית וה־ פוליטית של מדינת ישראל. כל בעלי ההצעות, שנקודת־המוצא שלהם היא ביקורת על המע־ רך, על הנהגת המערך ועל ה־ ממשלה, מלאכתם קלה, משום ש־ הציבור בישראל שרוי במבוכה ו־ בזעזוע רגשי.

במישור הפוליטי באים רגשות אלה לידי ביטוי בערעור האמון כלפי הממשלה הנוכחית בקרב חלקים רבים של הציבור מצד אחד, ובפחד מפני האלטרנטיבה שמנחם בגין הוא מייצגה — וא־ שר לפי הרגשת רבים תוביל למלחמה נוספת — מצד שני. בתוך אלה חייבת מפלגת העבודה ל־ היערך לוועידת השלום בג'נבה ול־ בחירות הכלליות.

בבחירות יצטרך הציבור לבחור בין שתי אפשרויות חדות וברורות: או לתת מנדאט לממשלה, בראש־ ות מפלגת העבודה, כדי שזו תו־ כל להגיע באמצעות משא־ומתן להסכמי שלום, ולהבטיח את המ־ שך התמיכה האמריקאית בנו ב־ מקרה שנדרדר למלחמה נוספת ש־ לא באשמתנו; או לחזק את הלי־ כוד בראשותם של מנחם בגין ואריק שרון. כלומר, הסתבכות ב־ מלחמה תוך זמן קצר, ללא תמיכה אמריקאית ומול סכנת התערבות סובייטית. התנגדות הליכוד ל־ הסכם הפסקת האש והתגרותו ה־ אישית של בגין בכנסת בגוזר קיסינג'ר מוכיחים בעליל, שסכנה כפולה זאת היא ממשית ביותר.

אלה החוששים מפני עלייתם של בגין ואריק שרון חייבים ל־ דעת, כי הפעם יש סכנה ריאלית שחלוקת המנדאטים בכנסת תאפ־ שר הרכבת קואליציה בראשותו של מנחם בגין, אם מצביעים־בכוח רבים של המערך יחליטו, בגלל בקורתם על הממשלה בעקבות ה־ מלחמה, שלא להצביע כלל.

כיום מחייב המצב כינון מאנדאט מחודש לכנסת ולממשלה, והכרעה בהירה בין אלטרנאטיבות מדיניות. על מפלגת העבודה להתחייב ב־ מצעה לקראת הבחירות, שעם תום עבודתה של ועדת החקירה היא תסיק את המסקנות המתחייבות — לרבות מסקנות לגבי אישים המכהנים כעת במפלגת העבודה בתפקידים שונים. אני בטוח ש־ יהיו במפלגת העבודה די כוחות פנימיים שיפעלו בהצלחה בכיוון זה.

נראה שאין מנוס מעריכת הבחי־ רות במועדן, אך יחד עם זה יש לראות קיימת סכנה רצינית להמ־ שך שלטונה של תנועת העבודה. הסיכוי היחיד להכרעת הליכוד הוא, לדעתי, בהופעה מלוכדת של מפלגת העבודה ושל הנהגתה, על כל חלקיה.

אם יש כיום אישים החושבים שזוהי שעתם הגדולה להפטר מ־ ההנהגה כולה או מחולקים בתוכה, עליהם לדעת, שהאלטרנטיבה לק־ יומה של ההנהגה הנוכחית, על כל חלקיה, הוא הליכוד. כיוון שמאבק פנימי במפלגת העבודה ידחף את הציבור להמנעות מהצבעה או ל־ הצבעה בעד הליכוד.

יחד עם זאת אני סבור, שעל ראש הממשלה גולדה מאיר לדעת, שבציבור מצפים לראות כוחות ו־ אישים חדשים בממשלה שתקום ל־ אחר הבחירות לכנסת. לפיכך טוב תעשה אם תודיע, עוד לפני הבחי־ רות, למפלגה ולציבור על מועמ־ דיה לממשלה שהיא מתעתדת להר־ כיב לאחר הבחירות.

במערכת הבחירות הפעם יהיה משקל מיוחד למצע, שלא כלפני המלחמה.

נראה לי שטוב יעשה המערך אם יופיע במצע קצר, מותאם לתנאים החדשים שנוצרו לאחר המלחמה. הנקודות העיקריות שעל המצע ל־ שקף:

* ההכרעה בין המערך לבין גח"ל היא הכרעה בין מדיניות ה־ שואפת להשגת הסכם שלום, שיב־ טיח גבולות בני הגנה, ולהבטחת התמיכה האמריקאית, שתרתיע את ברה"מ מהתערבות מזויינת לצד הערבים — לבין מדיניות שתוביל למלחמה עם הערבים ולעימות עם הסובייטים, תוך בידודנו מהאמ־ ריקאים.

* עמדתה הסופית של ממשלת ישראל לגבי גבולות הבטחון תי־ קבע על־פי מהות השלום שהער־ בים יסכימו לו. ממשלת ישראל תציע הסכם בשלבים, שיבוצעו ב־ פרקי זמן קבועים מראש. בכך תי־ בחן נכונות הערבים לקיים שלום אמיתי ובר־קיימא תמורת הוויתו־ רים הטריטוריאליים שישראל תס־ כים להם. מדיניות זאת תלווה ב־ חיזוק מירבי של כוחו של צה"ל, כגורם מרכזי בהבטחת בטחונה של ישראל.

* ממשלת ישראל תגבש מדיניות כוללת בשאלה הפלשתינאית; מדי־ ניות זאת תתבסס על המציאות המורכבת בחברה הפלשתינאית, שחלקה נמצא ביהודה ובשומרון, וחלקה בממלכה ההאשמית בגדה ה־ מזרחית של הירדן, וחלקה במח־ נות הפליטים במדינות ערב ה־ שונות. הפתרונות הקונסטרוקטיב־ יים שיוצעו, יסייעו בהדיפת הנט־ יות לפתור את הבעיה הפלשתי־ נאית על חשבון מדינת ישראל.

* ממשלת ישראל תתן עדיפות גבוהה להמשך הטיפול בפתרון ה־ בעיות החברתיות בתוך מדינת יש־ ראל, ותפעל לצמצום הפער בין השכבות השונות.

* הממשלה תקדיש מאמצים על־ יונים — בכסף ובכוח־אדם — ל־ שיקום פצועי המלחמה ולטיפול ב־ משפחות נפגעי המלחמה, ותראה בכך משימה לאומית ממדרגה רא־ שונה.

הלוח החדש
דבר

דבר ספורט

בירושלים: בית"ר — הפועל 1:5

כפר־סבא — בית"ר ת"א 0:2; מכבי יפו — הפועל פ"ת 0:1

„הדרבי" הירושלמי הסתיים אתמול בתוצאה לגמרי לא מקובלת. שוער טירון והרכב צעיר של קבוצת הפועל לא השכילו לעמוד מול הקבוצה הבית"רית המגורצת, שניצחה במ־יום בתוצאה 1:5.

מכבי ת"א והפועל כפ"ס צברו, כמו בית"ר ירושלים, את מלוא 4 הנקודות האפשריות. שער של דרור בר־נור הקנה למכבי ת"א נצחון 0:1 על הפועל חדרה ו־אילו ישראל פוגל הבקיע השבת צמד שערים והביא לכפ"ס נצחון על בית"ר ת"א — 0:2.

בנצחון בכורה התכבדה הפועל ת"א, שגברה על מכבי חיפה 0:1 משער של פייגנבוים. גם הפו־על חיפה צברה שתי נקודות רא־שונות כשניצחה בביתה את מכבי נתניה 1:2.

הפועל פ"ת כשלה, בפעם הש־ניה ברציפות בביתה, כשנכנעה לשער יחיד של שחקן מכבי יפו משה אגנגה. הפועל באר־שבע ו־הכח ר"ג סיימו בתיקו 1:1, כשש־ני השערים הובקעו תוך שתי דקות בפתיחת המשחק. המשחק הש־מיני בין בני־יהודה ומכבי פ"ת נסתיים אף הוא בתיקו — 0:0.

במחזור אתמול הובקעו 16 שע־רים ונרשמה עלייה משמעותית במספר הצופים שחזו במשחקים.

טבלת הליגה הלאומית

1. בית"ר ירושלים	2	2—7	4
2. הפועל כפ"ס	2	2—5	4
—. מכבי ת"א	2	0—3	4
4. מכבי פ"ת	2	0—2	3
5. מכבי יפו	2	1—2	3
6. מכבי נתניה	2	2—3	2
—. בית"ר ת"א	2	2—3	2
8. בני יהודה	2	1—1	2
—. הכח ר"ג	2	2—2	2
10. הפועל ת"א	2	2—1	2
11. הפועל חיפה	2	4—2	2
12. הפועל חדרה	2	2—1	1
13. הפועל באר שבע	2	3—1	1
14. הפועל פ"ת	2	3—1	0
15. מכבי חיפה	2	4—2	0
16. הפועל ירושלים	2	7—1	0

הניחוש הנכון בטוטו

1. הפועל חיפה — מכבי נתניה	1
2. הפועל ת"א — מכבי חיפה	1
3. מכבי ת"א — הפועל חדרה	1
4. הפועל ב"ש — הכח ר"ג	x
5. הפועל כ"ס — בית"ר ת"א	1
6. בני יהודה — מכבי פ"ת	x
7. הפועל פ"ת — מכבי יפו	2
8. בית"ר י־ם — הפועל י־ם	1
9. הפ. מ. העמק — הפ. ר"ג	x
10. בית"ר נתניה — שמשון ת"א	x
11. מכבי חולון — הפועל לוד	x
12. הפ. בת ים — הפ. מרמורק	2
13. רמת עמידר — הפ. חולון	1

משחקי השבת הקרובה

* מכבי יפו — הפועל ת"א
* הפועל כפ"ס — מכבי ת"א
* מכבי פ"ת — הפועל פ"ת
* בית"ר ת"א — הפועל ב"ש
* מכבי חיפה — הפועל חיפה
* הפועל י־ם — הכח ר"ג
* הפועל חדרה — בית"ר י־ם
* מכבי נתניה — בני יהודה

מלך השערים

1. ישראל פוגל (הפועל כפ"ס)	5
2. שלום אביטן (בית"ר י־ם)	4
3. עודד מכנס (מכבי נתניה)	3
4. דוד ישי (בית"ר י־ם)	2
—. דרור בר־נור (מכבי ת"א)	2
—. בני אלון (הפועל חיפה)	3

מחליפו של תובל „סייע" בהבקעת החמישיה

קבוצת הכדורגל של בית"ר הביסה ב„דרבי" הירושלמי את קבוצת הפועל בתוצאה המב־ריעה 1:5.

ראשי הפועל ירושלים, שלא הצליחו לשחרר את שחקניהם ה־מגויסים ושלא דאגו עוד בתחי־לת העונה לשוער מחליף לתו־בל, נושאים באשמת התבוסה ה־גדולה. קשה להאמין שקיימת עוד קבוצה לאומית שהיתה מוכנה ל־הופיע למשחק ללא חמישה משח־קניה המגויסים (ושלושה שחקנים אחרים פצועים).

אשר למשחק עצמו יאמר, כי חזינו במחצית הראשונה (1:1) במשחק כדורגל נאה כשלשחקני הפועל עליונות קלה בשטח. אלא ששוער טירון, שנכנע לחמישה שערים פשוטים, „שבר" את שח־קני הפועל במחצית השניה, בה שלטו שחקני בית"ר בשדה ללא עוררין. הטובים בבית"ר היו שח־קני חולית הקישור מלמיליאן ו־ויקטור לוי.

כבר בדקה ה־16 הובקע ה־שער הראשון. אביטן ניצל יצי־אה אומללה של פירו, שוער ה־פועל, כדי לנגוח פנימה — 0:1 לבית"ר. שחקני הפועל לא נפלו ברוחם ובדקה ה־42 הבקיעו את שער המשוה. תורג'מן ניצל שגי־אה של ג'אנו ובעט מתמיכה מ' לרשת — 1:1.

את המחצית השניה פתחו ה־בית"רים בסידרת התקפות נמר־צות, שהניבו שער כבר בדקה ה־56. חכם הרים כדור גבוה מ־ימין, פירו הדף ישר לרגליו של דוד ישי, שקבע מ־14 מ' 1:2 לקבוצתו.

התוצאה הוגדלה ל־1:3 בדקה ה־66 כשאביטן פרץ לעבר שער הפועל ובעט חזק מ־18 מ', למר־כז השער, מעל לידיו המושטות של פירו.

חלפו שש דקות והכדור הרב־יעי שכן ברשתו של פירו. נוימן בעט כדור קרן מימין ופירו הדף את הכדור לתוך שערו הוא.

תוצאת המשחק נקבעה בדקה ה־80. זו היתה חזרה מדוייקת על השער השני. חכם הרים, פירו הדף בשלומיאליות לרגלי דוד ישי, שקבע — 1:5.

שיפוטו של קליין, במגרש ימק"א בירושלים, לעיני 7000 צופים, היה טוב.

מ. בפוק

בית"ר ירושלים: פוריגוב — 6; חכם — 5, ג'אנו — 5, מנשה כהן — 5, מאיר כהן 6; מלמיליאן — 6, ויקטור לוי — 6 (פזאר — 5), נוימן — 5; ישי — 6 אביטן — 6, כאנו — 5 (ע. כהן — 5).

הפועל ירושלים: פירו — 2; זכריה — 5 (כרי — 5), עוזימן — 6, רחמים — 5, חדד — 5; פינגל — 6, תא־שמע — 6, לוי — 6; בן־דוד — 5 (אדרי — 5), תורג'מן — 5, ברשי — 5.

הפסד ביתי שני בפתח־תקוה

קבוצת מכבי יפו גברה אתמול בפתח תקוה על קבוצת הפועל המקומית ב־תוצאה הדחוקה 0:1 לאחר 0:0 במחצית.

היה זה הפסד אתמול שני לק־בוצה הפתח־תקואית בביתה. המ־קומיים, שהסיבו לשוק מיריביהם היפואים, היו ראויים לנצחון או לפחות לתוצאת תיקו.

במחצית הראשונה היה המשחק חלש ומשעמם. מכבי יפו הבקיעה שער מפתיע מנבדל ברור בדקה ה־53, כאשר בלום העביר את הכדור מהכנף הימנית לרחבת ה־16 ואגנגה בעט מקרוב לרשת. למרות מחאות שחקני פ"ת אישר השופט את השער. מדקה זו ועד לשריקת הסיום ניסו המקומיים להשוות את התו־צאה, אך התמצותיהם המשוועות ועמידתו הנבונה של השוער קבליו מנעו זאת מהם.

שפט יוכמן לעיני 3000 צופים.

ת. אשד

מכבי יפו: קבליו — 6; שרף — 5, אבא — 5, מרדכי חיים — 5, ליאון — 5; אלברט לוי — 5, אוחאמי — 5, גולדברג — 5; אגנגה — 5 קוסטליך — 5, בלום — 6.

הפועל פ"ת: ויסוקר — 6; פליישמן — 5, רוזנטל — 6, בלומנפלד — 5, ת. מבר — 5; אביעזר — 5, נורמן — 4, רוזני דורון — 4 (רמלר — 3); פיני — 5 רובינשטיין — 5, שוויצר — 5.

מכבי ת"א — הפועל חדרה 0:1

שער של דרור בר־נור, כ־בר בדקות הפתיחה של ה־משחק, הספיק לשחקני מכ־בי תל אביב כדי לזכות ב־נצחון על הפועל חדרה ב־שיעור 0:1.

הדף בנצחון לא שיכנעו שחקני מכבי במשחקם. יתר על כן, בשל חוסר האירועים בשדה והמפנק ה־משעמם היה תיקו אפס הולם יותר את רמת המשחק. שחקני חדרה לא נפלו ביכולתם משחקני מכבי המנוסים אולם הם ויתרו, להוציא את דקות הסיום, על התקפה והס־תגרו בהגנה ובכך הקלו על שחקני מכבי לשמור על יתרונם.

השער היחיד הובקע בדקה הת־שיעית כשבר נור המשיך בבעיטה מהאוויר כדור מצוויג של סבק. למכבי היו עוד שתי הזדמנויות ב־המשך המשחק, אולם בעיטותיו של ה־ הודפו ע"י שוער חדרה שוהם, שהפגין יכולת טובה. מנגד החמיץ הפד דרתי טייטלמן בעמדה מול שוער מכבי מליקה.

שפט נפתלי איתן לעיני 8000 צופים.

א. מקוה

מכבי ת"א: מליקה — 5; ליבקר — 5, רוזן — 4, נימני — 4, בלו — 5; יהודה גרציר — 5, עוז — 5, כלימן — 5; סבק — 5, פריץ — 3, בר נור — 5 (יעקב גרציר — 4).

הפועל חדרה: שוהם — 5; בן יהונתן — 4, טייטלמן — 6, מל — 4, נבאי — 5; טכס — 4, פלו — 5, מרכבר — 4; שורץ — 5, יעקובובסקי — 3, ארצי — 3.

באר־שבע — הכוח ר"ג 1:1

שער בזק כבר בדקה הז', ברגלי משה יחיאל, לא הס־פיק להכח, כי תוך 60 שני־יות נמחק יתרונם בשער מרהיב של מאיר בריד מה־פועל באר־שבע והמשחק נסתיים בתיקו 1:1.

שחקני באר־שבע עלו למגרש בשאיפה לזכות במלוא הנקודות, לאחר פתיחה כושלת בשבת שעב־רה. אולם מול שאיפה זו עשו שחקני הכח הכל על מנת לחזור לביתם עם נקודה אחת לפחות. הם סגרו את הגנתם בכל שחקני השדה, להוציא את צבי פרקס וי־הודה שהרבני. שמדי פעם פרצו לעבר שערו של דני מוסקוביץ. יתרונם הבולט של שחקני באר־שבע לא תורגם לשפת שערים ב־עיקר בזכות עמידתו הטובה של שוער הכח דני מאנו.

השער של הכח נפל בתום מב־צע בסולו של החלוצים. פרקס העביר את הכדור משמאל, בנצלו „חור" בהגנת באר־שבע, לעבר משה יחיאל, שעבר לבדו מול שער באר־שבע וממרחק של 10 מ' בעט שטוח לשער — 0:1 ל־הכח.

שמחתם של האורחים היתה קצ־רה ביותר. לא חלפה אלא דקה ו־הבאר־שבעים השוו. אברהם נומה קיבל כדור מהגנתו, הצליח ל־השתחרר ממגינו, העביר כדור ל־בריד, שבעט מ־20 מ' לפינה הש־מאלית העליונה — 1:1.

שפט מנחם אשכנזי לעיני 4500 צופים בבאר־שבע.

ש. כביר

הפועל באר־שבע: מסקובין — 6; אבלחק — 5, ת. יהודה — 6, כימנן — 5, אלבז — 5; עזגר — 6, יהב — 5 (בנימין) ר. אליהו 5 (בריד), נומה — 7, בריד — 7, א. צבי — 6.

הכח ר"ג: מאנו — 7; הלפ — 5, הפטל — 6, ש. כהן — 5, מולמרום — 5; קרקו — 6, מסינג — 6, פרקס — 4; יחיאל 5, כולמרים — 5; קיקו — 6.

הנבחרת תשחק בחודש הבא במערב־גרמניה

נבחרת פולין, שהבטיחה בספ־טמבר שעבר את עלייתה לגמר ה־גביע העולמי במערב־גרמניה, הוז־מנה לישראל כדי לקיים משחק בינ־ארצי נגד הנבחרת המקומית בא־ביב — על כך החליטה הנהלת הנבחרת של ההתאחדות לכדור־רגל.

כן החליטה הוועדה, כי ביקור הגומלין באוה"ב ייערך בחודש אוגוסט 1974. הוועדה הוליכה להמעצה בחיוב להזמנת הרשה בר־לין לארח את הנבחרת הלאומית בחודש הבא.

יו"ר הועדה ליחסים בין־לאו־מיים בהתאחדות לכדורגל, יהודה ליליאן, עומד לצאת לחו"ל כדי לנהל מו"מ עם נבחרות הולנד ועם נבחרות הנוער של שווייץ וגרמניה בקשר להשתתפות ב־טורניר בארץ.

ישעיהו פייגנבוים מבקיע תוך כדי נפילה את שער מכבי חיפה, במשחק בו ניצחה הפועל ת"א 0:1.

פוגל ממשיך במלאכת ההבקעה

שני שערים של ישראל פו־גל העלו את קבוצתו, הפו־על כפר סבא, למקום השני בטבלת הליגה, לאחר שגב־רה בביתה על בית"ר ת"א בתוצאה 0:2.

הכפר סבאים, בניצוחו של ה־קשר הבין לאומי יצחק שום, הצי־גו במחצית הראשונה משחק שוטף ונאה לעין ובפרק זמן זה אף הב־קיעו את שני שעריהם.

משחקה של בית"ר ת"א היה חי־וור בעיקר בהתקפה שנשענה על יכולת הפריצה של אליעזר צוויג, אלא שגם צוויג לא הצליח לפ־רוץ את הגנת כפר סבא.

יתרונם של הכפר סבאים ניכר היה כבר בפתיחת המשחק ותוך 10 דקות הראשונות נפסקו שתי בעיטות עונשין לזכותם, שלא נוצ־לו.

דקה 20 — שניידר מסר כדור מדויק לפוגל, שהחל מדהר לכיוון שער ת"א. הבלם לב ניסה לעצרו, ללא הצלחה, ופוגל בעט מ־15 מ' בבעיטה אדירה לשער ולרשת — 0:1 לכפ"ס.

שחקני כפר סבא פתחו במתקפה על שער בית"ר ובדקה ה־44 הב־קיעו את שערם השני. היה זה פוגל, שהוכשל בתוך הרחבה וה־שופט קבע בעיטת עונשין מ־16 מ'. פוגל בעט במדוייק לפינה ה־שמאלית של השער ופנימה — 0:2 לכפ"ס.

שפט באגן לעיני 2000 צופים ב־כפר סבא.

י. רייס

הפועל כפר סבא: נוטוכסקי — 5; קמפן — 6 (גינזבורג), בור — 7, שניידר — 6, דרוקס — 5; בראריה — 5, מרצ'ינבסקי — 6, שום — 6; פוס — 4 (גבאי — 5), פוגל — 7 רונק — 6.

בית"ר ת"א: שבואל דוד — 5; פרל — 4, לב — 6, גרשוביץ — 5, נימטי — 5; לרמן — 5, בלצקוביץ — 4 (שמש), עזרא — 4 (טמן); דהאן — 5, צוויג 6 קסלר — 5.

הפועל ת"א — מכבי חיפה 0:1

שער בודד מרגלי „שייע" פייגנבוים, בדקת הסיום של המחצית הראשונה, הקנה אתמול נצחון ושתי נקודות ראשונות לקבוצתו הפועל ת"א, במשחקה נגד קבוצת מכבי חיפה.

את 90 דקות המשחק ניתן לחלק לשני חלקים שונים בתכלית האחד מהשני. במחצית הראשונה שלטה קבוצת הפועל ת"א בשדה ללא עוררין וחלוציה עמדו שלוש פעמים בפני הבקעת שערים בטוחים. אך החטיאו. במחצית השניה השתפר משחקה של מכבי חיפה ואילו הקצב במשחקם של התל אביבים ירד במ־פם עד לאפס.

בהגנת חיפה בלט הבלם שוהבר שהשרה במאמץ רב בין חבריו. בחולית הקישור בלט ברגר ואילו בשורת החלוצים היה אגמי טוב מחבריו, אך בהיעדר שיתוף פעולה עמם ביזבז את כוחותיו לשוא.

בקבוצה התל אביבית היתה ה־הגנה החלק החזק ביותר. גם ההת־קפה, במחצית הראשונה, היתה טו־בה כשחום. פייגנבוים ומרדכוביץ ביתרו ללא הרף את הגנת חיפה. נקודת התורפה של התל אביבים היתה חולית הקישור. אשר נעה בכבדות ואפשרה לחיפאים לש־לוט במרכז השדה.

הדקה ה־20 הביאה עמה את החמצתו הגדולה של הזהם. הוא קיבל כדור ברחבה החיפאית, הת־חמק משומרו ומול השוער בעט שטוח ליד הקורה — והחוצה. שש דקות לאחר מכן שוב החטיא הזהם.

לחץ התל אביבים נשא פרי ב־דקה ה־45: קטמרו פרץ בימין ודילה שמוה לרחבה למורדכוביץ. הלה בעט ברחבה בסיבוב וכהן הדף לרגלי פייגנבוים. שניצב יחי־די מול שער חשוף. „שייע" בעט תוך כדי נפילה לגופו של כהן הכדור נהדף וכאן לא איכזב „שייע" את אוהדיו וגלגל פנימה — 0:1.

המחצית השניה עמדה בסימן עליה חיפאית בעיקר במרכז ה־שדה, אולם להק זה נסתיים בהחמ־צאת בעיטת עונשין ע"י הזהם (66) והנגיחה של אגמי לקורה אחרי הרמה של רוטנר (80). מנגד „הר־צ'י" הזים בדקה ה־85 את משקוף שער חיפה. אך ללא שינוי בתו־צאה.

שפט משה אשכנזי לעיני 11.000 צופים באיצטדיון בלומפילד.

ש. מ־ר

הפועל ת"א: בלורנו — 5; קטמרו — 5, צ'ימנו — 6, פרוקס — 6, לפידות — 4; ארמוני — 4, בילדשטיין — 4; מורדכוביץ — 5; פייגנבוים — 5, הזהם — 4, בקר — 4.

מכבי חיפה: יצחק כהן — 5; רוטנר — 5, שוהבר — 6, דוד — 4, עכרוזי — 5; ברגר — 6, גרשנזון — 5, גל — 5; שפרן — 4 (חזמש — 4) אגמי — 5, בלוש — 4 (מזרחי).

הפועל חיפה — מכבי נתניה 1:2

קבוצת הפועל חיפה חגי־גה את נצחונה הראשון ה־עונה, כאשר גברה בביתה על מכבי נתניה בתוצאת 1:2.

החיפאים נאלצו לעמול קשה כדי לרכוש את שתי הנקודות ו־לקראת סיום המשחק אף ירדו שח־קני חיפה להגנתם כדי להגן על התוצאה, שהושגה כבר במחצית ראשונה.

המצטיינים בין המקומיים היו הקשר יצחק אנגלנדר והחלוץ בני אלון, שחזר לכושר הבקעה.

שחקני נתניה הותירו רושם טוב למדי. מרכז השדה היה נתון לשליטתם ומשחקם היה שוטף ו־יעיל. בין הנתנייתים בלטו זוהר סלומון, אלברט גזל וגורג' בור־בת.

בדקה ה־10 שלח אנגלנדר כדור מדויק ימינה לעבר בני אלון, ש־בעט לכיוון רחבת נתניה ומ־14 מ' בעט בבעיטה אדירה לפינה הי־מנית של השער ולרשת — 0:1 להפועל חיפה.

דקה 22: ישראל חנג'י העלה כדור לרחבה ועודד מכנס הצליח לנגוח לשער. המאירי, שוער חיפה, זינק, אולם הצליח רק להדוף את הכדור לרשת — 1:1.

בדקה ה־39 נקבעה תוצאת ה־משחק: אייכבר העלה את הכדור לרחבת ה־5, בני אלון התרומם מעל כל השחקנים ונגח לקורה ה־ימנית ולרשת — 1:2 לחיפה.

שפט גד רבינוביץ לעיני 4000 צופים באיצטדיון קרית־חיים.

ש. מגור

הפועל חיפה: המאירי — 5; י. דהר — 5, גרוס — 6, כהן — 5, אילוז — 5; גרנדין — 5, אינצ'י — 6, אנגלנדר — 6; אייכבר — 4 (ופבר), אלון — 6, קרמון — 5 (בליטי).

מכבי נתניה: שייגלר — 5; י. חנג'י — 4, מולבסקי — 5, ח. כר — 5, ז. כלימן — 6; ש. בר — 5, עמירה — 5, גזל — 6; מ. שלומוביץ — 4 (ש. יעקב), ע. מכנס — 5, בורבה — 6.

בני־יהודה — מכבי פ"ת 0:0

קבוצת בני יהודה לא הצלי־חה, חרף עליונותה, להב־קיע בביתה את מכבי פתח־תקוה והמשחק בין השתיי־ים נסתיים בתיקו אפס.

„התקוים" גילו עליונות ברוב השלבים והציגו יכולת טכנית נאה. אולם חלוציהם החטיאו שוב ושוב מצבים נוחים.

פ"ת איכזבה בעיקר משום שהת־בססה על משחק הגנתי. הרכב החסר פגם רבות במשחקה.

הבולט בשדה היה הצעיר בן ה־16.5 רמי לוי, שסיכן את שער פ"ת בבעיטות ארוכות כוח.

שפט אקער לעיני 3500 צופים בגבעתיים.

ר. גלעד

בני יהודה: רחיק — 6; חנין — 6, ר. פולמי — 6, פיכל — 5, פינשטיק — 5; כולרציק — 4, שמשוני — 6, ר. לוי — 6; מזרעבי — 5, ברומוגים — 6, צבבי — 4. כן שוהם עזרי.

מכבי פ"ת: קיל — 6; רוזנבל — 5, דרוקר — 6, אברבניים — 5, גולדרינר — 4; ב. מזרחי — 5, קקמי — 5, י. זלבר — 4; ז. זלבר — 5, י. מזרחי — 5, חיבש — 4. כן שוהם מסקוויץ.

אופניים

מיכאל אמויאל מהפועל לוד זכה במקום הראשון במרוץ אופ־ניים מרמלה ליער הנשיא וחזרה (40 ק"מ), כשעבר את המרוץ ב־1:15:5 ש'. בנוער ב' הגיע ראשון דוד שפלר (הפועל לוד) בזמן 1:15:53 ש'. בין הילדים היה רא־שון קובי רוזנוסר.

במרוץ אופניים לנוער שנערך היום ברמלה למרחק 40 ק"מ מ־רמלה ליער הנשיא וחזרה בנוער א' ניצח מיכאל אמויאל מהפועל לוד בזמן 1:15:52 ש', שני עדי נגן דוד (הפ. ר"ג) בזמן 1:15:55 ושלי־שי ברעון גולדשטיין (הפועל ת"א) 1:15:57.

נוער ב'

1. דוד שפלר (הפועל לוד) — 1:15:53. 2. דני זית (הפועל קרית גת) (1:15:54). 3. משה לוי הפועל לוד 1:15:56.

ילדים 20 ק"מ

1. קובי רוזנוסר (הפועל ר"ג) 35:52 ד'. 2. דוד דהאן (הפועל לוד) 35:53 ד'. 3. יורם מרדכי (הפועל רמלה) 35:54 ד'. השתתפו 35 רוכבים.

אתלטיקה קלה

100 אתלטים השתתפו אתמול בתחרות פתיחת העונה שאורגנה ע"י אגודת מכבי חיפה.

בין התוצאות הבולטות: קפיצה לגובה: 1. רוק סימקין (מכבי ת"א) 1.80 מ' 2. דני אייזלברג (הפועל חיפה) 1.75 מ'; 100 מ': 1. טובי סלילת (מכבי חיפה) 11.2 שנ'; קפיצה לרוחק 1. טובי סלילת (מכבי חיפה) 6.37 מ'; 800 מ': אבי שטיין (מכבי ת"א) 2:04.2 דקות.

בין הבנות: 100 מ' — 1. מאיה קלה (חיפה) 13 שנ'; 2. בתיה פוקס (חיפה) 13.1 שנ'; 600 מ': פנינה צרנובסקי (הפ. חיפה) 1:48.6 ד'; כדור ברזל: דינה פרידמן (מכבי חיפה) 10.90 מ'.

כדורעף

בטורניר כדורעף במחוז דן, שנערך בבת־ים, זכו בין הנוער עד גיל 18 נערי בת־ים לפני פ"ת ונתניה. גם בנוער עד גיל 16 היו נערי בת־ים ראשונים לפני רמת־אביב ונתניה. בין הבנות זכו בבכורה בנות בת־ים א' ובת־ים ב'.

בטורניר מקביל בצפון זכו נע־רי געתון־יחיעם במקום הראשון בטורניר שנערך בנעמן. בטורניר הבנות, שנערך בכפר־העמקים, ה־יו ראשונות נערות שמרת. נערי געתון־יחיעם ניצחו בטורניר שנע־רך בקרית־אתא.

כדוריד

בטורניר כדוריד, שנערך בבת־ים בהשתתפות שש קבוצות, זכ־תה במקום הראשון קבוצת הפועל ר"ג שניצחה בגמר את הפועל נוקיים בתוצאה 8:9. במקום הש־לישי קבוצת הפועל פ"ת.

אוסטרליה מוליכה 0:2 נגד ארה"ב בגביע דייוויס

טניסאי אוסטרליה מוליכים 0:2 נגד טניסאי ארה"ב, בתום היום הראשון של משחק הגמר בגביע דייויס, בקליבלנד, אוהיו.

500 צופים חזו לראשונה ב־תולדות משחקי גביע־דייוויס באו־לם סגור, כיצד ניצח ג'ון ניוקומב בן ה־29, בפתיחת המש־חקים את האלוף האמריקאי, סטן סמית בן ה־26. בסיכום 1:6, 6:3, 6:3, 3:6, 4:6 ניוקומב ניצח לפני כשנתיים את סמית בגמר ויבלדון.

גם המשחק השני היה בן חמש מערכות. בו גבר רוד לייבר בן ה־36 על טום גורמאן 8:6, 10:8, 6:8, 3:6, 1:6.

לפני חמש שנים נטלה ארה"ב את הגביע מידי אוסטרליה, כש־גברה עליה באדלייד 1:4 ומאז לא שבתה את הגביע.

יפאן—איראן 62:91 באליפות אסיה בכדורסל במנילה

בפתיחת אליפות אסיה בכדורסל במאנילה ניצחה האלופה, יפאן, את איראן בשיעור 62:91.

במשחקים אחרים: הפיליפינים — פקיסטאן 55:133; הודו — אינדונזיה 70:82; דרום קוריאה — הונג־קונג 68:126.

גואטמלה — מקסיקו 0:0

נבחרת הכדורגל של גואטמלה כפתה תיקו אפס על נבחרת מקסיקו, ביום השני של טורניר הגביע העולמי באיזור צפון ומרכז אמריקה, הנערך בהאיטי.

יום קודם לכן ניצחה הונדורס את טרינידאד 1:2.

5 משחקים בליגה האנגלית

מזג אוויר סגרירי, שלגים, גשמים וסופות מנעו קיום עשרות מש־חקים בליגות האנגליות.

בחמישה המשחקים שנערכו ב־ליגה הראשונה הצליחה לידס לש־בור את שיאה של ליברפול, כש־סיימה את משחקה ה־18 ללא הפ־סד. היא סיימה בתיקו 2:2 את מש־חקה נגד קוינס פארק ריינג'רס. ב־יתר המשחקים: לסטר — סאותהאמפטון 0:3; ארסנל — קובנטרי 2:2; ליברפול — ווסטהאם 0:1; סאות־המפטון — אברטון 0:2.

בבית המשפט המחוזי בתל־אביב—יפו

תיק עזבונות מס' 4395/73

בעניין: צוואת המנוח שרגא עגיא (סיגל) ז"ל שנפטר בכפר־סבא ביום 30.5.73

המבקשת: עגיא עליזה הזכבה

להוי ידוע כי הוגשה לבית משפט זה בקשה לקיום צוואת המנוח שרגא עגיא (סיגל) ז"ל. הנני מזמין כל אדם, הטוען ל־טובת הנאה בעזבון הרוצה להת־נגד לבקשה זו, להגיש את הת־נגדותו לבית המשפט תוך 15 ימים מיום פרסום הזמנה זו. כאם לא כן יתן בית המשפט צו כמבו־קש.

דוד זמן, שופט

רשם בית המשפט המחוזי

הלוח החדש דבר

הפועל צפת — הפועל עכו 1:2

מרמורק ניצחה (1:2) ושמשון סיימה בתיקו (1:1)

מאת ברוך דגון

קבוצת הפועל צפת חולי־לה אתמול הפתעה מרעי־שה כשגברה בעכו על קבו־צת הפועל המקומית 1:2.

שתי המועמדות לכתר במחוז הצ־פון, הפועל ר"ג ושמשון ת"א, השיגו תיקו שני: ר"ג סיימה ב־תיקו 1:1 עם הפועל מגדל העמק ובאותה תוצאה נסתיים גם המש־חק של שמשון עם בית"ר נתניה.

במחוז הדרום צברה מכבי שע־ריים שתי נקודות נוספות כשגב־רה בביתה על הפועל בית שמש 2:5. היורדת מן הלאומית, הפועל מרמורק, ניצחה אף היא — 1:2 את הפועל בת"ים.

מחוז הצפון

הפועל טירת הכרמל — בני נצרת 0:3. שערים לטירת הכרמל: אוחיון (35, בבעיטת 11 מ'), ליברטי (53) ואנגור (88). שפט בן סימון לעיני 1500 צופים בקרית חיים.

הפועל מגדל העמק — הפועל רמת גן 1:1. שער למגדל העמק: בן נצים (25). לר"ג: חייק (55). שפט שלום לוי לעיני 200 צופים במגדל העמק.

בית"ר נתניה — שמשון ת"א 1:1. השער לנתניה: שאול נחום (29). לשמשון: דסתי (54). שפט לויה לעיני 750 צופים בנתניה.

הפועל נחליאל — הפועל הרצליה 0:0. שפט גיב לעיני 200 צופים בחדרה.

הפועל קרית אתא — הפועל טבריה 0:0. שפט בכר לעיני 1000 צופים בקרית אתא.

הפועל צפת — הפועל עכו 1:2. שערים לצפת: סף (45) רמזי (75). לעכו: מינק (9). שפט ציבי לעיני 2500 צופים בעכו.

הפועל נהריה — הפועל נתניה 2:2. שערים לנהריה: קרבן (20) שמשבי (30) פיליאקוב (53), בבעיטת 11 מ'. לנתניה: נגיש (40), בבעיטת 11 מ'), בוק (62). שפט ברויגב לעיני 250 צופים בנהריה.

מכבי הרצליה — הפועל קרית שמונה 0:2 (אי הופעה). קרית שמונה לא התייצבה למשחק שעמד להיערך באשקלון עקב עונש שהוטל על הרצליה.

מחוז הדרום

הפועל יהוד — הפועל אשדוד 2:2. שערים ליהוד: חביב (71, 88) שמבוני (80). לאשדוד: מגדי (21) אלקריף (41). שפט שלם לעיני 300 צופים באשדוד.

הפועל רמלה — נס ציונה 0:1. השער לרמלה: מוייסקו (82). שפט קירנפלד לעיני 1000 צופים ברמלה.

מכבי חולון — הפועל לוד 1:1. שער לחולון: מנחה (5). ללוד: גלרנטר (46). שפט איזיק כהן לעיני 1000 צופים בחולון.

הפועל באר יעקב — הפועל דימונה 1:3. שערים לבאר יעקב: לביא (16) טבח (44) ברביג (47). לדימונה: אביטן (46). שפט אנקרי לעיני 1000 צופים בבאר־יעקב.

הפועל מרמורק — הפועל בת־ים 1:2. שערים למרמורק: ציון שרעבי (19, 75). לבת־ים: סלומוביץ (3). שפט גבי כהן לעיני 500 צופים בבת־ים.

מכבי רמת עמידר — הפועל חולון 0:1. שער לעמידר: פייקין (66). שפט מהדוי לעיני 500 צופים ברמת עמידר.

הפועל ראשון לציון — בית"ר רמלה 1:1. השער לראשל"צ: סמריה (28). לרמלה: ברכה (12). שפט ד. כהן לעיני 1000 צופים בראשל"צ.

מכבי שעריים — הפועל בית שמש 2:5. שערים לשעריים: משה כהן (12, 41, 78, 50) יוסי כהן (89). לבית שמש: עבדוש (14) מלכה (80). שפט פייגר לעיני 1500 צופים ברחובות.

ליגה א' — צפון

1. הפועל צפת	2	3—6
2. קרית־אתא	2	0—8
3. הפועל טבריה	2	1—2
—. הפועל הרצליה	2	0—1
—. הפועל נהריה	2	3—4
6. טירת־הכרמל	2	4—5
7. הפועל נתניה	2	3—3
—. שמשון ת"א	2	1—1
—. הפועל ר"ג	2	1—1
—. הפועל נחליאל	2	1—2
11. בית"ר נתניה	3	2—1
12. מגדל־העמק	2	9—1
13. קרית־שמונה	0	0—0
14. הפועל עכו	1	2—1
—. מכבי הרצליה	1	2—1
16. בני־נצרת	2	4—0

ליגה א' דרום

1. מכבי שעריים	2	—7
2. הפועל יהוד	2	—7
—. הפועל מרמורק	2	—3
—. הפועל רמלה	2	—2
—. רמת־עמידר	2	—1
6. בית־שמש	2	—7
7. הפועל לוד	2	—5
—. ראשון־לציון	2	—2
—. מכבי חולון	2	—2
10. באר־יעקב	2	—3
11. הפועל אשדוד	2	—2
—. הפועל בת־ים	2	—2
—. הפועל חולון	2	—1
—. נס־ציונה	2	—1
15. הפועל דימונה	2	—2
—. בית"ר רמלה	2	—1

● ב„דרבי" ירושלמי בכדור־סל במסגרת הליגה העילית מזה־רום למעלה, ניצחה קבוצת הפ... ירושלים את בית"ר ירושל... תוצאה 67:93 (29:48).

משרד השיכון - מחוז ירושלים

שיכון ופיתוח לישראל בע"מ

בנק ירושלים לפיתוח ולמשכנתאות בע"מ

*

מספר דירות למכירה ברמות־אשכול־ירושלים

מוצעות למכירה דירות בנות חדר אחד, שני חדרים ושלושה חדרים בבית רב־הקומות בשדרות אשכול 14 (מעל המרכז המסחרי).

החל מ־2-12-73 ועד 14-12-73 תוצענה הדירות למכירה רק לזכאים לשיכון במפעלי החסכון של משרד־השיכון שייקבעו ע"י המשרד (ברח' יהודה 23, ירושלים).

פרטים נוספים ניתן לקבל ב:

חב' שיכון ופיתוח לישראל בע"מ, רח' בן־הלל 15, ירושלים.

תומר ירושלים בע"מ, רח' הרברט סמואל 2, ירושלים.

חברה לבנין ולעבודות ציבוריות

מיסודו של סולל־בונה בע"מ

הודעה על כינוס האסיפה הכללית השנתית של החברה

ניתנת בזה הודעה כי בהתאם להחלטת מועצת המנהלים של החב' תתקיים ביום ג', 18.12.1973 בשעה 11.00 לפנה"צ, במשרדה הרש' של החברה, רחוב אלנבי 111 תל־אביב, האסיפה הכללית השנ' של החברה.

על סדר היום:

א. דיון וחשבון של המנהלים,

ב. אישור הדו"ח הכספי של החברה ליום 31.12.72 והצעה לחלוקת דיבידנד,

ג. בחירת מנהלים,

ד. בחירת רואה חשבון,

ה. שונות.

הדו"ח הכספי הנ"ל עומד לעיון הציבור במשרדי החברה ובמשרדי חברי הבורסה לניירות ערך.

בעל תעודת מניה למוכ"ז יוכל להשתתף באסיפה הכללית הנ"ל אם יפקיד בידי מזכיר החברה את תעודת המניה המוחזקת על ידו, או ימציא למזכיר החברה אישור מאת בנקים בישראל, בדבר הפקדת תעודת מניה למוכ"ז, ובלבד שההפקדה הנ"ל לא יאוחר מאשר 3 ימים שלמים לפני מועד קיום האסיפה הנ"ל. וזאת בהתאם לתקנות ההתאגדות של החברה.

אם כעבור חצי שעה מן המועד שנקבע לאסיפה לא יימצא המנין החוקי היא תידחה לאותו יום בשבוע הבא, באותה שעה ובאותו מקום או לכל יום אחר וגם/או לשעה אחרת וגם/או מקום אחר כפי שמועצת המנהלים תקבע בהודעה לבעלי המניות המזכות בעליהן להשתתף ולהצביע באסיפות כלליות של החברה. באסיפה נדחית כזו אם לא יימצא מנין חוקי, כי אזי שני חברים בעלי מניות כאלה הנוכחים בעצמם או ע"י באי כוחם, יהוו מנין חוקי ויהיו רשאים לדון בענינים שלמענם נקראה האסיפה.

בפקודת מועצת המנהלים

מ. בועז

מזכיר בפועל

רצ

תנועה לזכויות האזרח

(שולמית אלוני לכנסת)

חיילי צה"ל בסדיר, קבע ובמילואים

המעוניינים לקבל חומר הסברה של התנועה, מתבקשים לפנות בכתב לת.ד. 6307 תל־אביב, בציון מספר אישי, דואר צבאי, כתובת אזרחית והמספר טלפון.

חיילים המעוניינים להתנדב לפעילות בתנועה לאחר שחרורם, מתבקשים לציין גם את סוג הפעילות.

כתובת התנועה: רח' הירקון 262 תל־אביב.

טלפונים: 441788, 451450.

חוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965

מרחב תכנון מקומי פתח־תקוה

הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם ל־סעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה — 1965, כי הועדה ה־מחוזית לתכנון ולבניה, מחוז ה־מרכז, החליטה באישור שר ה־פנים, לאשר שינוי תכנית מפורטת הנקרא: „שינוי תכנית מפורטת מס. פת/2/719", שהודעה על הפ־קדתו ביחד עם התשריט המצורף אליו פורסמה בילקוט הפרסומים מס. 1908, תשל"ג, עמ' 1411.

השינוי האמור בצורה שבה ה־ועדה המחוזית אישרה אותו ביחד עם התשריט המצורף אליו, הופ־קד במשרדי הועדה המחוזית ה־אמורה וכן במשרדי הועדה המקו־מית לתכנון ולבניה פתח תקוה וכל המעונין רשאי לעיין בו, ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשר־דים האמורים פתוחים לקהל.

א. חורין

יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז

ל' חשון תשל"ד, 25.11.73

חוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965

מרחב תכנון מקומי אשדוד

הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם ל־סעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה — 1965, כי הועדה ה־מחוזית לתכנון ולבניה, מחוז ה־דרום החליטה, באישור שר ה־פנים, לאשר שינוי תכנית מפו־רטת הנקרא: „שינוי מס' 9 לתכנית מפורטת מס' ד/455 רובע ג' אשדוד — תכנון מגרשים 24, 21, בגוש 2069", שהודעה על הפקדתו, ביחד עם התשריט ה־מצורף אליו, פורסמה בילקוט ה־פרסומים 1827, תשל"ב, 1.6.72 עמ' 1738.

השינוי האמור בצורה שהועדה המחוזית אישרה אותו ביחד עם התשריט המצורף אליו, הופקד ב־משרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית ל־תכנון ולבניה אשדוד, וכל המ־עוניין רשאי לעיין בו ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים הא־מורים פתוחים לקהל.

י. הרדימון

יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז הדרום

ט"ו אלול תשל"ג (12.9.73)

24 שעות · 24 שעות · 24 שעות · 24 שעות

...בחר

...נרע

...ה הקשה (ירושלים) — ...ה צרטילאית של כס ...ל האלימות, השולטת בנו. ...את התכנות התחבורות ...אותה אף את המתגנבים ...ם של הכוח הפראי. סרט ...מספר לנו משהו על צר... הסובבים אותנו. שגם אם ...גבנורד הקיבוצות, נפגם ...ר על־ידי הקיבוצים המ... של הבנגרה.

...ק אותות, סבי (תבלת) ...ה כמעט אבסורדית, אי...

שית בעלת משקע אישי כבד על אדם שסבל מתסביכים, מומלץ ב־מיוחד לאוהדי השלנגע — ופחד יותר לאוהדי תורדות הסילגע. דומני שגם הצופים האינטליגנ־טיים האחרים לא יתאכזבו.

* „נשיא על הכוונת" (אלנבי) — סרט נויה. מוזר נורם זומר־נפץ מרתק בסרט לא רגילה. ה־מתפלים כמעט לעצור. מתרקע ומי־הסוכנים של מגיעי נסיה לרצח פר־לישי מבוסס על רב מכר של פרד־ריק פורסיית על קשר לרצוח את דה־גול הזה יהיה רב מכר מצוין של ביקור בלתי־מתייב.

* „עד שהגם יפריד ביניהם" („ליבורי") — קומדיית מנהגים פסטבית: האהבה יסדי של הכמאי האיטלקי פייטרו גרמי השולח חיציו הפעם לא רק למיסד הנו־שואין האיטלקי אלא גם אל המר־סד החדש באיטליה של הגירושין. עם ראסטיו הוסמן.

* „בצל הזהב השחור" (דקל) — קומביניצציה נויה של סרט הב־רותי עם פארסה פסיכולוגית המקי־ריבה את העומס המשמי בשני הזר־חוסים. אך יוצאת נשכרת מסגנון משולב מבריק ויכולת רבה של ארבעת השחקנים — ג'ורג' ס. סקוט, פיי דאנאווי ג'ון מילס, ובייחוד ג'ק פאלאנס.

* „מלכודת התוסים" (אסתר) — ג'ון יוסטון „במעט" חוזר לטבנר...

נו המנהלל כיצד „תנך בבאלמה". סיפור פשע ורינגל בשלושה כמ־רים עם גיתות פסיכולוגי מבריק וביצוע מעולה, הבוגל מפשטנות, הפרזה והבכאבית, אך בריבצו הצור בים — שלביש כאין בכוחה.

* „בצר הבוררים" (אורלי) — מלודראמה לדופה של מרינן לה־רוי על כבה, אהבת, תקוה ואהבי־לית. סרט הבוד על פי הפקרטנות היכנים הפסולים, אך כלאכת־כח־שבת של מלודראמה הולייבודית מן המניין, כופת ביצוע נוסח הוליבוד לאגר עליה הכלת.

* „כדור הרעם" (מוגרבי) — ג'יימס בונד בהפארת פצולתו — הפעם בעיקר בתבצולות־ים. סרט ברתק ובלתי־בתייב, בלהיראבית, אך מבודד ביותר.

חיפה:

* „קאבארט" (אורלי) — הר־אור של התנועות שהובילה לשל־טון הנאצי בגרמניה באמצעות דראמה אישית + דראמה ציבורית + מחזמר „מרגיע". סרט מפוצל ד' כבוהד, שיש בו אווירה מהשית׳ כותפת והופעה נדירה של לייזה מינלי ויואל גריי.

* „הבאלאדה לבעו הול" (מית־רופטילד) — סרט פוליטי־פרוטי־בעביין אך חסר־אמינות על מהפכן אבריקאי ממוצא שודי. סרט יפה־פה ומרשים כאוד, שאינו משכנע.

* „בצל הנעורים" (תן) — הר־כרך של שנות התמינים עם ג'יימס דין. סרט מרתק האפשיבי של ני־קולאס ריי „בהרם מבולי, אך יהיש בו כדי להפיק בכקנות בירוקות לבה יותר.

* „מה האמר גבורת יד־רונה" (פאר) — בה באמת לומר לגברת גירונה שצפת הנו־לה מבקומות בלתי אפשריים כבו בפליות בבניני מקודדים או הא־בלפת ציבוריים ברחוב. וזה כי גראה כביה הבכסיקה את אלן פאנט הפסיק הגבוי של כדרת ה־כלוזיה האמריקאית. „קאנדיד קאמרה" בה אומרים הגברים ל־נשים פירוזות וכה הנסים לבנ־רים עידוכים מגלות המבציליות ה־גנתורות של פאנט. בשעשע אך לא מביא ולא מדיר.

תיאטרון ובידור

* „התורה עד גב פה ה־הם" הליאביב („הבימה") — אמה המהות המקות טובים אך הייהו אהובים על מבוי רוליאבם לכתב אתה. מלודרמה מתפרצת מרוב רגשות. אהבה, קנאה, שנאה תאוה, ישופצה כמבכים וויליאבסיים אופייניים. מייקל ביצ'ם

בנה הצגה ריאליסטית והמה מאד עליאף הקלנית המגוכבת לצחים שבה. בשחק טוב של אלי כהן, יעל דרואאבם, דליה פרידלנד ד' שמעון פינקל.

* „אנשים קשים", ירושלים (במה 2 תיאטרון חיפה) — „מין קומדיה" במוזיקה, הכבה וגעגעה לכב של יוסף בריינטף. בעוה בגולה בעל נשמה יהודית, בבוים בגיקון ובשחק להפליא על־ידי רות סגל, אמנון בסקה, אילן תורן ואחי הרשקוביץ.

* „פיטר פוגי", ירושלים (להקת „בחורת", התיאטרון העמ־מי) — להקת ה„כורות" כבישה ערב נפלא של הזמר מחרסל. סכסכים טובים ומנגינות מצויינות של דני סנדרסון, מבוצעים להפ־ליא על־ידי שבעה מבחורי בחד־רינו.

* „כמוב בעיניכם", חיפה („האבורי") — פירוס אינטליגנטי ומבריק על במאי אנגלי צעיר ל־כוחתו של שייקספיר המבליט את הרעיונות האוניברסאליים והצל־תקיפתים כבה. בשחק יפה מאד של עודד תאומי, יוסי גרבר ושל רוב השחקנים האחרים. הגבה בני־תקה עליאף ארכה.

המבחר נכתב על־ידי מבקרי ה־קולנוע והתיאטרון הקבועים.

לוח קונצרטים למנויים

התזמורת הפילהרמונית הישראלית

מנהל בריי בריגיסלב הוברמן יוגי כרסיקנו: זובין מהטה

קונצרט למנויים מס' 4

המנצח: פול פאראי
הסולנים:
אליהו בורנר — אבוב
ריצ'ארד לסר — קלרנית
מאיר רימון — קרן
מרדכי רכטמן — בסון

ירושלים, בנייני האומה
סדרה 1, הערב, יום ראשון 2.12.73

תל־אביב, היכל התרבות
סדרה 4: יום שני, 3.12.73
סדרה 5: יום רביעי, 5.12.73
סדרה 1: יום חמישי, 6.12.73

המנצח: פול פאראי
הסולן: אורי שוהם, חליל

תל־אביב, היכל התרבות
סדרה 6: מוצ"ש, 8.12.73
סדרה 7: יום ראשון, 9.12.73
סדרה 8: יום שלישי, 11.12.73

חיפה
קונצרט למנויים מס' 3
בודה לחודש פברואר.

הקונצרטים למנויים מתחילים בשעה 7.30 בערב

תחבורה אחרי הקונצרטים:
ירושלים: 5, 15, 22 באוטובוס להר הצופים.
תל־אביב: 5 לצפון העיר, לתחנה המרכזית. 63 לגבעתיים.

בתל־אביב יתקיים בשעה 7.00 קונצרט שי, רסיטל לאורגן, בביצוע ולרי מאייסקי.

המרכז הישראלי לניהול

המכון לפריון העבודה והייצור

מפגש מנהלים

בהשתתפות

מר יוסף אלמוגי

שר העבודה

על הנושא:

היערכות לפתרון בעיות כח־אדם במשק בתקופת החירום

ביום ב', 3 בדצמבר 1973 בשעה 16.00
במלון מגדל־שלום בת"א.
פרטים והרשמה בסניפי המי"ל:
ירושלים: טל' 224141
תל־אביב: טל' 257202
חיפה: טל' 640678

בתי־מרקחת

ירושלים

זריה, דרך בית לחם 82, טל. 3751, אל שהב אל גדירה, בהגך שער שכם. טל. 282034.

בתל־אביב

פרנקל, רח' המלך ג'ורג' 28 טל' 223721.
מוטמן, רח' אחד העם 91 (ע"י הבימה)) טל' 285301.
טורדאי, רח' בן־יהודה 183 טל' 242673.

חיפה

הגורה, הרצל 87, 663211.

רמת־גן

גנה, גבעתיים, ויצמן 17

בת־ים

עזרא, בלפור 135.

חולון

מרכז, כפר ויצמן.

פתח־תקוה

מרכז הצרון, הובבי ציון 40, הרצליה, כפר שמריהו, רמת־השרון, רעננה, כפר־סבא, רמתיים

בריאות, הרצליה, רח' סוקו־לוב 65.

נתניה

המגן.

קולנוע

תל־אביב

בשעות 4.30—7.15—9.30
אופיר — תיאטרון הדמים
אסתר — מלכודת התוסים
אורלי — בצר הבורים
אלנבי — נשיא על הכוונת
בן־יהודה — קליבר 99
גורדון — הבלונדיני עם הנעל השחורה
גת — פים ושילי
דקל — בצל הזהב השחור
דרייב אין — 7 — ומאחרי 9.30 — מורחות ליאוזה
הוד — הבריחה
המרכז — כיצד ללמוד גבר
זמיר — גברים בבלכודת
חן — הפרפר הפצוע
לימור — הפרחחים העליזים
מוגרבי — כדור הרעם
מתמיד — זעם השמש
מקסים — דקמרון מס' 2
סינרמה — לום אמיגוס
סטודיו — יומנה של בתולה
סינמה 1 — זר בונציה
עדן — מעבר לנהר
פאר — היורש
פריז — קליאופטרה בונגם
צפון — שכש אותה
רמת־אביב — יום אי האירור
תכלת — שחק אותה סם
תמר — הסנדק מהאולם
תל־אביב — גם מלאכים אוכלים שעועית

יפו

נגה — 7—9.15 מרוץ בערבה
צליל — המסול

רמת־גן גבעתיים

בשעות 7.15—9.30
ארמון — מלכודת לבייבי סיטר
אואזיס — הסנוב האחרון 9 6.30
ארמון — הגר גשים לסנטור
גל־אור — הלך עם הרוח 7.30
הדר — האקדה השחור
לידו — כומר אירוטי
רמה — תאווה ונקמה
רמת־גן — הגנב שבא לסעוד
שבים — הפוס לי מרגיל

נתניה

אסתר — 7—9.15 — הבריחה ממחנה מקבי
סטודיו 4.30 — הבריחה בכוכב הקופים 4.30—7—9
ליגויל של קפין מסמרה
שרון — 7—9.15 הדוקן
הרצליה — 4.15 האורה
דניה — 7.30 מאש
כפר־סבא
עמל — 8.15 הרונות כהאנג־קונג
חן — 8.15 הפרפרים
הוד־השרון
בית הפועלים — מי רצח את בייבי

חדרה

הוף — בא ונפלם 7—9.15

פתח־תקוה

הדר — חוקי לחיים 9.15 7 3.30
היכל — מעשיות קנטרבורי 3.30 7 9.15
שלום — אפטרופים וחזירות 3.30 7 9.15

חיפה

ארמון 7.15 9.30 מסעותי עם דודתי
4: סרזן נגד הגורילה
בנגה — עיר ושעה גיהנום

ירושלים

אדיסון — האריה הורס
אוריון — המזימה
אורגע — הדרישה
ארמון — התאקסות
אור־גיל — כלהבי
הבירה — 7 המופלאים הנכבים
חן — עין הנכבים
ירושלים — כלבי הקש
סמדר — חטוב הרע והמכוער
עדן — בבבע בשרים
רון — שאפט באפריקה

חיפה

אוריון — הקרב המשולש
אורה — הבלונדיני עם הנעל השחורה
אורלי — קברט
אמפיתיאטרון — בנתגים לבצה
ארמון — הפרפר הפצוע
אורדן — ההתנקשות
בית רוטשילד — כוכב הקופים 6.45—9
חן — ברד הנעורים
מירון — יד הרעם
עממי — הבודד
עצמון — הבריחה
פאר — מה תאמר לגברת גירונה
רון — הרפתקה במטולה
שביט הר הכרמל — צבועים

טלוויזיה כללית

17.30 — חדשות. 17.32 — בריד־ר. 18.00 — אות אות. 18.30 — חדשות ערבית. 18.32 — טוהרל היער. 19.00 — הוליבוד הגבו־רים. 19.30 — חדשות ערבית. 20.00 — משפחה לבואת. 20.30 — במה. 21.00 — כה נשמע. 21.50 — סרט קולנוע „איש המ־ערב". 23.30 — ספקון של יום החדשות.

טלוויזיה לימודית

7.50 טכנולוגיה א' — פלדה פחמן.
8.15 גיאומטריה ט' — משולש שווה שוקיים.
8.40 לשון וספרות ב—ה — הב־פור מכפר אדיר.
9.05 אנגלית ה'.
9.25 אורחות ד' — הובות ה' אורה.
10.00 אנגלית ט'.
10.20 סבב ד' האנרגיה וצורותיה השונות.
10.45 צרפתית.
11.05 אלגברה ט' — חישובים ב' תבנית פסוק.
11.25 גיאומטריה ה' הנקודה.
12.00 אנגלית י'.
12.20 ייעוץ והכוון ה' — סיפורים אישיים.
13.00 פרסוס ט' — היסלי גופים.
13.40 שח־מט.
16.00 אגדה סינית.
16.10 מלאכת יד.
16.20 שח־מט.
16.35 קשה התהוך לזאבים — סיפור.
16.55 אתה לא שווה כלום — סרט קנדי.

שדורי ישראל

רשת א'

08.00 חדשות. 08.05 „מעדנים מוסיקליים — שוהן: פראמה, אר־פוס 25, לכנור ולתזמורת; הוה וולף 10 שירים דביסי: בתהלת קודש וחול, לבגל ולזכרת. 09.05 „שירת המקהלה". 10.05 — „גביבה בנזותא כנדלסון: „וריאציות רצי־ניות" לפסנתר שוברט: המיטיר־ה־„דג השבף". 11.00 עברית לעם — עיקר החדשות. 11.15 שידורים ל־תלמידים בבתי־ס היסודיים. 11.35 שיר ושופט. 12.15 שידורים לתל־מידים בבתי־ס היסודיים אנשים והכבסים בן הגבר. 12.35 „קרו־צרים צהריים". בורוך: קונצרטו מס' 1 לכנור ולתזמורת. 13.00 בחצי היום. 13.25 קונצרט בהריים (המשך) סיבליוס: סימפוניה מס' 5. 14.00 חדשות וסקירת עתוני הצהרים. 14.10 לאם ולילד א) ה־סיפור שלכם — לילדים הגדולים ב) „אבא ארך הרגליים" — פינה המוסיקה. 15.05 — „הכיר לצפה־ — המדריך הוא על מוסיקה ומו־סיקאים. 16.05 רגע של עברית. 16.06 ספר היום (סקירה). 16.10 ספרות. 16.30 „יצירת שאהבתם־ הירגון מוסיקלי. 17.05 „מיצות בני־סיקלית" שירי עם. 18.05 אשנב. 18.55 להקלאי. 19.00 „היום הזה". 19.25 קלאסי וקל. 19.50 פרקי היום בתנ"ך. 20.05 „לאקמאי" אופרה מאת דליב. 23.00 הלילה הזה. 23.20 „סיפורים" „צרב טוב יקי־רותי" — מאת אגדה מוראה. 00.05 רגע של שיר. הפסקה. 2.00 הדשות. 03.05 שירים משלנו ב־עימות קלות. 8.00 חדשות. הדשה כל שעה מלבד 1.00.

רשת ב'

8.00 הדשות. 8.05 הדעות. 8.10 „בוקר טוב" + פריסות שלום. 8.55 בעקבות החדשות — שמות ומו־שגים בכותרות. 9.05 „בוקר טוב + פריסות שלום. 10.05 כאן ב־בית. 11.40 לאן הערב + מי־סיקה קלה. 12.05 „בבקצב יוצא". 12.30 „חן החך" — מגדכונים והעיכות. 13.00 בחצי היום. 13.25 שירים משלנו. 13.53 בשטחי לחו־כים — שיחתו של פרופ' זאב וילנאי. 14.00 חדשות וסקירת עמו־די הצהרים. 14.10 „כאן אהוד מנור". 15.05 מכור הביב + פרי־סות שלום. 15.53 „הודק". 16.05 רגע של עברית. 16.06 מקום בצ־פרת. 16.30 „בתקוה שתבין את הרמזי". 18.45 היום בספורט. 18.45 הדשות. 19.00 עברית לעם. 22.00 הדשות. 21.05 „עוד פעם אחת" — כאוצר הסרטה. 22.05 „אהבת מו־זקים" — לקט מתכניות עם יצחק רדנה. 23.00 הלילה הזה. 23.25 „אהבת ברוקרים". 00.05 פזמונים לא גיב. 01.05 שירים משלנו וב־עימות קלות. 02.05 שירים משלנו ונעימות קלות. 03.00 חדשות. הפ־סקה עד 05.00 .5.00 חדשות. 05.05 בירים משלנו ונעימות קלות. 05.55 כה טובו אהליך. 06.05 התעמלות בוקר. 06.15 שבת מוסיקלי. 06.55 היום הערב ב„שידורי ישראל". 06.59 רגע על עברית. 07.00 הד־שות + הבוקר הזה + סקירת עתוני הבוקר. 07.25 זמר זמר לך. 07.55 אור ירוק. 08.00 חדשות. הדשות כל שעה מלבד 19.00 20.00 ו־4.00.

גלי צה"ל

6.00 — חדשות. 6.05 — צלילי בוקר + דיישים. 7.55 — מה בשי־מש. 8.05 — יומן גלי צה"ל. 8.20 — ד"ש עם שיר. 9.30 — רק רגע — עם דונביץ. 9.35 ד"ש עם שיר. 11.05 — המים וטעים. 11.30 — פינת התהילה. 11.35 — המים וט־עים. 12.05 — יומן גלי צה"ל. 12.20 — זכים וטעים. 13.30 — מה לעשות מציפה הגר מרה. 13.35 — המים וטעים. 14.05 — קיצור קל. 14.57 — מה בשמע. 15.05 — קיצור קל. 17.05 — יומן גלי צה"ל. 17.40 — פזמונים לכולכם + ד"שים. 18.05 — רדיו ספורט. 20.05 — משלנו — מבצעי הפזמונים העבריים. 22.05 — ה־לילה — עם אורי סלע. 00.05 — יומן גלי צה"ל. 00.20 — זר ברכ־ות + ד"שים. 02.05 — פזמונים אל תוך הלילה. עד שעה 06.00, חדשות כל שעה.

דירות למכירה

● פוזי בונה נתניה בונה למכירה דירות נהדרות עם כל השכלולים במקומות היפים בנתניה וכו' הסרון. פרטים במשרד רח' הרצל 51, טלפונים — 053־23968, 053־28934.

קרן־אור בימים קודרים

ובמדינת ישראל יש — לפי מיטב ידיעתי — רק אדם אחד שבכוחו להביא אותנו לידי צחוק בתפרק ולנהץ את קמטי העצב מעל פנינו — הרי הוא שמעון דז'יגאן, הקומיקאי היהודי הנפ־לא, היחיד בדורו. חבל רק ש־הופעה זו יקרן אור זו בימים קוד־רים אלה שמורה לשומעי אידיש בלבד.

תכניתו החדשה של דז'יגאן מור־כבת בשני חלקים: תגובות הכיה למדינה ולמלחמת יום הכיפורים. הקומיקאי ברוך־הכשרון מבליט על יכין ופל שמאל והסאטירה שלו מסודכנת — עד אריק שרון ועד בכלל. יש כמה מתולגים בתכניתו זו של דז'יגאן שהם מכש פנינים: הגולה פרוסיה, שמבלקט מתל־אביב ומשלם ה־כיסים. דז'יגאן פשט עלה על עצמו בסקאסט על פגישת גולדה עם האפיפיור. בפארודיה זו מב־הים דז'יגאן את הצופים בבירור הטיקי שלו את גולדה.

דז'יגאן שולט על הבבה שלטון ללא מצרים. הקהל ברותק אליו, אל הבעת הפנים המשהנה בלי הרף, אל תנועות ידיו, אל קרי־צות עיניו ואל כל תנועה שלו. זה אחד המקרים הנדירים בתיאט־רון של הזדהות מלאה בין ה־שחקן והקהל — הזדהות ואהבה. דז'יגאן אוהב את היהודים שלו היהודים הבאים לראותו ולשמוע אותו אוהבים אותו.

ההנאה מהופעתו של דזי־גאן היא מלאה, אולם היא נפ־כת כל פעם שעל הבבה בחוטר־בים ולכשמרים קולם אנשי ה־להקה. האין פלא: כל מי שמופיע על הבבה יחד עם דז'יגאן בתגמד על ידו.

דז'יגאן

מלחמת הצוללנים

היוצר המקורי של בונד (הוא מי־עשה את „דוקטור נו", „בהוכחה ב־אהבה"), אם כי אפשר לומר: ש־גם יאנג נגרר אחרי הכתובים הזה־בויים. אפשר להבין אותו: ה־זמור באמת מרשק. על כל הצד־דות, הצבעים ההבליבה הבלתי־רגילה, אלא שעל־ידי כך התארכו סצינות בסירות, כבהנינה דראמאטית, כלא לצורך וההבר פוגם בקצב ובמתח של „כדור הרעם".

אולם הפגם העיקרי אינו בכך אלא בתופעה כהרה אחרת, שהיא תולדת המכרים של ריצ'ארד מאי־באום הנבחי ושותפו בסרט זה בגין הפקינס: הנדור ההומור ה־מיוחד של ה„מבונדאנה". הנשאר זה מופיע בדרך כלל בסדרה, ב־צורה זו או אחרת ובריכוז זה או אחר. ולשיאו הסארקאסטי הגיע ב„גולדפינגר". שקדם ל„כדור הר־עם". הפעם נימת־ההרפ הוא כמ־עט רצינית. הדבר גורע לא מעט מההנאה, כשום שקשה לראות את הרפתקאותיו הפאנטאסטיות של בונד בתוך אווירה בוגנת די־ריאליסטית.

ואף־על־פי־כן — הבראות ה־נפלאים, ביחוד קרב הצוללנים (הארוך־ארוך). מן קונרי עצמו, אהולפו צילי המצוין, שתי יפה־פיות. עקל להתבלבל ביניהן — קלודין אוזר ולוזייבאה פאולד־צי — בקיצור, כל הרכיבים ה־מקובלים של הסרטים הללו נב־צאים כאן (פרס להומור).

שון קונרי

הסכימה של התוכן היא הסכימה המקובלת — הארגון החשאי של הפשע הבין־לאומי, „ספקטר", נגד העולם כולו. שולם די עלוב, הוי־חי אומר, שבו נציב אחד של ה־תרבות המערבית מסוגל להביע את הפושעים — ג'יימס בונד, כי־מבן. הסוכן החשאי 007 בשירות מלכת בריטניה. הפעם גונב „ספקטר" בנאט"ו שתי פצצות גרעיניות. תביעת התשלום — 280 מיליון דולאר. אם לא ישולם ה־סכום, יוטלו הפצצות הללו על ערים ותושביהן יכחדו. המקורי ש־בפרס הוא הרקע — בונה, ה־לוחם נגד אנשי הארגון לבה, מנהל את מלחמתו בים הקאריבי, באיי באהאבה, על פני הבים, ד' עוד יותר — בעומק לפני המים.

האפשרויות הפלאסטיות הרבות הגלומות בחידוש זה, נוצלו במ־לואן על־ידי הבבאי טרנס יאנג.

...ורי בכורה

...ת אליהו אגרס

...ינו העינעוי" לט. דז'יגאן: ...ניקו צוואי / תפאורה: ...רייך / המהלה מוזיקא־...פולדי שאמבן / עיבוד: ...ינאן.

...שלום עליכם: „צריך לצ־... הצוחק יפה לבריאות". ...לבריאות הנפש. ונפשנו ...הבדיחות בימים. אלה ...שנפלה במאגרא רמא של ...נבכי פוערה, עליצות מרי־...הרה הזים בגן־עדן בלי־...שהי, לבירא עמיקתא של ...הלקאה עצמית. יען קודר ...באים קולקטיבית — ודאי ...לקריקאור של בזוק, לקי־...פרקה מן המתח המורט־...רבים עליו מאז יום הכי־

...קולנוע

...ת זאב רבינוף

...מלחמת הצוללנים ...„כדור הרעם", מוגרבי, ...תל־אביב)

...אתה סוקר את רשימת ...בבתי־קולנוע מסוג א' ...ל בימים אלה, אתה מגלה ...רבים בה הסרטים הישנים, ...כבר פעם או יותר. אין ...ל רע, בתנאי שהסרט ה־...אמנם יש לו מה להציע ל־...ובשאני מדבר על „הצ־...בימים אלה, כוונתי למשהו ...תח, קלילות בלתי־מחייבת. ...שאינו כרוך במאמץ — ...ברים המבוקשים כיום. אפ־...הצטער על כך, אולם קשה ...להבין בה תפקיד העיקרי ...אלם הקולנוע עתה, וקשה ...לדרוש מתמיפה שיהיה ...בימים אלה אחרי אכנות ...יפה של הפריים הזה. ב־...למתכון זה מציע קולנוע ...רי הקרנת הורה של ה־...„כדור הרעם" (1965). מסדרת ...בונד עליו השלום (סדרה ...חדשה באהרונה, בקפיצית ...דיות, אך גדולה תלוי בסוד ...של בונד החדש, רוגר מור; ...יפגל הקסם — גראה הנד־...הו אחד הסרטים המקוריים ...רים בסדרה זו. מבחינה הי־

תיאטרוני ישראל

הערב 2.12

הקאמרי:
כמוב בעיניכם: חיפה
במגדל גבוה: צה"ל

תיאטרון עירוני חיפה:
אנשים קשים: ירושלים
כמוב בעיניכם: חיפה
במגדל גבוה: צה"ל

האופרה

בנהלת סימות אורים רהבילים עונת 1973—1974

לחיילי צה"ל הכניסה חפשית

לוח דצמבר

ת"א 4.12 ב־6 בערב
הספר מסביליה
אופרה מאת רוסיני

ת"א: 15.12
ב־8.30 בערב
לילה בוונציה
אופרטה מאת י. שטראוס

ת"א 8.12 ב־8.30 בערב
לוציה די לאמרמור

ת"א: 10.12
ירושלים 12.12 ב־5
לה בוהם

כרטיסים: אלנבי 1, 57227

האנסמבל הקאמרי הישראלי

לוח הופעות דצמבר

קונצרט מיוחד
5.12.73 עין הרוד
6.12.73 גבעת היים
8.12.73 מכון ויצמן רחובות
9.12.73 תל־אביב, בית התפוצות
10.12.73 ירושלים, תיאטרון ירושלים
13.12.73 דפנה

קונצרט למנויים מס' 3
27.12.73 חיפה
30.12.73 תל־אביב, בדרה ראשונה
31.12.73 רישפון
2.1.74 תל־אביב, בדרה שניה
3.1.74 תל־אביב, בדרה שלישית
4.1.74 גבעת היים
5.1.74 ירושלים, בנייני האומה
6.1.74 מוזיאון תל־אביב
במסגרת רשת הקונצרטים

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה — 1965

מרחב תכנון מקומי אשדוד

הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה—1965, במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז הדרום, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה, אשדוד, הופקדה שינוי תכנית מפורטת הנקראת שינוי מס' 11 לתכנית מפורטת מס' ד/458 תיקון לתכנית מפורטת רובע ו' — אשדוד, ביחד עם התשריט המצורף אליו.

ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית:
גוש 2071 חלקה 32.

כל המעונין בשינוי התכנית רשאי לעיין בה ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

כל המעונין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר, הרואה את עצמו נפגע על ידי שינוי התכנון וכן מהנדס ועדה מקומית שמרחב התכנון שלה כלול בתחום או גובל אתו — רשאי, תוך חדשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הועדה המקומית האמורה.

י. ורדימון
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון, מחוז הדרום

18.11.73

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה — 1965

מרחב תכנון מקומי שרונים

הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה—1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז, החליטה באישור של הגנים, לאשר שינוי תכנית מפורטת הנקראת שינוי תכנית מפורטת מס' הצ/1/ב', שהודעה על הפקדתה ביחד עם התשריט המצורף אליה פורסמה בילקוט הפרסומים מס' 1905, תשל"ג, עמ' 1332.

השינוי האמור, בצורה שבה הועדה המחוזית אישרה אותו ביחד עם התשריט המצורף אליו, הופקד במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה שרונים, וכל מעונין רשאי לעיין בו ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

א. חיון
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז

חוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965

מרחב תכנון מקומי חולון

הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מיתאר מקומית

1. בהתאם לחוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965, נתנת בזה הוד־עה בדבר הפקדה של הנ"ל ה־נקרא(ה): תכנית מפורטת ח/238 שינוי לתכנית מיתאר חולון (להלן התכנית) במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז תל־אביב וכ־במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה חולון.

2. כקומם של השטחים אשר ה־תכנית בתיחסת אליהם:
(1) גושים חלקות: גושים: 6049 חלקות ישנות 127, 212, 211 — חלקות ארעיות לפי תכנית מפורטת: ח/207: 59, 58, 57.
(2) שם השכונה, רחוב, מס' ה־בית: רח' האמה וכבגל פינת ז'לומן ארץ.
(3) זיהוי נוסף (אם יש):
3. עיקרי הדיכוים המוצעים ל־הקבע או להשתנות על ידי ה־תכנית הם:
א. לשנות את ייעוד הקרקע מ־אזור מגורים ב/2 לאזור מגורים עם חזית מסחרית.
ב. איחוד החלקות שבתחום ה־תכנית לבנרש אחד.
הכל כאמור בתכנית המופקדת.
4. כל המעונין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע על ידי התכנית, וכן כל הזכאי לכך על פי סעיף 100 לחוק, רשאי תוך חודשיים מיום פרסום הודעה זו ברשומות, לה־גיש התנגדות במשרדי הועדה ה־מקומית האמורה.

יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז תל־אביב
כ"ז חשון תשל"ד, 21.11.73

בבית־המשפט המחוזי בחיפה

תיק עזבונות 1155/73
בענין: עזבון המנוח פסה בחור ז"ל שנפטר ביום 14.7.73 בחיפה.
המבקשת: יבנה בחור גפן מתל־אביב.

הזמנה

להוי ידוע כי הוגשה לבית ה־משפט בתיק הנ"ל, בקשה לי־תן צו הכבריזן כל יורשה של המנוח הנ"ל, והנני מזמין בזה כל אדם המעונין שיש לו טובת הנאה בעזבון אשר ההכרזה המבוקשת בהיותה: אליו הגדרה להתנגד לה — להגיש תוך 15 יום מיום פרסום הזמנה זו, התנגדות לאותה הכרזה. שאם לא כן יתן בית המשפט צו כטוב בעיניו.

י. איפמן, שופט
רשם

בבית המשפט המחוזי בחיפה

תיק עזבונות 1426/73
בענין: ירושת המנוח רוזנברג קליוס, שנפטר ביום 3.1.73 ב־חיפה.
ובענין רוזנברג יפוי ברוך אלבני 108 חיפה ע"י ב"כ עו"ד קאופמן יהודה ברח' האבאגיב 9 חיפה.

הזמנה

להוי ידוע כי הוגשה לבית המשפט בקשה ליתן צו המכריז על ירושת המנוח הנ"ל, וצו ל־ביצוי בנהל עזבון על ירושת ה־מנוח הנ"ל, והנני מזמין בזה כל אדם המעונין שיש לו טובת הנאה בעזבון הכבוה והרוצה להתנגד להכרזה, להגיש תוך 15 ימים ביום פרסום ההזמנה הזו, ה־גדות להכרזה המבוקשת, שאם לא כן יתן בית המשפט צו כטוב בעיניו.

י. איפמן, שופט
רשם

בבית המשפט המחוזי בתל־אביב—יפו

תיק עזבונות 4420/73
בענין: צוואת המנוחה גולדה גורדון־שלזינגר מס' זהות 1071657 שנפטרה ביום ט"ו בתשרי תשל"ד בתל־אביב.

הזמנה

להוי ידוע כי הוגשה לבית המש־פט זה בקשה לבתן תוקף לצוואת המנוחה הנ"ל.

כל המעונין נגד מתן תוקף לצוו־את המנוחה, עליו להגיש לבית משפט זה את התנגדותו תוך 15 יום מיום פרסום הזמנה זו.

אחרת יצהיר בית המשפט על תקפות הצוואה.

דוד הדן, שופט
רשם בית המשפט המחוזי

בבית המשפט המחוזי בתל־אביב

תיק עזבונות 4360/73 הזמנה

בענין ירושת המנוח מזהלה דוד ברחובות רח' הרצל בס' 83, נפטר ביום כ"ד בתשרי תשל"ד (20.10.1973) המבקשת בזהלה לר־בה מרחובות רח' הרצל מס' 83 ביוצגת ע"י ב"כ עו"ד ברציון כהן שכתובתו לבצירת מסמכים בשפסים היא: רח' הרצל מס' 143 רחובות.

להוי ידוע כי הוגשה לבית המשפט בקשה לבתן צו המכריז על ירושת המנוח הנ"ל הנבי מזמין בזה כל אדם המעונין שיש לו טובת הנאה בעזבון המנוח הוהבה להתנגד להכרזה, להגיש תוך 15 ימים ביום פרסום הזמנה זו התנגדות להכרזה המבוקשת, שאם לא כן, יתן בית המשפט צו כטוב בעיניו.

דוד הדן, שופט
רשם בית המשפט המחוזי

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה — 1965

מרחב תכנון מקומי קריות

הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה—1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז חיפה, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה, קריות, הופקד שינוי תכנית מפורטת הועדה המקומית לתכנון ולבניה, קריות, הופקד שינוי תכנית מפורטת שינוי לתכנית מס' ק/134 — ביאלי רשלמה — ביחד עם התשריט המצורף אליו.

ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית:
גוש 11534 הלקות 135—139; חלקי חלקות 140, 142—145, 170.
עיקרי הוראות התכנית הם:
לחלק את המגרש מס' 203 לפי תכנית ק/134 לשלושה חלקים ולהקים על כל חלק בנין.

כל המעונין בשינוי התכנית רשאי לעיין בו ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

כל המעונין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית וכן מהנדס ועדה מקומית שמרחב התכנון שלה כלול בתחום התכנית או גובל אתו רשאי, תוך חדשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הועדה המקומית האמורה.

ד"ר נפתלי אילתי
יושב ראש הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז חיפה

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה — 1965

מרחב תכנון מקומי נתניה

הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה—1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז, החליטה באישור עוד הגנים, לאשר שינוי תכנית מפורטת הנקרא: „שינוי תכנית מפורטת מס' נת/10/412", שהודעה על הפקדתו ביחד עם התשריט המצורף אליו פורסמה בילקוט הפרסומים מס' 1880, תשל"ג, עמ' 620.

השינוי האמור בצורה שבו הועדה המחוזית אישרה אותו ביחד עם התשריט המצורף אליו, הופקד במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה נתניה, וכל המעונין רשאי לעיין בו, ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

א. חיון
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז

הנה הוא בא...

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה — 1965

מרחב תכנון מקומי אשדוד

הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה־19... כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז הדרום, ובמשרדי ...ה המקומית לתכנון ולבניה, אשדוד, הופקדה שינוי תכנית מפורטת ...את שינוי מס' 1 לתכנית מפורטת מס' ד/455/18 שינוי תכנית מפורטת ...רובע ד' — אשדוד, ביחד עם התשריט המצורף אליו.

ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית:
גושים 2067, 2072 (חלקי חלקות 3, 4, 5, 7, 1, 9).
כל המעונין בשינוי התכנית רשאי לעיין בה ללא תשלום בימים ...עות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
כל המעונין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר, הרואה את עצמו ...ע על ידי שינוי התכנון וכן מהנדס ועדה מקומית שמרחב התכנון שלה ...ל בתחום או גובל אתו — רשאי, תוך חדשיים מיום פרסומה של הודעה ...ברשומות, להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הועדה המקומית ...מורה.

י. ורדימון
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון, מחוז הדרום

18.11...

לעונת החורף
מבחר גדול של בגדי תשלובת פולגת
בגיר · אומן · LEE
בחנויות אומן
תל־אביב, רח' אלנבי 100
ירושלים, דרך יפו 42
חיפה, רח' הרצל 18

אלמוגי מוכן לשקול אפשרות לכהן כמזכ"ל ההסתדרות

שר העבודה יוסף אלמוגי אמר, שאם גורמים מרכזיים יפנו אליו בהצעה לכהן כמזכ"ל ההסתדרות, הוא ישקול זאת היטב.

„דיברו אתי אנשים שונים ורבים מאוד, שדעתם היא כאילו אני צריך לקבל עלי את התפקיד הזה. אבל עד עתה שום גורם מרכזי לא פנה אלי. האין בדעתי לפנות אל איש שהוא גורם מרכזי בקשר להפקיד הזה" — אמר אלמוגי, בראיון שנערך בליל־שבת בתכנית „יום שישי הקצר" בגלי צה"ל.

שר העבודה סבר, כי הטיל על ועדה מיוחדת של המחלקה לתכנון ופיתוח במוסד לביטוח לאומי, לערוך סקר ולהציע לו הצעות במטרה למצוא פתרון בהיר כנגד האפליה הכלכלית של אנשי המילואים. מצד מצב שאנשים משרתים במילואים ונמצאים בחזית בתנאים קשים למדי, ולעומת זאת חבריהם עובדים שעות נוספות, נהנים מפרמיות ומשתכרים גבוהה יותר. זהי אפליה שלאורך זמן לא נוכל לשאתה. יש גם סוג נוסף של עצמאים קטנים שהיותם במילואים עלול להרוס אותם. השר הודיע, כי תוך חודש ימים יש לפתור בעיה זו, והביע תקווה שאכן תמצא דרך לכך.

בהתייחסו לבעיית כוח האדם במשק אמר אלמוגי, כי המוגנות הגבוהה עליה הכריז עתה צה"ל תוציא מהמעגל היצרני והמשק 15—20 אחוז של כוח האדם. הפתרון לכך הוא על־ידי העלאת הפריון ב־15—20 אחוז, דוהי אפשרות ריאלית בהחלט וזה צריך להיות מעין צו פנימי של כל אזרח בישראל.

אשר למחסור באנשי מפתח במשק הנמצאים בחזית, מסר השר, כי משרד העבודה יחד עם משרדים אחרים ועם צה"ל, הקים מכשיר חדש אשר תפקידו למצוא את המשותף בין שלומו של צה"ל לבין שלומו של המשק. הוועדה תצטרך לחפש דרך כיצד לשחרר, באופן סלקטיבי, את אנשי המפתח החיוניים ועל־ידי כך לאזן את צרכי המשק עם צרכי צה"ל. למטרה זו הוקמו תשע ועדות ענפיות המורכבות מנציגי הענף, המשרד וצה"ל, אשר מקבלות את תביעות המפעלים לשחרור אנשי מפתח ודנות בהן תוך רצון טוב הדדי. המכשיר הזה יתחיל לפעול ביום ב' או ג' השבוע והוא יהיה יעיל ומהיר. השר הטעים, כי אין זאת אומרת שכל מי שיפנה מסבי שחרור אבל ייעשה מאמץ מקסימאלי בבדון. (צ)

זוכה מאשמת נסיון לרצח ונעצר על החזקת תת־מקלע

צעיר חיפאי שזוכה לפני כחודש באשמת נסיון לרצח חיים אפרגן, נעצר בסוף השבוע על־ידי משטרת חיפה כחשוד בהחזקת תת־מקלע עוזי. החשוד כגנוב.

החשוד ראובן וגנר נעצר פיתה על־ידי המשטרה בטענה כי בחדר שבשכונת הדר־הכרמל נתגלה תת־מקלע עוזי. המשטרה טוענת כי כלי־ירייה זה נגנב מבסיס צה"ל. שופטת השלום הראשי בחיפה מרים ודלינסקי ציוותה על מעצרו של החשוד ל־15 יום להמשך החקירה. (צ)

אכזבה מאי־ניצול יעיל של הרכבת בהובלת הדרים לנמלים

הקרונות משתהים זמן רב מדי בבתי האריזה

מאת עמוס כרמלי, כופר „דבר" בחיפה

ניצול הרכבת להובלת פרי הדר לנמלים אינו מצדיק לפי שעה את התקוות שתלו את כדאיות המשך השירות בו והנהלת הרכבת שוקלת זאת. הובלת הפרי ברכבת הודשה רק באחרונה לאחר הפסקה של כמה שנים.

נתברר, כי סבב הקרונות בהובלת הפרי הוא עתה שישה ימים לעומת יממה אחת בהובלת מטענים אחרים ושתי יממות שתוכננו להובלת הפרי. הסבב הממושך, כפי שלושה מן הכתובים, גורם לבדבו ימנע את ניצול הקרונות להובלות חיוניות אחרות.

לדעת הנהלת הרכבת נגרמים העיכובים בגלל התארגנות בלתי־מתאימה של המועצה לשיווק פרי הדר ורשות הנמלים. הקרונות נאלצים להמתין בבתי האריזה יומיים או שלושה בגלל בעיות באריזת הפרי ובארגון משלוחים לפי סוגים שהיה נוספת של הקרונות גורמת בנמלים.

מנכ"ל הרכבת יהודה רשף, שאישר בשיחה עמי את פקפוקי הרכבת באשר לכדאיות המשך שירות זה בתנאים הנוכחיים, ציין, כי בנמל חיפה מרוכזים כיום 20,000 טונות מטענים שרק הרכבת מסוגלת לפנותם מן הנמל. אילו היו מנצלים את 20 הקרונות שהוקצבו להובלת פרי לפינוי מטענים אלה אפשר היה לפנותם תוך תקופה קצרה. באותה תקופה שבה הובילו רק 700 טונות פרי הדר לנמל אפשר היה עם אותם קרונות לפנות, למשל, 5000 טונות ברזל, שאין אפשרות להוציאם בדרך אחרת.

כל הובלת הפרי נעשית כיום לנמל חיפה ואילו נמל אשדוד אינו ערוך בינתיים לקבלת פרי ברכבת.

רשף ציין, כי נעשים עתה מאמצים, בשיתוף עם המועצה לשיווק פרי הדר ורשות הנמלים, למצוא פתרונות לניצול הרכבת בצורה יעילה יותר להובלת פרי. הרף העובדה שההובלה בצורתה הנוכחית אינה כלכלית. אין בכוונת הרכבת, לדברי מנהלה, לפרוש בינתיים מנושא זה משום שברצונה לשמור לעצמה דריסת רגל בהובלת הפרי. אך היא תתבע משני הגורמים האחרים היערכות ארגונית שתבטיח ניצול יעיל יותר של הקרונות, כתחליף למשאיות שחסרונן מורגש כיום במשק.

לאור חיוניותה של הרכבת, שהוכרה ביתר שאת אחרי המלחמה לאור המחסור במשאיות, החליטה באחרונה הממשלה להקציב מיד לרכבת תקציב פיתוח מיוחד בשיעור 10 מיליון דולאר, בנוסף לתקציב הפיתוח הרגיל שנקבע השנה בשיעור 30 מיליון ל"י. בשיחה עמי ציין רשף, כי התקציב הנוסף יעזור לתיגבור יכולת ההובלה של מטענים. יירכשו 150 קרונות חדשים למטענים, 100 קרונות שטוחים, 20 קרונות להובלת גרעינים ו־15 קרונות מיכל להובלת דלק. כן יירכשו שני קטרים גדולים, עבודים. נוסף יצויד חדש לבתי המלאכה, בכלל זה ציוד הקשור עם הובלת מכולות. חלק מן הציוד כבר הוזמן באירופה בארה"ב ובקנדה והוא יתחיל להגיע בעוד כמה חודשים.

נעצרו דרוזים שנכנסו לכפרים הכבושים בלי רשיון

מאת יואל דר, כופר „דבר"

עשרות דרוזים תושבי רמת־הגולן נעצרו בימים האחרונים על־ידי משטרת מרחב הגליל באשמת כניסה לכפרים הדרוזיים שנכבשו במלחמת יום הכיפורים, בלי קבלת רשיונות מטעם שלטונות הממשל הצבאי.

בתום החקירה יובאו החשודים לדין לפני בית משפט צבאי. הם טענו כי נסיעתם היתה קשורה בביקורים אצל קרובים ובני משפחה.

מוסרים מעיד, שמשטרת ישראל הוסמכה לטפל בכפרים הדרוזיים החדשים לפי צו מיוחד של שלטונות הממשל הצבאי הדרוזי רשיונות־כניסה. ביצוע החוק ומניעת ההסתננות לכפרים מופקדת בידי המשטרה.

נהרג בתאונת דרכים

נהג במכונית פרטית, אליעזר לינאור מרחוב ריינס 9 בתל אביב, שנפגע ביום ד' אחה"צ במכוניתו בעמוד תאורה בדרך השלום בתל־אביב, מת מפצעיו זמן מה לאחר מכן בבית החולים תל השומר.

לדעת המשטרה, הוא כנראה נהג המכונית ברע"ו ותוצאה מכך פגע בעמוד התאורה. שני נוסעים שהיו עמו במכונית, לא נפגעו. (צ)

מכונית פצעה, פצוע

אלון בורדה, פעוט בן שנה וחצי, ממושב ניר חן בלכיש, נפצע קשה מפגיעת מכונית פרטית והועבר לבית החולים קפלן ברחובות. משטרת אשקלון פתחה בחקירת נסיבות התאונה שהמכונית המעורבת בה היתה נהוגה בידי יוסף כהנא, בן 32. (צ)

מחיר המים הועלה ב־20%

תכנית לחסכון במים — בהכנה

ועדת הכספים של הכנסת אישרה ביום ד' הצעת הממשלה להעלות ב־20 אחוז את מחירי המים. שר החקלאות חיים גבתי, שהביא את ההצעה לוועדה, הסביר, שהדבר נובע מן העליה בתעריפי החשמל, עליה החליטה הממשלה, ומן התחולה הנוספת של הממשלה, שבהצלאה זו ישאו הצרכנים, ובמקרה זה צרכני המים לסוגיהם.

בעקבות תעריפי החשמל

ההצעות הובאו על־ידי השר לאחר התייעצות במועצת המים, כנדרש לפי חוק המים תשי"ט — 1959, ובישיבתה ביום 15.11 סמכה המועצה את ידיה על ההצעות האמורות. כדי להימנע מגירעונים העלולים להיווצר במשק המים אם לא ישונו המחירים בהתאם לשינוי תעריפי החשמל, אישרה הוועדה את בקשת שר החקלאות להחיל את השינויים המוצעים מלכפרע, החל מ־1.11.73.

20 מיליון ל"י הוצאות נוספות

נציב המים מנחם קנטור הסביר לוועדה, שעליית ההוצאות מגדילה את הוצאות משק המים בכ־14.5 מיליון ל"י בחברת „מקורות", ובקרוב לשישה מיליון ל"י במפעלי המים האחרים, דהיינו, בסכום כולל של יותר מ־20 מיליון ל"י. סכום זה מהווה כ־20 אחוז מהכנסות משק המים ממכירת המים. היות ותעריפי החשמל הועלו באחוזים דומים לכל סוגי הצריכה, להשקיה, לתעשיה, ולצריכה ביתית ועירונית, גם ההתייחסות בשיעורים המוצעים במחירי המים היתה בשיעור עליה זהה של 20 אחוז לכל מטרות צריכת המים.

בתשובה לשאלות חברי הוועדה בדבר הצורך לחסוך במים ולהטיל הגבלות על השימוש בהם אמר נציב המים, שמצב מקורות המים מחייב חסכון רציני ביותר, הדרג מאמצי החסכון הנעשים בשנים האחרונות. הצעת החסכון הקיצונה הקצבות המים לשימושים שונים, שתכליתה להביא צמצום השימוש ב־10 אחוזים, נמצאת עתה בהכנה מפורטת.

בעת אישור העלאת מחירי המים תבעה הוועדה לזרז הכנת התכנית לחסכון במים.

התעשיה האוירית לישראל בע"מ
נמל־תעופה לוד

עבור יחידת המחשב-ממ"ן
נפתחה ההרשמה לקורסי:

* תכנות מחשבים
- נושאי הלימוד: ציוד מחשבים, אריתמטיקה בוליאנית, יסודות התכנות, עקרונות עיבוד נתונים, מערכות הפעלה. שפות תכנות FORTRAN ו־COBOL ציוד תקשורת. הקורס יימשך 4 חודשים בתנאי מילגה.
- כישורים: מהנדסים ואקדמאים במדעים שונים. ידיעת השפות עברית ואנגלית. למסיימי הקורס בהצלחה מובטחת עבודה מעניינת.

* מפעילי מחשב
- הקורס יימשך כ־6 חודשים (חודשיים לימוד עיוני, 4 חודשים לימוד מעשי תוך כדי עבודה).
- למשתתפים בו תשולם מילגה.
- מתקבלים משוחררי צה"ל, בוגרי תיכון בעלי תעודת בגרות או בי"ס מקצועיים.

- המעונינים בקבלת פרטים נוספים, מתבקשים לפנות בכתב אל: יחידת התעסוקה, התעשיה האוירית לישראל בע"מ, נמל־תעופה לוד.

מרכז מקבלי ג'מלאות
מודיע שבגלל האבל במות הארי שבהבודה
דוד בן גוריון ז"ל
ישיבת המרכז שנועדה להיום
נדחית
ותתקיים בעה שבוע ביום ראשון בתאריך 9.12.73

ההסתדרות החקלאית
מרכינה את ראשה
באבל על
דוד בן גוריון
שאיננו
המרכז החקלאי

במלאת 10 שנים לפטירת
מאיר ארגוב ז"ל
נעלה לקברו ונתייחד עם זכרו מחר, יום שני ח' כסלו תשל"ד, 3.12.73 בשעה 3.30 אחרי־הצהריים
בבית העלמין בפתח־תקוה
המשפחה

עירית חולון
על פטירתו של
שמחה בר־שלום ז"ל
חבר מועצת העיריה לשעבר
אבלים, ומשתתפים בצער המשפחה
פ. אילון — ראש העיר
הנהלת העיריה ומועצתה
וציבור העובדים

במלאות שנתיים לפטירת יקירנו
יצחק מוסטוב ז"ל
נעלה לקברו ונתייחד עם זכרו, ביום שלישי, ט' כסלו תשל"ד — 4.12.73, בשעה 1.30 אחה"צ, בבית העלמין בקרית שאול.
נפגשים ליד השער.
המשפחה

לחברנו **גרשון רצאבי ומשפחתו**
השתתפותנו בצערכם
על פטירת אם המשפחה
רבקה ז"ל
ההנהלה ועד עובדי שרות התעסוקה מאזור תל־אביב

לחברנו **אליעזר ולבני משפחתו**
אתכם באבל על מות האב
נתן פרבר ז"ל
בית אפק

המוסד לבטיחות ולגיהות
ליד משרד העבודה
מחלקת הדרכה
מודיעה על
המשך הרשמה לקורסים
לממונים על בטיחות בעבודה
מס. 12

מיועד ל—: מהנדסים — הנדסאים — טכנאים, מנהלי עבודה ובעלי השכלה מקצועית גבוהה בהתאם לדרישת חוק ארגון הפיקוח על העבודה תשי"ד.

משך הקורס: 5 שבועות בתנאי פנימיה
מקום: מרכז הארץ
מועד: פברואר—מרס 1974

לממונים על פיצוצים
מס. 12

מטרה: הכנה לבחינות הסמכה של מחלקת הפיקוח במשרד העבודה.
מיועד: לאחראים על פיצוצים במחצבות, במכרות ובמפעלי חומר נפץ או המטפלים באחסנתו.
משך הקורס: שבועיים בתנאי פנימיה.
מועד: ינואר—פברואר 1974.
תנאי קבלה: 11 כיתות לימוד ובחינת כניסה במתמטיקה לפי החלטת הנהלת הקורס.

בדבר פרטים והרשמה נא לפנות למוסד לבטיחות ולגיהות, תל־אביב, רח' מזא"ה 22, מחלקת ההדרכה טל. 6—624494.
או לסניפי המוסד:
ירושלים: רח' חובבי ציון 27, טל. 67466
חיפה: רח' העצמאות 60, טל. 644482
באר־שבע: בנין רסקו, חדר 202, טל. 6389

מבחר מוצרי חורף אופנתיים
ברשת בתי הכל־בו המפוארים של
המשביר לצרכן

מפלגת העבודה הישראלית/המרכז
ישיבת מרכז המפלגה
שנועדה למחר
נדחית
על מועד קיומה תבוא הודעה.

מפלגת העבודה הישראלית — מפלגת הפועלים המאוחדת
המערך — מטה הבחירות
סניף באר־שבע
★ ★ ★
היום, יום ראשון, ד' כסלו תשל"ד — 2.12.73, בשעה 7 בערב
מתקיימת **עצרת עם**
איזורית בבאר־שבע, בקולנוע „קרן"
עם הח' **משה דיין**
שר הבטחון
דברי פתיחה — הח' אליהו נאוי, ראש העיר
בנוכחות: הח' דב תיאודוריס — מזכיר הסניף

השבוע בלוטו
בהגרלה 47/73
הפרס הראשון
500,000* ל"י
(כולל הצברה)
יתר הפרסים מוגדלים
☆ ☆ ☆
מחר המועד האחרון למסירת טפסי הלוטו.
* כפוף לצירופים. הזכיה בפרס הראשון לכל טופס מוגבלת ל־250,000 ל"י.

האגודה למען החייל בישראל
סניף ירושלים
בהשתתפות ועד נשי ירושלים, בית חינוך לעוורים, יד לקשיש, אקים, החוג למלאכת־נוי באוניברסיטה העברית.
שוק - מציאות
של פריטים אמנותיים ושימושיים
במחירים מוזלים, בין 3.— ל"י ל־100.— ל"י
יתקיים במלון המלך דוד בירושלים
ביום ג', ט' בכסלו תשל"ד, 4 לדצמבר 1973, משעה 11.00 בבוקר עד שעה 6 בערב.
ההכנסות קודש לפעולה למען חיילי צה"ל

משרד העבודה

המטה הארצי לשחרור כח אדם חיוני משרות מילואים
הודעה למעסיקים ולמנהלי מפעלים
נוהל למסירת הבקשות

על דעת הממשלה החליט שר העבודה על הנהגת הסדר חדש לטיפול בבקשות לשחרור אנשי מפתח חיוניים הדרושים להבטחת הפעילות המשקית בתקופת הכוננות.
המלצות לשחרור ולדחיית השרות במילואים יבחנו, בין השאר, בהתחשב עם תפקידו של האיש במפעל, אופי וסוג הייצור והשרות, והיקף התעסוקה.
את הבקשות יש להגיש בכתב בטופס מיוחד שאפשר לקבלו גם לפי פניה בדואר החל מתאריך 2.12.1973 בבניני המשרדים המנויים לפי הפירוט הבא:

ענף:	המשרד/המוסד האחראי	הכתובת להגשת הבקשות: שם הסניף	רחוב
מתכת ר' אלקטרוניקה	משרד המסחר והתעשיה	חיפה,	רח' העצמאות מס' 82
טכסטיל		תל־אביב,	רח' מזא"ה מס' 76
מזון ר' כימיקלים		ירושלים,	רח' בן־יהודה מס' 3
תעשיה קלה זעירה ומסחר		באר־שבע,	רח' הרצל מס' 118
בניה ועבודות ציבוריות	משרד השיכון	תל־אביב,	רח' החשמונאים מס' 113
		ירושלים,	רח' בן־יהודה מס' 23
		חיפה,	רח' העצמאות מס' 23
		הנגב, ב"ש,	בנין מרכז הנגב
		הגליל,	רח' חרמון, נצרת עלית
חקלאות	משרד החקלאות	חדרה,	המשרד האזורי, רח' שמשוני 35
		רעננה,	המשרד האזורי, רח' אופנהיימר
		עפולה,	המשרד האזורי, רח' גלבוע
		טבריה,	המשרד האזורי, רח' אלחדיף (צומת קפרנום ליד מטה המשטרה)
		קרית־שמונה,	המשרד האזורי, (מול בית יציב)
		באר־שבע,	המשרד האזורי, רח' העצמאות
		רחובות,	המשרד האזורי, רח' יעקב 3
		עכו,	המשרד האזורי, (יד נתן)
		צפת,	המשרד האזורי
שירותים ציבוריים	נציבות שירות המדינה	תל־אביב,	הקריה, רח' ה' מס' 5
		חיפה,	רח' חסן שוקרי, בית הממשלה
		ירושלים,	רח' הפכין, בנין מס' 3
		באר־שבע,	בנין משרד הפנים
שרותים עסקיים (בלנאות, בנקאות וכו')	המוסד לבטיחות ולגיהות	תל־אביב,	רח' מזא"ה מס' 22
		ירושלים,	רח' קרן היסוד מס' 27
		חיפה,	דרך העצמאות מס' 60
		באר־שבע,	מרכז מסחרי רסקו (חדר 202)
תחבורה	משרד התחבורה המפקח על התעבורה	ת"א הקריה,	רח' יהודה הימית מס' 29
		י־ם והדרום,	רח' כולומבו מס' 8
		חיפה,	רח' יפו מס' 121

את הבקשות יש למלא ב־3 עותקים ולהחזירם למשרדים המתאימים.
הבקשות תידונה בוועדות ענפיות ארציות וההחלטות הסופיות של צ.ה.ל. תועברנה לפונים על ידי המשרדים הנוגעים בדבר.
המטה לא יטפל בבקשות לשחרור ממילואים מסיבות סוציאליות ואישיות וכן בבקשות של עצמאים להשתחרר. בקשות מסוג זה יש להמשיך ולהפנות לקולת"ים ליד קציני הערים.
קבלת הטפסים וביצוע הסדר זה יחל מתאריך 2.12.73 ואין צורך להגיש מחדש בקשות שהוגשו עד תאריך זה.